

Yayıma Hazırlayan: Onur Bilge Kula

Dünya Basınında **ADALET** **YÜRÜYÜŞÜ-1**

adalet

***Dünya
Basınında
Adalet
Yürüyüşü-1***

Cumhuriyet Halk Partisi Yayınları: 9

Yayıma Hazırlayan : **Prof. Dr. Onur Bilge Kula**

Katkıda Bulunanlar : **BYKP Danışmanı Barış Gündoğdu, Metin Turan**

Dünya Basınında Adalet Yürüyüşü-1

Takım Numarası: **978-605-85968-9-4 (Tk)**

ISBN 978-605-68031-0-9 (1.c)

1. Baskı: Ankara, Aralık 2017

Kapak Fotoğrafı: Ziya Köseoğlu

Kapak Düzeni: Mahmut Turgut

Baskı ve Cilt: MİKİ Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.

Matbaacılar San. Sitesi 1516/1. Cadde

No: 27 Yenimahalle / ANKARA

0312 395 21 28 - www.miki.com.tr

CHP Bilim, Yönetim, Kültür Platformu Başkanlığı

Cumhuriyet Halk Partisi Yayınları

Adres: Cumhuriyet Halk Partisi Genel Merkezi,

Anadolu Bulvarı No:12, Söğütözü / Ankara

Tel: +90 (312) 207 40 00

Faks: +90 (312) 207 40 39

***Dünya
Basınında
Adalet
Yürüyüşü-1***

İÇİNDEKİLER

Önsöz / Prof. Dr. Onur Bilge KULA	7
CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun Dış Basında Yer Alan Demeci	37
CHP Genel Başkan Yardımcısı Bülent Tezcan'ın Basın Açıklamaları.....	43
Adalet Yürütüşü Sonuç Bildirgesi	75
Maltepe Çağrısı.....	79
Yürütüş Notları / Ataol Behramoğlu.....	81
Almanca Basında Adalet Yürütüşü.....	83
Fransızca Basında Adalet Yürütüşü.....	245

Önsöz

DÜNYA BASININDA ADALET YÜRÜYÜŞÜ

Adalet kavramı, insanlık tarihinin her döneminde hem uğruna savaşım verilen önemli bir ‘değer’, hem de ‘ülkü’ olarak görülmüştür. Bu anlayışın bir sonucu olarak özellikle 18. yüzyılda belirginleşen ‘sosyal/toplumsal adalet’, toplumsal düzen ve yönetim için her zaman bir “yasallık ölçütü” olmuştur. Bir toplumda tolerans, çoğulculuk ve insancılık ilkeleri ve bütün bunların bireşimi anlamında adalet geliştikçe, o toplumdemokratikleşmekte ve başta ekonomi olmak üzere, her bakımdan gelişmektedir. Buna karşın, adaletsizlik yaygınlaştıkça, insanların gelecek umudu ve yaşama sevinci azalmakta, yönetimtotaliter bir nitelik kazanmakta ve her bakımdan gerileme başlamaktadır. Bu nedenle, totalitarizm, bir “toplumsal adaletsizlik durumu”¹ olarak adlandırılmaktadır (Karagöz 2011, s. XIV).

Bununla birlikte, insanlık,bugün bile vazgeçilmez bir değer olarak adalet ülküsünü, tüm toplumu hoşnut edecek, toplumsal barışı ve huzuru sağlayacak ölçüde edimselleştirmekte zorlanmaktadır. Bu durum, tarihin her döneminde görüldüğü gibi, asıl olarak insan emeğinin ürünlerinin adil dağıtılamaması ve özgür yurttaşlığın ölçütü olan temel haklar ve özgürlüklerin gerçekleştirilmemesinden veya kısıtlanmasından kaynaklanmaktadır. Bu görüngü, Türkiye’de ve dünyanın birçok ülkesinde değişik yoğunluklarda ve sertlikte adalet savaşımı sürüp gitmesinde somutlaşmaktadır. Bu nedenle, adalet ve adaletsizlik kavramlarının her zaman ve her yerde iç içe olduğu söylenebilir.

Türkiye’de de özellikle 2011’den sonra temel haklar ve özgürlüklerin kısıtlanmasına koşut olarak, başta yargı, eğitim, sağlık ve iş yaşamı olmak üzere, bütün kamusal kurumlarda ve devlet örgütünde adaletsizlik yaygınlaşmaya başlamıştır. 2015’te tek kişi yönetimine geçişi ve TBMM’nin yasama ve denetim yetkisinin kısıtlanmasını sağlayan anayasa değişikliği, adaletin yerine adaletsizliğin alması sürecinde belirleyici olmuştur. 2016’dan sonra da çoğulcu ve parlamenter demokrasi işlevsizleştirilmiş, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı ve yargıç güvenesiyle olanaklı olan hukuk devleti ilkesi bir yana bırakılarak Türkiye, Olağanüstü Hal ve KHK ile yönetilmeye başlamıştır.

¹ Betül Karagöz (2011): “Toplumsal Adalet ve Totalitarizm”; Divan Kitap, Ankara

Bu süreçte CHP,hukuk devletinin, temel haklar ve özgürlüklerin güvencesi olan yargı bağımsızlığının korunması, ulusal istencin gerçekleştiği başlıca kurum olan Meclis'in ve milletvekillerinin anayasal çerçevede görevini yapabilmesi için, bütün gücüyle uğraşmış, her türlü hukuksal yolu ve yöntemi denemiştir. Adaleti, hakkı-hukuku savunmaya yönelik bütün bu girişimlerden ve uğraşlardan sonuç alamayınca, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Aydınlanma ülküsünü içselleştirmiş özgür bir yurttaş olarak tek başına, 15 Haziran 2017'de Ankara Güven Park'ta başlayan ve 09 Temmuz 2017'de İstanbul-Maltepe'de son bulan 'Adalet Yürüyüşü'ne başlamıştır. 'Adalet Yürüyüşü'ne tek başına başlamış,fakatadalet gibi vazgeçilmez bir değeri ve ülküyü kararlılıkla öne çıkardığı için, yürüyüşü milyonların katılımıyla sonuçlandırmıştır.

Bu 'Adalet Yürüyüşü', aşağıda açıklanacağı üzere, her yönüyle gerçek bir 'sivil itaatsizlik' eylemidir; çünkü adaletsizlikleri dile getirmek ve ortadan kaldırmak amacıyla, bütün hukuksal olanaklar tüketildikten sonra zorunlu bir hak arama ve ses duyurma eylemi olarak gerçekleştirilmiştir. Yürüyüş, bu öz-yapısından ötürü, Türkiye ve dünya siyaset tarihinde kalıcı bir yer tutmaya şimdiden adaydır. Ayrıca, bu nitelikleri nedeniyle, ulusal ve uluslararası düzeyde büyük bir ilgi ve yankı uyandırmıştır.

Dünya basınında kapsamlı bir biçimde yer alması ve CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun Uluslararası Siyasi Danışmanlar Derneği (IAPC) tarafından 'Demokrasi Ödülü'ne layık görülmesi, söz konusu büyük ilginin somut kanıtlarıdır. Aralarında Lech Walesa, Willy Brandt, Mihail Gorbaçov, Haclav Havel, Nelson Mandela gibi, demokrasi ve insan hakları savunucularına verilmiş olması, bu ödülün önemini ve ruhunu ortaya koymaktadır.

Adalet kavramı, dünyanın her yerinde, dolayısıyla Anadolu'da da hem bir değer, hem de uğruna savaşım verilen bir ülkü olarak görülmüştür. Anadolu ve onun bir düşünsel-kültürel uzantısı olan Avrupa düşünce tarihine bakmak aydınlatıcı olabilir.

Bütün dünyada olduğu gibi, Anadolu'da da adalet ve adaletsizlik hep iç içedir.

Adalet için savaşım, Anadolu Türk İslam kültürünün çoğulluk ve tolerans özelliğini belirginleştirmiş, eşitlik ve özgürlük bilincinin gelişmesine katkıda bulunmuştur.Bununla birlikte, adalet savaşımı, sürekli

yengiler ve yenilgilerle süregelmiştir; çünkü ezilen halk adalet ve özgürlük istemesine karşın, çoğu kez ve özellikle despotik yöneticiler, adaleti bir değer ve ülkü olarak görmemiş, adaletsizliği yeğlemiştir.

Kutadgu Bilig: Adalet, doğruluk üzerine kurulur

Tarihsel bir bakışla, Anadolu'nun çoğul kültür birikiminde adalet kavramının izleri şöyle derlenebilir: Yusuf Has Hacıp 1069 - 1070 yıllarında yazdığı 'Kutadgu Bilig' adlı ünlü yapıtını, "doğruluk", "mutluluk", "akıl" ve "kanaat" olmak üzere, dört ulu temel üzerine kurmuştur. Bu yapıttaki anlatımla, adalet, "doğruluk üzerinedir"; devlet, "mutluluk ve ikbal demektir."

Adalet, buradaki anlatımla, "doğru töredir." Akıl "kişiyi yüceltir." Üçayaklı şeyler, "bir yana eğilmez." Her üçayak da "düz durur ve sarsılmaz. Eğer üçayaktan biri eğilirse, diğer ikisini de sarsar ve üzerinde oturan düşer... Hangi doğru şey eğilirse, duramaz düşer: Hangi şey doğru ise düşmez, durur. Benim öz-yapıma bak, eğilmez, doğrudur; doğru eğilirse kıyamet kopar. Ben işi doğruluk üzerine çözerim; hak arayan kişinin işini uzatmam. Şeker, bir haksızlığa uğrayıp, kapıma adalet bulmaya gelen kişi içindir. O kişi, şeker gibi tat alıp sevinip, oradan yüzü gülerek gider. Acı hintotunu ise, zorbalık eden, doğruluktan kaçan kim-seler içer. "Bu belirlemeler, hem adaleti bir değer ve ülkü olarak gören, hem de Aydınlanma birikiminde somutlaştığı üzere, adalet kavramıyla ahlak ve erdem arasın bağ kuran bir anlayışı yansıtmaktadır.

Adalet, devletin temelidir

Yusuf Has Hacıp'e göre, hükümdar ya da yöneten doğruluğu ve adaleti temel almalı, hak ve adaleti, her türlü uygulamanın hem kaynağı, hem de amacı olarak görmelidir. Töre, güncel anlatımla, hak-hukuk, beylikten üstündür. Hukuk ya da yasalar eşit uygulanmalıdır. Bu konuda şunları söyler Yusuf Has Hacıp: "Benim öz-yapım adildir. Ben işleri, adalet üzere hallederim. Bey veya kul diye ayırmam; hüküm verirken ayırım yapmam." Şu anlatım, Kutadgu Bilig için belirleyicidir: "Devletin temeli adalettir. Bey adil olursa, dünyada huzur olur. Yasaları adil uygulayan bey dileklerine kavuşur. Halkı adil yasalarla yönet. Birinin diğerine karşı zorbalığa kalkışmasına meydan verme!" Yöneten doğruluk ilkesini temel almalıdır; çünkü insanlık doğruluktur.²

2 Bu önsözde yer alan Yusuf Has Hacıp'ten Şeyh Bedreddin'e değin olan bölüme ilişkin tüm kaynaklar ve ayrıntılar için: Onur Bilge Kula (2011): "Anadolu'da Çoğulculuk ve Tolerans"; İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul

Türk-İslam kültür birikimini, siyasal amaçlar için araçsallaştırınlara, Kutadgu Bilig’de yer alan bu sözleri bilip bilmediklerini, eğer biliyorlarsa nasıl değerlendirdiklerini sormak gerekmez mi?

Ahmet Yesevi: Hak, hukuk ve adalet bilmeyene ne der?

Ahmet Yesevi, hikmetlerinden birinde 11. yüzyılın ikinci yarısında “Dünya pazar, içine girip kullar azar” diye yönetenleri uyarır. “İçim dışım hak nuruyla doldu dostlar” diyerek, hak, hukuk ve adalete vurgu yapan Ahmet Yesevi, “hakikate girmekten” söz eder. “Hakikat bilmeyen insan değildir” diyen Yesevi’ye göre, insan, hakikate özünü arıtarak ve yetkinleştirerek ulaşabilir. Yesevi ve erenleri, “gariplerin gönlünü kazanmak için, dünyaya tapan soysuzlardan yüz çevirirler.” Hak yolunda yürümek, canı ve gönlünü vermek, hakikat meydanında er olmak mutlak amaçtır. Bu erenler, güçlülere değil, güçsüz kullara hizmet kılıp, onların kulu olmaya uğraşır.

Ahilik: Adalet, bütün üstünlüklerin toplamıdır

Özgün bir Türk kurumu olan Ahilik de büyük ölçüde hak, hukuk ve adalet kavramları üzerine kuruludur. Ahiler, adaleti sağlamak ve sürdürmek amacıyla, güçsüzü korur, zorbaları yola getirirler.

Güçsüzlerle dayanışmayı, yoksul doyurmayı ilke edinen Ahilerin, alını, gönlü ve kapısı hep açıktır. Kötülere ve haksızlara, hak yiyenlere kapıları kapalıdır. Seyyid Hüseyin’in ‘Fütüvvet-namesi’nde dediği üzere, Fütüvvet ehli odur ki, “kıyamet gününde ondan hiç kimsenin hakkı sorulmaya, onda hiç kimsenin hakkı bulunmaya!” Ahi, halkın derdiyle dertlenir; zorbaya boyun eğmez. Ahi, hakkı istediği için, haktan başkasını gönlünden çıkarıp atar.

Ahi örgütünün kadın kolu da vardır. O çağa göre her bakımdan çok ileri bir nitelik taşıyan bu kuruluş ‘Bacıyan-ı Rum’ (Anadolu Bacıları) adını taşır ve kadın kolunun başkanı Ahi Evren’in eşi Fatma Bacı’dır. Anadolu bacıları da toplumsal yaşamı birlikte belirleyerek, üretkenlikle ve özveriyle adalet ve eşitlik için, adaletin gelişmesi ve kalıcılığı için uğraşmıştır.

Doğruluk ve adalet, Ahilikte vazgeçilmez ilkedir. Ahi, sözü doğru söyler; utanacağı işi yapmaz, sözü söylemez. Adalet, bütün üstünlüklerin toplamı, güçlerin uyumlulaşması ve uzlaşımıdır. Bu yönüyle, “nefiste oluşan vicdani bir durumdur”, en yüksek erdemdir. Adalet insanı

tümler; insanlaştırır. Adalet genel önlemcidir; bütün güçleri düzenler, onları yerli yerinde tutar; yararı, tüm halkadır. Adalet, yararı bakımından kamusal bir nitelik taşır.

Adalet ile yönetin!

Ahiler, Hz. Muhammed'in "Adaletle egemen olmam buyruldu" sözünü en önemli ahlak ölçütü olarak görür. Adalet ile egemen olma, her türlü iş ve önlemden kamu yararını, ortak yararı gözetmedir. Böylece egemen olma, başlı başına amaç olmaktan çıkar; kamu yararına bağlanır. Böylece hem toplumsallaşır, hem de dünyasallaşarak, eleştirel düşünceye ve laik birikime katkıya dönüşür.

Ahi, uzlaşmaya ve toplumsal barışa hizmet etmeyi önemser. Kendi yararını, başkasının zararında görmez. Bu amaca ulaşmak için, "mala, söze ve işe ilişkin hakları, hak edene vermeye" uğraşır.

Ahi Evren, "İmanın Boyutları"nda insanı, "bütün âlemlerin özü, özeti", bu nedenle de "yeryüzünde Allah'ın gölgesi ve halifesi" olarak tanımlar. Her şey insanın yetkinleşmesi içindir. İnsanın insanlaşarak yetkinleşmesiyle, adalet ile olanaklıdır.

Yunus Emre: Tolerans, çoğulculuk ve adalet simgesidir

Ahilik geleneğinin bu adalet anlayışı, Anadolu kültür birikimine karışarak, onu boyutlandırmıştır. Yunus Emre, "Bende baktım, bende gördüm benimle bir olanı/Suretimde can olan kimdir bildim Ahi" dizeleleriyle, Ahilik geleneğiyle içsel bağını anlatır. Yunus Emre'nin "Mansur idim ben ezelde, anın için geldim bunda/Yak, külümü savur göğe ben Ene'l Hak oldum Ahi" dizlerinde vurguladığı gibi, Ahilik derin bir felsefedir; çok-katmanlı bir düşünme ve yaşama biçimidir.

Yunus Emre'ye göre, adalet ile hakikat arasında dolaysız bir bağ vardır. Onun hakikat kavramı, "Hakikat bir denizdir, şeriat onun gemisi/Çokları çıkıp denize dalmadılar" dizelerinde somutlaşır. Yunus denize dalandır; denizci olup "hakikat denizinde" yüzendir.

Yunus'un özeleştiri, toplumsal eleştiri anlayışı, "De ki, eksiklik hep bendedir", "Öğüdünü özüne ver!" "Senlik benlik gütme!" dizelerinde görülebilir. Yunus Emre'nin de benimsediği Melami gelenek, Anadolu kültürüne eleştiri ve alçakgönüllü olma özelliklerini katan öğelerden biridir. "canım bir tene gireli, nazarım yoktur altına/Düştüm ayaklar altına topraklayın tozar oldum" dizeleri, söz konusu anlayışı anlatır.

Özünü sorgulayan, başkasına adaletsizlik etmez

Bu gelenek, her şeyden önce “özünü kınama” kavramını öne çıkarır. Özünü kınayan, başkasına karşı yükseklik, yücelik taslamaz; ona adaletsizlik etmez. Yunus “düştüüm ayaklar altına, topraklayın tozar oldum” dizesiyle, özünü, kendini ayaklar altına alır ve toprak olur, tozar; çünkü ancak özünü ayaklar altına alanlar ve toprak olup tozanlar, adaletin önkoşulu ve ortamı olan çoğulculuk ve toleransı geliştirebilir.

“Bu dünyanın cefası çok/Kimi aç gezer kimi tok” ve “Beyler azdı yolundan/Bilmez yoksul halinden” dizelerinde somutlaşan Yunus Emre'nin anlayışı uyarınca, adalet, eşit bölüşüm gerektirir. Dünya malına tamah edenler ve elindeki gücü bu amaçla kullananlar, adil olamazlar.

Yunus Emre hep gariplerle, umarsızlar ve güçsüzlerle dayanışır; onların derdiyle dertlenir. Adaletin ve hakkın önkoşulu saydığı bu ilkeyi, “Söyler dilim, ağlar gözüm, gariplere göynür özüm/Meğerki gökte yıldırım şöyle garip bencileyin” dizleriyle dile döker. O, “gönüllere girmeyi” her şeyden önemli görür; gönüllere girmek içinse adil ve toleranslı olmanın gerekliliğini bilir. Toplumsal adaletsizliği “Yediği yoksul eti, içtiği kan olasılar” diyerek sert eleştirir.

Yunus Emre, adalet, hak, hukuk ve ahlak arasında dolaysız bir ilişki görür. Onun doğruluk anlayışı, “Yol odur ki doğru vara, göz odur ki hakkı göre/Er odur alçakta dura, yüceden bakan göz değil” dizelerinde anlatımını bulur. İnsanlar arasında hiçbir nedenden ötürü ayırım yapmayı asla kabul etmeyen Yunus Emre “Beri gel barışalım, yâd isen bileşelim” diye çağrı yapar.

Yunus Emre'ye göre, ahlaklılaşmak ile özgürleşmek birbirine koşuttur. Ahlaklılaşmak isteyen kişi, başkasını özgürleştirmeden önce, özünü özgürleştirmelidir. Özünü özgürleştirmek, özü sözü doğru, düzgün bir insan olmak, hakkı hukuku, adaleti gözeten birey olmak demektir. Böyle bir insan, adalet duygusu geliştirebilir; başkasına karşı adil davranır; onun da özgürleşmesine, özerkleşmesine ortam hazırlar.

Mevlana:Hoşgörüde deniz gibi ol!

Mevlana'nın çağını aşan ve bugün bile insanlığın yararlandığı düşünce birikimi, birçok bakımdan değerlendirilebilir. Bu büyük düşünürün düşünsel birikimini konuyla sınırlandırarak, sadece adalet, hak, hukuk kavramları bakımından yorumlamaya çalıştım. Çoğulculuk ve tolerans simgesi olan Mevlana, her şeyden önce Aydınlanma birikimine

katkı yapmış bir düşünürdür. Onun insana seslenerek söylediği “Sen bütünüyle akıl fikir ve düşüncesin”³ve “Akıllı, her şeyi bulacağı yerde arar” sözleri, Voltaire, Kant ve Hegel gibi filozofların kuramlaştırdığı akıl ve aklın özgülleşmesini sağlayan eleştirel düşünmeyi öne çıkarır.

Mevlana, insan anlayışını şu belirlemelerinde daha da belirginleştirir: “İnsan ne tuhaf bir karışımdır! Bir tarafıyla melek, öbür tarafıyla hayvandır. Eğer hayvanlığa eğilim duyarsa, hayvan olmaz; ama iradesini kullanmadığı ve insanlığı kadrini düşürdüğü için, hayvandan daha aşağı dereceye düşer” (Okuyucu 2010, s. 9- 11). Burada öne çıkan temel vurgu, insanın ayırıcı özelliği olan irade/istenç kavramı üzerinedir. Aydınlanma felsefesinde özgür istenç, hem bireysel özgürlük ve özerkliğın, hem de bütün ilerlemelerin başlıca kaynağıdır. İstenç, kavramının Aydınlanma felsefesinin temel kavramlarından biri olmasının nedeni budur.

İnsan en büyük âlemdir

Mevlana, “Hiddet ve asabiyette ölü gibi ol/Tevazu ve alçak gönüllülükte toprak gibi ol/Hoşgörülülükte deniz gibi ol” dizeleriyle güçlülükleri, devlet erkini kullananları öfke ve kızgınlıktan kurtulmaya, deniz gibi bitimsiz bir tolerans anlayışını uygulamaya çağırır. Tolerans, çeşitlilik içinde birlik ilkesi uyarınca, farklılıkları kabul etmeyi ve toplumsal-kültürel yaşamı, bu çoğulcu anlayışla düzenlemeyi öngörür. Öfke ve kızgınlık ise, kaçınılmaz olarak hukuksuzluğa ve adaletsizliğe ortam hazırlar.

Mevlâna, “Mesnevi” adlı ünlü yapıtında devlet yöneticisini, güncel anlatımla, devlet erkini kullananları, “Allah’ın yeryüzündeki gölgesi”, halkı veya toplumu da ona verilmiş bir “emanet” olarak nitelendirir. Böyle olunca, devlet erkini kullanan, kutsal adaletin simgesi ve uygulayıcısı olmak; halkını adaletle yönetmek zorundadır. Mevlana’nın anılan yapıtındaki açıklamaları uyarınca, bir yöneticinin veya egemenin işi, adalettir. Yönetici nasıl yaşıyorsa, halkı da öyle yaşatmak ve yönetmek zorundadır. Yargılama yapan da hükmünü, adalete uygun vermek zorundadır.

Mevlana, “Gel, gel, ne olursan ol yine gel/İster kâfir, ister Mecusi, ister puta tapan ol yine gel/Bizim dergâhımız, umutsuzluk dergâhı değildir/Yüz kere tövbeni bozmuş olsan da yine gel!” dörtlüğüyle, adalet kavramının içeriğini oluşturan ve yukarıda belirttiğim çoğulluk, tole-

3 Cihan Okuyucu (2010): “Mevlana Konuşuyor”; Bilge Yayıncılık, İstanbul

rans ve insancılık düşüncesini bütünleştirir. Bu anlayış, başkayı başkallığı içinde var etme, ona kendisi gibi olma ve öyle kalma hakkı tanır. Böyle olduğu içinde bu dörtlük, tüm insanların insanlıkta buluşmasına yönelik çok güçlü bir birlik çağrısıdır. Adalet ise, toplumsal birliğin ve barışın biricik güvencesidir. Dolayısıyla, hak, hukuk ve adalet ilkesini gerçekleştirme çağrısıdır.

Mevlana, “Görünüşte, bu âlemde en küçük şeysin sen; ama taşıdığı anlam bakımından en büyük âlem sensin” sözüyle, insan bilincinin çoğul öz yapısını ve düşünme eyleminin insanı oluşturan temel etmen olduğunu dile getirir. “Can düşünmeye başladı mı, a yüce kişi, Bağdat’a, Semerkant’a dek yol, yarım adımdan ibarettir” ve “düşüneceksen kendi aklınla düşün!” belirlemeleri, düşünme eylemini, gelişmenin ve etkinleşmenin kaynağı olarak görür.

Öte yandan, düşünen insan, çok doğaldır ki, düşüncesini dilselleştirmek ve başkalarıyla paylaşmak ister. Düşüncenin anlatımıysa, ancak ifade özgürlüğü ile olanaklıdır. Dolayısıyla, Mevlana’nın yukarıda aktarılan sözleri, temel bir insan hakkını anlatır. Bu söz, Aydınlanma ile de ilişkilendirilebilir. İnsan kendini aydınlatılabilmek için, düşünmek, bağımlılıklardan kurtulabilmek için, eleştirel düşünmek zorundadır.

“Sen (insan), değer bakımından bütün yaratılmışların üstünesin” (Koruyucu 2010, s. 12- 15) anlatımı, katkısız bir hümanist anlayışı yansıtır. Mevlana, “Ne geçmişe üzü, ne gelecekte kork!” (Okuyucu 2010, s. 57) diyerek, insana yakınıp durmak yerine, aklını kullanma ve etkinleşerek geleceği kurma cesareti göstermesini öğütler. “Her nesnenin değerini bilirsin; ancak öz değerini bilmeyen bir ahmaksın” (Okuyucu 2010, s. 85) sözünde Aydınlanmanın bir başka önemli kavramı olan “öz-bilim” veya “öz-bilinç” kavramını görmek olanaklıdır.

Nesimi, insanı ve adaleti yüceltmıştır

Yunus Emre’nin tolerans ve insan-severlik ilkesini sürdürenlerden biri de “Cümle âlem, bil ki Allah özüdür” sözüyle insanların arasında hiçbir gerekçeyle ayırım yapmayan, onları Allah’ın özü olarak gören ve böylece adaletin temeli olan çoğulculuk ilkesini ödünsüzce savunan İmaddetin Nesimi’dir.

Her şeyi Türkmen’in gözüyle görüp, onun sözüyle söyleyen Nesimi, özünü, kısacası insan olduğunu bilen ve anlayanın, başta Tanrı olmak üzere, her türlü değeri ve başkalarını da bileceğini varsayar. O, “Her kim ki, seni bildi, Hakkı bildi/Her kim Hakkı bildi Âdem oldu”

diyerek, hakikati, doğruluğu bilir; bunların toplamı olan insanı bilir; insanla birlikte adaleti bilir ve uygular. İnsan ancak hakkı, adaleti ve insanlığı arama uğraşı içerisinde insanlaşabilir.

Nesimi “Padişah cihan benim çünkim/Mahv edip benliği gulam oldum” dizeleriyle, Yunus Emre yolunda yürüyerek ve her türlü üstünlük duygusundan arınarak, özünü aşağılayabilmeyi, alçakgönüllü olabilmeyi öğütler. İnsan ancak böylece başkalarıyla eşitleşebilir; başkalarının da hakkını, hukukunu savunabilir.

Şeyh Bedreddin: İslam ülkesinde temel ilke, adalet ve özgürlüktür

Yunus Emre'nin insan ve dünya anlayışını, yaşam ilkesini benimseyen ve hukuku geliştiren Anadolu'nun eylemli adalet savunucusu Şeyh Bedreddin, insanlar arasında eşitlik ister; malda mülkte adalet ister. Toplumsal yaşamın akılcılaştırılması için uğraşır. Bedreddin, er gibi erdir; kimseye kul olmaz. Kimseye kul olmadığı için de, kimsenin kendine kul olmasını istemez. Can içinde canı, diyesi, insan içinde insanı, insanlığı bulmaya uğraşır.

Bedreddin, Anadolu'nun Mansur'u olmak, canını dost yoluna koymak ve Anadolu'yu ışıyla aydınlatmak için, Anadolu'ya gelir. Bu hukuk filozofuna göre, insan hakikate giden yolda toprak olmalı; bütün güzel değerler ondan türemelidir. Bu düşünsel ilkeleri içselleştiren Bedreddin, “Dinimiz ayrı olsa da, tümümüz aynı Tanrı'nın kullarıyız” sözleriyle, Anadolu'nun çeşitli dinlerden ve kökenlerden insanların ortak özlemi ve istemi olan adaleti ve onun önkoşulları olan tolerans, çoğulculuk ve insan sevgisini dile getirir. Adalet ve hak savunusu, Bedreddin'i bir çekim merkezi durumuna getirir.

Hak ve adalete uygun yargılama yapmak, en önemli farzlardandır

“Köle de insandır” diyerek, içkin biçimde insan haklarına vurgu yapan, farklılıklara saygıyı öne çıkaran, Osmanlı yönetiminde 1411- 1413 arasında kazaskerlik görevi üstlenen Bedreddin, Börklüce Mustafa'yla birlikte toplumsal adalet ve eşitlik savaşımı verir. Teshil'in “Yargılama Usulü” bölümünde yer alan şu belirlemeler, Bedreddin'in hak ve adalet duygusunu ortaya koyar: “Hak ve adalete uygun yargılama yapmak, en önemli farzlardandır. Aynı zamanda ibadetlerin en şereflişidir”⁴ (Şeyh Bedreddin 2012, s. 1552).

4 Şeyh Bedreddin (2012): “Et Teshil- Şerh'n Letaifil İşarat”; cilt 2, TC Kültür ve Turizm Bakanlığı Ankara

Bedreddin'in "Varidat"da serimlediği anlayış uyarınca, insan "rahman suretini" kabul ettikten sonra zalimlik ve bilgisizlikten kurtulur ve "adalet ve bilgiye" ulaşır. Bu belirlemede somutlaşan Tanrı anlayışının özellikleri, adalet ve bilgidir. Ayrıca, ibadetlerin direği, "Hak'tır"; bu direk ortadan kalktığında, insanların ibadetleri de anlamını yitirir; geriye sadece "kötülük" kalır.

Bu yapıtta yer alan "Allah'a giden yollar çeşit çeşittir" ve "çokluk, mazharlardadır" sözleri, adaletin temel ilkeleri olan tolerans ve çoğulculuk kavramlarını yansıtır. "Bütün peygamberler doğru yoldadır; yolların ayrılığı yüzünden birbirine karşıt sayılıp kınanamazlar" ve "Çokluk, anlama ve yorumlamadadır" sözleri de tolerans ve çoğulculuk düşüncesinin önemli belirtisidir.

Doğruluk, senin elindedir

Bedreddin'in "insanların kendi yarattıkları putlara tapmaması" öğüdü, insanın akıl bakımından gelişmesi ve aklını özgürleştirilmesi bakımından önemli belirlemedir.

Köle ve doğuştan özgür olmakla ilgili çeşitli sorunları, felsefi düzeyde ele alan, "köle, mülk değildir", "İslam ülkesinde temel ilke, özgür olmaktır" ve "Özgürlük bozulmayı kabul etmez" diyebilen Bedreddin, döneminde Anadolu'nun en önemli İslam hukuk filozofudur.

İnsanın ve özgürlüğün iç içeliğini ve bütünselliğini savunan Bedreddin aynı zamanda ilkeli bir aydınlanmacıdır. Onun Hak ve hakikate ulaşmak isteyen insana, "Doğruluk senin elindedir" demesi, Kant'ın yaklaşık 380 yıl sonra "Aydınlanma, insanın kendi yol açtığı erginsizlikten/bağımlılıklardan kurtulmasıdır" belirlemesiyle düşünsel olarak örtüşür.

Bedreddin'in adalet, hak, hukuk ve eşitlik arayışı, halk arasında Dede Sultan diye anılan Börklüce Mustafa'nın kadınlar dışında her türlü ürün, değer ve toprakta ortaklığı öne çıkaran açıklamaları, Hıristiyan Müslüman ayrımı yapmamasında iyice somutlaşır. Bu iki adalet, hak, hukuk ve eşitlik savaşçısı, bu insanlık değerlerini umursamayanlarca asılarak öldürülür; yandaşlarının boyunları vurulur; boyunları vurulanlar, Nazım Hikmet'in "Bedreddin Destanı"ndaki deyişiyle, sadece "İriş Dede Sultanım, iriş!" der; başka bir söz demez.

Osmanlı yönetim anlayışında adalet kavramı

Anadolu'nun çoğulculuk ve tolerans geleneğini, hak, hukuk ve adaleti yaygınlaştırma uğraşının oluşturduğu bu birikimi de kapsayan Osmanlı yönetim anlayışında adalet kavramı önemli bir yer tutar. Osmanlı Devleti'nde adalet, yönetimin yasallığı açısından belirleyicidir. Osmanlı egemenlik alanının hızla genişlemesi ve yüzyıllar boyu sürmesi, adalet ile olanaklı olmuştur. Osmanlı yönetiminde “adalet-nameler” geleneğinin varlığı, adalet kavramına verilen önemin göstergesidir.

Bu gelenek, İnalıcık'ın “Osmanlı'da Devlet, Hukuk, Adalet” adlı yapıtının önsözündeki belirlemesiyle, hem padişahların toplumsal adaleti sağlamasında, hem de tahta çıkan padişahın “adil yönetim” yükümlülüğünde, adalete bağlı kalacağı sözünde somutlaşır.”⁵ Osmanlı yönetimi, “zulüm altında yönetmek yerine, adalet içinde yönetmeyi” ilke edinmiştir. Betül Karagöz'ün Bülent Tanör'den aktarımıyla, II. Mahmut'un şu sözleri sağlam ve bir çoğulculuk ve tolerans anlayışını dile getirmektedir: “Ben tebaanın Müslüman'ını camide, Hıristiyan'ını kilisede, Musevi'sini ise, havrada fark ederim. Aralarında başka türlü bir fark yoktur. Cümlesi hakkında muhabbetim ve adaletim kavidir” (Karagöz 2011, s. 47- 48). Osmanlı'da yargıçların yansızlığı, insanlar arasında ayırım yapmamaları da önemli bir koşuldur.

Cumhuriyet, adalet kavramını akılcılaştırır

Osmanlı'nın hukuk ve adalet anlayışıyla, Aydınlanma birikimini bireşimleyen Cumhuriyet, uyrukları hak ve yükümlülükte eşit yurttaşlar durumuna getirerek, çağdaş hukuk devleti ve sağlam bir adalet anlayışını gerçekleştirme yolunda görkemli bir atılımdır.

Atatürk devrimleri, Kurtuluş Savaşı'ndan sonra kurulan bağımsız Türkiye Cumhuriyeti'nin kapsamlı bir kalkınma ve çağdaşlaşma atılımıdır. Türk ulusunu, çağdaş dünyayla buluşturan Mustafa Kemal Atatürk'ün gerçekleştirdiği devrimlerin korunması ve geliştirilmesi, bugün de güncel görevdir ve ulusseverlik gereğidir.

Atatürk Devrimleri arasında Cumhuriyet'in özel bir yeri ve önceliği vardır; çünkü Cumhuriyet, daha önce uyruk olan insanlara özgür yurttaş olma olanağı sağlamış, böylece demokratikleşmeye ortam hazırlamıştır. Bu bağlamda öncelikle çağdaş “Yurttaşlık Yasası” (1926) ve “Kadınlara Seçme ve Seçilme Hakkının Verilmesi” (1934) gibi iki

5 Halil İnalıcık (2016): “Osmanlı'da Devlet, Hukuk, Adalet”; Kronik Kitap, İstanbul

önemli atılımı anmak gerekir. Türkiye’yi uygar dünyayla buluşturan “Takvim, Saat ve Ölçülerde Değişiklik”, “Öğretimin Birleştirilmesi Yasası” (1924), “Harf Devrimi” (1928), bir başka deyişle, Latin alfabesinin kabulü ve uygulamaya konulması gibi devrimleri anmak gerekir.

Mustafa Kemal Atatürk ve bağımsız Türkiye Cumhuriyeti, hukuk devleti kavramını oluştururken, Osmanlı’nın hak, hukuk ve adalet birikiminin yanı sıra, Avrupa’da hukuk kavramının oluşum sürecini belirleyen ve Aydınlanma birikimini oluşturan kaynaklardan da yararlanmıştı. Atatürk’ün “Adalet gücü bağımsız olmayan bir ulusun, devlet halinde varlığı kabul olunmaz” sözü, hem yargı bağımsızlığı, hem de aşağıda bazı görüşlerine yer verdiğim Aydınlanma filozofu Kant’ın hukuk devleti kavramıyla büyük ölçüde örtüşmektedir. Bu söz, hukuku devletin temeli olarak gören bir anlayışı yansıtmaktadır.

Mustafa Kemal Atatürk düşünceyi ve anlatım özgürlüğünü çok önemseyen bilge bir devlet adamıdır. O’nun “Her birey istediğini düşünmek, istediğine inanmak, kendine özgü siyasi bir fikre sahip olmak, seçtiği bir dinin gereklerini yapmak veya yapmamak hak ve özgürlüğüne sahiptir” sözü, insan hakları ve özgürlüklere, bir başka anlatımla, haklarda ve özgürlüklerde eşitlik kavramına verdiği önemin kanıtıdır. Haklarda ve özgürlüklerde eşitlik ise, hukuk devletinin özüdür.

Adalet, Avrupa’da da uğruna savaşım verilen bir ülküdürTarihin her döneminde en insancıl değerlerden biri olarak nitelendirilen adalet kavramının yaygınlaşması, bir yandan insanların adalet istemindeki kararlılık, öte yandan siyasal karar alıcıların, insanların adalet istemine uygun davranmasıyla gerçekleşmiştir. Belli bir ölçü Anadolu ürünü olan Antik felsefe ve sanat birikimine bakıldığında, Sokrates, Platon ve Aristoteles gibi büyük filozofların, adalet ve hukuk arasında dolaysız bir bağ kurdukları ve adaleti vazgeçilmez bir ahlak ilkesi ve erdem olarak tanımladıkları görülür.

Karagöz’ün değerlendirmesiyle, Platon, ‘Cumhuriyet’ adlı yapıtında adalet kavramını, “insanın ruhundaki adaletle toplumsal adalet olarak ikiye ayırır.” Platon’a göre, devletin adaleti, bireysel ve toplumsal adaletin “erdemini” ve “yüce görünümü” olarak dışa vurur. Savaşçılarda “yiğitlik”, yöneticilerde “bilgelik”, halkta “ölçülülük” varsa, o toplumda adalet sağlanabilir. Bir toplumda adaletin güvencesi, yurttaşlarının eşitliğini önemseyen devlettir.

Aristoteles: Hukuka uymayan tiranlar, adaleti yok eder

Hocası Platon'u izleyen Aristoteles, kişinin "öz-bilincini" adaletin temeli olarak görür ve tarihte ilk kez adalet ve ekonomik koşullar arasında bağlantı kurar. Bu filozofa göre, adalet, "dağıtımçı" ve "denkleştirici" (düzeltici) bir işlev görür. Adaletin "dağıtımçı" işlevi, güncel anlamıyla sosyal adaleti anlatır ve dağıtımçı adalet, "erdem" kavramının temelidir. Bir toplumda adalet, "herkesin iyiliği" demektir. Hukuku işlemez duruma getiren tiranlar, adaleti yok ederler. Böylece de "toplumdaki yasaları ve toplumsal erdemi" yok ederler. Oysa "uygar bir topluma, ancak adil bir yargı düzeni ve toplumsal adaletin sağlanması ile varılabilir." Devletin görevi, yalnızca "yaşamayı olanaklı kılmak değildir; yaşanmaya değer bir yaşam kurmaktır" (Karagöz 2011, s. 20- 24).

Öte yandan, Helen ve Roma dönemlerinde adalet kavramı tartışılmakla birlikte, adalet özellikle de toplumsal adalet, küçük bir azınlığın ayrıcalığı olarak kalmıştır. Dayanılmaz düzeylere ulaşan adaletsizlik, en alttakilerin, örneğin, kölelerin ayaklanmalarına yol açmıştır. Bunlardan biri olan Spartakus ayaklanması, adalet ve özgürlük savaşımının bir simgesi olarak değerlendirilmiştir. Adaletsizliklere karşı çıkarak, Caesar'ı tiran olmakla eleştiren Cicero başı kesilerek öldürülmüştür.

Orta Çağda 15. yüzyıldan itibaren Rönesans ve hümanizm akımlarıyla birlikte aklın dünyasallaşmasının güçlenmesi, özgürlük ve adalet bilincinin de gelişmesine uygun ortam hazırlamıştır. Rönesans ve hümanizm ile başlayan bu süreç, Aydınlanma ile eleştirel akıl, özgürlük ve bireyin özerkleşmesi, vazgeçilmez ve evrensel değerler olarak yüceltilmiştir. Fakat bu olumlu gelişmeye karşın, çalışan insanın sömürülmesi ve baskı altında tutulması yoğun olarak sürdürülmüştür. Söz konusu nedenle, Aydınlanma döneminde de bir değer olarak görülen adalet, uğruna savaşım verilen bir ülkü olarak kalmaya devam etmiştir.

Kant: Adaletin özü, bireysel özgürlüklerdir

Adalet, hak, hukuk ve ahlak ilişkisi, Aydınlanma filozofu Kant'ı da yakından ilgilendirmiştir. "Özgürlük, katıksız bir akıl kavramıdır" diyen Kant'ın "Hukukun Genel İlkesi" kapsamındaki belirlemesi uyarınca, hukuk, "bir kişinin keyfiliğinin, bir diğerrinin keyfiliğiyle, özgürlüğün tümel yasasına göre birleştirilebileceği koşulların toplamıdır"⁶ (Kant 1983, S. 337). Bu tanım uyarınca, hak, hukuk ve adaleti önemse-

6 Immanuel Kant (1983): "Metaphysik der Sitten- Rechtlehre-Törelere Metafizik- Hukuk Öğretisi"; Band 7, zweiter Teil, Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt

yen kişi, kendi isteklerini, başkalarının özgürlüğüyle tümel bir anlayışla uyumlulaştırmalıdır. Toplumsal adalet ise, bireyler arası ilişkilerde özgürlük haklarını uyumlulaştıran kuralların, kişiler arasında ayrımsız ve eşit olarak geçerli olmasıdır.

Hak ve hukuk kavramı, edimsel aklın ürünüdür ve ancak bunlarla var olabilen adalet kavramı, aynı zamanda ahlak ve erdem ile ilgilidir. Hukuk, aklın ürünü olduğu için, bir başka üst yetkenin onayı gerekmez. Hak-hukuk kavramı içerik bakımından özgürlükle ve özgürlükçülüğün adalet ölçüsüyle bağdaşmak zorundadır. Bu bakımdan adaletin özü, yurttaşların bireysel özgürlüklerinin korunmasındadır. Böylece adalet, uygulamada “hukuk devleti ve yurttaşların hukuksal eşitliği ilkesi ile özdętir.” Kant’a göre, eşitlik asıl olarak yasa önünde eşitliktir; toplumsal eşitlik bu bağlamda ikincil önemdedir.

Adalet, özgürlükler ve haklarının dengelenmesiyle olanaklıdır

Hukuksal özgürlük, bireyin somut olanakları anlamında geręek özgürlükten ayrı tutulur. Bu anlamıyla özgürlük, bireyin kendisine yaysayla tanınan özgürlük haklarını geręekten kullanma yeterliliğini ve bu özgürlüklerin gerektirdiği maddi koşullara sahip olmayı gerektirir. Bu bağlamda mülkiyet güvencesi ve kişilik haklarının, hukukun koruması altında olması önemlidir.

Kant’a göre, adalet, bireylerin bir biriyle çatışan özgürlük haklarının dengelenmesiyle olanaklı olabilir. Bu nedenle, özgürlükle ilintili olan uzlaşmazlıkların düzenlenmesi, bir kişinin özgürlüğünü, başkasının özgürlüğüne karşı sınırlandırmasını gerektirir. Adalet kavramı, en azından ilke olarak yoksullar yararına, varlıkluların özgürlüğüne müdahale olanağını da içerir. Bütün bu açılımlara karşın, Kant’ın hak hukuk ve adalet anlayışı, ekonomik ve toplumsal eşitsizlik sorununu tümüyle kapsamaz.

Adaletsizlik, şiddettir veya hukuk devleti ile despotizm birbirinden nasıl ayrılır?

Kant için belirleyici olan, özgürlük yetisiyle donanmış bireyin özgürlük hakkıdır. Bu filozof, bireysel özgürlük haklarının gözetilip gözetilmemesine göre, yönetim biçimlerini ‘cumhuriyetçi’ ve ‘despotik’ diye ayırır. Bu bağlamda ikinci ayırım ölçütü, yönetenlerin ‘özel çıkarımını’ değil, ‘kamusal çıkarı’ öne çıkarmasıdır.

Kant, ‘Devlet Hukuku’ kapsamında devleti, ‘hukuk yasalarıyla yönetilen insanların birleşmesi’ olarak tanımlar ve her devletin üç erki, diyisi, yasama, yürütme yargılama erkini içerdiğini belirtir. Yasa koyucu erk, ‘sadece halkın birleşik istencine’ aittir. ‘Her türlü hak’, bu erkten kaynaklandığı için, bu erk çıkardığı yasalarla ‘hiç kimseye haksızlık’ etmemek zorundadır. Bir sivil toplumun, bir devletin yasamada birleşen üyeleri, ‘yurttaş’ diye adlandırılır ve yurttaşların temel hukuksal özelliği, ‘yasal özgürlüktür.’

Bu yasal özgürlük, yurttaş’a ‘kendi onayladığı yasadan başka yasalara uymama hakkını’ ve ‘eşit yurttaşlık’ hakkını verir. Yurttaşın bir başka hakkı, ‘özerk yurttaşlık’ hakkıdır. Özerk yurttaşlık hakkı, bir yurttaşın ‘varlığını ve öz korunumunu, bir başkasının keyfine’ bağımlılaştırmama hakkıdır. Kant’ın bu açıklamalarının çağdaş anlamıyla ‘hukuk devleti’ kavramının felsefi temelini oluşturduğu açıktır.

Bir başkasının ‘istencine bağımlılık ve eşitsizlik’, bireyin ait olduğu halkın özgürlüğü ve eşitliğiyle haklı çıkarılamaz. Bir halkın, devlet kurması, sadece ‘hukuk devleti’ kapsamında düşünülebilir. Kısa ve kesin anlatımla, devlet ancak hukuk ile devlet olabilir. Hukuksuz devlet, zorbalık örgütüdür.

Cumhuriyet, Kant’a göre, güçler ayrılığı ilkesinin uygulanmasıyla, bir başka deyişle, yasama, yargı ve yürütme erklerinin ayrı ellerde bulunması ve yürütülmesiyle olanaklıdır. Güçler ayrımının olmadığı veya bütün erkin tek kişide toplandığı yönetim biçimiye, despotizmdir. Bugün Türkiye’deki durum tam da budur.

Cumhuriyetçilik, yürütme erkinin, diyisi, hükümetin, yasama erkinden ayrılmasıdır. Despotizm ise, kamusal istenci hiçe sayarak, devlet düzenini, despotun keyfince belirlediği yönetimdir. Yasa ve hukuk dışı olarak kullanılan devlet erki, şiddettir ve bu despotik uygulamaya karşı ‘direniş hakkı’ doğar. Devlet gücünün hukuk dışı kullanımı, hükümetin veya yasa koyucunun temel özgürlükleri ihlal etmesi ve anayasada anlatımını bulan toplumsal sözleşmesi bozmasıdır ve bu durum, halka direniş hakkı verir (Kant 1983, s. 431- 439).

Hegel: Adalet, bir insan hakkıdır

Friedrich Hegel, ‘Erken Dönem Yazıları’ içinde yer alan ‘Ahlaki veya Dinsel Bir Toplumun Devlete Dönüşmesi’⁷⁷ adlı bölümde adalet

7 G. W. F. Hegel (1983): ‘Frühe Schriften- Das Zum-Staat- Werdeneiner moralischen Gesellschaft’; Werke in zwanzig Bänden, Band I, Suhrkamp Verlag, Frankfurt am Main, s. 135- 136.

kavramına ilişkin şu değerlendirmeyi yapar: “Adalet, başkalarının haklarına saygı duymakla ilgilidir. Adalet, devlet adaleti istediği için değil de, yükümlülük olduğu için, benim adaleti bir yükümlülük olarak kendime bir ölçüt durumuna getirdiğim için, bir erdemdir. Devletin değil, ahlak yasasının bir istemi olduğu için, bir erdemdir” (Hegel 1983, S. 135- 136).

Hegel, “Jena Yazıları 1801 - 1807” kapsamında da adalet kavramını ele alır. Bu filozof, adaleti, “bir insan hakkı” olarak niteler⁸ (Hegel 1983, 456). Adalet, önemli bir insan hakkı olduğuna göre, adalete uymama veya adaletsizlik ve hukuksuzluk etme, en büyük insan hakkı ihlali demektir.

Hegel, “Tin’in Görüngü Bilimi” adlı yapıtının “Töresel Dünya- İnsansal ve Tanrısal Yasa” adlı bölümünde tek-çok veya tikel-tümel ilişkisi bağlamında erdem ve adalet kavramlarına da değinir. Bu filozofun çözümlemesi uyarınca, tekil ya da tikel “öz-bilinçtir”; rastlantısal herhangi bir bilinç değildir. Dolayısıyla, töresel töz bu bakımdan “gerçek” tözdür; “var olan bilincin çokluğunda gerçekleşen” tözdür. Gerçek töz olarak tin, bu kapsamda halkı oluşturan yurttaşların “gerçek bilinci” anlamında “bir halktır.” Söz konusu bilinç, halkta, bir başka deyişle, “var olan ve geçerli olan tinde” öz gerçekliğini bulur.

Devlet, keyfiliği ve adaletsizliği önleyen güçtür

Bu tin, asıl olarak “özünün bilincinde olan gerçekliğin biçiminde” olduğu için, “insani yasa” olarak adlandırılabilir. Söz konusu tin, “tümelliğin biçimindeki bilinen yasadır ve mevcut töredir, ahlaktır”; tekliğin biçiminde “gerçek kesinliğini bireyde” bulan tindir ve “hükümet” anlamında kesinliği “yalın bireyliktedir”; hakikati gün gibi açık olan “geçerliliktedir.”

Bu töresel erkin ve açıklığın karşısındaki diğer erk veya güç ise, “tanrısal yasadır”; çünkü “öz-bilinçli eylemin devinimi” anlamında töresel devlet erkinin karşısı, “töreselliğin yalın ve dolaysız özüdür.” Gerçek tümellik olarak devlet erki/gücü, “bireysel kendi başına olma-ya”, bir başka deyişle, keyfiliğe ve adaletsizliğe karşı olan erktir. Dolayısıyla, devlet, adaleti ve hukuku koruyan, hukuksuzluğu ve adaletsizliği önleyen erktir. Devlet erkinin bir belirleyeni, toplumun öz-bilinçli eylemi, öbür belirleyeni de dolaysız olarak var olan tözdür.

8 G. W. F. Hegel (1983): “Jenaer Schriften 1801- 1807”; Werke in zwanzig Bänden, Band 2, Suhrkamp Verlag, Frankfurt am Main, S. 456.

Gerçek adalet, insan haklarında adalettir

Bütün gönüllerin yasası olarak gönlün yasası, bir başka deyişle, “kendi olanın bilinci”, herkesçe tanınan “tümel düzendir” ve bunu böyle bilmek, tümeli oluşturan tikellerin “özverisinin” tadına varan “erdem” olarak nitelendirilir. Gerçek “hazı” tümel yaşam olan erdem, özü ve varlığı, “gerçek şimdi düzeyine yükseltir.” Töz, töresel güçlerde “gerçek içeriğine” kavuşur. Tözden yoksun gerekliliklerin yerine geçen bu içerik, sağduyu ürünüdür.

Bu bütünlük, “bütün parçaların dingin bir dengesidir” ve her parça “doyumunu kendi içinde bulan bütünlüklü bir bilinçtir.” Bu denge, içinde “dengesizlik” oluşması ve “adaletin” bu dengesizliği yeniden dengeye kavuşturması sayesinde “canlıdır.” Söz konusu adalet, “düşünce içermeyen rastlantı, bilinçsiz eylem” değildir; “insansal hakkın/hukukun” adaletidir; denge dışına çıkan tikel bireyleri ve toplumsal sınıfları, “tümele geri getiren” temel güçtür. Bu adalet, “halkın yönetimidir”; “tümel varlığın güncel bireyliği, herkesin özbilinçli istencidir.” Tekil üzerinde egemenleşen “tümeli yeniden dengeye sokan” adalet, aynı zamanda “haksızlığa uğrayanların yalın tinidir”⁹ (Hegel 1983, s. 328- 340).

Hegel’in “Hukuk Felsefesinin Temel İlkeleri” adlı kitabının “Zorlama ve Suç” adlı bölümündeki anlatımıyla, adalet, “eğer her şey sadece öznel bir tarzda ele alınır, aynı hakikat gibi, yok olur.” Adalet ile akıl arasında dolaysız bir bağ kuran bu filozofa göre, özgürlüğün var olabilmesi için, adalet, bir başka deyişle, akıl gereklidir.

Hukuk ve adaletin dayanağı, özgürlük ve istençtir

Hegel aynı yerde Feuerbach’ın “ceza kuramına” ilişkin eleştirisinde hukuk, adalet ve özgürlük ilişkisini bir kez daha öne çıkarır ve şu belirlemeyi yapar: “Hukuk ve adaletin dayanağı, tehdide yönelen özgürsüzlük değil, özgürlük ve istençtir” İnsana karşı tavır, insan onurunu ve özgürlüğünü temel almak zorundadır. İnsan, “tehdide karşı özgürlüğünü kanıtlamak zorundadır”¹⁰ (Hegel 1982, s. 189 - 190). İnsanın tehdide karşı özgürlüğünü kanıtlaması, hukuk içerisinde her türlü yolu denedikten ve başka hiçbir umar kalmadıktan sonra, hakkını hukukunu savunmak için, “sivil itaatsizlik” eylemi yapması demektir.

9 G. W. F. Hegel (1983): “PhaenomenologiedesGeistes”; Werke in zwanzigBaenden, Band 3, SuhrkampVerlag, Frankhfurt am Main, S. 328- 340.

10 G. W. Friedrich Hegel (1982): “Grundlinien der PhilosophiedesRechts”; Werke in zwanzigBaenden, Band 7, SuhrkampVerlag, Frankhfurt am Main.

Hegel suça uygun ceza verme anlamında “cezalandırıcı adalet” kavramını kullanır. Bu anlamıyla adalet kavramında öncelikle “tümeli isteyen tikel öznel istencin istemi” vardır. Böyle bir ahlak (sallık) anlayışı, “talep edilen bir şey olarak ortaya çıkmaz; bu devinimde ortaya çıkar.”

Hegel “Hukuk Felsefesinin Temel İlkeleri” adlı yapıtının “Hukuktan Ahlakla Geçiş” bölümünde suç ve suçu cezalandıran adalet arasındaki ilişkiyi şöyle betimler: “İstencin gelişim şekli, suçu ve suçu cezalandıran adaleti, tümel ve kendi başına var olan istenç ve buna karşı olan tikel istenç arasındaki ayrımı” olarak açıklar. Bu karşıtlığın ortadan kaldırılmasıyla, kendi başına olan istenç “kendi içine girip, kendisiyle birlikte kendisi için gerçek” olur.

Bu bakımdan, hukuk, ilke olarak “sadece kendisi için olan istence karşı” kendini kanıtlamak zorundadır. Sadece kendisi için olan istenç, keyfiliktir; bir başka anlatımla, despotizmdir. Başlangıçta soyut, kendiyle ilişkilenen istencin belirliliği olan özgürlük, belli aşamaları ve anları geçerek, “özneleğin öz-belirleyimine” doğru gelişir (Hegel 1982, s. 198 - 199). Bu belirlemelerden şu çıkarım yapılabilir: Özgürlüğün alanı genişledikçe, keyfiliğin ve despotizmin alanı daralır; adaletin gelişmesi için uygun ortam doğar.

Marx: Sömürü en büyük adaletsizliktir

Adalet özellikle de toplumsal adalet kavramını, insanın her türlü sömürü ve baskıdan kurtulma uğraşı ve süreci olarak tanımlayan Marx, hak, hukuk ve adaleti, ‘altyapı’ tarafından, diyesi, üretim araçları ve ilişkilerince belirlenen ‘üstyapı’ kavramları olarak ele alır.

Bu eylemli filozofun yaklaşımı uyarınca, anılan kavramlar, kapitalist düzende egemen sınıflarca araç olarak kullanılır. Burjuvazi, çalışan toplum kesimlerini avutmak için, sınıf çelişkilerini, “ebedi adalet ve uyum”¹¹ durumu olarak gösterir (Marx 1972, s. 105). Herkesin gücü ve yetenekleri ölçüsünde toplumsal üretime katılması ve gereksinmesine göre toplumsal üretimden pay alması anlamında ‘toplumsal adalet’, Marx’ın “Alman İdeolojisi” aldı yapıtındaki varsayımıyla, ancak sınıf çelişkileri ortadan kalktıktan sonra olanaklı olabilir¹² (Marx 1972, s. 34 vd.).

11 Karl Marx (1972): “das Elend der Philosophie- Felsefenin Sefaleti”; MEW, Band 4, DietzVerlag, Berlin

12 Karl Marx (1972): “Die deutsche Ideologie”; MEW, Band 3, DietzVerlag, Berlin

İnsanın, yaşadığı toplumsal-siyasal koşulların etkisiyle kendisini yeniden yarattığı düşüncesinden yola çıkan Marx'ın "Ekonomi ve Felsefe Elyazmaları"ndaki belirlemesiyle, üretken insanın kendine karşı davranışı, "bütün türsel özelliklerini özünden dışarı çıkarabilmesi ve bunları nesne olarak görmesiyle" olanaklıdır¹³(Marx 1972, s. 574). İnsanın türsel özelliklerini dışa-vurması, onun insanlaşmasının önkoşuludur ve bu önkoşul ancak adalet ve eşitlik kavramlarının egemen olduğu toplum düzeninde gerçekleşebilir.

Marx'ın hak, hukuk ve adalet söz konusu olunca, Fransız Devrimi'nin "özgürlük, eşitlik ve adalet" ülküsünü bayraklaştıran "Adaletliler Birliği" ve Fransız yoldaşlarıyla birlikte, bu birliği ayakta tutan filozof olduğunu da belirtmek gerekir. Sömürüyü serimlemek amacıyla "yabancılaştırma kuramını" geliştiren bu filozofa göre, insanı insanlığına yabancılaştıran sömürü, en büyük adaletsizliktir; en temel insan hakkının yok edilmesidir. Kapitalist toplumda çalışan insana tanınan tek hak ve "özgürlük", işgücünü satma özgürlüğüdür. Bu durum ise, gerçek anlamda özgürlüksüzlüktür. Hak, hukuk ve adalet ancak sömürüyü süreklileştiren üretim ilişkilerinin değiştirilmesiyle ve böylece insana insanlığını yaşama olanağı vermekle olanaklıdır.

Adorno: Ahlaksızlık ve adaletsizlik barbarlıktır

Önde gelen eleştirel düşünce kuramcısı Theodor Adorno, "Minima Moralia" adlı kitabında adalet ile ilişkilendirilebilecek şu belirlemeleri yapar: "Bir şeyin etrafında dolaşmak, iyice soğumuş dünyada insanların hala bir biriyle konuşabildiği izlenimini yaratmak suretiyle, haksızlığa ortak olmak demektir... Ezilenlerin zayıflığına uyum sağlamakla, söz konusu zayıflıkta egemenliğin önkoşulu onaylanır ve böylece egemenliğin sürdürülmesi için gerekli olan kabalık, kavrayışsızlık ve şiddet eylemleri geliştirilir"¹⁴ (Adorno 1998, s. 26- 27). Bu belirleme uyarınca, hukuk ve adalet, insanı ezen, insanlığını yaşamasını olanaksızlaştıran koşulların ortadan kaldırılmasıyla olanaklı olabilir.

Adorno aynı yapıtının bir başka yerinde insan-severlik açısından barbarlaşmayı ele alır ve şunları yazar: "Yaşamın kabalaşması karşısında tüylerimiz ürpermektedir; ancak nesnel olarak geçerli olmayan bir törenin yokluğu, her an bizi insancılık ölçütü açısından barbarca olan davranış tarzlarına, konuşmalara ve hesap yapmalara zorlamaktadır"

13 Karl Marx (1972): "Ökonomisch-philosophischeManuskripte"; MEW, Ergänzungsband, birinci bölüm, DietzVerlag, Berlin

14 Theodor Adorn (1998): "MinimaMoralia";GesammelteSchriften, Band 4, WissenschaftlicheBuchgesellschaft, Frankfurt am Main.

(Adorno 1998, s. 28). Bu sözler, Adorno'nun ahlak ve adalet arasında dolaysız bir bağ kurduğunu, adalet ve ahlak yokluğunu barbarlıkla eş tuttuğunu gösterir.

Egemen kültürün yozlaştırıcı etkilerine hayır diyebilmek için, bu kültüre katılmak ve “bu katılmadan yeni güçler kazanmak” gerektiğini öne süren Adorno'ya göre, “bireysel direnişler biçiminde ortaya çıkan” söz konusu güçler aslında salt bireysel değildir. Bunları içinde toplayan entelektüel vicdan, aynı ahlaki üst ben gibi, toplumsal bir etkene sahiptir.” (Adorno 1998, s. 31). Adorno'nun anlatımıyla, “İnsanlığın sonu, tür varlığı olarak insanı temsil ettiği şekliyle tekil kişinin tekil olarak, türü gerçekleştirebileceği özerkliği yitirmiş olmasını dile getirir” (Adorno 1998, s. 41). Bu alıntıdan da görüleceği üzere, özgürlük ve bireysel özerklik, Adorno açısından sadece bir hukuk ve adalet sorunu değil, aynı zamanda insanlığın sürmesiyle ilgili bir sorundur.

Adorno'nun anlatımıyla, “yalanın ahlaksızlığı, kutsal hakikatin ihlalinde yatmaz. Üyelerini, daha güvenilir duruma getirmek için, söylemek istemediklerini söylemeye zorlayan bir toplum, bu kutsal hakikatle ilişkilene hakkına sahip olan en son toplumdur... Yalan söyleyen, utanır; çünkü her yalanda, onu yalan söylemeye zorlayan dünya düzeninin en onursuz yönlerini deneyimlemek zorundadır... Yalan, başkası üzerinde ahlaksızlığa dönüşür” (Adorno 1998, s. 31- 32). Günlük yaşamda sıkça gözlemlendiği gibi, yalan, adaletsizliği gizlemek için kullanılan bir örtüdür. Olmayanı varmış gibi göstererek, bireysel bilinci bulandırdığı için, en büyük insan hakkı ihlalidir.

Adorno, kültür eleştirisiyle yalan arasındaki bağı şöyle açıklar: “Kültür eleştirisinin motifleri arasında öteden beri yalan merkezi motiftir. Kültürün, aslında olmayan, ama varmış gibi gösterdiği insana yakışır bir toplum, her türlü insancıl olanın üzerinde yükseldiği maddi koşulları gizlemesi, varoluşun kötü ekonomik belirlenmişliğini ayakta tutmaya hizmet eden tesellisi” olarak bilinir. Adorno'nun deyişiyle, bir birinin karşıtı olan Marx ve Nietzsche, “kültür, ideolojidir” anlayışı üzerinde görüş birliği içindedir. Fakat bu anlayış da ideoloji olma eğilimini içinde barındırmaktadır.

Bu nedenle, kültür eleştirisi, “tutarlılık mantığı ve hakikat coşkusunu” ile koşulların “özdeksel kökenlerine indirgenmesini, açıkça ve ödünsüzce katılanların çıkarlarına göre biçimlendirilmesinin zorunlu olduğunu” talep edebilir. “Maddi olanın üzerine konan veya onu ak-

taran her şeyde sahtekârlık, duygusallık ve hatta iki kat zehirli çıkarın olduğu görülebilir.” Köktenci bir tavırla bu ilkeye göre davranılsa, “hakiki olmayanla birlikte hakiki olanın da kökü kazanabilir.” Bu durumda da, “güçsüz biçimde evrensel edimin çevresinden kurtulmaya uğraşan her şey, soylu durumun her türlü öncelenmesi, dolaysız biçimdeki kültürün aktarımsal olarak içermekle eleştirildiği barbarlığa dönüşebilir.” Bu belirlemelerden görüleceği üzere, hukuk ve adalet, zorlama ile olmaz. Yalan söylemek, ahlaksızlıktır; insanları bir şeylere zorlamak ise, daha büyük bir ahlaksızlıktır.

Adorno’nun açıklaması uyarınca, “kültürü sadece yalanla özdeşleştirmek, direniş gösteren her düşüncüyü engellemek için, her şeyin yalana dönüştüğü anda en gizemlidir ve böyle bir özdeşleştirmeyi özellikle arzular” (Adorno 1998, s. 48- 49). Adorno’nun şu özlü sözü, her türlü olumsuzluğun ve barbarlığın kaynağıdır: “Bütün(sel) olan, hakiki olmayandır” (Adorno 1998, s. 55). Yalanı ve insanları araçsallaştırmayı önleyebilmek için, “Milletimiz böyle istiyor” veya “Dinimiz böyle bu yurur” türünden bütünsel anlatımları ayırmaştırma gerekir.

Gerçek aydınlanma ya da yalandan, araçsallaştırmadan kurtulmanın temel ilkesi şu olmalıdır: “İnsan, ne başkasının gücünün, ne de kendi güçsüzlüğünün kendini aptallaştırmasına izin vermemelidir” (Adorno 1998, s. 63). Bu ise, en zor çözülebilecek bir sorundur.

John Rawls: Adalet, toplumsal kurumların en önemli erdemidir

Adalet kavramına ilişkin tartışmada başvurulan yapıtlarından biri, hiç kuşkusuz John Rawls’ın “Bir Adalet Kuramı” adlı yapıtıdır. “İnsan etkinliklerinin birincil erdemleri olan hakikatten ve adaletten asla ödün verilmemelidir” diyen Rawls’a göre, adalet, “sosyal kurumların en önde gelen erdemidir.” Güçsüzün gücü olan adalet, bu öz yapısıyla güçsüzü, güçlünün dayatmalarından ve baskılarından korur; “adil bir toplumda yurttaşların eşit özgürlüklerinin”¹⁵ güvence altına alınmasını özendirir (Rawls 2017, s. 32).

Bu nedenle adaletin öne çıkarıldığı bir toplumda yurttaşlar, herkesin adalet ilkelerine uyduğunu ve bunların toplumsal kurumlarca güvence altına alındığını bilir. Yurttaşlar ve toplumsal kurumların adalet ilkelerine uymaları, adalet kavramını keyfilikten kurtarır. Bu bağlamda Rawls’ın deyişiyle, kurumların “en önemli erdemi” adalet olmalıdır.

15 John Rawls (2017): “Bir Adalet Teorisi”; çev.: Vedat Ahsen Coşar, Phoenix Yayınevi, Ankara

Bu belirleme, Yunus Emre'nin vurguladığı ahlak ile adalet ilişkisini öne çıkarır. Toplumsal adalet anlamında adaletin birincil konusu, anayasa, ekonomi ve toplumsal düzenlemeler gibi toplumun temel kurumlarının “temel hakları ve ödevleri” ve birlikte yaratılan toplumsal değerleri dağıtmada adalet ilkesi gözetilmesidir (Rawls 2017, s. 35). Büyük toplumsal kurumlar, ifade, vicdan ve girişim özgürlüğü veyahut güvencesi gibi öğeler üzerine kurulur.

Hakkaniyet ilkesi, adaletin başlıca ögesidir

Adaletin bir başka ögesi, hakkaniyet ilkesidir. Rawls'ın aynı yerde ki anlatımıyla, hakkaniyet olarak adalet ilkelerini gerçekleştiren bir toplum, “adil koşullar altında” bu ilkelere uyan “eşit ve özgür” bireylerin gönüllü birlikteliğini olanaklı kılan bir toplumdur. Toplumsal üretimin adil dağıtımı, adaletin dayandığı temelleri kapsayan toplum sözleşmesini süreklileştiren en önemli etmenlerden biridir. Unutulmamalıdır ki, toplumsal adalet ilkeleri, temel toplumsal kurumlarca hakların ve yükümlülüklerin yerine getirilmesinin sağlanmasını ve toplumsal yaşamın yararlarının ve yüklerinin uygun ve eşit dağıtımında somutlaşır.

Rawls'ın “şekli adalet” diye adlandırdığı hukuk, temel hak ve özgürlüklerde eşitlik ve adil dağıtım gibi meşru beklentileri güvence altına alır; ancak hukuk, siyasal karar alıcıların ve yargıçların, hukukun üstünlüğü ilkesine uydukları bir toplumda yerine getirebilir. İnsan haklarında eşitlik, bir toplumun uygar olup olmamasının başlıca göstergelerinden biridir. İnsan haklarında eşitlik ilkesinin yanı sıra bir başka ölçüt, özgürlüklerde eşitliktir. Uygar bir toplumda özgürlükler, bir başka temel özgürlükle çatışmadığı sürece kısıtlanamaz.

Adil ve demokratik bir anayasa niçin gereklidir?

Toplumsal gelişmeye veya gelişmemeye koşul olarak hakları, özgürlükleri ve yükümlülükleri belirleyen temel yasa, bir başka deyişle, anayasa hem en geniş toplumsal katılım, hem de insan hakları ve özgürlüklerinde eşitlik ilkesine uygun olarak hazırlanmalıdır. Anayasa, başta toplumsal adalet ve eşit yurttaşlık olmak üzere, adalet ilkelerini belirgin olarak tanımlamalı, hem de bu ilkelere uyulmasını sağlayan önlemleri içermelidir. Fırsat eşitliği, hem toplumsal adaletin önemli bir göstergesidir, hem de yurttaşların eşitlik bilinci geliştirmesinin ve böylece adaletin egemenleşmesinin önemli bir yoludur. Fırsat eşitliğinin gerçekleşmesinin güvencesiyse, açıklık ve nesnellik ilkeleridir.

Türkiye tarihiyle ilgili bölümde vurgulamaya çalıştığım üzere, tolerans birikimiyle yakından ilgili olan adalet, vicdan özgürlüğünün başlıca güvencesi ve gelişim kaynağıdır. Tolerans, her türlü farklılığın kabul edilmesi, toplumsal-kültürel yaşamda farklı olanın, başka farklılıklarının duyarlılığını gözeterek, farklılığını yaşayabilmesi ve yaşatabilmesiyle olanaklıdır. Bu ise, ancak çoğulcu-demokrasiyi temel alan bir devlet düzeninde olanaklı olabilir. Uygur, çağdaş ve adil bir devlet, yurttaşları arasında etnik köken, din, mezhep ya da toplumsal sınıf ayırımı yapamaz.

Devlet, her türlü aidiyet ve inanca karşı eşit mesafededir

Devlet, söz konusu kökenleri ve aidiyetleri cezalandıramaz veya ödüllendiremez. Hukuk, Rawls'ın anlatımıyla, din ve vicdan özgürlüğünün bir gereği olarak sadece “kutsal tercih hakkını” korur. Bu bağlamda vicdan özgürlüğünün sınırı, “kamu düzeni ve güvenliğinin ortak çıkar” olmasıdır ve bu konudaki görüş birliğidir. Devletin/hükümetin, “derneklerin yasal ve yasa dışı olduklarını açıklama hakkı yoktur.” Verili adalet ilkeleri uyarınca, “hükümet/devlet, derneklerin eşit yurttaşlık oluşturduğunu anlamak zorundadır. Devletin/hükümetin kendisi felsefi ve dini doktrinlerle ilgili değildir.” Sadece yurttaşların temsilcisi olarak davranır; onların “kamusal adalet istemlerini” yerine getirir. Bu bakımdan devletin/hükümetin görevi, “eşit ahlaki ve dini özgürlüğün koşullarını güvence altına almakla sınırlıdır” (Rawls 2017, s. 240- 241).

Özgürlük ancak özgürlük için kısıtlanabilir. Bu ilke özellikle din özgürlüğünü de kapsayan eşit özgürlük için geçerlidir. Bu ilke belirleyicidir; çünkü başkasına karşı tolerans göstermeyen ahlaken kendisi için tolerans talep edemez. Adil bir anayasa, toleranssızların özgürlüğünün kısıtlanmasını ve özgürlüklerin en üst düzeyde edimselleştirilmesini güvence altına almayı öngörür.

Tek seçmen-tek oy ilkesi ve adil seçimler

Siyasal adalet, anayasal güvence gerektirir. Rawls'ın belirlemesiyle, siyasal adaletin koşullarından biri, tüm yurttaşların, eşit katılım ve birlikte belirleme hakkının bir gereği olarak siyasal süreçleri ve kararları birlikte belirlemesidir. Hakkaniyet olarak adalet, herkesin yararına olan ortak ilkelerin gerekliliği düşüncesinden başlar.

Bu bağlamda bütün ergin yurttaşların “siyasal işlerde yer alma hakkı” kısıtlanamaz. Bu hakkın bir önkoşulu olarak, ‘tek seçmen-tek oy’

ve ‘adil ve serbest seçim’ ilkesi gerçekleştirilmek zorundadır. Bu ilkelerin gerçekleştirilmesi, özellikle ifade özgürlüğü, toplanma ve gösteri özgürlüğü ve siyasal örgüt/parti kurma özgürlüğünün, anayasal güvenceyle ve anayasal koşulun uygulanmasına bağlıdır. Siyasal özgürlük, çoğulcu demokrasinin kaynağı ve güvencesidir.

Söz konusu nedenle, anayasa, “toplumun bütün üyeleri için eşit katılım hakkının değerini” yükseltmeyi amaçlar. Bütün yurttaşların kamu görevine alınmasında hak eşitliği ilkesine kesinlikle uyulması da bu kapsamda değerlendirilir. Bu ilkelerin, anayasal bir buyrum olarak görülmesi ve edimselleştirilmesi, sadece demokratik düzen için değil, “siyasal işlerin akılcılaştırılması” için de bir zorunluluktur. Demokratik devletin de yasal dayanağı olan anayasal devlet, hukuk düzeni içinde ve siyasal eşitlik ilkesine uygun olarak, mülkiyetin ve refahın eşit dağılımını sağlar. Ayrıca, adil bir anayasa,”siyasal görev ve otorite için adil bir rekabet ortamı” oluşturur (Rawls 2017, s. 250- 255).

Hukuk devleti mi, despotizm mi?

Hukuk devleti, adalet açısından her şeyden önce özgürlükleri güvence altına alan devlettir. Toplumsal adaletin, barışın, huzurun, hak ve özgürlük eşitliğinin güvencesi olan hukuk dizgesi, öncelikle siyasal karar alıcıların “kamu kuralları bütünü olan” hukuk kurallarına uymalarını gerektirir. Kamu kurallarının bütünü olarak hukuk düzeni, “adalet kurallarının, hukuk devletiyle bütünleşmesinin” anlatımıdır.

Adalet kurallarının bütünü olan adalet düzeninden sapmalar, Rawls’ın anlatımıyla çok yaygınlaşması, Rawls’ın adlandırmasıyla, “bir diktatörün veya yardımsever bir despotun çıkarlarını artırmaya” uygun ortam hazırlar. Böyle bir durumda mevcut hukuk düzeni, despotizmi geliştiren yasal düzenlemeleri ve uygulamaları önlemek zorundadır (Rawls 2017, s. 264).

Bugün Türkiye’de deneyimlenen yaygın keyfilik, otorite veya despotik yönetim eğilimleri güçlendiren başlıca etmendir. Bu durum, siyasal güç dağılımının dengesizliğinde, katılım olanaklarının azaltılmasında, ulusal egemenliği ve istenci sadece parlamento çoğunluğunda görmede, tek adam yönetiminde direnmede, devletin temeli olan hukuku, adaleti ortadan kaldırma girişimlerinde görülebilir (Tezcan/Kula 2016)¹⁶. İbrahim Kaboğlu’nun nitelemesiyle, toplumu anayasasızlaştır-

16 Bülent Tezcan/Onur Bilge Kula (2016), CHP Yayınları, Ankara

ması ve dinselleştirilmesi, adil yargılama ve liyakat ilkesinin gözetilmesi, eğitim-öğretim ve bilim hakkının ihlal edilmesi, anayasal denge ve denetim mekanizmalarının ortadan kaldırılması, ulusal istencin gerçekleştiği parlamentonun etkisizleştirilmesi gibi uygulamalar, otoriter yönetimin başlıca belirtileridir¹⁷ (Kaboğlu 2017).

Hukuk devletinin özü, evrensel haklar ve özgürlüklerdir; başlıca kaynağı ve koruyucusuysa, yargı bağımsızlığı ve yargıç güvencesidir. Bağımsız ve yansız yargıçlar, aynı zamanda adaletin ve adil bir toplum yaşamının da güvencesidir. Hukuk devletinde duruşmalar adil ve açık yapılır. Yargıçlar, ne siyasal yetkenin ne de kamunun etkisiyle değil, sadece hukuka dayanan vicdanlarıyla karar verirler. Doğal adalet kuralları, “hukuk düzenin tarafsızca ve düzenli bir şekilde yürütülmesi için” güvence altına alınmıştır. Hukuk devletinin özünü oluşturan temel insan hakları ve özgürlükler, “kurumlarca tanımlanan hakların ve görevlerin bir bütünüdür” (Rawls 2017, s. 267).

Sivil itaatsizlik, yasal bir haktır

Hukuk devletinde yurttaşlar, hak ve özgürlüklerini kısıtlayan ve tam da bu nedenle evrensel hukuk ve adalet ile bağdaşmayan kararlara karşıtepkillerini, hukuk düzeni içinde ve şiddetten uzak durarak ortaya koyma hakkına sahiptir. Sivil muhalefet de, söz konusu şiddet dışı muhalefet yöntemlerinden biridir. İnsanlığın ortak kazanımı olan ve hakkı-hukuku insan aklının ürünü olarak gören Aydınlanma, insanın özgür ve özerk bireye dönüşmesini savunarak ve geliştirerek, bireyi ve sivil toplumu, devlete karşı güçlendirmiştir. Devletin temel insan hakları ve adalet ilkelerini ihlal etmesi veya tümüyle geçersizleştirilmesi durumunda, eleştirel akıl yoluyla özgürleşen bireylerden oluşan toplum, “direnme hakkını” yasal bir hak olarak görür ve edimselleştirir.

Sivil itaatsizlik, adaletli ve demokratik bir devlette/toplumda, “sadece anayasanın meşruluğunu tanıyan yurttaşlar” tarafından ortaya konulur. Bu açıklamalar ışığında, sivil itaatsizlik, Rawls’a göre, “kamusal, şiddetsiz, vicdana dayalı, genellikle yasaya karşı yapılan, hükümetin yasasında ve siyasetinde değişiklik yapmasını amaçlayan” siyasal bir eylemdir. Bütün hukuksal olanakların ve yolların tüketilmesinden sonra başvurulmuş sivil itaatsizlik, sadece siyasal çoğunluğu elinde bulunduranları muhatap alması anlamında siyasal bir eylem değil, siyasal

17 İbrahim Kaboğlu (2017): “15 Temmuz Anayasası”; Tekin Yayınevi, İstanbul

ilkeleri”, bir başka deyişle, “sosyal kurumları ve anayasayı düzenleyen adalet ilkelerini” rehber edinmesi ve bu çerçevede haklılaştırması nedeniyle de siyasal bir eylemdir.

Özellikle temel hakların ve özgürlüklerin, siyasal yetke tarafından ihlali veya kısıtlanması, sivil itaatsizlik eylemlerini davet eder. Sivil itaatsizliğin bir başka temel özelliği, “adil bir çağrı” niteliği taşıyan bu eylem veya direnişin, “kamusal bir eylem” olmasıdır. Sivil itaatsizlik, bir tehdit değil, siyasal karar alıcılara yönelik bir uyarıdır. Evrensel hukuka bağlılığı temel alan bu direniş biçimi, çoğunluğun vicdan ve adalet duygusuna seslenir. Sivil itaatsizlik yapan kişi veya topluluklar, eylemin, ahlakiliği konusunda başkalarını ikna etmek için uğraş verir ve birtakım bedeller öder.

Bu nedenle, sivil itaatsizlik, bir yandan “bir sınama olayının”, diğer yandan “vicdani reddin ve değişik direnme biçimlerinin ortaya çıktığı ve bunlar arasında hukuki bir protestonun yer aldığı bir eylem” olarak nitelendirilebilir. Bu olasılıklar zinciri içerisinde sivil itaatsizlik, “yasaya bağlılık sınırında bulunan bir muhalefet biçimidir.” Söz konusu nedenle, bu eylem veya direniş biçimi, güç kullanımından uzak durur (Rawls 2017, s. 392- 395).

Adalet uğraşı veya isteminde ortaya çıkan bir başka önemli kavram, ‘vicdani ret’ kavramıdır. Vicdani ret, Rawls’ın tanımlamasıyla, “az veya çok doğrudan hukuki bir uyarıya veya idari bir emre uymamadır.” Vicdani ret, bazı yurttaşların kendilerine yönelik bir yasal düzenlemeye veya buyruğa, evrensel hukuk ve adalet ilkesi kapsamında uymama eylemidir. Açık bir eylem türü olan vicdani ret, sivil itaatsizlikten farklı olarak “çoğunluğun adalet duygusuna” seslenmez; siyasal ilkelere dayanması da gerekli değildir. Sivil itaatsizlik, adalet ilkelerini öne çıkarmasına karşın, vicdani reddin başka kaynakları olabilir (Rawls 2017, s. 396- 397).

Dış basında “Adalet Yürüyüşü” ile ilgili çıkan ve çok büyük bir çeşitlilik içeren haber-yorumların Türkçe çevirileri, toplam üç cilt kitapta toplanmıştır. Dünya nüfusunun neredeyse yüzde sekseninin konuştuğu dillerde üretilen söz konusu haber yorumların büyük bölümü, “Adalet Yürüyüşü” eylemini, hukuk devleti kapsamında ve uygar bir “sivil itaatsizlik” eylemi olarak değerlendirmektedir. Söz konusu değerlendirmelerin büyük bir bölümü, Türkiye’de hukuk devletini içselleştirmiş güçlü bir sivil toplumun varlığına dikkat çekmektedir. Bu olgu, yurtdı-

şında son dönemlerde iyice olumsuzlaşan Türkiye imgesinin düzeltilmesine de önemli bir katkıdır.

‘Adalet Yürüyüşü’ ile ilgili dünya basınında yer alan haber-yorumların çokluğu ve çeşitliliği, Genel Başkan İletişim Eşgüdümçüsü **Okan Konuralp**’ın dünya basın temsilcileriyle kurduğu sağlam ilişki ağının ve büyük bir özveri ve duyarlılıkla yürüttüğü iletişim çalışmalarının nedenli yerinde ve yararlı olduğunu kanıtlamaktadır.

Bu üç cilt kitapta yürüyüş şiirlerini yayımlamamıza izin veren ve yürüyüş ile ilgili izlenimlerini yazan çok değerli aydın ve şair **Prof. Dr. Ataol Behramoğlu**’na ve yürüyüşe ilişkin çizimlerini ve yazısını yayımlamamıza izin veren çok değerli sanatçı **Sali Turan**’a içten teşekkür ederim.

Sonuç olarak adalet, hak, hukuk savaşımı bağlamında şu belirleme yapılabilir: OHAL kapsamında ve Kanun Hükmünde Kararnamelerle yönetilmesi ve AKP’nin yönetim anlayışının giderek otoriterleşmesi,- Türkiye’de adaletin geçerlilik alanı daraltmakta, adaletsizlik ve hukuksuzluğu yaygınlaştırmakta ve böylece toplumsal barışı bozmaktadır. Mevlana’nın “Dert, dermana çağrıdır” sözünü adaletsizlik ile ilişkilendirerek, Türkiye’yi, adalet, hak ve hukukun arandığı bir ülke durumuna getirenlere şu uyarı yapılabilir: “Adaletsizlik, adalete çağrıdır.”

Adaletsizlik, “Adalet Yürüyüşü” sırasında da görüldüğü gibi, sadece adaleti arayanların savaşım ve direniş gücünü artırır. Toplumsal gelişmenin önlenemez yasasıdır: Her şey karşıtını yaratır. Dolayısıyla, adaletsizlik, toplumumuzun adalet istemindeki kararlılığıyla kaçınılmaz olarak adalete dönüşecektir. Bu nedenle, adaletsizlikle ne yönetim, ne de yönetici ayakta kalabilir ve kalıcı olabilir.

Ankara, 24 Kasım 2017

Prof. Dr. Onur Bilge KULA

Sati Turan

CHP Genel Başkanının Dış Basında Yer Alan Demeci

ADALET ARIYORUM... ADALET İÇİN YÜRÜYORUM

Kemal Kılıçdaroğlu / Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı

15 Haziran günü Ankara'dan İstanbul'a başlattığım Adalet Yürüyüşüne devam ediyorum. Niçin yürüyorum?

Bu 450 kilometrelik yürüyüşün tek bir amacı var; adalet.

“Sokakta adalet aranır mı ?” diye soruyorlar. Evet, aranır. Ülkenizde büyük haksızlıklar, adaletsizlikler var ve ülkenizin mahkemeleri adalet dağıtmaktan uzaksa ayağa kalkarsınız ve yollara düşersiniz. Benim de yaptığım budur.

Tek bir sloganım var: ADALET

15 Temmuz 2016 günü ülkemiz faillerinin çoğu Gülenli subaylardan oluşan kanlı bir askeri darbe girişimi ile karşı karşıya kaldı. O gece darbeciler halkın üzerine acımasızca ateş açtı, 249 yurttaşımızı öldürdü, yüzlercesini de yaraladı. Ancak demokrasiyi benimsemiş her kesimden halk, sokağa çıkarak ve bu menfur darbe girişimini püskürttü.

İnsanlar sokakta öldürülürken bütün partilerin katılımı ile TBMM toplandı,demokrasiye sahip çıktı, ortak bir bildiri ile de darbecilere karşı birlikte mücadele kararı alındı.

Demokrasimize kast eden ve insanlarımızı öldüren darbeci askerler, diğer kamu görevlileri ve onları destekleyen sivillerin yargılanması ve cezalandırılması kaçınılmazdır. Hükümetin, buna benzer müdahaleleri önlemek için tedbirler alma hakkı da vardır.

Ancak bütün bunların hukukun içinde yapılması gerekir.

Ne var ki, böyle olmamış, 20 Temmuz'da ilan edilen olağanüstü hal bahane edilerek hukukun dışına çıkmış, ülke keyfi bir şekilde yönetilmeye başlanmıştır. Şu anda Türkiye'de parlamento fiilen devre dışıdır, ülke Erdoğan'ın kararnameleri ile yönetilmektedir. Hiç kuşku yok ki bu bir sivil darbedir.

16 Nisan 2017 anayasa referandumu işte böylesine bir baskı ortamında yapılmıştır. Adaletsiz ve eşit olmayan koşullarda yapılan ve sonuçları şaibeli olan referandumla kuvvetler ayrılığı ilkesinden uzaklaşmış, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin hukuk devleti niteliği ciddi şekilde zedelenmiştir.

Adalet ve Kalınma Partisi, giderek demokrasiden uzaklaşmakta. Ülkemde şu anda resmen bir tek adam yönetimi var. 15 Temmuz askeri darbe girişimini püskürten Türkiye, şimdi 20 Temmuz darbesini bütün yakıcılığıyla yaşamaktadır.

20 Temmuz sivil darbesinin hakim olduğu bu bir yıllık dönemde askeri darbe girişimi ile hiç ilgisi olmayan çok sayıda muhalif tutuklanmış; on binlerce insan kamu görevinden çıkartılmıştır. Aylar geçmesine rağmen bu insanlara henüz kendilerini savunma imkânı verilmemiştir.

Yargı bağımsızlığı tamamen ortadan kaldırılmış, iktidar yargıya açıkça talimat verir hale gelmiştir. Tutuksuz yargılama kararı veren savcı ve hâkimler görevlerinden alınıp tutuklanabilmektedir.

Şu anda ülkemde 159 gazeteci ve medya çalışanı, 12 milletvekili ve yüzlerce akademisyen hapistedir. Maalesef artık Türkiye'de ifade ve basın özgürlüğünden söz etmek mümkün değildir.

En son partimin milletvekili Enis Berberoğlu tutuklandı. Berberoğlu, milletvekilidir ama öncesinde 33 yıllık Gazeteciler kariyerine sahiptir. Ve tutuklanmasına neden olan davada da doğrudan gazetecilik yargılanmaktadır.

Berberoğlu'nun tutuklanması bardağı taşıran son damla oldu. 15 Haziranda 'Bıçak kemiğe dayandı' diyerek 'Adalet Yürüyüşünü' başlattım.

Ama sadece Enis Berberoğlu için yürümüyorum.

Benim ÷lkemde toplumun her kesiminden çok sayıda insan haksızlık, hukuksuzluk, adaletsizlikle karşı karşıya. Ben tüm bu insanlar için yürüyorum.

Benim ÷lkemde çok sayıda kadın ve çocuk şiddet kurbanı olmaktadır. İnsanlar, kimlikleri, inançları ve yaşam tarzlarından dolayı ayrımcılığa tabi tutulmaktadır. Bu büyük adaletsizliklere karşı yürüyorum.

Benim ÷lkemde 1 milyonun üstünde çocuk işçi var.

Benim ÷lkemde her yıl 2 bin işçi iş kazalarında ölmektedir.

Benim ÷lkemde milyonlarca insan açlık sınırının altında olan asgari ücretle ve uygun olmayan koşullarda çalışmak zorundadır.

İşte ben bu insanlar için yürüyorum.

Sadece benim ÷lkemde mi? Hayır; dünyada da pek çok konuda adaletsizlik hakim.

Politik ve ekonomik güçlerin hırsları dünyayı kana ve ateşe boğmuş durumda. Devam eden savaşlarda, iç karışıklıklarda çok sayıda masum insan can vermekte.

Terör dünyamızda kol gezmektedir. Her gün yüzlerce insan teröre kurban gitmekte. Bu büyük bir adaletsizlik ve ben tüm terör kurbanları için yürüyorum.

Dünyadaki zenginlikler adil paylaşılmıyor. Çok sayıda yoksul insan var. Açlıktan ölen insanlar, çocuklar var. Bu büyük adaletsizliğe dikkat çekmek için yürüyorum.

Savaşlar, iç çatışmalar, baskılar ve açlıktan kaçan milyonlarca insan yerlerinden yurtlarından edilmiş, mülteci olmuşlardır. Her yıl güvenlik, ekmek ve özgürlük için batı ÷lkelerine gitmeye çalışan binlerce insan Akdeniz'in soğuk sularında boğulmakta. Bu büyük adaletsizliğe karşı, Aylan Bebekler ölmesin diye yürüyorum.

Dünyamız talan edilmekte, insanların ve diğer canlıların yaşam alanları yok edilmekte. Bu büyük bir adaletsizliktir ve ben tüm insanlık için, gelecek kuşaklar için yürüyorum.

Ben modern Türkiye'nin kurucusu olan ve Türkiye'nin demokrasi ile tanışmasını sağlayan Cumhuriyet Halk Partisi'nin Genel Başkanıyım. Ülkemdeki ve dünyadaki adaletsizliklere karşı yürürken hiç de karamsar değilim. Halkımın bütün baskı ve zorluklara rağmen ülkemde demokrasiyi yeniden tesis edeceğine, adaletin bu ülkede ayağa kaldırılacağına inanıyorum. Aynı şekilde daha adil bir dünyanın mümkün olduğunu da düşünüyorum. Çünkü ben biliyorum ki çok sayıda vicdanlı insan dünyamızdaki adaletsizliklerin nasıl azaltılacağı üzerine kafa yormaktadır...”

YÜRÜMEK

YürümeK yaşamı keşfe çıkmaktır

Ve hep daha çok tanımak kendini

İçinde gün ışığı gibi kıpırdar

İlk adımlarını atan bebeğin sevinci

Ataol Behramoğlu

CHP GENEL BAŞKAN YARDIMCISI VE PARTİ SÖZCÜSÜ BÜLENT TEZCAN'IN ADALET YÜRÜŞÜ'NÜN 7. GÜNÜNDE YAPTIĞI AÇIKLAMA

21 HAZİRAN 2017

CHP Merkez Yönetim Kurulu'nun (MYK) haftalık olağan toplantısı Adalet Yürüyüşü'nün yedinci gününde, yürüyüş güzergâhı üzerinde gerçekleştirildi.

Genel Başkan Yardımcısı ve Parti Sözcüsü Bülent Tezcan, Gerede ilçesine bağlı Danişmentler Köyü mevkiinde yapılan toplantının ardından düzenlenen basın toplantısında açıklama yaptı.

Tezcan'ın MYK gündemine ilişkin açıklamaları şöyle:

Değerli basın mensupları,

Hepiniz hoş geldiniz. Bu direniş meydanına hoş geldiniz, adalet meydanına hoş geldiniz. Bugün Adalet Yürüyüşü'müzün yedinci günündeyiz. Bir başka deyişle, bir haftayı tamamlıyoruz. Tarihin döndüğü zamanları yaşıyoruz. Tarihte belli kırılma anları olur. Şu anda bu yürüyüşe katılanlar, yürüyüşçüler, destek verenler, izleyen siz değerli basın mensupları, herkes tarihin önemli bir dönüm noktasının hem tanığısınız, hem de hepimiz tarihi yapanlarız. Hep birlikte bir yeni tarih yazıyoruz adalet mücadelesinde, hukuk mücadelesinde, hak mücadelesinde, demokrasi mücadelesinde.

Değerli arkadaşlar,

Öncelikle bu akşam mübarek Kadir Gecesi. Bütün İslam âleminin mübarek Kadir Gecisini kutluyorum ve bütün insanlığa, milletimize barış, kardeşlik, huzur ve özellikle ve özellikle adalet getirmesini diliyorum.

Yedinci günümüzde dün grup toplantımızı yaptık açık havada, bugün Merkez Yönetim Kurulu toplantımızı yaptık.

Darbeler, adalete düşmandır

Değerli basın mensupları,

Cumhuriyet Halk Partisi grup toplantısını iki kez açık havada yapmak zorunda kaldık. Birincisi Tandoğan Meydanı'ndaydı, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı eğitimi katletmişti ve katletmek üzere önemli bir kırılma noktasındaydı Türkiye, 4+4+4'le meydanlara indik, Tandoğan Meydanı'nda grup toplantımızı yaptık.

Bugün eğitimin geldiği noktadan hiç kimse memnun değil. Öğrenciler memnun değil, öğretmenler memnun değil, veliler memnun değil, hiç kimsenin memnun olmadığı ve Türkiye'nin dünya liginde en sonlara sürüklendiği bir eğitim sistemini getirip, ne yazık ki yerleştirdiler; çağdaş bilimsel eğitimi tahrip ettiler.

Şimdi aynı yaklaşımla adaleti tahrip ediyorlar. Aynı yaklaşımla adaleti katlediyorlar. İşte bunun için yürüyoruz. Bunun için grup toplantımızı artık alanlarda yapmak zorunda kalıyoruz. Bunun için Merkez Yönetim Kurulu toplantımızı alanlarda yapmak zorunda kalıyoruz, adalet katledilmesin diye, adalete kavuşalım diye, mazlumların sesi olalım diye.

Değerli arkadaşlar,

Türkiye 20 Temmuz darbesi yaşadı. 15 Temmuz darbesini püskürttük, 20 Temmuz darbesinin baskıcı ve zorba koşulları altında bütün bir millet ve halk eziyet çekiyor. Düşünce özgürlüğü yok, ifade özgürlüğü yok, örgütlenme özgürlüğü yok, sendika özgürlüğü yok, grev yapma özgürlüğü yok. Bütün temel hak ve özgürlükler iktidar sahiplerinin iki dudağı arasından çıkacak bir KHK'ya kalmış durumda. Darbeler adalete düşmandır. Darbelerin olduğu yerde adalet olmaz. Darbeler adalete düşmandır, darbeciler adalete düşmandır, zorbalara adalete düşmandır.

20 Temmuz darbesi, adaleti yok edip, herkesi susturmayı amaçlıyor

Değerli arkadaşlar,

Burada 20 Temmuz darbesinin Türkiye'de adaleti yok ettiği ve herkesi korkutup ve suskunluk içerisinde teslim almaya çalıştığı bir dönemde, Genel Başkanımız bir büyük yürüyüş başlattı, bir kutlu yürüyüş başlattı. Herkese teşekkür ediyorum. Bütün halkımıza teşekkür ediyorum. İnsanlar, siyasi görüşü ne olursa olsun bu yürüyüşe destek verip, 7 günden bu yana Genel Başkanımızın arkasında, o zor koşullarda dağ, tepe demeden yağmurda, çamurda, güneşte kararlılıkla adaleti arıyor-

lar. Kararlılıkla arayanlar biliyoruz ve inanıyoruz ki, adaleti bulacaklar. Hep beraber mazlumların sesi olacağız, 80 milyonun sesi olacağız ve adalete kavuşacağız.

Yargıya Müdahalelerini yazsak, ansiklopedi serisi olur

Değerli arkadaşlar,

Rahatsız oldular. Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Sayın Erdoğan rahatsız oldu. Her gün televizyonlarda bir iftar sofrasında, önce “orucumu açtım” diyor, arkasından da hakaret ve küfrün torbasını açıyor. Orucunu açıp, arkadan hakaret ve küfrün torbasını açan başka Müslüman var mıdır, bilmiyorum.

Ülkemizin başında bir parti genel başkanı var. Bu yürüyüşten rahatsızlar. Herkesi toplayıp “aman ha bu yürüyüşü nasıl sustururum, bu yürüyüşün duyulmasını nasıl engellerim” diye bir çaba içerisinde; ama attığı her adım, her geçen gün bu yürüyüşün ne kadar kutlu bir yürüyüş olduğunu gösteriyor.

Bize akıl vermeye kalkmış. Diyor ki: “Anayasanın 138. maddesi var; yargıya müdahale etmeyin.”

Değerli arkadaşlar,

Şimdi kendisinin yargıya müdahalelerini yazsak ansiklopedi serisi olur. Kendisinin yargıya müdahalelerini tarasak alt alta koysak, uç uca eklessek bizim buradan İstanbul’a yürüdüğümüz yolun üç katı eder. Dün mahkemelere talimat veren kendisi değil miydi? Dün “Anayasa Mahkemesi kararına uymuyorum, saygı da duymuyorum” diye, Erdem Gül’le ilgili tahliye kararı verildiğinde, açıklamayı yapan kendisi değil miydi? Kendisi o zaman Cumhurbaşkanı makamında değil miydi? Bu açıklamayı yapmasının arkasından hâkimlere dönüp de “siz de bu karara uymayabilirsiniz” diyen kendisi değil miydi?

Peki, bu yargıya müdahale değil mi? 138. maddenin ihlali bu değil mi? Nerede arıyorsun 138. maddenin ihlalinin? Bize diyor ki, “adalet sokaklarda aranmaz.” Meclis’te adaleti bırakmazsanız, devlette adaleti bırakmazsanız, mahkemede, adliyede adaleti bırakmazsanız, bir yiğit adam da çıkar yollara; yollarda adaleti arar, mazlumların sesi olur. Millet de onun arkasına gelir.

Değerli arkadaşlar,

Bu MİT tırları davasında aynı şekilde mahkeme yargılama yaparken, yargılama devam ederken “hesabını verecekler, ben arkasını bırakmayacağım” diyen kendisi değil mi? Bu yargıya müdahale değil mi?

Senin makamından resmi yazıyla gönderilen yazıdaki şu anlatım yargıya talimat değil mi?

Şimdi yürüyüş başladı, rahatsız oldular. Sayın Genel Başkanımızı tehdit etmeye başladı. Tehdit ederken de, Genel Başkanımıza tehdit, savcılara da talimat veriyor. Vermedi mi? Ne diyor? “Bir gün seni de aynı savcılar çağırabilir.” Aslında biz onu biliyoruz, okuyoruz, tercüme ediyoruz. O diyor ki: “önce sen yürümekten vazgeç; git evinde otur.” Oturmayacağız! Tehdidine pabuç bırakmayacağız!

İkincisi, savcılara sesleniyor aslında; diyor ki: “Çağırın Kemal Kılıçdaroğlu’nu, bu yürüyüşü sonlandırın, Türkiye’de mazlumların sesi kalmasın.”

Bırakın çağırmayı, Genel Başkanımıza dönük atılacak herhangi bir adımda, o zaman da söyledik, şimdi de söylüyoruz: Gök kubbeyi dar ederiz! Gök kubbeyi dar ederiz; o kadar kolay değil!

Biz hukuka uygun bir yürüyüş yapıyoruz. Biz demokratik direniş hakkımızı kullanıyoruz. Gayri yasal hiçbir şeyimiz yok. Sizin iktidarınız tepeden tırnağa gayrimeşru, sizin iktidarınızın bütün uygulamaları tepeden tırnağa gayri yasal. Yasadışı bir güç üzerinde oturacaksınız, yasal direniş gösterenleri korkutmaya çalışacaksınız, yok öyle yağma!

Değerli arkadaşlar,

Şimdi ne çabuk unutuyorlar. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği gizli ibareli yazıyla, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına bir talimat göndermedi mi? O talimatta “gerçekgündem.com sitesinin kaçak sayıyla ilgili haberleri nedeniyle, bu konuda kanuni işlem başlatın, soncundan da bize haber verin” ifadelerini kullanmadı mı? İfadeler aynen budur. Kanuni işleme başlayın ve bununla ilgili bize bilgi verin, soncundan bize bilgi verin.

Hiçbir devlet makamı savcılıklara ve mahkemelere talimat veremez, diyor Anayasanın 138. Maddesi. Sayın Erdoğan, senin hatırlattığın madde bunu söylüyor. Senin makamından resmi yazıyla gönderilen

bu yazıdaki bu ifade, talimat değil mi? Hükümetinin İçişleri Bakanlığının, Hâkimler Savcılar Yüksek Kurulu'na yazı gönderip de, "78 mahkeme tarafından 181 karar aleyhimize verilmiştir" diye hâkimlerin isimlerini vererek, bu hâkimleri, Hâkimler Savcılar Yüksek Kurulu'na, senin İçişleri Bakanın bildirmede mi? Sonradan o mahkemelerdeki hâkimlerle ilgili soruşturma başlatmadı mı? Bu talimat değil mi? Bunlar resmi yazılar değil mi?

Yürütmeye alışanlar, yürümekten korkarlar

Şimdi siz kalkacaksınız yargıyı tahakküm altına alacaksınız, baskı altına alacaksınız, ondan sonra da döneceksiniz mazlumların sesi olan Kemal Kılıçdaroğlu'na "Yürüme!" diyeceksiniz. Yürütmeye alışanlar, yürümekten korkarlar. Yaşamları boyunca siyasi hayatları boyunca yürütmeyi ilke edinmiş olanlar, devlet olanaklarıyla yürütmeyi ilke edinmiş olanlar, mazlumların sesi için yürüyenlerden hep korkmuşlardır, şimdi de korkuyorlar.

Adalet, mazlumların güvencesi, zalimlerin prangasıdır

Şimdi bir başka şeyi daha hatırlamakta yarar var. Sayın Erdoğan, Diyarbakır Mahkemesi tarafından hapis cezası alıp, Pınarhisar Cezaevine alay-ı valayla giderken, lüks araçlarla giderken, İstanbul'da insanlar sokağa inip gösteri yaptığında, onlar adalete müdahale olmuyor da, konvoy halinde cezaevine giderken bunlar adalete müdahale olmuyor da, sizin bu kadar adaleti katlettiğiniz yerde mazlumların sesi olan Kemal Kılıçdaroğlu'nun uzun yürüyüşü, büyük yürüyüşü yargıya müdahale oluyor, öyle mi? Bir başka anlatımla, anayasayı ihlal etmek size hak öyle mi? Sizin dışınızdakilerin en haklı davalarını anayasaya aykırı diye ilan edeceksiniz; ama kendi davranışlarınızla, kendinizi anayasanın merkezine oturtacaksınız. Bunu kim yapar? Bunu darbeciler yapar. Bunu darbe iktidarları yapar. Her dönemde darbeciler, iktidarın merkezine kendisini koyup, hukukun merkezinde kendilerini görmüşlerdir.

Değerli basın mensupları,

Adalet, mazlumların güvencesidir, zalimlerin prangasıdır. Bunun için yürüyoruz. Adalet, mazlumların güvencesi, zalimlerin prangasıdır. O zalimlerin, zorbaların ayaklarına biz Adalet Yürüyüşü'yle, adalet istemiyle pranga vuracağız. Adaletsizlikle değil, bunun için yürüyoruz.

Adalet sözünden korkuyorlar. Adalet sözünden çekiniyorlar. Kimler korkar adalet sözünden? Zalimler korkar, diktatörler korkar, darbeciler korkar. Adalet kimin umut ışığıdır? Mazlumların umut ışığıdır. İşte bunun için yürüyoruz ve yürümeye de devam edeceğiz.

AKP, Türkiye’de adaletsizliği kurumsallaştırdı

Değerli basın mensupları,

Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı döneminde Türkiye’de adaletsizlik kurumsallaşmıştır, adalet katledilmiştir. İşte kurumsallaşan bu adaletsizlik karşısında, adaleti tesis etmek için yürüyoruz. Mahkemede adalet diyoruz, devlette adalet, seçimde adalet, geçimde adalet, eğitimde adalet, askerlikte adalet, vergide adalet, say sayabildiğin kadar.

Bu alanların hiçbirisinde adalet kalmadı. Mahkemede adalet kalmadı söyledim hâkimler karar vermeye korkuyor, başıma bir şey gelirse hoşla gitmeyen bir karar verirsem diye. Devlette adalet kalmadı, liyakat sistemini çöktürdüler, yok ettiler. Yandaşların iktidarını kurup, devleti cemaatlerle bir iktidar bloğu halinde yönetme anlayışıyla, devletin bütün geleneklerini çöktürdüler.

CHP her türlü teröre ve despotizme karşıdır

Türk Silahlı Kuvvetlerinin geleneklerini savunma güç ve refleksini çöktürdüler. Kurdukları ittifaklarla, yarattıkları kumpas davalarıyla, bu ülkenin en önemli geleneklerini yok ettiler. Şimdi bunun üzerinden yarattıkları tahribatı gideriyoruz, yalanı altında yeni bir tahribat yaratıyorlar. “FETÖ’yle mücadele ediyoruz” yalanı altında yeni cemaat ve tarıkat ittifaklarıyla, devleti yeniden bir başka çöküşün eşğine taşıyorlar.

Biz FETÖ terörüne de karşı çıktık, bölücü teröre de karşı çıktık. Terörün her türüsüne karşı çıktık. Bunlara karşı çıkarken bunlar bahane gösterilerek bir iktidar zulmü yaratılmasına ve despotizme de karşı çıkıyoruz. Bunun için yürüyoruz. Bunların tamamının karşısında tek bir ilaç var, o da adalet ilacı.

AKP, seçimde ve geçimde adaleti yok etti

Değerli arkadaşlar,

Seçimde adaleti ortadan kaldırdılar. Mühürsüz seçimle milletin sandıktaki iradesini çaldılar. Mühürsüz bir seçimle referandumda “Ha-

yır” diyen milletin iradesini, “Evet” diye sandıktan çıkardılar hileli seçimlerle.

Geçimde adaleti kaldırdılar. Saraylarda lüks iftar sofralarındaki bir dakikalık maliyet, bir yoksul ailesinin bir yıllık geçimine bedel. Böyle bir Türkiye yarattılar. Bir tarafta zenginlik, şatafat ve lüks, bir tarafta yoksulluk. Geçimde adaleti kaldırdılar. Taşeron işçilikte yoksulluğu ve güvencesiz çalışmayı, kölelik emeğini sistem haline getirdiler, kural haline getirdiler.

Eğitimde adaleti yok ettiler

Eğitimde adaleti kaldırdılar. Başta söyledim 4+4+4 sistemiyle Türkiye’de eğitim sistemini çökerttiler ve bu ülkenin evlatlarının gelecekte yarışma olanaklarını ortadan kaldırdılar. Gelecekte sistem içerisinde güçlü, iyi, nitelikli bir meslek ve yaşam sahibi olabilme olanağını ortadan kaldırdılar.

Söyleyecek çok şey var; ancak yürünecek de çok yol var. Yolumuz uzun, yolumuz meşakkatli. Artık söz söyleme zamanı değil, artık eylem zamanı, artık yürüme zamanı.

Sayın Kemal Kılıçdaroğlu bütün tehditlere ve mazlumlara karşı 80 milyonun sesi oldu. Şimdi buradan Sayın Kemal Kılıçdaroğlu’nun bu kutlu yürüyüşünü, bütün dünyanın ve Türkiye’nin dikkatle izlediğini biliyoruz ve korkanlara sesleniyorum. Korkan hâkimlere, savcılara, korkan Anayasa Mahkemesi’ne, korkan devlet görevlilerine, korkan sendikacılara, korkan siyasetçilere, kim varsa: “Korkmayın! Korkmanın Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu mazlumların sesi oldu, 80 milyonun sesi oldu yollara düştü. Düşün arkasına! Hedef İstanbul, hedef o büyük buluşma. Bu büyük bir yürüyüşün sonunda, o büyük buluşmayla gerçekten adaletli, demokratik özgür bir Türkiye kuracağız.

Hepinize teşekkür ediyorum.

Soru- Efendim, Adalet ve Kalkınma Partisinin Sayın Genel Başkan vekili Binali Yıldırım, dün Genel Başkanın çelişkili açıklamalar yaptığını ifade etti. Bunu çok fazla yol yürütmesine bağladı.

Adalet, AKP'ye de lazım

Bülent Tezcan: Önce şunu vurgulamak isterim: Çelişkili açıklama konusunda Sayın Binali Yıldırım çok uzmandır. Kendi yaptığı açıklamaların hiçbirisi birbirini tutmuyor; çünkü başka yerden, Saraydan nakledildiği için yaptığı açıklamalar, kendisi de değiştirmek zorunda kalıyor. Örneğin, “OHAL koşulları altında tabi ki referanduma gitmeyiz” demişti. Ondan sonra OHAL koşullarında referanduma gidilmesinde herhangi bir sakınca görmedi. Bunun gibi çok sayıda başka örnekler de var. Ama şu anda tabi karikatür zamanı değil, mizah zamanı değil. Sayın Başbakanın bu konuda bir hayli kendisini karikatürize edecek malzemeler verme konusunda derin yetenekleri var.

Yalnız bir söylediği şey doğru: Sayın Genel Başkanımız, Sayın Binali Yıldırım'a da lazım, Adalet ve Kalkınma Partililere de lazım; çünkü adalet bütün Türkiye'ye lazım. Çünkü öyle bir adaletsiz düzen yarattılar ki, yarattıkları adaletsizlik içerisinde bir gün kendileri de boğulacaklar. O yüzden Genel Başkanımızın yürüyüşü aslında onlar için de, onların torunlarının da adaletli bir Türkiye'de yaşaması için de başlatılmış bir yürüyüştür. Bu çerçevede onlara lazım olduğu kesin.

Sayın Erdoğan'ın yargıya müdahalesi sayısızdır

Soru- Sayın Genel Başkan dün grup toplantısında bir şey söyledi: “Belgeleriyle ortaya koyarsak, yargıya talimat verdiğinizizi istifa edecek misiniz?” dedi. Az önce sizin açıkladığımız belgeleri mi kast etti? Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğinin. Yoksa başka (bir belgeyi mi)?

Bülent Tezcan: Şöyle bu konuda özel bir kasta gerek yok. Ben 2 belge söyledim. Bunların tarih numaralarını da söylerim. Bunun dışında arşivlere girdiğimizde, çok sayıda belge bulmak mümkün, çok sayıda uygulama var. Dedim ya, buradan uç uca eklesen, Sayın Erdoğan'ın yargıya müdahalesini buradan İstanbul'a 3 kat mesafe eder. Bizim yolumuzdan uzun bir müdahale hikâyesi vardır Sayın Erdoğan'ın.

Teşekkür ediyorum arkadaşlar.

CHP GENEL BAŞKAN YARDIMCISI VE PARTİ SÖZCÜSÜ BÜLENT TEZCAN'IN ADALET YÜRÜŞÜ'NÜN 14. GÜNÜNDE YAPTIĞI AÇIKLAMA

(28 HAZİRAN 2017)

PROVOKASYONLAR BU YÜRÜYÜŞÜ ZAYIFLATAMAYACAK

CHP Genel Başkan Yardımcısı ve Parti Sözcüsü Bülent Tezcan, “Provokatif eylemlere hiçbir şekilde karşılık vermeyeceğiz. Provokasyonlara teslim olmayacağız, provokasyonlar bizi korkutmayacak, provokasyonlar bu yürüyüşü zayıflatamayacak. Tam tersine her provokasyon, yürüyüşün gücünü artıran bir müdahale niteliğine dönüşüyor” dedi.

CHP Merkez Yönetim Kurulu, (MYK) geçen hafta olduğu gibi bugün de Adalet Yürüyüşü güzergâhında toplandı.

Düzce İhsaniye Mevkii'nde yapılan MYK toplantısının ardından açıklamalarda bulunan Tezcan şöyle konuştu:

Hoş geldiniz, daha doğrusu hep beraberdik 14 günden bu yana; değerli basın mensubu arkadaşlarım, öncelikle şehitlerimiz var. Yine yüreğimiz yanıyor; bütün milletimizin başı sağ olsun! Ne yazık ki, her gün bir şehit haberiyle karşılaşyoruz. Şehitlerin olmadığı bir ülke istiyoruz. Evlatlarımızın kanının akmadığı, anaların ağlamadığı bir ülke istiyoruz. 16 Nisan referandumuna giderken iktidar, “sandıktan evet çıksın terör bitecek, şehitlerimiz gelmeyecek” diye halkı kandırmıştı. Yüksek Seçim Kurulunu da dâhil ettikleri bir hileyle zorla sandıktan “evet”i aldılar; ama şehit cenazelerimiz hala gelmeye devam ediyor. Şehitlerin olmadığı bir ülkeyi kurmak için mücadelemiz devam edecek. Terörün her türlüşünü lanetliyoruz. Terörün olmadığı bir Türkiye'yi kurma yürüyüşüdür bu aynı zamanda. Adalet Yürüyüşümüz, terörsüz bir ülke özlemini de dile getiren bir yürüyüştür. Bu çerçevede şehit yakınları ve aileleri de çeşitle etaplarda yürüyüşümüze katılıp, destek vermekte ve bu noktada yürüyüşümüze desteklerini sürdürmektedir.

Türkiye'nin adalet sözcüsü Kemal Kılıçdaroğlu'dur

Değerli arkadaşlar, bugün 14. günündeyiz Adalet Yürüyüşünün. Adalet Yürüyüşünün 14. gününde bütün Türkiye burayı izliyor, Türkiye'nin gözü adalet yürüyüşünde. Mahkemede adalet, devlette adalet, seçimde adalet, geçimde adalet, eğitimde adalet; bütün toplumsal eşitsizlikleri ortadan kaldırmak üzere, bütün adaletsizlik alanlarını yok etmek üzere yürüyoruz.

Bir büyük iddiayla Genel Başkanımız yola çıktı. 14 gün önce Ankara Güvenpark'tan. "Ben adalet için yürüyorum!" diye yola çıktı. 14 gündün bu yana arkasında önce binler, sonra on binler toplanmaya başladı. Biliyoruz ki, bu yürüyüşün sonunda, İstanbul'daki o büyük buluşmada milyonlarla bulaşacak Sayın Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu'nun adalet istemi, adalet çılgılığı, adalet özlemi.

9 Temmuz Pazar günü saat 16.00'da Maltepe'de miting meydanında olacağız. 9 Temmuz Pazar günü saat 16.00'da bütün Türkiye'deki adalet isteği ve özlemi olanlarla buluşacağımız büyük buluşmayı gerçekleştireceğiz.

Adalet Yürüyüşü, bütün mağdurların yürüyüşüdür

Değerli basın mensupları, artık halk olaya el koymuştur. Adalet gereksinmesi, halkın doğrudan doğruya sahip çıktığı bir ihtiyaç olarak, bir çılgılık olarak dalga dalga büyüyerek yayılıyor. Türkiye'nin artık bir adalet sözcüsü vardır. Türkiye'nin adalet sözcüsü, Kemal Kılıçdaroğlu'dur. Kılıçdaroğlu adalet istek ve ihtiyacı olan herkesin sözcüsü durumundadır.

Bu yürüyüş bir siyasi parti yürüyüşü değildir. Bu yürüyüş; sağcılarının, solcularının, devrimcilerin, muhafazakârlarının herhangi bir şekilde ambargo koyarak kendi tekellerine aldıkları, alacakları, alabilecekleri bir yürüyüş değildir. Sağcısı, solcusu, devrimcisi, muhafazakârı herkesin bir ortak özlemde buluştuğu bir yürüyüştür. Mazlumların yürüyüşüdür, mağdurların yürüyüşüdür, adalet isteyenlerin yürüyüşüdür. Yaşamın her alanında adaletsizlikten mustarip olanların bir buluşması ve yürüyüşüdür. Onun için milyonların buluştuğu bir yürüyüştür. Adalet Sözcüsü Kılıçdaroğlu adım adım, temiz adımlarla adalete yürüyor. Son nokta, 9 Temmuz günü Maltepe meydanındaki büyük buluşmadır.

Adalet Yürüyüşü, cesaret ve umut üretmektedir

14 günlük sürece baktığımızda, bu süreci nasıl tanımlarız diye sorduğumuzda, mutlaka birçok tarif şekilleri vardır; ama herhalde bu Adalet Yürüyüşünü en iyi tanımlayacak iki sözcük, “cesaret” ve “umut” olacaktır. Toplumun korkuya teslim olduğu bir dönemde, Adalet Sözcüsü Kılıçdaroğlu’nun yürüyüşü cesareti tetiklemiştir, cesareti ateşlemiştir. Artık korkuya teslim olan bir toplum yok. Cesaretle yürüyor herkes.

Dün korkanlar, bugün Kılıçdaroğlu’nun arkasında, “bir yiğit çıkmış yola yürüyor, ben de arkasında yürüyeceğim “ deyip, bu yürüyüşe destek veriyor. Yürüyemeyen, gönlüyle destek veriyor. Bastonlarıyla gelen teyzeler, nineler, amcalar, tekerlekli sandalyeleriyle gelen engelli vatandaşlarımız, kim varsa herkes, cesaretin verdiği o büyük güçle yürüyor.

Umut yürüyüşüdür bu yürüyüş. Her şeyin bittiğinin sanıldığı bir dönemde, bir yeni çıkışın acaba olup olmayacağı endişesinin egemen olduğu bir dönemde, Adalet Sözcüsü Kılıçdaroğlu yollara düştü ve şimdi herkes bir büyük umudun olduğunu biliyor. Bu büyük buluşma, adalet hedefini gerçekleştirme noktasında, o büyük yürüyüşün sonunda umutlu bir gelecek olacağını herkes biliyor. Bunun için her geçen gün fiilen katılarak verilen destekler, katılmasa bile gönlünü bizimle paylaşan destekler çığ gibi büyüyor.

Provokasyonlara teslim olmayacağız

Değerli arkadaşlar, bu çerçevede bir teşekkür borcumuz olduğunu biliyoruz. Öncelikle ilk günden bu yana bu yürüyüşe katılan, destek veren Sayın Genel Başkanımızın Adalet Sözcüsü Kılıçdaroğlu’nun arkasında yürüyen herkese teşekkür ediyoruz. Fiilen yürüyemediği halde destek veren, desteklerini bizimle paylaşan herkese teşekkür ediyoruz. Yürüyüş güzergâhında gönülden yüzleri gülererek, gözlerinin içi gülererek destekleyen, selamlayan yurttaşlarımıza teşekkür ediyoruz.

Bir başka teşekkürü size ediyoruz. Değerli basın mensupları ilk günden bu yana bizimle beraber yağmurda, soğukta ve şimdide sıcakta bu kızgın güneşin altında siz de bu tarihi yürüyüşün hem tanığı hem de bu tarihi yürüyüşü toplumla paylaşma konusunda en önemli yardımcısı oldunuz. Sizlere de teşekkür ediyoruz. Bundan sonra da aynı şekilde sizin aracılığınızla, hem Türkiye hem dünya bu kutlu ve büyük yürüyüşten haberdar olacaktır.

Bir başka önemli teşekkürümüz, teşekkür borcumuz da güvenlik güçlerine ve jandarma görevlilerine. İlk günden bu yana Ankara'dan başlayıp, bugüne kadar yürüyüşün belirli bir düzen içerisinde, güven içerisinde geçmesi için çaba harcayan güçlerine görevlilerine, jandarma görevlilerine de ayrıca teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar yürüyüş boyunca çeşitli provokasyonlarla karşı karşıya kaldığımızı biliyorsunuz. Provokatör eylemlere hiçbir şekilde karşılık vermeyeceğiz.

Provokasyona teslim olmayacağız.

Provokasyonlar bizi korkutmayacak.

Provokasyonlar bu yürüyüşü zayıflatmayacak.

Tam tersine, her provokasyon yürüyüşe katılanları ve hatta izleyenleri daha fazla bileyip bilinci çelikleştiren ve yürüyüşün gücünü arttıran bir müdahale niteliğine dönüşüyor. Kararlılığımız karşısında her türlü provokasyon aciz kalacaktır. Bu yürüyüşü provoke etmek isteyenlerin tamamı aciz kalacaktır.

Bu nokta da hem provokasyon ihbarları geliyor, hem provokasyonlara dönük girişimler var. Ama sükûnetle, kararlılıkla, cesaretle tahrike kapılmadan, tahrik etmeden bu yürüyüşü tamamlayacağız. Bu çerçevede yeni önlemler aldık. Milletvekillerimiz özellikle kortej güvenliğinde, kortejin belli bir düzen içerisinde yürütmesi için görev alacaklar.

Şu anda katılan milletvekillerimizden 25 kişilik bir ekip oluşturduk. Onlar görevli giysileriyle, birbirleriyle bağlantı kuracak ve cihazlarla kortej boyunca görev alacaklar başından sonuna kadar. İhtiyaç arttığında, kortej büyüdüğünde, sayıları arttırarak özellikle milletvekillerimizin ve parti görevlilerimizin etkin kortej düzeni sağlamasını gerçekleştireceğiz.

Düzenli bir biçimde yürüyüşümüzü tamamlamayı hedefliyoruz. Ayrıca "Adalet Yürüyüşü" temel kurallarını belirledik, bunları bastırdık. 12 ayrı kuralda nasıl yürüneceğini ve nelere dikkat edileceğini sabah dağıttık. Bütün yürüyüşçülerimiz bu çerçevede gerekli önlemleri alarak, yürüyüşlerine devam edecekler.

Adalet, herkesin ortak ve ivedi gereksinmesidir

Tabi bu arada provokasyonlar var, destekler var dedik. Protesto eden vatandaşlarımız da var. Bunları da görüyoruz. Biz “Adalet Yürüyüşü”ndeyiz, biz demokrasiye inanan bir anlayışa sahibiz, biz demokratik sınırlar içerisinde protesto etmenin de bir hak olduğunun bilincindeyiz. Onun için protesto eden vatandaşlarımız çok sayıda değil, sevindirici olan şudur, selamlayan ve destekleyenlerin sayısı protesto edenlerin kat ve kat üzerindedir. Bu memnuniyet vericidir. Ancak protesto eden vatandaşlarımıza da husumetle bakmıyoruz.

Biz nasıl “Adalet” için yürüyorsak onların da demokratik ölçüler, uygar ölçüler içerisinde protesto etmelerini anlayışla karşılıyoruz. Onlar bizim düşmanlarımız değil, onlar için de yürüdüğümüzü biliyoruz. Onlarda bir gün “Adalet” gereksinmelerinin olduğunu fark edecekler. Bugün siyasetin kamplaşma tuzağı içerisinde bunu görmüyor olabilirler, bugün siyasetin çatışma ortamı içerisinde bunu görmüyor olabilirler; ama yarın onlar da “Adalet” gereksinmesini yakıcı bir şekilde hissettiklerinde, “Evet, adalet sözcüsü Kılıçdaroğlu bizim için de yürümüştü; onun arkasındaki milyonlar bizim için de yürümüştü!” diyecekler.

O yüzden bizi protesto edenlere bir husumetimiz yok. Ama bir öğüdümüz var: Oturup bir düşünsünler, bir kere düşünsünler, bir kere düşünün, ana muhalefet partisi Genel Başkanı, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı 420 kilometrelik yolu niçin yürüyor diye. 420 kilometrelik yol, bütün konforundan vazgeçmiş, parlamento çatısı ve sınırları içerisinde derdini anlatamamış belli. Televizyonlar mikrofonu uzattığında konuşuyor; ama derdini anlatamamış belli.

Başbakanla oturmuş konuşmuş ülkenin sorunlarını. Şimdi Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı o zaman Cumhurbaşkanı’ydı parti genel başkanı değildi. Onunla da oturmuş konuşmuş, anlatmış memleketin sorunlarını. Fakat öyle görünüyor ki, anlatamamış veya anlaşılmamış.

Yok edilen adaleti arıyoruz

Bütün bunlardan sonra bakmış ve farklı bir karar vermiş: Şimdi 420 kilometre yol gidiyor. Birçok vatandaşımızın evinden çıkıp kahveye gitmeye üşendiği bir dönemde 420 kilometre yolu tek bir sözcükle, tek bir sözle yürüyor: “Adalet!” diyor. “Cumhuriyet Halk Partisi” demiyor. “Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarını yıkacağım” demiyor. Bir siyaset husumetinden söz etmiyor. Bir polemik diliyle yürümüyor. “Adalet” diyor. En mazlum, en ortak, en insani söylemle yürüyor.

Bir düşünün o protesto eden sınırlı sayıda sevgili yurttaşlarımız, bir düşünün, neden bu kadar konforu bırakıp 35 derece sıcağın altında ya da fırtına, yağmurun altında bir ana muhalefet partisi Genel Başkanı niye yürür? Bütün Türkiye bunu düşünüyor, dünya bunu düşünüyor. Siz de bir oturun düşünün. Düşündüğünüzde, inanıyoruz ki siz de anlayacaksınız, bu yürüyüşün ne kadar kutlu bir yürüyüş olduğunu.

Bir tavsiyem de hükümete... Bu yürüyüşte hükümet yetkililerine bakıyoruz, hükümet yetkilileri öfkelenmişler, telaş içindeler. Bu yürüyüşü şu veya bir şekilde bir yerlere yamamanın peşindeler. Bu yürüyüşe kılıf uydurmanın peşindeler, hiç uğraşmayın! Bu yürüyüşün tek nedeni ve anlamı vardır: Adaleti yok ettiniz! Yok ettiğiniz adaleti arıyoruz, yok ettiğiniz adaleti istiyoruz. Yok ettiğiniz adalet için, kendi bedenimizi kilometrelerce yol yürüyerek, bir zorluğun altında bu mücadeleye yatırdık. Bu mücadeleyiz.

AKP, adaleti yok eden bütün girişimlerin baş aktörüdür

Siz adaleti yok eden bütün ittifakların baş aktörüydünüz. Dün FETÖ'yle ittifak halinde adaleti bu ülkeden kaldırdınız, kaybettiniz, yok ettiniz. Birlikte tezgâhladınız bu davaları, kumpas davalarını. Birlikte devlette liyakat düzenini çökerttiniz. FETÖ'yle ittifak halinde mezarlarında yatanları bile kaldırıp, ülkenin hukuk düzenini altüst ettiniz. Onlara bile huzur vermediniz, anayasa referandumunda “kalkın” diye birbirilerinize methiyeler düzdünüz. Devleti birlikte çökerttiniz ve 15 Temmuz belasını bu memleketin başına bela ettiniz, darbe girişimine ortam hazırladınız.

Dün FETÖ'yle ittifak halinde adaleti yok ettiniz. Bugün aynı “İki cambaz bir ipte oynamaz” misali ipten birisi düştü; ama öbür cambaz ipin üstünde; yeni yardımcıları bularak, ipte yürümeye devam ediyor. Yeni cemaat ittifaklarıyla, adaleti yine yok etmeye devam ettiniz, ediyorsunuz. Ortakları değişiyor, müttefikleri değişiyor; ama bir aktör var ki o hiç değişmiyor. O da AK Parti iktidarı.

Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı, adaleti yok eden bütün bu girişimlerin baş aktörüdür. Diğer ortaklarının bir gün birini yanına alıyor, bir ötekini yanına alıyor. Bir gün ötekini iteliyor; ama baş aktör her zaman görevde. Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı adaleti yok etmenin baş aktörüdür. Terörle bir gün ittifak içerisinde, bir başka gün başkalarının terörle ittifak içerisinde olduğu yalanıyla toplumu dezenformasyon içerisinde aldatmaya çalışıyor. FETÖ'cü terörün de, bölücü terö-

rün de bu ülkedeki en önemli sorumlusu, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidardır.

Değerli arkadaşlar, onun için iktidara bir tavsiyemiz var: Adalet Yürüyüşünden korkmayın. Partinizin adında adalet var, adaletten korkuyorsunuz. Partinizin adında adalet var, adaleti yok ediyorsunuz; ama Türkiye'nin bir adalet sözcüsü var. Adalet Sözcüsü Kılıçdaroğlu bir kutlu yürüyüşe başladı. Bu yürüyüşün sonu, sizler için de gelecekte hayırlı olacaktır. Hesabınızı verirken de, (hesabınızı) hukuk ve adalet önünde vereceğiniz bir Türkiye yaratılacak; onun yolu devam ediyor.

Adalete ulaşmaya kadar mücadelemiz sürecek

Değerli arkadaşlar, 14. günümüzü tamamlamak üzereyiz. Yarı etabını bitirdik bir 10 kilometrelik daha etabımız var. Bugüne kadar 241 kilometre yol yürüdük. Bu kutlu yürüyüş yarıyı geçti. Yolun yarısını geçtik; 241 kilometre yol yürüdük ve yaklaşık 179 kilometre daha yolumuz var. Tabi ki, bu yürüyüş 9 Temmuz günü İstanbul'daki mitingle bitmeyecek. Bir yeni yürüyüşten bahsetmiyorum; ama bu mücadele adaleti kazanıncaya kadar devam edecek. Adalete ulaşmaya kadar mücadelemiz devam edecek.

Ben son olarak yine bu yürüyüşe destek veren, gönülleri bizimle olan ve bu yürüyüşte terleyen herkese teşekkür ediyorum. Kutlu yürüyüşümüz başarılı bir sonuçla Türkiye'nin aydınlık geleceğini kurmaya yarayacak.

Hepinize teşekkürler. Sorular varsa alabilirim arkadaşlar.

Provokasyonları ve benzer eylemleri önlemek, AKP Hükümetinin görevidir.

Soru- Dün akşam kamp önüne gelen kamyonlu kişilerce bir provokasyon girişimi yaşandı. Bu konuda bir değerlendirme yapacak mısınız? Sanırım bu kişiler yakalandı. Bu kişilerin siyasi bir aidiyeti olup olmadığı konusunda bilginiz var mı?

Bülent Tezcan: Evet, onlar kartvizitlerini bırakmışlar oraya, gördüğümüz o. Önce şunu bir ayıralım. Düzceli vatandaşlarımızı, Düzceli hemşerilerimizi, Düzce ilimizi bu çirkin provokatif eylemden ayırıyoruz. O aslında bize bir hakaret olmanın ötesinde, Düzce halkına yapılmış bir hakarettir, bir saygısızlıktır. Düzceli hemşerilerimizin de bun-

dan çok rahatsız olduğunu biliyoruz. Bize de gelip arayıp bu konudaki rahatsızlıklarını ifade ettiler.

Siyasi aidiyet vardır, yoktur; o konuda bir spekülasyon yapmak istemem; ama şunu biliyorum ki, bu yürüyüşten çok ciddi rahatsız olup, bu rahatsızlığımı uluorta ifade edenler, bu tip provokatif eylemlere bilerek ya da bilmeyerek ortam hazırlayanlardır. O yüzden iktidara çok büyük sorumluluk düşüyor. Provokatif eylemlerin önünü açacak ifadelerden kaçınmak, sakınmak iktidarın sorumluluğudur. Olan, çok çirkin bir saldırıydı, doğal olarak kötü bir tablo, kamp yerindeki yaşamı zorlaştıran, o bölgede çok rahatsız edici kokuları yayan bir şeydi; ama güzel, temiz, saf bir hedef var: O da adalet hedefi. Hangi koku olursa olsun, adalet hedefi etrafındaki o inancı kırmaya yetmeyecek.

Ben tekrar son olarak bu konuda şunu söylüyorum. Düzceli hemşerilerimizi buradan ayırıyoruz. O kişi, kendine yakışan, kendi kartvizitine uygun eylemi yapmıştır. Arkasında bu işi provoke eden ve onu teşvik eden kişiler de aynı şekilde kendilerine yakışanı yapmışlardır. Biz, bize yakışan yolda yürümeye devam edeceğiz.

Mafya türü tehditlere asla boyun eğmeyiz

Soru- İzninizle iki soru soracağım. Bugün Genel Başkanın birkaç adım ötesinde de bir mermi bulundu. Bunun bir eylem olduğunu söyleyebilir miyiz? Böyle bir bilgi var mı?

Bülent Tezcan: Şimdi arkadaşlar tabi son dönemlerde mafya babaları özellikle açıklamada bulunma yarışına girdiler. İktidarlar fırsat vermediği sürece, mafya babalarının rahat rahat tehdit edip konuşabilmeleri pek olanaklı değildir. Ama biliyoruz ki, mafya babalarının, iktidar güzellemesi yaparak muhalefeti kan akıtmayla tehdit ettiği bir süreçten geçiyoruz.

Mermi atma olayı yeni değildir. Sayın Genel Başkanımıza daha önce de benzer tehditler yapılmıştı. Bölücü terör örgütü, Sayın Genel Başkanımıza ayrıca bir başka silahlı saldırı hazırlığındaydı Karadeniz gezisi sırasında. Bu çerçevede bugün de bir merminin yolda atıldığını gördük, haberini aldık. Sadece şunu söylüyorum: Mermi değil, oraya otomatik tüfek de atsalar, bizi korkutmaya güçleri yetmeyecek. Kararlılığımız devam edecek, bu tehditlere, şantajlara pabuç bırakmayacağız. Biz bu yola çıkarken tehditlerin sayısı ya da niteliği ya da niceliğinin ne olacağını düşünerek yola çıkmadık. Hedefimizin kutsallığını, davamızın kutsallığını düşünerek yola çıktık. O yüzden bu saldırılara itibar etmiyoruz.

Her türlü terör ve terör örgütü, adaletin düşmanıdır

Soru- HDP'den bir açıklama geldi efendim, Kandıra Cezaevi'nin olduğu bölgeden Adalet Yürüyüş kortejine katılacakları yönünde. Bir de PKK'nın da yürüyüşe destek verdiği yönünde iddialar var.

Bülent Tezcan: Şimdi arkadaşlar, ikisini birbirinden ayırmak lazım. Önce şunu bilmekte yarar var. Biz bu yürüyüşü, bir siyasi parti yürüyüşü olarak yapmıyoruz. Çıktığımız günden bu yana Adalet Sözcüsü Kılıçdaroğlu, “Ben adalet yürüyüşü için çıktım” dedi. Biz de arkasına takıldık ve milyonlar arkasına takıldı.

Bugün Demokrat Parti Genel Başkanı buradaydı, yöneticiler buradaydı. Başka siyasi partilerden gelenler var. Bugün ÖDP Genel Başkanı da buradaydı. Farklı farklı yapılardan destek açıklamaları ve bu yürüyüşe katılanlar ya da sözlü olarak desteklediklerini açıklayanlar var. Ülkücü kesimden var, biraz önce söyledim muhafazakâr, devrimci, solcu, sağcı fark etmiyor. Adalet ortak paydasında buluşan herkes bu-
raya destek veriyor.

Biz parti bayrağıyla yürümüyoruz. Dolayısıyla bu yürüyüşü, Adalet Yürüyüşü'nü, parti kimlikleri üzerinden konuşmak doğru değil. Katılımları da parti kimlikleri üzerinden tarif etmek ya da anlamak doğru değil. Bizim herhangi bir şekilde parti kimliğine dayalı bir destek arayışımız ya da bir buluşmamız söz konusu değil. “Hayır” buluşmasında olduğu gibi, referandum sürecinde sandığa giderken nasıl fark etmemişse, “tek adam rejimine hayır” diyenler, aynı yerde buluşup hayır demişse, bugün de adalet ortak paydasında buluşanların siyasi kimliği olmaksızın, bayrakları, flamaları olmaksızın, yürüyecekleri bir güzergâhtır bu güzergâh, İstanbul güzergâhı, adalet güzergâhı.

Dolayısıyla konuya böyle bakmak gerekir. Adalet ihtiyacı hisseden herkes, parti kimliği, parti tartışması yaratmadan, bayrak flama almadan, Adalet Yürüyüşü'ne katılabilir.

Gelelim ikinci bölümüne, ayırmamız gerekir dediğim nokta; terör örgütleri konusu. Terör örgütleri, adaletin düşmanıdır arkadaşlar. Her türlü terör, bölücü terör, diğer terör örgütleri, adaletin en baş düşmanlarından birisi de terör örgütleridir. O yüzden, terör örgütlerinin herhangi bir şekilde, bilmiyorum nerede dediler, ne dediler, destek var mıdır, yok mudur; ama böyle bir açıklamaları varsa dahi, bu bizim kabul edebileceğimiz bir şey değildir. Bu destek değil köstek olma açıklamasıdır. Tam tersine bu yürüyüşü sabote etmeye, provoke etmeye, değerden dü-

şürmeye dönük bir açıklamadır. O tür açıklamaları da kabul etmiyoruz, bizimle bir ilgisi yoktur. Terör elinden silahı bırakacak, (bize katılmak isteyen) terörden vazgeçecek ve gerçekten adalet arıyorsa, terörle mesafesini koyup, ondan sonra dönecek, adalet arayışı içerisinde olacak.

Adalet kavramına “gayri milli” diyenlere ne denebilir?

Soru- İktidar yetkilileri bu yürüyüşü gayri milli olarak niteliyorlar. Bu konuda ne diyeceksiniz?

Bülent Tezcan: Arkadaşlar, adalet kavramına gayri milli diyen bir anlayışa ne diyelim? Bütün inançlarda adalet en kutsal sözdür. Bütün peygamberler adalet arayışının peşine düşmüşlerdir. Bütün kutsal inançlar, adalet duygusu etrafında toplanmayı önermişlerdir. İnsanlığın en kadim ortak duygularından birisi, adalet duygusudur. En insani istektir adalet isteği. Adalet isteğini gayri milli diye nitelemek, olsa olsa millilikleri konusunda bugüne kadar yaptıkları ve çok ciddi şüphe uyandıran tutumu olanlara özgü bir niteleme olabilir. Onların hala “her türlü milliyetçiliği ayaklar altına aldık” sözleri kulaklarımızda çınlıyor.

Teşekkür ediyorum arkadaşlar.

CHP GENEL BAŞKAN YARDIMCISI VE PARTİ SÖZCÜSÜ BÜLENT TEZCAN'IN PARTİ MECLİSİ TOPLANTISI SONRASINDA YAPTIĞI BASIN AÇIKLAMASI

(03-TEMMUZ-2017)

CHP Parti Meclisi (PM) Genel Başkan Kemal Kılıçdaroğlu başkanlığında, Adalet Yürüyüşü'nün 19. Gününde, Kocaeli Kartepe Uzunçiftlik Mevkiinde toplandı.

Genel Başkan Yardımcısı ve Parti Sözcüsü Bülent Tezcan, toplantı sonrasında şu açıklamalarda bulundu:

Değerli basın mensupları,

Adalet Yürüyüşü sırasında ilkleri yapıyoruz

Parti Meclisi toplantımızı Adalet Yürüyüşü güzergâhı üzerinde yaptık. Daha önce de biliyorsunuz; bu Adalet Yürüyüşü güzergâhında ilkleri yapıyoruz: İlk defa grup toplantımızı güzergâh üzerinde yapmıştık, ilk defa MYK toplantılarını yaptık. Şimdi de ilk defa olağan Parti Meclisi toplantımızı yaptık.

Öncelikle vurgulamak isterim: Yine şehitlerimiz var; üzgünüz, yüreğimiz yanıyor. Şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyoruz, bütün milletimize ve yakınlarına başsağlığı diliyoruz. Terör yine can yakmaya devam ediyor ve Türkiye'nin en önemli gündemi olarak gündemin baş sıralarında devam ediyor. Teröre karşı millet olarak ortak bir duruş gösterme, kararlılık gösterme noktasındayız.

Her türlü terörü lanetliyoruz

Değerli arkadaşlar,

Terör kurbanları arasında Adalet ve Kalkınma Partisi yöneticileri de var. Adalet ve Kalkınma Partisi camiasına, Genel Başkanlarına ve bütün ailelerine başsağlığı diliyoruz. Sayın Genel Başkanımız da teröre kurban giden iki Adalet ve Kalkınma Partisi yöneticisinin ailelerini ara-

dı ve başsağlığı dileklerini ilettili, acılarını paylaştı. Biz de buradan Parti Meclisi olarak da başsağlığı dileklerimizi iletıyoruz.

Adalet Yürüyüşü sırasında son haftaya girdik. Son hafta içerisinde sağlıkla sorunları yaşayan arkadaşlarımız oldu. Genel Başkan Yardımcımız Sayın Tekin Bingöl dün hastaneye kaldırıldı, kendisine geçmiş olsun diyoruz. Şu anda sağlık durumu iyi. Yine Aydın milletvekilimiz Sayın Hüseyin Yıldız bir kalp spazmı geçirdi, arkasından bypass ameliyatı oldu. O da hastanede, sağlık durumu iyi, kendisiyle de görüştük.

Bütün zor koşullara rağmen yürüyüşümüz sürüyor; çünkü hedefimiz kutsal, kutsal bir amaç için yürüyoruz. Adaletle ulaşınca kadar mücadelemiz devam edecek.

Parti Meclisimiz, Adalet Yürüyüşü'nü değerlendirdi. Yürüyüşün bu zamana kadarki ve bundan sonraki gelişmesini değerlendirdi; bundan sonraki aşamasının nasıl olacağını konuştuk, etkilerini konuştuk, izlenimlerimizi paylaştık. Doğal olarak asıl büyük hedef, 9 Temmuz Pazar günü saat 18.00'de İstanbul'da Maltepe Meydanı'ndaki büyük buluşmadır. Bu buluşmayı görüştük.

Sivil toplum kuruluşlarının ilgisi sürekli artmaktadır

Değerli arkadaşlar,

Adalet Yürüyüşü'müzün başladığı günden bu yana güzergâh boyunca ilgi gösteren, destek veren bütün vatandaşlarımıza bir kez daha teşekkür ediyoruz. Özellikle sivil toplum örgütlerinin, toplumun her kesiminden sivil toplum örgütlerinin geniş ilgi ve desteğiyle karşılaştık. Parti Meclisimiz, bu geniş ilgi ve destekten çok memnun kalmaktadır. Bu hoşnutluğu dile getirmeyi ve kendilerine teşekkür etmeyi borç biliyoruz.

Hedef, 9 Temmuz Maltepe buluşması. Pazar günü 18.00'de bütün yurttaşlarımızı Maltepe'de bekliyoruz. Bugüne kadar Türkiye'nin dört bir yanından buluşmamıza ve yürüğümüze güzergâh boyunca çok ciddi güçlü katılımlar var. Herkese teşekkür ediyoruz. Son hafta içerisinde yurttaşlarımızın, halkımızın Maltepe Meydanı'na özel bir ilgi ve çaba göstermesini, enerjilerinin büyük çoğunluğunu Maltepe'ye yönlendirmelerini bekliyoruz. Bu çerçevede güçlü bir ses, adalet sesi Maltepe'den Pazar günü yükselecektir.

Maltepe Meydanı'nda adaleti haykırmak için buluşacağız

Her zaman vurguluyoruz. Bu yürüyüş, bir parti yürüyüşü değildir. O yüzden, bu yürüyüşte parti flamalarımız yok, parti afişleri yok, parti pankartları yok. Tek bir pankartımız var: “Adalet!” Sadece adalet diyoruz, sadece adalet yazıyoruz. Maltepe Meydanı'nda da sadece adalet pankartlarımız olacak ve toplumun her kesimi bu ortak nokta etrafında buluşacak.

Tek bir sloganımız var “Hak, hukuk adalet!” Hem Maltepe’de, hem güzergâh boyunca katılan, destek veren bütün vatandaşlarımızın buna dikkat etmiş olmasından, ediyor olmasından mutluyuz. Pazar günü de dikkat edeceğine inanıyoruz. Oraya adalet isteyen herkes davetlidir, adalet isteyen herkes, Türk bayrağı dışında bayrağımız olmayacak, adalet pankartı dışında pankartımız olmayacak. “Hak, hukuk, adalet!” sloganı dışında sloganımız olmayacak.

Adalet buluşması, herkesi kucaklayacak

Değerli arkadaşlar,

Parti Meclisimiz, adalet buluşmasının önemini her boyutuyla değerlendirdi. Burada yakın geçmişte, 16 Nisan referandumunda bir ‘hayır buluşması’ yaşadık. Bu hayır buluşması çok geniş bir kesimi kucaklamıştı. Adalet buluşması, hayır buluşmasından daha geniş bir kesimi kucaklayacak. Bir başka anlatımla, adalet platformu sadece hayır diyenlerin bulunduğu bir nokta değil; adalet platformu 16 Nisan’da “Evet” diyenlerin de buluşabileceği bir ortak platformdur ve zemindir.

Parti Meclisimiz bu hususu değerlendirdi ve bu çerçevede tercihleri ne olursa olsun, “önemli olan adalettir” diyen ve adalet gereksinmesi, isteği içerisinde olan herkesi kucaklayacak bir yeni, bir büyük, bir geniş platform Türkiye’nin önünde duruyor. Bu yürüyüş böyle bir platformun kapısını açtı ve 9 Temmuz İstanbul Maltepe buluşması, bu büyük platformu hem tarihte, hem de geleceği kurma noktasında tescilleyecek bir buluşma olacak.

Her türlü kışkırtmaya alkışla karşılık vereceğiz

Tabi bu süreç içerisinde provokasyonlara tekrar dikkat çekmek istiyoruz. Bu adalet buluşmasını dağıtmaya, parçalamaya dönük, provoke etmeye dönük adımlarla ilgili duyular geliyor. Bundan sonrasına ilişkin de girişimler olabilir. Parti Meclisimiz bu konuda azami duyar-

lılık gösterilmesi gerektiği konusunu değerlendirdi. Güzergâh boyunca dediğimiz gibi tek bir slogan, tek bir pankart vardı. Bunun dışındaki sloganlara, pankartlara, bayraklara, flamalara izin vermeyeceğiz ve güzergâh kortej güvenliğini bütün katılımcı arkadaşlarımızla, milletvekillerimizle sağlamaya özen gösteriyoruz, göstereceğiz.

Ayrıca bu noktada dışarıdan provokatif girişimlere karşı da bugüne kadar yaptığımız gibi alkışlarla ve sadece “Hak, hukuk, adalet” sloganıyla cevap vereceğiz. Hiçbir biçimde tartışmaya ve münakaşaya girmeyeceğiz. Biliyoruz ki, provokasyon yapmak isteyenler bile bir gün adalet ihtiyacı içerisinde olacaklar. O yüzden, adalet gibi kutsal bir ortak hedef etrafında herkesin buluşacağı bir büyük yürüyüşü tamamlayacağız.

Sarayın 15 Temmuz’u OHAL darbesidir

Değerli arkadaşlar,

Önümüzdeki hafta, 15 Temmuz’un da yıldönümü. Parti Meclisimiz bu çerçevede de çeşitli değerlendirmelerde bulundu. Biz, iki 15 Temmuz olduğunu biliyoruz ve ifade ediyoruz. Birisi halkın 15 Temmuz’u, diğeri Sarayın 15 Temmuz’u. Halkın 15 Temmuz’unu sarayın 15 Temmuz’una feda etmeyeceğiz.

Halkın 15 Temmuz’unun gündemi demokrasi. Halk canı pahasına demokrasiyi savunmak için, 15 Temmuz’da direndi. Bütün kurumlarıyla direndi. Sarayın 15 Temmuz’u ise, onun esası ve gündemi ise, ne yazık ki 20 Temmuz darbesi, fırsatçılık. Halkın 15 Temmuz’unu yok etme, demokrasi özlem ve isteğini yok etme çerçevesinde sarayın 15 Temmuz’u o süreci bir fırsat bilerek, bastırılan darbe girişimini fırsat bilerek, 20 Temmuz OHAL darbesini gerçekleştirdi. Türkiye bugün adaletin katledildiği bu noktaya, Sarayın 15 Temmuz’unun darbesiyle, OHAL darbesi ile geldi.

Değerli arkadaşlar,

Biz halkın 15 Temmuz’una sahip çıkmaya devam edeceğiz. Demokrasi özlem ve isteğini yükseltmeye devam edeceğiz. Halkın 15 Temmuz’unun içinde adalet düşüncesi ve isteği de vardır. Bu çerçevede önümüzdeki süreçte bizim bu yürüyüşümüz aslında halkın o büyük demokrasi özlemiyle buluşan bir büyük yürüyüş olacak.

Parti Meclisimiz olağan çalışmalarını bugün de burada bu yürüyüş içerisinde tamamladı. Tarihe önemli notlar düşüyoruz. Bu mücadelenin sonunda tarihi değiştirecek önemli adımların atıldığını halkımızla, ulusumuzla birlikte ve gururla göreceğiz.

Teşekkür ediyorum, sorular varsa alabilirim.

Sarayın 15 Temmuz’undan demokrasi çıkmaz

Soru- Efendim Cumhurbaşkanlığı Sözcüsünün bir açıklaması oldu. 15 Temmuz’da demokrasi nöbeti başlayacağını söyledi. Nasıl değerlendirirsiniz?

Bülent Tezcan: Elbette demokrasi nöbeti güzel bir şeydi; ama biraz önce söylediğim gibi, halkın 15 Temmuz’unu yok edip, Sarayın 15 Temmuz’unun darbeci anlayışı çerçevesinde bir nöbet başlatmaktan demokrasi çıkmaz. Gerçek anlamda halkın 15 Temmuz’unu temsil edecek demokrasi nöbetlerinden biz memnun oluruz.

Sayın Erdoğan ya da Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü, demokrasi nöbeti çağrısı yaparken, adalet nöbetini de gündemlerine almalarını tavsiye ederiz. Adalet Yürüyüşü için akla gelmedik şeyleri söyleyenlerin, sokaklarda demokrasi nöbeti tutma gereksinmesi hissetmeleri önemli bir gelişmedir, önemli bir adımdır. Demek ki sokaklarda demokrasi aranabiliyor. O zaman sokaklarda adaletin aranabildiğini de anlamaları gerekir diye düşünüyorum. Demokrasiyi katleden ve yok edenlerin, demokrasi nöbeti çağrısı yapmalarının samimiyetinin takdirini de sevgili milletimize, halkımıza bırakıyorum.

Soru- Genel Başkanın Pazartesi günü Enis Berberoğlu’nu ziyareti gündemde mi acaba?

Bülent Tezcan: Sayın Genel Başkanımızın, İstanbul Milletvekili-miz Enis Berberoğlu’nu ziyareti gündemde. Gün olarak değerlendiriyoruz. Pazartesi olabilir, daha önce olabilir. O değerlendirmeyi tamamlamadık; ama bir ziyaret gündemde.

Teşekkür ediyorum arkadaşlar.

CHP GENEL BAŞKAN YARDIMCISI VE PARTİ SÖZCÜSÜ BÜLENTTEZCAN'IN ADALET YÜRÜYÜŞÜ'NÜN 21. GÜNÜNDE MYK TOPLANTISI SONRASINDA YAPTIĞI BASIN AÇIKLAMASI

05 TEMMUZ 2017

9 Temmuz, en büyük hak, hukuk adalet buluşması olacak

9 Temmuz günü saat 18.00'de Maltepe'de Pazar günü o büyük buluşmayı gerçekleştireceğiz. Adalet özlemi olan herkesin, adalet isteği olan herkesin buluşacağı ve sesini oradan bütün dünyaya yükselteceği o büyük buluşmayı gerçekleştireceğiz. Bu yürüyüşün tek bir sloganı var "Hak, hukuk, adalet!". Tema sadece adalet, bu yürüyüşün pankartı, afişi, flaması, bayrağı sadece "Adalet" pankartı olacak, Atatürk posterleri olacak ve Türk Bayrağı olacak. Bunun dışında pankart, flama taşınmayacak. Hiçbir kuruluş, dernek, sivil toplum örgütü, siyasi parti bayrağı, afişi ve flaması da taşınmayacak, sloganı da atılmayacak. Sadece "Hak, hukuk, adalet" sloganıyla mitingimizi tamamlayacağız.

CHP Merkez Yönetim Kurulu, (MYK) Adalet Yürüyüşü'nün 21'inci gününde Adalet Yürüyüşü güzergâhında toplandı.

İzmit Şirinyalı Mevkii'nde yapılan MYK toplantısının ardından açıklamalarda bulunan Genel Başkan Yardımcısı ve Parti Sözcüsü Tezcan şöyle konuştu:

Değerli basın mensupları,

Hepiniz hoş geldiniz. Bugün Adalet Yürüyüşü'müz sürecindeki üçüncü Merkez Yönetim Kurulu toplantımızı biraz önce tamamladık. Bu hafta sonunda Adalet Yürüyüşü'müzü Maltepe'deki büyük buluşmayla sonuçlandıracağız. Bu çerçevede yürüyüş güzergâhındaki Merkez Yönetim Kurulu toplantılarımızın da sonuncusunu yapmış bulunuyoruz.

Yürüyüşümüz her gün büyüyerek sona yaklaşıyor

Değerli arkadaşlar,

Önce bir acı haberimiz var, Gemlik Belediyesi meclis üyemiz, Bursa Büyükşehir Belediyesi meclis üyemiz Avukat Özgür Aksoy’u yitirdik. Hain bir saldırı, bir kişinin adalet görevini yerine getirmesi nedeniyle, avukatlık görevini yerine getirmesi nedeniyle, avukatlık mesleğini icra eden Belediye meclis üyesi arkadaşımızı katletti. Uzun yıllar partimize emek vermiş, hala da emek veren bir arkadaşımızdı. Acısını paylaşıyoruz, ailesine başsağlığı diliyoruz. Bütün Bursa örgütümüze başsağlığı diliyoruz. Bütün arkadaşlarımız, acılarını paylaşıyorlar. Bugün cenazesi defnedilecek. Örgütteki arkadaşlarımız ve bir kısmımızda defin törenine katılacak.

Değerli arkadaşlar,

Adalet Yürüyüşümüzün son haftasına girdik. Artık geri sayım başladı. Pazar günü büyük buluşmayı gerçekleştiriyoruz. Öncelikle 15 Haziran günü Ankara’dan Sayın Genel Başkanımızın yola çıktığı günden bu yana Adalet Yürüyüşüne büyük destek veren, toplumumuzun her kesiminden gönünü burayla paylaşan vatandaşlarımıza çok teşekkür ediyoruz. Dalga dalga büyüyerek yürüyüşümüz Maltepe’deki büyük buluşmaya gidiyor. 9 Temmuz günü saat 18.00’de Maltepe’de Pazar günü o büyük buluşmayı gerçekleştireceğiz. Adalet özlemi olan herkesin, adalet isteği olan herkesin buluşacağı ve sesini oradan bütün dünyaya yükselteceği o büyük buluşmayı gerçekleştireceğiz. Programımızın zaman içerisinde çok yoğun katılımlarla, düzenli bir şekilde tamamlanması için elimizden gelen çabayı gösteriyoruz. Bugün Merkez Yönetim Kurulu’muzda Pazar günkü mitingin son rötuşları ve konuşmaları yapıldı. Miting düzenlemesiyle ilgili çalışmaları tamamladık.

Bu çerçevede tekrar şunu hatırlatmakta yarar görüyoruz: Mitingle ilgili bir kurallar bütünü hazırlayacağız ve yazılı olarak da dağıtacağız. Sizinle de paylaşacağız, katılımcılarla da paylaşacağız. Ama esas olarak şunların bilinmesinde yarar var tekrar tekrar:

Bu yürüyüşün tek bir sloganı var “Hak, hukuk, adalet!” Tema sadece adalet, bu yürüyüşün pankartı, afişi, flaması, bayrağı sadece “Adalet” pankartı olacak, Atatürk posterleri olacak ve Türk Bayrağı olacak. Bunun dışında pankart, flama taşınmayacak. Hiçbir kuruluş, dernek, sivil toplum örgütü, siyasi parti bayrağı, afişi ve flaması da taşınmayacak, sloganı da atılmayacak. Sadece “Hak, hukuk, adalet” sloganıyla mitingimizi tamamlayacağız.

Yargıçlar sürgün ediliyor

Değerli arkadaşlar,

Adalet Yürüyüşü güzergâhında, yürüyüşümüz sürerken, Türkiye'nin adalete ne kadar ihtiyacı olduğunu yaşanan olaylar bir kere daha gösteriyor. Bakın dün Hâkimler Savcılar Kurulu kararnameyi yayınladı, 780 hâkim ve savcı sürgün edildi, yerleri değiştirildi. Şimdi artık iktidarın, "FETÖ'cü hâkim ve savcılara yönelik işlem yapıyorum" deme şansı da kalmadı. Çünkü 3 bin 500 hâkim ve savcıyı FETÖ'cü oldukları gerekçesiyle zaten ihraç ettiler, o süreç içerisinde.

FETÖ'cü olan yargı mensuplarına yönelik işlemlere herhangi bir itirazımız dün de olmadı, bugün de olmaz, yarın da olmayacaktır. Ancak bu Hâkimler Savcılar Kurulu kararının, iktidara koşulsuz biat etmeyen savcılarını, hâkimlerini sürgün kararnameyi olduğunu çok iyi biliyoruz. 16 Nisan referandumu sürecinde söylediğimiz gibi, yargıyı tamamen iktidarın kontrolü altına sokma çabasının bir başka eşliğinde daha bulunuyoruz.

Bakın, bu hâkim savcılar içerisinde FETÖ ana dava iddianamesini hazırlayan Necip Cem İşçimen var, kızığa alındı. Oysa çok ciddi bir hazırlık yapmıştı, bunlar FETÖ'yle mücadele eden savcılar. Bu kararnamede yine Adil Öksüz'ü, o kontrollü darbenin kara kutusu Adil Öksüz'ü tutuklama istemiyle sevk eden savcı sürgün edildi. Hani FETÖ'yle mücadele? Ama bir bakıyorsunuz, yine bu kararnamede 16 Nisan'dan önce sosyal medya paylaşımlarında çıkıp, "Hayır diyenler, yarın PKK üyesi olarak, PKK'lı terörist olarak muamele görmeye hazır olsun" diyen savcılar ise terfi ettiriliyor.

Bir şey çok açık; iktidara kul olmuş, biat etmiş, yargıçlık savcılıktan uzak duran, iktidarın buyruğunda hareket edenlerin ödüllendirildiği, ama bağımsız yargıç hâkim olarak, savcı olarak görev yapmak isteyenlerin ise cezalandırıldığı bir süreçteyiz. Biz bunu 16 Nisan öncesinde de söylemiştik: Türkiye hızla buraya doğru gidiyor. O sürece destek verenlerin, bu ibretlik tabloyu bir kere daha görmelerinde yarar olduğunu düşünüyoruz.

“Adalet, sokakta değil, yargıda aranır” diyenler, meydanlarda adalet nöbeti tutuyor

Değerli arkadaşlar,

İktidar, demokrasi nöbetlerine başlamış çok ilginç. Biz bu yürüyüşü, bu kutlu yürüyüşü başlattığımız zaman “Adalet, adliye sarayında aranır, sokaklarda aranmaz” diyenler, demokrasiyi, meydanlarda nöbet tutarak arama noktasına gelmişler. Bizim adaleti sokakta aramamızı kabul edemeyenler, hazmedemeyenler, demokrasiyi sokakta aramaya başlamışlar. Bu önemli ve ibret verici bir gelişmedir. Başka bir şey daha var: Ben merak ediyorum, bu çağrıyla yapanlar, demokrasi nöbeti çağrısını yapanlar ve başlatacak olanlar, acaba Türkiye’de demokrasiyi kimin yok ettiğinin farkındalar mı?

İktidarda kim var, Türkiye’de? Bu çağrıyla yapanların, iktidar kullanma yetkisi yok mu? Biz mi yönetiyoruz Türkiye’yi? Türkiye’de demokrasiyi ortadan kaldıran, yok eden, ana muhalefet partisi mi? Hem ülkeyi yöneteceksiniz, hem devletin bütün olanakları elinizde olacak, iktidar partisi olacaksınız, ondan sonra da meydanda demokrasi arayacaksınız. Buna söyleyecek söz bulamıyoruz.

Her halde olsa olsa Adalet Yürüyüşü’nün, o büyük kutlu yürüyüşün, rüzgârı bunların ayarlarını bozdu, iktidar bir nöbete girdi, hani krize girerler ya, Adalet Yürüyüşü’nün krizi tuttu iktidarı. O yüzden şimdi meydanlarda demokrasi nöbeti arayışına girdiler. Gerçekten demokrasiyi arıyorlarsa, biz her yerde destek vermeye hazırız. Ama biliyoruz ki onların niyeti demokrasiyi aramak değil, yok ettikleri demokrasi üzerinden tek adam rejimi kurmaktır. Bu nedenle, oradan demokrasi çıkmaz.

İçtüzük değişikliğiyle, tek adam rejiminin yapı taşlarını oluşturluyorlar

Şimdi aynı 16 Nisan’da yaratmaya çalıştıkları tek adam rejiminin yapı taşlarını, yeni içtüzük çalışmasıyla da gerçekleştirmeye çalışıyorlar. Merkez Yönetim Kurulumuzda bunu da değerlendirdik. Önümüzdeki hafta içtüzük ile ilgili değişiklik gündeme gelebilir. Daha maddelerin ne olduğu belli değil; ama basına yansıdığı kadarıyla, sızdırıldığı kadarıyla niyetlerinin ne olduğu konusunda aşağı yukarı bir fikir sahibiyiz. İçtüzük önümüzdeki hafta Anayasa Komisyonuna geliyor, Salı günü.

Biz, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin yetkilerini ortadan kaldıracak, kısıtlayacak, yok edecek bir içtüzük çalışmasına destek vermeyiz, karşı çıkarız. Biz milletvekilini etkisiz hale getirecek, bir içtüzük çalışmasına karşı çıkarız. Bakın, muhalefeti susturacak bir içtüzük çalışması demiyorum. Görülen o ki bu niyet sadece muhalefeti değil, bütün milletvekillerini, parlamentoyu etkisiz hale getirme girişiminin bir aracı olarak gündeme geliyor.

Bu nedenle, ister iktidar, ister muhalefet milletvekili olsun, milletvekilinin, milleti en etkili şekilde temsil edebilme hakkı ve görevidir. Bunu ortadan kaldıracak içtüzük girişimlerine sonuna kadar direnecek ve mücadele edeceğiz; ama önce bir paketin verilmesini, dedikodu düzeyinden çıkıp, şöyle gerçeklik alanına çıkmasını bekliyoruz. Bu noktada parlamentoyu fiilen ortadan kaldırmaya, işlevsiz bırakmaya dönüş tek adam rejimi girişimlerinin bir parçası gibi görünüyor, şu anda içtüzük çalışması. Ama asıl konu Salı günü komisyona taslak geldiği zaman, komisyon üyelerine, o zaman daha ayrıntılı olarak konuşabileceğiz.

9 Temmuz'da Büyük Adalet Buluşması gerçekleşecek

Son olarak arkadaşlar, 9 Temmuz bir büyük "Adalet Buluşması" olacak.

"Adalet Sözcüsü, Adalet Kılıcı, Adalet Temsilcisi Kılıçdaroğlu..." Bu sözleri ben söylemiyorum: Bugüne kadarki 21 günlük yürüyüş boyunca vatandaşların sevgi gösterileriyle Sayın Genel Başkanımıza taktıkları adlar bunlar. Bir yerde "Adalet Sözcüsü" demişler, bir yerde "Adalet Kılıcı Kılıçdaroğlu" demişler, bir yerde "Adaletin Temsilcisi Kılıçdaroğlu" demişler. Demek ki, toplumun çok büyük bir adalet yaransı var kanayan ve Kemal Kılıçdaroğlu 15 Haziran'daki bu yürüyüşüyle, bu yaraya merhem olma konusunda yola çıktı ve umut oldu.

O yola çıkış, bir telaş başlattı. 9 Temmuz Pazar günü buluşma, o büyük buluşma adalet ortak paydası çerçevesinde, hayır buluşmasından daha geniş bir buluşmayı temsil edecek. 16 Nisan'da evet diyenlerinde beklentilerini ve isteklerini kucaklayan bir büyük adalet buluşması gerçekleştireceğiz.

Hepinize teşekkür ediyorum, sorularınız varsa alabilirim.

Her Őeye karŐım, yűrűyűŐű baŐarıyla sonulandıracađız

Soru- Bugűn Sayın Genel BaŐkanın Hűrriyet Gazetesi yazarı Murat Yetkin'e verdiđi bir demeç var. Orada İstanbul giriŐinde bir provokasyon duyumu ve buna bađlı olarak mitingi ertelenebileceđi ya da yasaklanabileceđine deđin ulaŐan endiŐesi dile getirilmiŐ. Bűyle bir giriŐim olursa, siz buna karŐı ne yapacaksınız? Bir de bu yűnde İçiŐleri Bakanı ile ya da hűkűmetle bir temasınız oldu mu?

Bűlent Tezcan: ArkadaŐlar, faraziyeler űzerinde konuŐmayı çok uygun bulmuyoruz. Buna iliŐkin provokasyon sűylentileri zaman zaman geliyor; ama biz bu mitingi yapacađız. Gűvenlik içerisinde yapmak için gayret gűsteriyoruz ve gerekleŐeeđiz. VatandaŐlarımız da gűvenle gelsinler o alana.

Soru- 21 gűndűr en yođun tedbirlerin alındıđı gűnű yaŐıyoruz. Az űnce ajanslara da dűŐtű, bir aracın saldırı hazırlıđında olduđu iddiasıyla yakalandıđı, bir IŐİD'linin gűzaltına alındıđı sűylendi. Birincisi ihbar var mı, bir IŐİD saldırısı yűnűnde size de ihbar geldi mi? İkincisi o gűzaltının gerekeŐesi nedir?

Bűlent Tezcan: İsterseniz sondaki kısımdan baŐlayalım. Burada, iŐte bu bűlgede bir IŐİD operasyonu olduđu bilgisini aldık emniyet gűlerinden. Ancak bunun bir rutin çalıŐma sonucu olduđunu űğrendik. Kısacası, bu yűrűyűŐe dűnűk bir űzel saldırı ya da planlamaya dayalı bir operasyon deđilmiŐ, emniyetin yaptıđı açıklama bu. Alınan űnlemler, gűvenlik gűlerinin bűlgedeki terűr űrgűtlerine yűnelik rutin çalıŐmasının bir parçası. Dođal olarak yűrűyűŐ gűzergâhı buradan geçince, emniyetin dikkati ve çabaları da belli noktalara daha fazla yođunlaŐıyor. Bu yararlı da bir Őey. Bu çerçevede yűrűyűŐe dűnűk űzel bir saldırı planı deđil; ama genel operasyonlar çerçevesinde yapılmıŐ bir űnlem, bir operasyon olduđu bilgisini aldık.

űnlemlerin artırılması konusuna gelince, biz bundan rahatsız deđiliz, ayrıca bizim de talebimiz budur. Bu tűr provokasyon giriŐimlerine karŐı gűvenli bir Őekilde yűrűyűŐű tamamlayıp, mitingi gerçekleŐtirmek istiyoruz. űncelikle o ilk gűnden bu yana emek veren bűtűn emniyet mensuplarına ve jandarma gűrevlilerine teŐekkűr ediyoruz. Gerçekten çok bűyűk çaba gűsteriyorlar bu konuda.

Hűkűmet yetkililerinin sűzleri, olası provokasyon eylemlerini cesaretlendirici niteliktedir

Buradaki sorun şu: Siz de görüyorsunuz; her geçen gün sayımız artıyor. Her geçen gün kortej uzunluğu artıyor, ilgi artıyor, İstanbul'a yaklaştıkça bu daha da büyüyecek. Bu çerçevede, kortej düzeni içerisinde, aranarak kişilerin korteje katılması önlemi bizce de uygun bir önlemdir. Anons araçlarından da bunu uyarıyoruz. Kortej içerisinde özel araçların alınmamasını istiyoruz. Bizim makam araçlarımız da dâhil olmak üzere, alınmaması da doğru bir önlemdir. Bunların hepsi bizim mutabakatımızla alınmış önlemlerdir. Daha önce de yol güzergâhının, yürüyüşe kapatılmasını talep etmiştik araç girişlerinin trafiğe kapatılması, tek şeritte diğer yoldan gidiş geliş şeklinde verilmesini istemiştik. Bu çerçevedeki alınan önlemler son güne yaklaştıkça, provokasyon söylemleri de arttıkça doğrudur ve alınması gereken önlemlerdir.

Bir şeye dikkat çekmek ihtiyacı duyuyorum. Devleti yönetenler, hükümetin başındaki yetki sahipleri, sözlerine dikkat etmek zorundalar. Başbakan, Başbakan Yardımcısı gibi konumlardaki kişilerin, bu yürüyüşü terörle ilişkilendirmeye çalışmaları, bunu bir siyaset malzemesi olarak kullanmaya kalkmaları tamamen masum ve mazlum bir eylem biçimini, özü, hedefleri ve niteliği itibariyle mazlum, masum, demokratik bir eylemi, terör eylemi ile irtibatlandırmaya çalışılan sözleri, provokasyon yapmak isteyenleri teşvik eden, tahrik eden, cesaretlendiren sözlerdir. Onun için dün Sayın Başbakan Yardımcısı Nurettin Canikli'nin sözleri dâhil olmak üzere, o yakışmayan sözleri kullanmalarını ve daha dikkatli konuşmalarını öğütleme ihtiyacı duyuyorum.

Demokrasiyi savunma görevi, öncelikle CHP'ye düşer

Soru- Sayın Elitaş dün akşam katıldığı bir televizyon programında Kemal Kılıçdaroğlu'nun Başbakan'a OHAL'e ilkesel olarak karşı olduklarını, ancak Meclis'te bir sorun çıkarmayacaklarını, direnmeyeceklerini dile getirdiğini, kendisinin de buna tanıklık ettiğini söyledi. Bu konuda bir değerlendirmeniz olacak mı?

Bülent Tezcan: Sayın Elitaş'ın Sayın Genel Başkanımızla, Başbakanın yaptığı görüşmede hazır bulunup bulunmadığını bilmiyorum. Ne kadar tanıklık etti, bu söz ne kadar doğrudur, onu bilemiyorum. Ama bildiğim bir şey var: Olağanüstü Hal ilan edilirken, parti adına mecliste konuşmayı ben yaptım. Bizim orada söylediğimiz şey çok açıktır: "Parlamentoyu devre dışı bırakmayın, 15 Temmuz darbe girişimine karşı Parlamentoyla birlikte mücadele ettik, bundan sonra hesaplaşma sürecinde de Parlamento etkin bir şekilde devrede olmalıdır. Parlamento devre dışı bırakırsanız, çok farklı sonuçlar doğar" dedik. Fakat bizim uyarılarımızı dinlemediler; 20 Temmuz darbesini oluşturdular. 15

Temmuz'u bir fırsata dönüştürüp, bir 20 Temmuz darbesi, bir OHAL darbesi yaptılar.

Sayın Genel Başkanımızın Sayın Başbakana ne söylediğini ben çok iyi biliyorum. Bunu zaman zaman basın önünde de tekrar etti Sayın Genel Başkanım tahmin ediyorum ya da etmediyse bile birebir görüşmelerimizden biliyorum. Sayın Genel Başkanın, Başbakana söylediği söz aynen şudur: “Parlamento devre dışı bırakılmamalıdır. Meclis'te neye ihtiyaç duyarsanız, darbe girişimiyle mücadele etme konusunda, biz o süreçte 15 Temmuz'da nasıl beraber direndiysek aynı şekilde destek vermeye hazırız. Ancak Türkiye'de demokrasiyi savunacak bir partiye ihtiyaç var. Bu görev de en çok Cumhuriyet Halk Partisi'ne düşer, bize düşer. Bu nedenle, biz Olağanüstü Hal ilanına evet diyemeyiz.” Bu sözden, Sayın Elitaş'ın anladığı söz çıkıyorsa, onun anlayışına bırakıyorum. Sözün anlamını da sizlere bırakıyorum.

Soru- Şüpheli minibüsle alakalı soracağım. Siz emniyetten aldığınız bilgilere göre başka bir operasyon olduğunu söylediniz. Emniyet yetkilileri öyle açıklamış size; ama şimdi Kayseri valisinin yeni bir açıklaması var. Direk diyor ki, “yakalanan teröristlerin hedefinde konvoy vardı.” Konvoyla saldıracaklardı yönünde Kayseri valisinin bir açıklaması var.

Bülent Tezcan: Kayseri valisi (bu açıklamayı) niye yapmış?

Soru- İlk istihbarat oraya verilmiş, ardından yakalanmış.

Bülent Tezcan: Şimdi Kayseri valisi bu açıklamayı niye yaptı, Kayseri'yle buranın teması nedir, onları bilmiyorum. Ama bildiğim şey şu: Buraya yönelik değil, özel olarak buraya yönelik bir operasyon değildir. Rutin terör operasyonları çerçevesinde yapılan çalışma, güzergâh boyunu da kapsayan daha özel bir çalışma. Bir başka anlatımla, bugüne kadarki normal operasyonun bir devamı diye açıklandı. Yine de bu konuda asıl açıklamayı emniyet görevlileri yapacaktır.

Soru- Miting sonrasında sürekli CHP'nin daha sonraki aşamalarının ne olacağı konuşuluyor. Bu toplantı son toplantınız. Miting sonrasında CHP ne yapabilir?

Bülent Tezcan: Onu 9'undan sonra öğrenirseniz daha iyi olur. Bütün hedefimiz 9 Temmuz buluşması güçlü olacak. Bunu bir yapalım ondan sonra Adalet Buluşmasının Türkiye'de bambaşka bir pencere açacağını hep beraber göreceğiz.

Teşekkür ediyorum arkadaşlar.

ADALET KURULTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ

Adaletin yok edildiği, korku, endişe ve çaresizlik duygusunun toplumu teslim aldığı bir süreçte milyonlar adalet için yürüdü.

Adalet yürüyüşü korku zincirini kırdı. Cesaret ve umudu ateşledi.

Adalet yürüyüşüyle başlayan süreç adalet arayışının en geniş biçimde konuşulması, tartışılması, sonuçlar çıkarılarak hedefler saptanması için bir kurultay talebini ortaya koydu.

Dört gün süren Kurultayımız bize demokrasi, adalet ve huzur ekseninde bir siyasi hat çizmiştir. Bu hat Türkiye'nin karanlıktan çıkış hattıdır. Bu hat demokrasi, adalet ve huzur isteyen herkesin ortak hattıdır.

Adalet Kurultayı diyor ki;

1) Adalet Mücadelesi Meşrudur

Devlet, yurttaşlarını huzur, güven ve refah içerisinde yaşatmakla yükümlüdür. Bunun yolu adaletten geçer. Adaletten sapan iktidarlara karşı halkın hak, hukuk, adalet ve özgürlük mücadelesi meşru bir mücadeledir.

2) “Adalet hakkı”, temel bir haktır

Herkes adil bir siyasal-toplumsal düzende yaşama hakkına sahiptir. Devlet kişinin ekonomik, toplumsal ve siyasal düzenden adaletli olarak pay almasını ve yönetime katılma olanaklarını sağlamakla yükümlüdür.

3) Bugün Türkiye’de Adalet Hakkı Sistematik Olarak İhlal Edilmektedir

Mahkemede adalet yoktur

Mahkemeler bağımsız ve tarafsız değildir. Millet mahkemelerden umudu kesmiş, siyaset yargıya hâkim olmuştur. Hâkimler hukuka değil iktidarın beklentilerine göre karar vermektedir. Siyasi planların parçası olarak milletvekilleri tutuklanmakta, bu yolla aslında milli irade hapsedilmektedir.

Çözüm: Derhal bağımsız ve tarafsız yargı inşa edilmeli, yargıya güven tesis edilmeli, tutuklu milletvekilleri serbest bırakılmalıdır.

Devlette adalet yoktur

Devlette liyakat sistemi çökmüştür. Liyakat yerine sadakat, layık olan yerine sadık olan tercih edilmektedir. Kayırmacılık ve yolsuzluk yerleşik usul haline gelmiştir. Devlet kapıları ve imkânları yetenekli ve başarılı olanlara kapalı, arkası güçlü, sırtı kalın olanlara ise açıktır. Yükselmenin yolu başarıdan değil rüşvet ve torpil düzeninden geçmektedir. Devlet parti devletine dönüşmüş, kuvvetler ayrılığı yok edilmiş, fiilen tek adam rejimi tesis edilmiştir. 15 Temmuz hain FETÖ darbe girişimi milletin inancı ve kararlılığı ile engellenmiştir. Ancak ardından iktidarın 20 Temmuz Darbesi ile yeni bir darbe hukuku oluşmuş, can ve mal güvenliği kalmamıştır.

Çözüm: Kuvvetler ayrılığı esasına dayalı, denge ve denetleme mekanizmaları olan demokratik devlet oluşturulmalı, hukuk düzeni darbe hukukundan temizlenmeli, liyakat sistemi kurularak halkın devlete güven duyması ve kaliteli kamu hizmeti alması sağlanmalıdır.

Seçimde adalet yoktur

Seçimlere hile karışmıştır. Mühürsüz seçimle millet iradesine tecavüz edilerek, gayrimeşru bir anayasa oluşturulmuştur. Seçim barajı ve siyasi parti düzeni milli iradenin tam olarak parlamentoya yansımaları engellemektedir. Adaletsiz seçim kampanyalarıyla kamu kaynakları tamamen iktidar lehine kullanılmaktadır. Oysa demokrasinin yolu adaletli seçimden geçer. Seçim adaleti olmadan milli irade olmaz.

Çözüm: Demokrasi ve milli iradenin hâkim olması için adil ve meşru bir seçim düzeni oluşturulmalı, sivil toplumun etkin denetimine imkân tanınmalıdır.

Geçimde adalet yoktur

Gelir bölüşümü adaletsizdir. Zenginin daha zengin, yoksulun daha yoksul olduğu bir düzen hâkimdir. İşsizlik ve geçim sıkıntısı halkın en büyük sorunudur. Ekonomi hukuki güvence altında değildir. Belirsizlik ve keyfilik girişim özgürlüğünü yok etmektedir.

Çözüm: Sosyal devlet tesis edilerek gelir adaleti sağlanmalı, refah paylaştırılmalı, hukuk güvenliği altında ekonomi rahatlatılmalıdır.

İnançta adalet yoktur

Ülkede totaliter tek adam rejimi kurulmuştur. Siyasal olarak tüm yetkileri tek elde toplayan rejim, şimdi kültürel egemenliği de ele geçirme peşindedir. Bu rejim bireyin nasıl düşüneceğini, nasıl yaşayacağını, ne giyeceğini, ne konuşacağını, neye inanacağını tek merkezden belirleme çabasıdır. Bu amaçla yaşam tarzına ve inançlara müdahaleci, tek tipçi uygulamalar yerleşmektedir.

Çözüm: Yaşam tarzı ve inançlara müdahale edilmemeli, özgürlükler korunmalı ve genişletilmeli, camiye, kışlaya, adliyeye ve okula siyaset sokulmamalı, tarikat, cemaat ve inanç grupları iktidar odağı ve ortağına dönüştürülmemelidir.

Eğitimde adalet yoktur

Eğitimden bütün paydaşlar şikâyetçidir. Ne öğretmenler, ne öğrenciler, ne de veliler memnundur. Müfredat bilimsel değil ideolojik esaslara göre hazırlanmaktadır. Atatürk ve Cumhuriyet gibi ortak değerlerimiz unutturulmak istenmektedir. Herkes tek tip okula mahkûm ve mecbur edilmektedir.

Çözüm: Akli ve bilimi esas alan, ortak değerlerimizi çoğulculuk ekseninde koruyan, fırsat eşitliğini sağlayan bir eğitim reformu yapılmalı, eğitim hem bireysel hem de toplumsal olarak yoksulluktan kurtulmanın en önemli aracı olmalıdır.

Yaşamda adalet yoktur

Türkiye’de toplumsal yaşam eşitsizlik, kutuplaşma ve çatışma ekseninde devam etmektedir. Siyasi iktidar her geçen gün kamplaşma ve kutuplaşmayı derinleştirmekte, ötekileştirme ve çatışma üzerinden iktidar üretme siyaseti gütmektedir. Bu durum toplumsal yarılmayı artırmakta, uzlaşma alanlarını daraltmaktadır. Bir yandan terör, bir yandan kutuplaşma siyaseti bir arada yaşama kültürünü tahrip etmektedir. Kadın, genç, çocuk ve dezavantajlı gruplar eşitsiz yaşam koşullarına terk edilmektedir. Toplumun huzuru kalmamıştır.

Çözüm: Çatışma, kutuplaşma ve ötekileştirme siyaseti terk edilmeli, ayrılıklar uzlaşma dili ve yöntemleriyle ele alınmalı, huzur siyaseti inşa edilmelidir.

Medyada adalet yoktur

Medya ağır bir baskı altındadır. Fıili bir sansür söz konusudur. Gazeteciler tutuklanmakta, gazetecilik yargılanmaktadır. Dürüst ve objektif gazetecilik ateşten gömlek giymeye dönmüştür. Devlet kaynaklarından beslenen havuz medyası eliyle operasyonel medya yaratılmıştır. Muhalefet operasyonel medya eliyle hizaya sokulmak istenmektedir.

Çözüm: Medya üzerindeki hukuki, fiili, mali ve manevi baskı kaldırılmalı, tutuklu gazeteciler derhal serbest bırakılmalı, medya kuvvetler ayrılığı sistemi içinde dördüncü kuvvet olarak görülüp anayasal güvence altına alınmalıdır.

4) Adalet Kurultayı, kolektif ve demokratik bir güç yaratmıştır

Adalet Yürüyüşü ile korkunun yerini cesaret, çaresizliğin yerini umut almıştır. Bu Kurultay ise, buna bir kolektif demokratik güç niteliği kazandırmıştır. Katılımcılar tek adam rejimi karşısında çaresiz ve yalnız olmadıklarını hissetmişlerdir.

Bugün güçlüünün hüküm sürdüğü, güçsüzün süründüğü bir düzen vardır. Bu düzen değişmelidir. Bu düzeni, adalet ve huzur istemi ekseninde oluşacak kolektif demokratik güç değiştirecektir.

5) Demokrasi, adalet ve huzur hareketi doğmaktadır

Adalet Yürüyüşü ve Adalet Kurultayı daha şimdiden bir büyük Demokrasi, Adalet ve Huzur Hareketine dönüşmüştür. Bu hareket çıkış hattının hareketidir. Bu hareket farklılıklar üzerinden değil ortak noktalar üzerinden tarif edilen bir harekettir. Ortak noktalar demokrasi, adalet ve huzur talebidir. Bu talepleri olan herkese yer vardır.

Kayıtsız kalma. Seyirci olma.

Bir tuğla da sen koy...

MALTEPE ÇAĞRISI

9 TEMMUZ 2017

1. 15 Temmuz darbe girişimini bir kez daha açık ve kesin bir dille lanetliyoruz. 15 Temmuz gecesi TBMM'nin kararlı, onurlu duruşu ve halkımızın sokağa çıkarak FETÖ darbe girişimine karşı direnmesi ülkemizin anayasal ve demokratik kazanımı olmuştur. Biz buna sokağın/halkın 15 Temmuzunu diyoruz. Ancak bu darbe girişiminin siyasi ayağının ortaya çıkarılması iktidar tarafından bilinçli olarak engellenmektedir. 249 şehidimizin aziz hatırası ve 2301 gazimiz için Fetullah Gülen Terör Örgütünün siyasi ayağı ortaya çıkarılmalı ve gerçek darbecilerden hesap sorulmalıdır.

2. İktidar tarafından 15 Temmuz darbe girişimi fırsat bilinerek, 20 Temmuz darbesi yapılmıştır. 20 Temmuz'da OHAL ilan edilmiş ve TBMM'nin yetkileri gasp edilmiştir. Biz buna Sarayın 15 Temmuzunu diyoruz. Bir sivil darbeye dönüşen OHAL uygulamaları yasama, yargı ve yürütme gücünü tek kişide toplamıştır. OHAL derhal kaldırılmalı ve hukuk düzeni evrensel ilkelere uygun olarak yeniden tesis edilmelidir.

3. Yargıyı siyasetin emrine vermek demokrasiye ihanettir. Dolayısıyla demokrasinin, can ve mal güvenliğinin vazgeçilmez kuralı olan yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı sağlanmalıdır. Adil yargılanma hakkı eksiksiz bir şekilde uygulanmalıdır. "Kolektif suç" gibi insan haklarına aykırı uygulamalardan vazgeçilmelidir.

4. Bugün, OHAL uygulamalarıyla mağdurların yargıya erişim ve sosyal güvenlik hakları ellerinden alınmıştır. OHAL mağdurları adeta "sivil ölüme" terk edilmiştir. Mağdurların yargıya erişim ve sosyal güvenlik haklarını kısıtlayan tüm uygulamalara hukuk devletinin gereği olarak son verilmelidir.

5. 20 Temmuz sivil darbesinden sonra, 15 Temmuz darbe girişimiyle veya onun arkasındaki örgütle hiçbir ilişkisi bulunmayan, ama sırf Hükümete muhalif görüldüğü için bütün haklarından yoksun kılınan akademisyenler ve diğer kamu görevlileri görevlerine iade edilmelidir. Anayasa Mahkemesinin içtihatları dikkate alınarak, tutuklu milletvekilleri derhal serbest bırakılmalıdır.

6. 150'nin üzerinde gazetecinin hapiste olduğu bir ÷lkede demokrasiden söz edilemez. Sadece mesleklerini yaptıkları için tutuklanan gazeteciler derhal serbest bırakılmalı, medya üzerindeki tüm baskılara son verilmelidir. Düşüncelyi ifade özgürlüğünün önündeki tüm engeller kaldırılmalıdır.

7. OHAL koşullarında, serbest tartışmanın yapılamadığı bir ortamda ve üstelik “devletin bütün imkânları seferber edilerek” gerçekleştirilen Anayasa değişikliği gayrimeşrudur. Toplumun ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlayan anayasa yerine, bir kişinin beklentilerine yanıt veren bir Anayasa değişikliği Yüksek Seçim Kurulu'nun yasadışı kararıyla yürürlüğe konulmuştur. Bu bir “mühürsüz seçimdir.” Türkiye gayrimeşru bir anayasa ile yönetilemez, yönetilmemelidir.

8. Demokratik parlamenter sistem üzerindeki her türlü vesayet kaldırılmalıdır. Din ve vicdan özgürlüğünün güvencesi olan, insan haklarına dayalı demokratik, laik, sosyal hukuk devleti güçlendirilmeli, liyakat esaslı kamuda göreve başlama ve yükselmeye esas alınmalıdır. Eğitimde laiklik ilkesinin aşındırılmasına son verilmeli ve toplumsal adaletsizliği yeniden üreten eğitim politikaları değiştirilmelidir.

9. Sadece hukuk alanında değil, toplumsal yaşamın bütün alanlarında yaygın bir adaletsiz düzen devam etmektedir. İşsizlik, yoksulluk, insanca yaşam ücretinden yoksunluk, örgütsüzlük, ayrımcılık, yaygın şiddet, terör gibi çok geniş bir yelpazede yaşanan toplumsal adaletsizliklerin giderilmesi için ortak irade geliştirilmelidir. Toplumsal barışımızı bozan tüm antidemokratik uygulamalara eşit yurttaşlık temelinde son verilmelidir. Toplumsal adaletsizliğin en vahim görünümünden biri olan kadınlara karşı ayrımcılığın önüne geçilmeli, kadınların özgürlük alanları korunmalı, kadın hakları toplumsal hayatın her alanında uygulanmalıdır.

10. Son zamanlarda uygulanan saldırgan dış politika ÷lkemizin içindeki adaletsizlikleri de kökleştiren bir kısır döngü yaratmıştır. Adalet sadece iç politikaya ve toplumsal yaşama değil uluslararası ilişkilere de hâkim olmalıdır. Türkiye coğrafyasındaki tüm halklara, tüm kimliklere kardeşçe, adilane yaklaşan, barışçıl ve uluslararası hukuka saygılı bir dış politikaya dönüş

YÜRÜYÜŞ NOTLARI...

Ajandama bakıyorum...

15 Haziran Perşembe gününe “Yürüyüş başladı” diye yazmışım...

17 Haziranda Adana-Çardak'ta bana “Özgür İnsan” ödülü verilmiş...

19 Haziran Pazartesi notu: Yürüyüşe katıldım...

Yaşamakta olduğumuz günlerin hızına yetişmek ne mümkün!...

Adana'dan Ankara'ya ne zaman uçtuğumu anımsamıyorum bile...

Sanki bütün bunların üzerinden çok uzun zaman geçmiş...

Oysa topu topu altı ay...

Adalet Yürüyüşüne demek ki dördüncü gününde katılmışım...

Sincan'a doğru, ya da Sincan'dan sonra...

Ve ilk mola yerinde, Kemal Kılıçdaroğlu'yla kameralar önünde “Yunus Gibi”yi okudum...

Evet... “Çaresi isyan olmuştur.”...

İsyan önce yüreklerde, zihinlerde, bilinçtedir...

Yeter artık, artık yeter...

Zihinden yükselen çılgılık, sese, marşa, haykırışa dönüşür...

Yürüyüş de bir aşamadır...

15 Haziran'da Ankara'da Güven Parkı'nda başlayıp, 9 Temmuz'da İstanbul Maltepe aslanındaki mitingle sona eren Adalet Yürüyüşü gibi...

Bu sona eriş, sadece sayısal bir belirlemeye ilişkindir...

Aslında hiçbir şey sona ermez...

Kişisel yaşantıların kişinin bilinçaltında sürmesi gibi, toplumsal yaşantılar da toplumun bilinç altında süregider...

Cumhuriyet Mitingleri, Gezi, Adalet Yürüyüşü.... Birbirinin devamı, tamamlayıcısıdır...

Burada da durmaz, duramaz...

Adalet Yürüyüşüne ikinci katılımım 8 Temmuz Cumartesi günündeki finalde oldu...

Kemal Beyle yine bir süre birlikte yürüdük...

Aynı gün Cumhuriyet'in ilk sayfasında ve altıncı sayfadaki köşemde yürüyüş dörtlüklerim yayınlandı...

Onları o günün akşamı, dinlenmekte olduğu minibüsteki görüşmemizde Kemal Bey'e tek tek okudum...

Sakince dinledi ve onca yorgunluğa karşın vedalaşmamızda beni ayağa kalkarak minibüsün kapısına kadar uğurladı...

Yürüyüş izlenimlerim, dörtlüklerde ve bir kaç başka şiirde olduğu için burada tekrara gerek yok.

19 Mayıs 1919'da Samsunda başlayan da bir yürüyüştü...

Devam eden, etmekte olan ve edecek olan da aslında o yürüyüştür...

Adalet yürüyüşçülerine adadığım aşağıdaki dizelerde olduğu gibi:

DAĞ BAŞINI DUMAN ALMIŞ
İŞİMİZ ÇOK, VAKTİMİZ DAR
VATAN AĞIR YARALANMIŞ
YÜRÜYELİM ARKADAŞLAR

16.11.2017, İstanbul

Ataol Behramoğlu

***Almanca
Basında
Adalet
Yürüyüşü***

Sati Turan

Türk Muhalefeti Ankara’da “Adalet Yürüyüşü” Başlattı

Türk muhalefet partisinden bir milletvekilinin tutuklanması, Ankara’da binlerce insanı “Adalet Yürüyüşü için” sokağa döktü. (Bu olay), muhalefet lideri Kemal Kılıçdaroğlu’nun, Perşembe günü üzerinde “adalet” yazan bir pankartla, bu alışılmamış protesto yürüyüş kortejinin başına geçerek, İstanbul’a kadar yürüyeceğini söylemesine neden oldu. Kılıçdaroğlu, ilk gün 20 km geride bıraktı.

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) taraftarları, hükümete eleştirel bakan Cumhuriyet gazetesinde Suriye’deki asilere yapılan gizli silah sevkiyatı haberi nedeniyle, iki gün önce 25 yıl hapse mahkûm edilen CHP milletvekili Enis Berberoğlu’nun tutuklanmasını protesto etmek için sokağa çıktı.

Kılıçdaroğlu, Berberoğlu’nun yattığı İstanbul’daki cezaevine kadar yürüyeceğini duyurdu. Kılıçdaroğlu “İstanbul’a kadar tüm yolu yürüyeceğim. Bu yürüyüşü, Türkiye’ye adalet gelene kadar sürdüreceğiz” dedi. Ankara’dan İstanbul’un doğu sınırında bulunan Maltepe Cezaevi 400 km kadar uzaklıkta ve hedefe ulaşmak yaklaşık üç hafta sürecek.

Ender gözlemlenen bu protesto yürüyüşü ile Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’a meydan okuyor. CHP Genel Başkanı, şimdiye kadar yeterince sağlam durmamakla suçlanmıştı. Ankara’da çok sayıda polis bulunmasına rağmen, çoğu gösteride olduğu gibi, polis bu kez farklı bir tutum sergileyerek, herhangi bir müdahalede bulunmadı. Diğer gösterilerin aksine, yürüyüş televizyonlarca da yayımlandı.

Ankara’daki göstericiler “Faşizme karşı omuz omuza!” sloganını yüksek sesle haykırdılar. Bazı göstericiler “Tutuklu milletvekillerine özgürlük!” yazılı pankartlar taşıırken, İstanbul’da da yüzlerce muhalefet

tafaftarı, Maçka Parkı'nda toplanıp “Direne direne kazanacağız!” dediler.

Ankara'da AFP haber ajansına konuşan Funda Sakalıoğlu adlı gösterici: “Adalet talep etmeye geldik. Bir diktatörlükle karşı karşıyayız”, diyor. Bağımsız milletvekili Aylin Nazlıaka ise, protestoların yukarılardan dayatılan yargı kararlarına karşı yapıldığını söyledi.

İstanbul'da Cem adlı bir gösterici şunları söyledi: “Berberoğlu bir gazete haberi nedeniyle tutuklanmıştır. Bu da bazılarının bu haberde anlatılan gerçeklerden korktuğu anlamı taşımaktadır.” Hürriyet gazetesinin eski genel yayın yönetmeni Berberoğlu, (2016) 15 Temmuz'daki darbe girişiminden bu yana tutuklanan ilk CHP milletvekili.

Berberoğlu, Türk gizli servisi MİT'e ait bir tır konvoyunun Suriye'deki İslamcı asilere silah sevkiyatı yapıldığı savlanan bir videoyu Cumhuriyet'e vermekle suçlanıyor. 2015 Mayıs'ında yayımlanan bu haber nedeniyle, Cumhuriyet gazetesinin eski genel yayın yönetmeni Can Dündar yıllarca hapse mahkûm edilmişti. Dündar artık Almanya'da yaşıyor.

Berberoğlu hakkındaki bu yargı kararı, CHP'nin sert tepkisine neden oldu. Kendisi de çok yoğun baskılara maruz kalan Kürt yanlısı HDP de, bu tutuklamayı kınadı. Tanınmış muhalefet siyasetçisi Meral Akşener, Twitter üzerinden, bir muhalefet partisi önderinin bir protesto yürüyüşü yapmak zorunda kalması hususunda herkesin düşünmesi gerektiğini yazdı.

Alman Sol Parti milletvekili Sevim Dağdelen, Berberoğlu'nun yargılanmasını, en büyük muhalefet partisini sindirmeye yönelik bir “yargı skandalı” olarak niteledi. Dağdelen, Berberoğlu ve tüm siyasi tutukluların serbest bırakılmasını talep etti ve “Ankara'da yıllardır desteklediği en önemli ortağına” verdiği desteği artık sonlandırması gerektiğini söyleyerek, Almanya Federal Hükümetini eleştirdi.

CHP, 2016 15 Temmuz başarısız darbe girişiminden sonra, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile dayanışma göstermiş, ancak Erdoğan'ın girişimiyle, 2017 Nisan ayı ortasında yapılan ve kıl payı kabul edilen tartışmalı bir Anayasa referandumuyla, Cumhurbaşkanlığı

sistemine geçilmesi, CHP ile hükümet arasında sert gerilimlerin yaşanmasına yol açmıştı.

<https://www.welt.de/newsticker/news1/article165589877/Tuerkische-Opposition-startet-in-Ankara-Marsch-fuer-Gerechtigkeit.html>

Frankfurter Rundschau

15 Haziran 2017

Frank Nordhausen / Türkiye Muhabiri

Binlerce AKP Karşısı, Karara Karşı Gösteri Düzenliyor

Ankara’da binlerce muhalif CHP taraftarı, Enis Berberoğlu kararı-na karşı gösteri düzenliyor. Berberoğlu, sözde devlet sınırlarını açıkladığı gerekçesiyle cezaevine koyulmuştur.

Türkiye’de protesto yürüyüşü. CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu (pankartlı) ve binlerce gösterici, “Adalet” talep ediyor.

Üç buçuk yıl önce, bir Türk Cumhuriyet Savcısı, Adana yakınlarında otoyolda bir tır konvoyunu durdurup, aratmıştı. Üç tırda yapılan aramada, jandarma silah ve mühimmat taşındığını ortaya çıkarmıştı. 2014 yılının Ocak ayındaki bu sevkiyat, Suriye’ye Türk gizli servisi MİT tarafından yapılmaktaydı.

Bu baskın, bir devlet sorununu başlatmış, Suriyeli asilerin Türkiye tarafından silahlandırıldığını açığa çıkarmıştı. Devlet çok sert önlemlere başvurarak tepki vermişti. Bu sevkiyatla ilgilenen neredeyse tüm Cumhuriyet savcıları, polisler, gazeteciler şu sıralarda ya cezaevinde bulunuyor ya da kaçak durumuna düşmüştür. Çarşamba akşamı ise olay, ülkenin en büyük muhalefet partisi, sosyal demokrat CHP’ye kadar uzandı. İstanbul’daki bir ceza mahkemesi, 60 yaşındaki CHP mil-

letvekili ve Genel Başkan Yardımcısı Enis Berberoğlu'nu, devlet sırrını açığa çıkardığı gerekçesiyle, 25 yıl hapse mahkûm etti.

CHP yönetimi, söz konusu yargı kararının siyasi bir karar olduğunu düşünerek, taraftarlarını ilk kez sokakta tepki vermeye çağırarak zorunda kaldı. CHP Grup Başkanvekili Engin Altay, söz konusu yargı kararının muhalefeti ve Recep Tayyip Erdoğan karşıtlarını sindirmeye hizmet eden, CHP'ye karşı yapılmış bir "devlet zulmü" olduğunu söyledi.

Binlerce CHP taraftarı, Perşembe günü Ankara'da, başkentten 450 km uzaklıkta bulunan, Enis Berberoğlu'nun yattığı İstanbul Maltepe Cezaevine kadar sürecek bir protesto yürüyüşü başlattı. CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, medyada yayımlanan haberlerde: "Yeter artık diyoruz!", diye haykırdı. Başka kentlerde de birçok kişi gösteriler düzenledi.

CHP milletvekili ve Hürriyet gazetesinin eski genel yayın yönetmeni Berberoğlu, otoyol baskınındaki kayıtları, muhalif "Cumhuriyet" gazetesine vermekten dolayı yargılanmıştı, Cumhuriyet gazetesi 7 Haziran'daki parlamento seçimlerinden önce, Mayıs 2015 sonlarına doğru söz konusu kayıtları yayımlamıştı. Mahkeme bunu "siyasi veya askeri casusluk" olarak değerlendirmişti. Cumhuriyet gazetesinin eski genel yayın yönetmeni Can Dündar ve aynı gazetenin başkent temsilcisi Erdem Gül ise, devlet sırlarını açığa çıkarmak gerekçesiyle, söz konusu yayınlardan dolayı yargılanmıştı. Her ikisi de karara itiraz etti. Dündar artık Almanya'da sürgünde yaşıyor; Gül ise serbest. Mahkeme, Berberoğlu davasında, gazetelerde yayımlanan ilgili haberleri, hükümete karşı 15 Temmuz 2016 tarihinde yapılan başarısız darbe girişiminden sorumlu tutulan İslam vaizi Fetullah Gülen hareketine destek verdiği şeklinde değerlendirdi.

Yorumcular, bu yargı kararını internet forumlarında eleştiriyor. Yapılan yorumlar ve eleştirilerde, MİT turlarıyla ilgili Cumhuriyet gazetesi haberlerinin daha önce başka gazetelerde yer aldığı, bu nedenle sır olamayacağı vurgulanıyor. Ayrıca bu forumlarda, söz konusu yargı kararıyla, hükümetin şimdiye kadar reddettiği Suriyeli asilere silah sevk edildiğinin onaylandığı belirtiliyor. İslami muhafazakâr AKP Hükümeti, söz konusu sevkiyatların Suriye'deki Türkmenlere yardım ni-

tebliğinde sevkıyatlar olduğunu savunuyor sürekli.

Bu yargı kararı, CHP için de oldukça sıcak bir konu, çünkü böyle bir yargı kararının çıkmasında CHP'nin de sorumluluğu bulunmaktadır. CHP milletvekilleri, darbe girişiminden iki ay önce, AKP'nin parlamentoya sunduğu milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılmasını içeren bir yasa önerisini desteklemişlerdi. Söz konusu yasa, öncelikle Kürt yanlısı HDP'ye yönelik olduğu için, CHP, seçimlerden önce “teröristlerin” işbirlikçisi olarak görünmek istememişti. Darbe girişiminden sonra, çok sayıda HDP milletvekili “terör propagandası” yaptıkları gerekçesiyle tutuklanmıştı. Tutuklananlar arasında, hala cezaevinde olan parti eş başkanları Figen Yüksekdağ ve Selahattin Demirtaş da bulunuyor.

<http://www.fr.de/politik/enis-berberoglu-tausende-akp-gegner-demonstrieren-gegen-urteil-a-1296993>

Die Tageszeitung

15 Haziran 2017

Jürgen Gottschlich / Türkiye Muhabiri

Türkiye’de Protesto Yürüyüşü

Gerçek Bir Muhalefet İçin Umutlanmak

Partinin toparlanıp ayağa kalkması için, önce CHP Genel Başkan Yardımcısının tutuklanması gerekiyordu. Ancak, CHP şimdi gerçekten de bir şeyleri harekete geçirebilir.

Nihayet, gerçekten nihayet demek gerekir! Türkiye'nin Gandhi'si, muhalefet lideri Kemal Kılıçdaroğlu, yıllardır sergilediği çekimsizliğini bırakarak, toparlanıp eyleme geçmeye başladı. Kılıçdaroğlu'nun sosyal demokrat-Kemalist CHP'si, Perşembe gününden beri artık rahat koltuklarında oturmayıp, sokaklarda protestolara başladı.

Kılıçdaroğlu, başlattığı “Adalet Yürüyüşü” ile yüzbinlerce Türk’ün yıllardır beklediğı bir çabayı gösteriyor: Gerçek bir muhalefet olmak! Kılıçdaroğlu, diğer CHP milletvekilleri, binlerce parti üyesi ve bağımsız muhaliflerle birlikte, yapılan benzer barışçıl direniş eylemlerini örnek alarak, kendisine verilen “Gandi” adının hakkını vermeye başladı.

Ankara’dan İstanbul’a olan 450 km mesafe gerçek anlamda yürünecek mi, henüz belli değıl. Ama bu yürüyüşe başlanması bile, çoktan yitip gittiğı sanılan umutların yeşermesine yol açtı.

Kılıçdaroğlu, bu protesto yürüyüşünün, bir parti yürüyüşü olmadığını, ‘Herkes için adalet!’ istemi içeren bir yürüyüş olduğunu, bu nedenle de herkese açık olduğunu vurguluyor sürekli. Eylem, Erdoğan iktidarınca yıldırılan ve baskılanan tüm Türkler ile ilintilendirilebilir nitelikte ve henüz ilk gün dahi bunun bir halk yürüyüşü olduğı izlenimi uyandırıyor. Kılıçdaroğlu ve partisi, bir yandan da ülkedeki diğer sol eğilimliler tarafından, ‘Kendileri zarar görünce ayağı kalktılar’ şeklinde eleştiriliyor. Haklı olarak, Selahattin Demirtaş ve yüzlerce milletvekili ile Kürt-sol çizgideki HDP üyeleri cezaevlerine konulurken neredeydiniz, soruları yöneltiyor.

CHP’nin toparlanması zaman aldı. Ancak CHP’nin geç harekete geçmesi, hiç harekete geçmemesinden iyidir.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Enis Berberoğlu’nun, açıkça taraflı olan bir yargı süreci sonucunda 25 yıl hapse mahkûm edilmesiyle, CHP ayağı kalkmak zorunda kaldı. Ancak partinin geç harekete geçmesi, hiç harekete geçmemesinden daha iyidir.

HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş, kaldığı cezaevinden bu protesto yürüyüşünü desteklediğinin işaretini verdi, bunu diğer HDP milletvekilleri de güçlü bir şekilde doğruladı. İstanbul’a yapılan bu yürüyüş bir kez daha, hatta belki de Türkiye’yi bir başkanlık diktatörlüğü yolundan geri çevirmenin son olanağı. Başkanlık sistemi ile ilgili yapılan anayasa referandumunda ‘hayır’ oyu veren herkes, bu yürüyüşe de katılırsa, yürüyüşün etkisi hedefinden sapmamış olacaktır.

<http://www.taz.de/15417928/>

Türk muhalefeti “Adalet Yürüyüşü” başlattı

Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) binlerce taraftarı, CHP Milletvekili Enis Berberoğlu'nun mahkûm edilmesini protesto etmek için, (15 Haziran 2017) Perşembe günü Ankara'dan yola çıktı.

Türk muhalefeti, milletvekillerinden birinin mahkûm edilmesinden sonra “Adalet Yürüşü” başlattı. Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) binlerce taraftarı, CHP Milletvekili Enis Berberoğlu'nun tutuklanmasını protesto etmek için Perşembe günü Ankara'dan yola çıktı. Muhalefet partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu, Berberoğlu'nun yattığı cezaevine kadar, 400 km yürüyeceğini söyledi.

Üzerinde “Adalet” yazan bir pankartla Ankara içinden yürüyüşe geçen Kılıçdaroğlu, “İstanbul'a kadar yürüyeceğim. Türkiye'ye adalet gelene kadar yürüyüşümüzü sürdüreceğiz”, dedi. Ankara'dan İstanbul'un doğu yakasında bulunan Maltepe Cezaevi 400 km uzunluğunda bir yol. Yürüyüşün üç hafta kadar sürmesi bekleniyor.

Ankara'daki protestolarda göstericiler “Faşizme karşı omuz omuza!”, diye haykırdı. Bazıları ise “Tutuklu milletvekilleri için adalet!” istemini dile getiren pankartlar taşıdı. İstanbul'da da yüzlerce muhalefet partisi taraftarı, Maçka Parkı'nda bir araya gelerek “Direne direne kazanacağız!”, dedi.

Ankara'da AFP haber ajansına konuşan Funda Sakalioğlu adlı bir gösterici “Adalet talep etmeye geldik. Bir diktatörlüğe karşı savaşım veriyoruz” dedi. Bağımsız Milletvekili Aylin Nazlıaka ise, yargı kararlarının yukarıdan emirle verilmesini protesto etmek için sokağa çıktıklarını söyledi.

İstanbul'da Cem adlı bir gösterici “Berberoğlu bir gazete yazısı nedeniyle mahkûm edildi. Bu da, bazılarının söz konusu gazete haberinde yayımlanan gerçeklerden korktuğu anlamına gelir”, dedi.

Berberoğlu, muhalif “Cumhuriyet” gazetesinde Suriye'ye gizli silah sevkiyatıyla ilgili yayımlanan bir haber nedeniyle, 25 yıl hapse

mahkûm edilmiş, hemen ardından da Çarşamba günü tutuklanmıştı. Hürriyet'in eski genel yayın yönetmeni de olan CHP milletvekili, 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana tutuklanan ilk milletvekili.

Berberoğlu, Türk istihbarat teşkilatı MİT'e ait olan ve Suriye'deki islamcı isyancılar için silah taşıdığı iddia edilen bir konvoyun video görüntülerini Cumhuriyet gazetesine vermekle suçlanmıştı. 2015 yılının Mayıs ayında Cumhuriyet gazetesi eski genel yayın yönetmeni Can Dündar birkaç yıl hapse mahkûm edilmişti. Dündar bugün Almanya'da yaşıyor.

Berberoğlu hakkında verilen yargı kararı, CHP içinde sert bir şekilde eleştirilmişti. Kendisi de yoğun baskılara maruz kalan Kürt yanlısı HDP de Berberoğlu'nun tutuklanmasını kınadı. Buna karşın, AKP hükümeti ve aşırı sağ MHP temsilcileri, CHP'nin dokunulmazlıkların kaldırılması için parlamentoda Mayıs 2016'da yapılan oylamayı desteklediğine işaret ettiler.

CHP, (2016) 15 Temmuz'daki başarısız darbe girişiminde, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile dayanışma içine girmişti, ancak Erdoğan'ın başkanlık sistemine geçme amacıyla, (2017) Nisan ayı ortasında yapılan tartışmalı Anayasa referandumunun kıl payı onaylanması, CHP ile hükümet arasında yoğun gerilimler yaşanmasına neden olmuştu.

Hükümet, darbe girişiminden sonra, muhaliflerine çok sert davranıyor. Darbe girişiminden bu yana, aralarında bir düzine HDP milletvekili ile çok sayıda Cumhuriyet gazetesi yazarlarının da olduğu 50 binden fazla insan tutuklandı. Yayın kuruluşları, Cumhuriyet gazetesi online sorumlusu Oğuz Güven'in, yapılacak duruşmaya kadar Çarşamba günü serbest bırakıldığını bildirdi.

Oğuz Güven, Mayıs ayında Cumhuriyet savcısı Mustafa Alper'in kaza sonucu ölümünü içeren bir haber nedeniyle tutuklanmıştı. Alper, darbeye katılan şüphelilerin izlenmesinde öncü rol oynuyordu. Oğuz Güven, Berberoğlu'nun yargılanması ve tutuklanmasının hemen ardından serbest bırakılmasıyla ilgili olarak, karmaşık duygular içinde olduğunu söylüyor. (afp).

<http://www.epochtimes.de/politik/welt/tuerkische-opposition-startet-marsch-fuer-gerechtigkeit-a2143793.html>

Türkiye: Berberoğlu'nun Tutuklanmasına Karşı Protesto Yürüyüşü

Muhalefet partisi milletvekili Berberoğlu'nun yargılanmasına karşı duyulan kızgınlık nedeniyle, CHP Ankara'da protesto yürüyüşü başlattı. Göstericiler 450 km uzaklıktaki metropol kent İstanbul'a kadar yürüyecek.

Merkez sol parti CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu: "Yeter diyoruz. Bu nedenle yürüyüşe başladık. Adaletin olmadığı bir ülkede yaşamak istemiyoruz" dedi. İstanbul'un merkezi Maçka Parkı ve Çağlayan Adliyesi önünde aynı şekilde göstericiler, resimlerde de görüldüğü gibi, bir araya geldiler. Çeşitli haber ajansları, Ankara'da protesto yürüyüşünü desteklemek üzere, binlerce kişinin toplandığını bildiriyor.

Türk muhalefet partisi milletvekili 25 yıl hapse mahkûm edildi

Sosyal Demokrat Parti CHP'nin ünlü Genel Başkan Yardımcısı Enis Berberoğlu, "ajanlık" gerekçesiyle ağır hapse mahkûm edildi. Söz konusu tutuklama, gizli silah sevkiyatıyla ilgiliydi.

İtirazlar henüz dikkate alınmadı

CHP Milletvekili Enis Berberoğlu, İstanbul'da Çarşamba günü devlet sırrını açıkladığı gerekçesiyle 25 yıl hapse mahkûm edilmişti. CHP yetkililerinin verdiği bilgiye göre, Enis Berberoğlu temyiz isteminde bulunmasına karşın, mahkeme kararından hemen sonra tutuklandı. CHP, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan yönetimindeki AKP'den sonra Türk parlamentosundaki en büyük ikinci parti konumundadır.

CHP, 15 Temmuz başarısız darbe girişiminden sonra, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile dayanışma içine girmişti. Ancak, Mart

ayında yapılan ve az farkla onaylanan, Erdoğan'ın tartışmalı bir Anayasa referandumuyla ülkeye Başkanlık sistemi getirme girişimi, CHP ile hükümet arasında yoğun gerilimlere neden olmuştu.

Hükümet, darbe girişiminden bu yana muhaliflerine yönelik çok sert uygulamalara başvurarak, 50 binden fazla kişiyi hapse attı.

25 yıl hapse mahkûm edilen Enis Berberoğlu, Suriye'deki İslamcılara Türk silah sevkiyatını belgeleyen gizli bilgileri "Cumhuriyet" gazetesine vermekle suçlanmıştı. Cumhuriyet gazetesinin eski genel yayın yönetmeni Can Dündar ve gazetenin başkent Ankara temsilcisi Erdem Gül ise konuyla ilgili bir metni yayımlayarak, devlet sırrını açıkladıkları gerekçesiyle beş yıl ve beş yıl on ay olmak üzere hapse mahkûm edilmişlerdi. Dündar halen Almanya'da sürgünde yaşamaktadır.

<http://www.dw.com/de/t%C3%BCrkei-protestmarsch-gegen-inhaftierung-von-berberoglu/a-39261623>

Deutsche Welle

15 Haziran 2017

Güncel/Avrupa

Türkiye: Berberoğlu'nun tutuklanmasına karşı protesto yürüyüşü

CHP, muhalefet milletvekili Berberoğlu'nun tutuklanmasına karşı duyduğu kızgınlıkla, Ankara'dan bir protesto yürüyüşü başlattı. Göstericiler, 450 km uzaklıktaki metropol kent İstanbul'a kadar yürümek istiyor.

Merkez sol parti CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu: "Artık yeter diyoruz. Bu nedenle bu yürüyüşü başlattık. Adaletin olmadığı bir ülkede yaşamak istemiyoruz", dedi. Fotoğrafta görüldüğü gibi, İstanbul'un merkezinde bulunan Maçka Parkı ve Çağlayan Adliyesi önünde göstericiler eşzamanlı olarak toplandı. Haber ajansları, binlerce destekçinin Ankara'da da biraraya geldiğini bildiriyor.

İtirazlar dikkate alınmıyor

CHP milletvekili Enis Berberoğlu, Çarşamba günü İstanbul'da devlet sırlarının açıklanması gerekçesiyle 25 yıl hapse mahkûm edilmişti. CHP'nin verdiği bilgiye göre, Berberoğlu karara itiraz etmesine rağmen, duruşma sonrasında hemen tutuklanmıştı. CHP, Recep Tayyip Erdoğan yönetimindeki iktidar partisi AKP'den sonra Türk parlamentosundaki en büyük ikinci partidir.

CHP, 15 Temmuz'daki başarısız darbe girişiminden sonra Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile dayanışma içine girmişti. Ancak, Erdoğan'ın girişimiyle, Nisan ayı ortalarında yapılan tartışmalı Anayasa referandumunun çok az oy farkı ile kabul edilmesi sonucunda, CHP ile hükümet arasında sert gerginlikler yaşanmıştı.

Hükümet, darbe girişiminden bu yana karşıtlarına karşı sert tutumunu oldukça arttırarak sürdürmekte. Darbe girişiminden bu yana 50.000'den fazla insan cezaevlerine konuldu.

25 yıla mahkûm edilen Enis Berberoğlu, Suriye'deki İslamcılara, Türklerin gizli silah sevkiyatı yaptığını belgeleyen gizli belgeleri Cumhuriyet gazetesine vermekle suçlanıyor. Cumhuriyet gazetesinin eski genel yayın yönetmeni Can Dündar ve gazetenin başkent Ankara temsilcisi Erdem Gül, aynı konuyla ilgili bir metni gazetede yayımladıkları için, devlet sırlarının açığa çıkarılması gerekçesiyle, 5 yıl 10 aya kadar hapisle cezalandırılmışlardı. Dündar halen Almanya'da sürgün olarak yaşıyor. haz/stu (dpa, rtr, ap, afp)

<http://www.dw.com/de/t%C3%BCrkei-protestmarsch-gegen-inhaftierung-von-berberoglu/a-39261623>

Türk muhalefeti Ankara'dan İstanbul'a yürüyor

Jürgen Gottschlich/Türkiye Muhabiri/Yorum Politika/Avrupa Sayfası

Kemalist CHP lideri “Adalet Yürüyüşü” çağrısında bulundu. Yürüyüş, İstanbul'daki cezaevine kadar sürecek.

Atina taz- Türkiye'nin en büyük muhalefet partisi CHP, ülkeyi git gide otoriter bir tek parti sistemine dönüştüren Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan yönetiminden bu yana ilk kez protestolarını sokağa taşıyor. Seküler-kemalist partinin lideri Kemal Kılıçdaroğlu, başkent Ankara'dan 450 km uzaklıktaki metropol kent İstanbul'a kadar hükümet politikalarını protesto edecek.

Kılıçdaroğlu, eylemin başladığı Ankara'da Perşembe günü öğleden önce yaptığı açıklamada “Adalet ve bağımsız yargı istiyoruz. Bütün dünya, Türkiye'de egemen bir tek adam diktatörlüğü istemediğimizi görecektir”, dedi.

Kılıçdaroğlu, binlerce taraftarı eşliğinde, yürüyüşün birinci gün hedefi olan yaklaşık 20 km uzaklıktaki ilk aşamasını tamamladı. Yürüyüşe CHP'li olmayan çok sayıda insan da katıldı. CNN-Türk'e konuşan bir kadın, öğretmen olan kızının görevine son verildiği için yürüyüşe katıldığını söyledi: “Kızım üniversite okusun diye, yirmi yıl çileyle çalıştım. Şimdi kızımı sorgusuz sualsiz işten attılar.”

Polis, ilk endişelere karşın, üzerinde “Adalet Yürüyüşü” yazan çok sayıda pankartı ilk gün engellemedi. Protestoculara çok sayıda polisin eşlik etmesine rağmen, öğleden sonraya kadar herhangi bir olay çıkmadı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Başbakan Binali Yıldırım'ın şimdije

kadar protesto eylemiyle ilgili herhangi bir değerlendirmede bulunmasına karşın, iktidar partisi AKP taraftarları, sosyal medyada “işte hainler” biçiminde dışlayıcı ifadeler kullanıyor. Bir Erdoğan taraftarı Twitter’de şöyle yazdı: “Halk geçen yılın Temmuz ayındaki darbe gününde hainlere nasıl davranılacağını gösterdi. Bunu her an yine gösterebilir.”

CHP Genel Başkan Yardımcısı Mahkûm Edildi

Ancak tepkiler genelde olağanüstü olumlu. Sosyal medyadaki ağırlıklı ses, “Nihayet Kılıçdaroğlu bir şeyler yapıyor” şeklinde. Özgürlükleri çok kısıtlanmış olan NTV ve CNN-Türk adlı büyük televizyon kanalları bile, protesto yürüyüşünün başlangıcıyla ilgili ayrıntılı haberler yayımlıyorlar.

Kılıçdaroğlu, arşamba akşamı CNN-Türk’te yayımlanan ayrıntılı bir söyleşide, kendisi ve partisinin uzun çekincelerden sonra, artık muhalefeti sokağa taşıyacaklarının gerekçelerini, nedenlerini anlatma olanağı bile bulmuştu.

Protesto yürüyüşünün nedeni, CHP Genel Başkan Yardımcısı Enis Berberoğlu’nun yargılanması. İstanbul’daki bir mahkeme, bu politikacıyı arşamba günü öğleden sonra 25 yıl hapse mahkûm etmişti. Berberoğlu, “bir terör örgütünü” desteklemek ve devlet sırlarını açığa çıkarmakla suçlanmış, henüz gerekçeli karar okunurken de, cezaevine konmuştu.

Dava sürecinin arka alanı

CHP Genel Başkan Yardımcısı Berberoğlu, Cumhuriyet gazetesinin artık Almanya’da yaşayan önceki genel yayın yönetmeni Can Dündar ve aynı gazetenin başkent temsilcisi Erdem Gül ile birlikte, 2015 yılının Mayıs ayında Türk gizli servisi MİT’in Suriye’deki İslamcı gruplara yasa dışı silah sevkiyatı yapıldığıyla ilgili dikkat çekici bir söyleşi yayımlayarak, devlet sırlarını açığa çıkarmakla suçlanmışlardı.

Berberoğlu, silah ticaretiyle ilgili önceden haberdar edilmemiş polislerin yaptıkları ani tır konvoyu baskınına gösteren bir videoyu Cumhuriyet gazetesine vermekle suçlanmıştı. Hükümet daha sonra bu nedenle silah sevkiyatını inkâr edememişti. Can Dünder ve Erdem Gül, yapılan ilk duruşmada yargılanmış, Berberoğlu'nun dosyası ise itiraz sürecinde Dünder ve Gül'ün dava dosyasından ayrılmıştı.

CHP milletvekilinin kendisi de gazeteci. Berberoğlu, milletvekili olmadan önce, ülkenin en büyük ve en önemli seküler gazetesi Hürriyet'in genel yayın yönetmeniydi. Cumhuriyet gazetesinden farklı olarak, Hürriyet gazetesi bugün artık anılan bu yasa dışı silah ticareti hakkında haber bile yapamayacak ölçüde hükümet çizgisine getirilmiştir denebilir.

Bu beklenmiyordu

CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu, Perşembe günü çok sayıdaki söyleşilerinden birinde “Yargımız, yasa dışı eylemlerde bulunanlara hesap soracağı yerde, yasa dışı silah ticaretini ortaya çıkaran cesur gazetecileri yargılıyor. Yargı artık doğrudan Erdoğan eliyle yönetiliyor” diyerek, yaşanan sıkıntıyı dile getirdi. Kılıçdaroğlu, dış görünüşü ve ılımlı tarzı nedeniyle, “Türkiye'nin Gandi'si” olarak nitelendiriliyor.

Öyle görünüyor ki, CHP nezdinde parti içinde Berberoğlu'nun yargılanması ve ardından hemen tutuklanmasını, kimse ciddi olarak hesaba katmamış ve partinin şimdiye kadar sergilediği çekimser tavrından vazgeçmesine neden olmuştur.

Geçen yılının Kasım ayından bu yana eşbaşkanları Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ'ın cezaevinde olan Kürtçü ve sol çizgideki HDP'nin temsilcileri, protesto yürüyüşünü desteklediklerini açıkladılar. Bir HDP sözcüsü, milletvekili Osman Baydemir, her ne kadar CHP yüzlerce HDP üyesinin tutuklanmasına kayıtsız kalmış olsa da, yine de protestolara katılacaklarını söyledi.

Protesto yürüyüşünün nihai hedefi, CHP Genel Başkan Yardımcısı Enis Berberoğlu'nun tutuklu bulunduğu İstanbul Maltepe'deki cezaevi. Kılıçdaroğlu dün “Mücadelemiz Maltepe'de bitmeyecek. Demokrasi ve adalet Türkiye'de yeniden egemen olana kadar yürüyeceğiz”, dedi.

<http://www.taz.de/!54179807>

Siyasetçilerin yargılanmasına karşı Türkiye’de binlerce kişi protesto yürüyüşüne katılıyor

15 Haziran 2017

Ankara’dan İstanbul’a yürümek istiyorlar. Türkiye’de binlerce insan, muhalif bir milletvekilinin yargılanmasına karşı protesto yürüyüşü yapıyor.

Göstericilerin taşıdığı pankartlarda “Adalet” yazıyor.

Türkiye’de muhalefet partisinden bir milletvekiliyle ilgili yargı kararı sert protestolara neden oldu. Ankara’da binlerce kişi “Adalet Yürüyüşü” için sokağa çıktı. Muhalefet partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu, üzerinde “adalet” yazan bir pankartla protesto yürüyüşünün başına geçerek, İstanbul’a kadar yürüyeceğini açıkladı. Kılıçdaroğlu, ilk gün 20 km yürüdü.

Bu eylemle, Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) taraftarları, CHP Genel Başkan Yardımcısı Enis Berberoğlu’nun tutuklanmasını protesto etmek istiyorlar. Aynı zamanda gazeteci de olan Berberoğlu, hükümete eleştirel bakan “Cumhuriyet” gazetesinde Suriye’deki asilere yapılan gizli silah sevkiyatıyla ilgili yayımlanan bir haber nedeniyle, Çarşamba günü 25 yıl hapse mahkûm edilmişti.

Kılıçdaroğlu, Berberoğlu’nun tutuklu bulunduğu İstanbul’daki cezaevine kadar yürüyeceğini açıkladı. Kılıçdaroğlu “İstanbul’a kadar yürüyeceğim. Bu yürüyüşü, Türkiye’de adalet olana kadara sürdüreceğiz” dedi. İstanbul’un doğu yakasında bulunan Maltepe Cezaevi Ankara’ya yaklaşık 400 km uzaklıkta, yürüyüşün üç hafta kadar sürmesi bekleniyor.

Protesto yürüyüşü ile Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a meydan okuyor. CHP Genel Başkanı şimdiye kadar sıklıkla yeterince sağlam durmamakla suçlanmıştı. Ankara'da polis yoğun güvenlik önlemleri almasına rağmen, diğer protesto eylemlerinde olduğu gibi, herhangi bir müdahalede bulunmadı. Diğer gösterilerden farklı olarak, bu gösteri, televizyonlarda da yayımlandı. İstanbul'da da yüzlerce muhalefet taraftarı, Maçka Parkı'nda bir araya gelerek "Direne direne kazanacağız!", diye haykırdı.

Yargılanan Berberoğlu, Suriye'deki İslamcı asilere silah sevkiyatı yapıldığı söylenen Türk gizli servisi MİT'e ait bir tır konvoyuyla ilgili görüntüleri "Cumhuriyet" gazetesine vermekle suçlanmıştı. 2015 yılının Mayıs ayında yayımlanan bu haberle ilgili olarak Cumhuriyet gazetesinin eski genel yayın yönetmeni Can Dündar yılları kapsayan hapis cezalarına çarptırılmıştı. Berberoğlu aleyhine verilen bu yargı kararı, CHP tarafından sert bir şekilde eleştirilmişti.

CHP, 15 Temmuz başarısız darbe girişiminin ardından Cumhurbaşkanı Erdoğan ile dayanışma içine girmişti. Ancak, Erdoğan'ın girişimiyle Nisan ayı ortalarında Başkanlık sistemine geçişi içeren tartışmalı Anayasa referandumunun çok az oy farkıyla kabul edilmesi, CHP ile hükümet arasında sert gerginlikler yaşanmasına neden olmuştu.

<http://www.spiegel.de/politik/ausland/tuerkei-opposition-demonstriert-gegen-verurteilung-ei-nes-abgeordneten-a-1152369.html>

Türk Muhalefeti, protesto yürüyüşü çağrısında bulundu

Türk muhalefeti, adalet için 450 km yürüyor

Mike Szymanski/İstanbul

Milletvekillерinden biri tutuklandığı için, en büyük muhalefet partisi CHP, Ankara'dan İstanbul'a kitlesel bir yürüyüş başlattı. Ancak, Meclis'te milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılmasıyla ilgili yasal düzenlemeye CHP de destek vermişti.

Sadece tek bir sözcük: “adalet”. CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, yürüyüşün başlangıcında Ankara'da.

Türkiye'de muhalefet yavaş ve adım adım da olsa, harekete geçti. Seküler CHP'nin Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, giydiği beyaz gömleğinin kollarını sıvadı. Taşdığı pankartın üzerinde yazan “adalet” sözcüğünün ağırlığına kıyasla, pankartın kendisi daha küçük ve hafif.

(Kılıçdaroğlu'nun) önünde daha çok uzun bir yol var. Ayrıca hava oldukça sıcak, 26 derece. Pankartta tam olarak beyaz zemin üzerine kırmızı ile yazılmış tek bir sözcük, “adalet” yazılı. Büyük bir sözcük: Adalet.

Kılıçdaroğlu, Perşembe günü saat 11.00'de Ankara'da “Adalet Yürüyüşü” başlattı. 400 kilometreden fazla yürümek istiyor. Salt coğrafi hedefi İstanbul; siyasi hedefiyse çok daha fazlası. Kılıçdaroğlu “Bu yürüyüşü Türkiye'ye adalet gelene kadar sürdüreceğiz! Adaleti mumla aramak zorunda kaldığımız bir dönemden geçiyoruz!” dedi.

Bir milletvekilinin tutuklanması, düşüncelerin kökten değişmesine neden oldu

Kılıçdaroğlu'nun resminde kalalım: Karanlık, arşamba günü kendi partisinin de üzerine çökmüştü. Eski gazeteci ve CHP milletvekili Enis Berberoğlu, partisinin hükümet tarafından cezaevine gönderilen ilk siyasetçisi. 60 yaşındaki Berberoğlu, hükümete eleştirel bakan Cumhuriyet gazetesinde Suriye'de aşırı gruplara yapılan gizli silah sevkiyatı içerikli bir haber nedeniyle, 25 yıl hapse mahkûm edilmiş, peşi sıra da hemen tutuklanmıştı. Berberoğlu, yapılan silah sevkiyatını gösteren bir videoyu gazeteye vermekle suçlanıyor. 2015 yılının Mayıs ayında yayımlanan bu haberle ilgili olarak Cumhuriyet gazetesinin eski genel yayın yönetmeni Can Dünder daha önce birkaç yılı kapsayan hapis cezasına çarptırılmıştı. Dünder bugün Almanya'da yaşıyor.

Kılıçdaroğlu, Berberoğlu olayını bir siyasi rota değişikliği olarak niteledi. Kılıçdaroğlu ve CHP ülkede hukuk devletinin hızla iinin boşaltılması ve basın özgürlüğüne yapılan saldırılara karşı, bugüne kadar belirgin şekilde çekingen davranmıştı. Geçen yıl, tek başına hükümette olan AKP ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın girişimiyle, meclisteki milletvekillerinin dörtte birinden fazlasının dokunulmazlıkları kaldırılmıştı. Bu yasal düzenleme, ancak meclisteki CHP milletvekillerinin olumlu oylarıyla kabul edilebilmişti. Kürt yanlısı HDP milletvekilleri ile partinin her iki eşbaşkanı kısa bir süre sonra sırayla tutuklanmasının ardından CHP, HDP'ye mesafe koymuşmuş.

CHP, başkanlık sistemine geçişle ilgili Nisan ayında yapılan Anayasa değişikliği referandumunda, manipölasyon yapıldığı suçlamalarına karşı bile çekingen tavır sergilemişti. Cumhurbaşkanı Erdoğan, referandumdaki karşıtlarına karşı ancak çok az bir oy farkıyla başarılı olabilmiş, Yüksek Seçim Kurulu, seçim günü, yürürlükteki yasalara aykırı olarak, mühürsüz oy pusulalarının da geçerli olduğunu duyurmuştu. CHP taraftarları nezdinde bu durum öncelikle hile yapılarak, başarının önlendiği biçiminde bir duygunun yaygınlaşmasına neden oldu. Çok sayıda CHP'li, oylamanın hemen ardından sokağa çıkmak istemiş, ancak Kılıçdaroğlu bundan çekinmişti.

2016 yılının yaz aylarında gerçekleşen darbe girişiminden bu yana, ülke olağanüstü hal altında yönetilmekte, özgürlükler sınırlandırılmış durumda. Ancak Berberoğlu'nun yargılanması ile birlikte, Kılıçdaroğlu bakımından da sınır aşılımış gibi görünüyor. "Ülkemizde bir diktatör-

lkle karşı karşıyayız” diyen Kılıçdaroğlu, partililere adalet için sokağa çıkma çağrısında bulundu. Ankara’da anında binlerce kişi, İstanbul’da, Berberoğlu’nun tutuklu bulunduğu cezaevinde sonlanacak protesto yürüyüşüne başladı.

Kılıçdaroğlu günde 18 ile 20 km yol yürümek istiyor, Perşembe gününün ilk aşamasını ise Ankara sınırında tamamlamayı hedefliyor. CHP, İstanbul’da da bir adalet gösterisi örgütledi. Ankara’daki resmi kurum yetkilileri, CHP’nin yürümesine şimdilik izin verdi. Yayınlanan haberlere göre, Ankara Valiliği, yürüyüşe katılanların “makul bir sayıyla” sınırlandırma yetkisini, güvenlik gerekçesiyle, saklı tutuyor. Protesto yürüyüşüne katılmak isteyenlerin polis tarafından kontrol edildiği de belirtiliyor. Yürüyüşü, şimdilik büyük olaylar çıkmadan sürüyor.

<http://www.sueddeutsche.de/politik/menschenrechte-tuerkische-opposition-marschiert-km-fuer-gerechtigkeit-1.3546234>

Frankfurter Allgemeine Zeitung

16 Haziran 2016

Bülent Mumay/Türkçeye eviren: Sabine Adatepe

İSTANBUL’DAN MEKTUPLAR:

Türkiye’de “adalet”in resmi: Gazeteciye tablo çizmekten hapis

Türkiye’de gazetecilerin cezaevine girmek için ille de haber yapmaları gerekmiyor artık. Yerle bir edilen bir kentin tablosunu yapan gazeteci hapse girdi geçen hafta. Birkaç gün önce de, haber kaynağı olduğu gerekçesiyle milletvekiline 25 yıl hapis cezası verildi.

Birinci yldnmne birkaç hafta kalan 15 Temmuz darbe girişimi, Türkiye demokrasisinin yaşadığı ilk kesinti değildi. Bakmayın “başarılı” darbelerden daha büyük zarar verdiğine. Darbecilerin kazanması halinde tutuklanacaklardan fazlasının hapse atılmış olması da, kafanızı

karıştırmasın. 15 Temmuz 2016’da yaşanan, her ne kadar “demokrasi- nin kazandığı” bir darbe girişimi olarak tarihe geçse de; memleketimi- zin tarihi “başarılmış” darbelerle dolu.

15 Temmuz 2016’dan tam 36 yıl önce yaşandı son askeri darbe. Askerler, emir-komuta zinciri içerisinde yönetime el koydular. Meclis’i kapatıp siyasi partileri lağvettiler. 15 Temmuz’da bastırılan darbeden daha az insanı gözaltına aldılar, daha az gazeteci ve siyasetçiyi ceza- evlerine tıktılar, daha az kamu çalışanı ve akademisyeni işten attılar. Mağdur ettikleri insanların sayısı 15 Temmuz’a göre daha az olsa da, 1980 cuntası Türkiye’yi uzun yıllar sürecek bir karanlığa hapsetti.

Darbenin mimarı o dönemki Genelkurmay Başkanı Kenan Evren ve silah arkadaşlarının, ülke yönetimine el koyma gerekçeleri kabaca şöyleydi: “Siyaset tıkanmıştı, sokakta sağcı ve solcu gruplar birbirini öldürüyordu.” Gerçekten de art arda yapılan seçimler ve bir türlü kuru- lamayan hükümetler, siyaseti tıkanma noktasına getirmişti. Ve evet, her gün çok sayıda genç, ideolojik grupların çatışmalarında can veriyordu. İşte bu karanlık tabloyu bahane ederek demokrasiye ara veren askerler, yıllar sürecek egemenliklerine gerekçe bulmak için çok kullanışlı bir bir neden bulmuşlardı.

Yetkilerin artık tamamen sivillere devredilmesini, askerlerin de kışallarına dönmesini isteyenlere şu cümle ile yanıt veriyorlardı: “80 öncesi günlere geri mi dönelim?” Ortalama bir vatandaşı ikna edecek bir tümceydi bu. Öcü haline getirilen “80 öncesi”, darbecilerin 90’lı yıllara kadar iktidarı dolaysız ve dolaylı olarak etkilemelerine olanak sağladı. En ufak bir demokratik istemi, “80 öncesi”ni anımsatarak en- gelliyorlardı.

90’larda ordunun en azından etken siyasetten çekilmesi, siyasette farklı eğilimlerin kendini göstermeye başlaması, Türkiye demokrasisi açısından umut yaratmaya başlamıştı. Ancak PKK ile çatışma sürecinin yükselmesiyle, yine kaybeden demokrasi olmaya başladı. Terörle mü- cadele gerekçesiyle, Kürtlerin yasal temsilcileri, Meclis’ten yaka paça gözaltına alınarak hapse atılıyordu. Beyaz ‘Toros’larla (sivil polislerin o dönem kullandığı binek aracın adı) götürülenlerden haber alınamıyor, bazılarının cesetleri şehirlerin eteklerinde bulunuyordu. Yargısız infaz- lar da, 90’ların Türkiye’ye armağanıydı. Büyük kentlerde neredeyse her

hafta bir eve silahlı baskın yapılıyor, silahla karşılık versin vermesin, birçok genç “ölu olarak ele geçiriliyor”du. Terörle ilgisi ispatlanamayan nice insanımızı kaybettiğimiz bir “onyıl” sürecindeydik.

90’lı yıllara “yargısız infaz”lar damgasını vurmuştu. Deniz Yücel için “Görevde kaldığım sürece onu bırakmam” diyerek kendini yargının yerine koyan Erdoğan, bu kez adalet dağıtma görevini vatandaşa devretti. Darbe ile uzaktan yakından ilgisi olmayan muhaliflerini tutuklatan Erdoğan, geçen hafta kan donduran şu açıklamayı yaptı: “Cezalarını tamamlayıp dışarı çıkanlar olursa, milletimiz dışarıda onlara gereken cezayı vereceklerdir.” Yargıyı beklemeden cezayı infaz etme yetkisi 90’lardaki gibi poliste değil, vatandaştaydı artık.

90’lar, gazetecilik açısından da hiç parlak bir dönem değildi. Fali meçhul cinayetlere nice meslektaşımızı kurban verdik. Birçoğunun katilini hala bulamadı devletimiz. Elbette haber yazdıkları için hapiste yatanlarımız oldu. Ama 90’lar geride kalmış olmalıydı artık değil mi? Türkiye’de basına 15 Temmuz 2016’tan önce başlayan kısa, bütün hızıyla devam ediyordu. Biz gazeteciler, bir türlü “geçmiş zaman”a dönmeyen bir “şimdiki zaman” yaşıyorduk bu ülkede. 161 meslektaşımızın tutuklu olduğu ülkede, hapse girmek için haber yazmanıza gerek yoktu. Resim yaparak da cezaevine girmek mümkündü artık! Çalıştığı ajans devlet tarafından kapatılan genç gazeteci Zehra Doğan’a yaklaşık 3 yıl hapis cezası veren mahkeme, ceza gerekçelerinden biri olarak çizdiği bir tabloyu gösterdi. Devletin düzenlediği operasyonda Nusaybin’in yerle bir olmasını tuvale aktarmıştı Zehra Doğan. İşin tuhaf yanı, çizdiği resim bir hayal ürünü değil, aynı açıdan çekilmiş gerçek bir fotoğrafın yağlı boya versiyonuydu.

Uluslararası Af Örgütü Türkiye temsilcisi Taner Kılıç’ın, darbenin arkasındaki terör örgütüne üye olma gerekçesiyle tutuklandığı bir ülkedeyiz biz. 90’larda 80’leri, bugünlerde 90’ları yaşıyoruz burada. Bir türlü “geleceğe dönüş”ü başaramıyoruz.

http://www.faz.net/aktuell/feuilleton/brief-aus-istanbul/i-istanbul-dan-mektuplar/istanbul-dan-mektuplar-tuerkiye-de-adalet-in-resmi-gazeteciye-tablo-cizmekten-hapis-15063566.html?printpagedarticle=true#pageindex_0

Frankfurter Rundschau

Geç olması, hiç olmamasından iyidir

17 Haziran 2017

Frank Nordhausen/Yorum

Türk muhalefet partisi lideri Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı protesto etmeye çok uzun süre çekindi. Bir Yorum.

Kemal Kılıçdaroğlu Türkiye'de protesto yürüyüşünde.

Onbinlerce Türk, muhalefet lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nun "Adalet Yürüyüşü" çağrısına uyarak, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan yönetimi altında oluşturulan taraflı yargıyı protesto etmek için, Ankara'dan İstanbul'a, 430 kilometrelik mesafeyi yürüyor. Sosyal demokrat CHP'nin liderinin bu çağrısıyla "Türk Gandhi" imgesi oldukça bilinçli şekilde birbirini tamamlıyor. Türk siyasetinde fazla ılımlı olarak nitelendirilen, bu yönüyle de eleştirilen bu adam, sivil itaatsizliğin en nazik biçimini kullanarak, her türlü polis müdahalesini haksız çıkarıyor. CHP Genel Başkan Yardımcısı Enis Berberoğlu'nun, Suriyeli İslamcılara yapılan gizli Türk silah sevkiyatıyla ilgili olarak "Devlet Sırrını Açıkladığı" şeklinde suçlanması ve kendisine verilen 25 yıl hapis cezasının siyasi nedenlerle verildiğinin apaçık olması nedeniyle, Kılıçdaroğlu "Artık yeter!" diyor. Kılıçdaroğlu, Erdoğan'ın "diktötlük rejimine" karşı ayağa kalkmak gerektiğini savunuyor.

Muhalefet lideri haklı, ancak toparlanıp, eyleme geçmek için çok uzun süre çekindi. Kılıçdaroğlu, bir düzine kürt yanlısı HDP'li siyasetçi ve yüzlerce parti üyesinin dayanaksız terör suçlamalarıyla hapse atıldığında, harekete geçmemişti. Hatta milletvekili dokunulmazlıklarının kaldırılması için yapılan meclis oylamasında, CHP milletvekillerinin olumlu oy kullanmasına izin vererek, bunu olanaklı kılmıştı. Binlerce

suçsuzun bir tutuklama dalgasıyla “Temizlik” operasyonları kurbanı olmaları hususunda protesto çağrısında bulunmamıştı. Kılıçdaroğlu, ancak kendi partisi, takipçilerinin menziline girdikten sonra, gerçek ve görünür muhalefet yapma işareti vermeye başladı. Bu işareti Türkiye’de çok sayıda insan uzun zamandır bekliyordu. Bu işaret tarihi bir dönüm noktası niteliğinde bile olabilir.

Yürüyüşe yeterli sayıda katılımcı olmazsa, Kılıçdaroğlu’nun büyük bir risk de üstlenmiş olacağı da söylenebilir. Ancak şimdiye değin her şeyi doğru yaptı. Bilinçle parti sembolleri kullanmıyor ve bu barışçıl yürüyüşü şimdiden yeni bir darbe girişimi olarak kötüleyen hükümete yakın medyanın kışkırtmalarına tepki vermiyor. Erdoğanlılar, otokrasiye karşı gelebilecek gerçek tek gücün, seküler sol olduğunu tam olarak biliyorlar. Türkiye’de bu gücün nihayet harekete geçmesi ve koalisyonlar kurması, ülkede hırpalanan demokrasi için bir umut göstergesidir ve her türlü olası desteği hak etmektedir.

<http://www.fr.de/politik/meinung/kommentare/tuerkei-besser-spaet-als-gar-nicht-a-1297767>

Berner Zeitung

17 Haziran 2017

Muhalefet partisi lideri, Erdoğan’ı “ikinci bir darbe” yapmakla suçladı

Muhalefet partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu, Ankara’dan İstanbul’a başlattığı “Adalet Yürüyüşü”nü sürdürüyor. Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu 400 kilometre uzunluğunda bir “Adalet Yürüyüşü”ne çıktı. Cumhurbaşkanı Erdoğan şimdi yasal adımlarla tehdit etti.

Türk muhalefet partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu, Ankara’dan İstanbul’a yaptığı “Adalet Yürüyüşü”nde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ı, geçen yıl yapılan başarısız darbe girişiminin ardından,

kendisinin bir darbe yaptığını söyledi. AFP haber ajansına Cuma günü konuşan Kılıçdaroğlu, “ikinci darbenin” 20 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleştirildiğini söyledi. 20 Temmuz 2016 tarihinde, Türkiye’de olağanüstü hal uygulaması ilan edilmiş, o tarihten bu yana 50 binden fazla insan tutuklanmıştı.

Cumhuriyet Halk Partisi’nin (CHP) lideri Kılıçdaroğlu, CHP milletvekili Enis Berberoğlu’nun tutuklanmasını protesto etmek için başlattığı “Adalet Yürüyüşü”nü Cuma günü de sürdürdü. Kılıçdaroğlu, Berberoğlu’nun İstanbul’da tutuklu bulunduğu cezaevine kadar yürüyecek. CHP Genel Başkanı, hükümetin kendisini durdumaya ya da tutuklamaya “cesaretinin” olmadığını, yürüyüşünün “Yasal sınırlar içinde” olduğunu vurguladı.

Erdoğan’dan Tehdit, Yıldırım’dan Eleştiri

Türk Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Kılıçdaroğlu’nu, planladığı protesto yürüyüşünü sürdürmeme uyarısı yaptı. Erdoğan, Cumartesi günü yasal adımlar atılacağı yönünde tehditte bulunarak: “İnsanları dışarı, sokağa çağırmanın ne sizlere, ne de ülkeye faydası vardır. Mahkemeler yarın sizleri de bir yerlere davet ederse, sakın şaşmayın”, dedi.

Başbakan Binali Yıldırım buna karşı muhalefet liderini eleştirdi. Yıldırım, Cuma günü: “Adalet sokakta aranmaz. Mahkemelerin verdiği kararlar, hoşumuza gitmese de, kabul edilmelidir”, dedi.

Adalet Sistemi Tartışılıyor

Buna karşın Kılıçdaroğlu, “Türkiye’de bağımsız yargı yok. Yargı sistemi ne tarafsızdır ne de bağımsızdır. Yargı kararları hükümetin beklentilerine göre veriliyor, yasalara göre değil.”

Türk hükümeti, darbe girişiminden bu yana, muhalif ve karşıtlarına karşı çok sert davranıyor. 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleştirilen başarısız askeri darbe girişiminden sonra, ülkede olağanüstü hal uygulaması ilan edilmiş ve birçok kez uzatılmıştı. Olağanüstü hal uygulaması altında şimdiye kadar yüzbinden fazla devlet memuru memuriyetten çıkarılmış, elli binden fazla insan tutuklanmıştı..

CHP, başarısız darbe girişiminden sonra, Erdoğan ile dayanışma içine girmişti. Ancak Erdoğan'ın, Nisan ayı ortasında, kıl payı onaylanan tartışmalı bir Anayasa referandumu ile başkanlık sistemine geçme girişimi, CHP ve hükümet arasında sert gerilimler yaşanmasına neden olmuştu.

<https://www.bernerzeitung.ch/ausland/europa/Oppositionsfuehrer-wirft-Erdogan-zweiten-Putsch-vor/story/18577796>

Die Tageszeitung

18 Haziran 2017

Jürgen Gottschlich/Türkiye muhabiri/Politika/Avrupa sayfası

Türkiye’de adalet için yapılan yürüyüşe karşı yeni tehditler

Adalet Yürüyüşü Erdoğan’ı zorluyor. Erdoğan, yaptırımlarla tehdit edip, daha “nesnel” haberler yapılmasını talep etti.

Ankara’dan yola çıkan “Adalet Yürüyüşü” korteji, üç hafta içinde İstanbul’a ulaşmış olacak.

Atina/taz. Cumartesi akşamı yayıncılar önünde “Terör örgütleriyle birlikte hukuka aykırı davranılırsa, elbette yaptırım uygulanacaktır” diyen Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Adalet Yürüyüşü’nün dördüncü gününde muhalefet lideri Kemal Kılıçdaroğlu’nu yürüyüşün doğuracağı sonuçlarla ilgili olarak tehdit etti.

Erdoğan, “15 Temmuz darbecileri ile Yürüyüşçüleri birbirinden ayıran şey ne? Eğer otoyolu işgal ederlerse, darbecilere karşı hangi tepkiyi gösterdiysek, aynı tepkiyi gösteririz”, tehdidinden bulundu.

Muhalef CHP’nin Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Perşembe günü Ankara’da üç hafta içinde İstanbul’a ulaşacak bir “Adalet Yürü-

yüşü”ne başlamıştı. Adalet Yürüyüşünü tetikleyen son olay, yasa dışı bir silah sevkiyatıyla ilgili bilgileri, Cumhuriyet gazetesine vererek, ajanlık yapmakla suçlanan CHP milletvekili Enis Berberoğlu’nun 25 yıl hapse mahkûm edilmesi idi.

Erdoğan ve hükümeti, yürüyüşün başlangıcında beklediler. Fakat yürüyüşün çok dikkat çekmesi ve yüksek katılım nedeniyle, belli ki alarma geçtiler. Erdoğan, ülkenin en önemli yayıncılarına verdiği bir iftar yemeğinde yaptığı konuşmada: “Yürüye bilmeleri dahi hükümetimizin izni ve teveccühüdür”, dedi.

Erdoğan, yayıncılar ve medya sahiplerinden “nesnel” haber yapmalarını talep etti. Bu talep görünüşe göre öncelikle, Adalet Yürüyüşü’nü şimdiye kadar ayrıntılı olarak haberleştiren Hürriyet gazetesi ve CNN-Türk televizyonunun sahibi Aydın Doğan’a yönelikti.

Birçok kentte dayanışma

Kemal Kılıçdaroğlu ve taraftarlarıysa bütün bunlara aldırmazlıktan ve yorulmadan yürüyüşe devam ediyor. Yürüyüşçüler, Pazar günü öğleden sonra Ankara’ya yaklaşık 80 km uzaklıkta bir yere ulaştılar. 69 yaşındaki Kılıçdaroğlu’na, eşi, oğlu ve gelini eşlik ediyor. Yürüyüşe artarak ünlüler de katılıyor. CHP Genel Başkanına Pazar günü yazar ve müzisyen Zülfi Livaneli de eşlik etti.

Hükümetin cumhuriyet savcılarının her an harekete geçebileceğine ilişkin tehditine karşı, Kılıçdaroğlu “Bu ülkede artık bağımsız yargı ve adalet olmadığını bildiğiniz için tehdit ediyorsunuz. Biz yasalara tümüyle uyuyoruz ve hiçbir provokasyona gelmeyeceğiz” saptamasında bulundu.

KEMAL KILIÇDAROĞLU: “Bu ülkede artık bağımsız yargı ve adalet olmadığını bildiğiniz için tehdit ediyorsunuz”

CHP liderine binlerce kişi eşlik ediyor. Kürt-sol HDP, Sendika Federasyonu DİSK ve hatta milliyetçi MHP içindeki muhalifler bile yürüyüşü destekliyor. Birçok kentte dayanışma eylemleri düzenleniyor.

Tıpkı Ankara'dan olduğu gibi, İzmir'den de bir adalet yürüyüşü korteji harekete geçti ve İstanbul'a az bir mesafe kala Kılıçdaroğlu ile bu kortej birleŖecekler.

İstanbul'da Enis Berberoğlu'nun kaldığı cezaevinin önünde her gün insanlar toplanıyor. BeŖiktaŖ semtinde ise yürüyüşü destekleyenler bütün gün kültürel etkinlikler düzenliyor. Hükümete yakın GüneŖ gazetesinde, geliŖmeler, Gezi Parkı Hareketi'ne benzetilmeye baŖlandı bile. Gazetenin bir yorumcusu, Kılıçdaroğlu'nun tıpkı Gezi Parkı'nda olduğu gibi, bugün de kargaŖa ve anarŖi istediğini, ancak "bunu bu kez baŖaramayacađını" yazdı.

<http://www.taz.de/!5418704/>

Süddeutsche Zeitung

19 Haziran 2017

Mike Szymanski/Yorum/Politika Sayfası-İstanbul

Türk hükümetine karşı yürüyüş

Kılıçdaroğlu'nun yürüyüşü bir hayal kırıklığı eylemine benziyor

Türk muhalefet partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu, hükümetin tehditlerine rağmen protesto yürüyüşünü sürdürüyor.

Türkiye, korkulan bir ülke haline geldi. Ankara'dan İstanbul'a yürüyüşe geçen muhalefet partisi lideri, korkulan bir ülke haline gelen Türkiye'ye dikkatleri çekmek istiyor. Ancak geç harekete geçti, muhtemelen çok geç.

Türk muhalefet partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu, ülkesinde bir yerlerde adaletin hala bir anlamı kaldıysa, bu adaletin sokakta bulunacağına inanıyor. Bunun için yürüyor. Geçen hafta PerŖembe gününden bu yana, her gün yaklaşık 20 km.

“Adalet Yürüyüşü” çağırısında bulunan Kılıçdaroğlu, Ankara’dan İstanbul’a, 400 kilometreden fazla bir mesafeyi yürümek istiyor. Bu çağrı henüz gerçek bir kitlesel harekete dönüşmedi, Kılıçdaroğlu’na birkaç bin insan eşlik ediyor.

Başbakan binali Yıldırım muhalefet partisi lideriyle alay ederek, Ramazan’da bu sıcakta yürümek zorunda olmadığını, hızlı trene binebileceğini söyledi. Başbakanın bu yorumu, aşılamayan bir kendini beğenmişlik olarak nitelendirilebilir. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ise hafta sonu bir tehditle Başbakana destek verdi: “Yargı bir gün Kılıçdaroğlu’nun da kapısını çalarsa, hiç şaşırmasın!”

Erdoğan’ın tehdidine karşı geldi

Sokak, eleştiri için doğru yer değildir. Türk Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan böyle düşünüyor. Muhalefet partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu, tehditlere aldırmandan “Adalet Yürüyüşü”nü sürdürdü. Aslında Kılıçdaroğlu, başlattığı yürüyüşünü artık kimseye açıklamak zorunda da değil. Bunu Erdoğan ve bakanları, çarpıcı açıklamalarıyla, Kemal Kılıçdaroğlu’ndan çok daha iyi yapıyorlar.

Türk hukuk sistemi hiçbir zaman mükemmel değildi. Bugün ise, Türkiye bir “hukuk devleti” nitimini hak ediyor mu sorusu gündemde. Türkiye korkulacak bir ülke haline geldi. 2016 yılı yazında gerçekleşen darbe girişimi sonrasında 150 bin memur, hükümet tarafından darbeye katıldıkları gerekçesiyle, işten atıldı. Suçlananlar, kurulan mahkemelerde adil bir şekilde dinlenmek, kendilerine yöneltilen suçlamalarla ilgili kanıtların ortaya konması gibi haklarından yoksun bırakıldı.

Haklarından yoksun bırakılanların bazıları, cezaevlerinde bu durumu aylardır açıklıkla protesto ediyorlar, ayakta durabilecek halde bile değiller. Hükümeti eleştiren yirmi beş kadar gazeteci, demir parmaklıklar ardında yargılanmalarını bekliyorlar.

Mahkemeler, yargılamadan cezalar vermeye başladı. Die Welt gazetesi muhabiri Deniz Yücel, çok açık bir şekilde siyasi rehin olarak cezaevinde tutuluyor. Yücel’e Erdoğan’ın bizzat kendisi dava açtı. Cumhurbaşkanı, Yücel’i terörist ve ajan olarak niteledi. Daha ılımlı bir muameleyse, ancak AKP tarafından tek başına yönetilen partisinin üst

düzy yöneticilerinin yakın çevrelerine gösteriliyor denebilir. Bu bağlamda, iki damatla ilgili dava gündemdedir. Söz konusu bu iki damat hakkında, terör suçlamasıyla açılan davalara rağmen, ilgili mahkemece ayrıcalıklı yargı süreçleri işletildi.

Şimdi de bir Birleşmiş Milletler yargıcı yargılandı

Konuk yazar Yavuz Baydar: Öz, Doğan ve son olarak Akay. Bu yeni üç dava, Türk yargısının nasıl siyasetin aracı haline geldiğini, böylece de bütünüyle akıl dışı kararlar verdiğini kanıtlıyor.

2017 yılının korkutan gerçekliği şöyle: Gerçekten de herkes, artık yurttaşlara hizmet etmeyen bu yargının her an ağına düşebilir. Kılıçdaroğlu'nun yürüyüşte taşıdığı pankartın üzerinde potansiyel etki gücüne sahip bu sözcük bu nedenle yer alıyor: Adalet. Yaşanılan bu karanlık günlerde adalete duyulan özlem, hiçbir zaman bu kadar belirgin büyüklükte olmamıştı.

Kılıçdaroğlu geç harekete geçti, hatta belki de çok geç. Kılıçdaroğlu ve seküler CHP'si yargıdan geriye kalana güveniyorlardı ve yanıldılar. Bir yıl önce mecliste bulunan milletvekillerinin dörtte birinden fazlasının dokunulmazlıklarının kaldırılmasını birlikte kabul etmişlerdi. Bu oylamadan sonra, ilk olarak Kürt yanlısı muhalefet partisi HDP'nin siyasi yapısının neredeyse yok edilmesini, CHP ürkütücü bir şekilde kabullenmişti.

Aynı durum şimdi Kılıçdaroğlu'nun partisi için söz konusu. Milletvekili Enis Berberoğlu 25 yıl cezaevinde yatacak. Berberoğlu, Cumhuriyet gazetesine, hükümetin Suriyeli aşırı örgütlere silah sevkiyatını belgeleyen video görüntüleri vermekle suçlanıyor. Kılıçdaroğlu'nun ağır eşiğine ancak şimdi erişilebildi.

Şu aşamada, muhalefet partisi liderinin yürüyüşünü gerçekten İstanbul'a kadar sürdürebilme olasılığı hakkında bir şeyler söylemek zor. Erdoğan, bu siyasetçinin yürümesine izin verecek mi? Protesto yürüyüşü kendi mecrasında devam edebilecek mi? Ne olursa olsun, Kılıçdaroğlu'nun yürüyüşü bir hayal kırıklığı eylemine benziyor.

<http://www.sueddeutsche.de/politik/protest-gegen-die-tuerkische-regierung-klidarolus-marsch-gleich-einer-verzweiflungstat-1.3549266>

Markus Bernath/Ankara

Türk Muhalefeti Yürüyor

Ankara'dan İstanbul'a yapılan "Adalet Yürüyüşü" bir haftadır sürüyor

Türk Gandhi. Kemal Kılıçdaroğlu iki bin taraftarı ile İstanbul'a doğru yürüyor.

Yağmurda, yakıcı güneş altında yürüyorlar. Ve Kılıçdaroğlu, akşam olunca bir köyde bir ailenin konuk odasında zaman zaman iftarını açıyor. Türkiye'de bir yandan Ramazan ayı, bir yandan da sıcak güneşin altında yürüyenler var. Türkiye'nin en büyük muhalefet partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu, adalet istiyor, öyle açıkladı. Öncelikle, partisinin milletvekili, siyasi yol arkadaşı, Enis Berberoğlu için yürüyor. Enis Berberoğlu, geçtiğimiz hafta, sözde ajanlık yaptığı gerekçeyle, yasal itiraz süreci beklenmeksizin, hemen hapsedilerek, 25 yıla mahkûm edildi.

Sosyal demokrat CHP'nin lideri, Türkiye'ye yeniden demokrasi getirilmesi isteminde bulundu. Darbe girişimi ve hemen ardından olağanüstü hal uygulaması ilan edileli bir yıl oldu ve ülke gittikçe otoriter yönetime kaydı. Her şeyi, neredeyse her şeyi, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan belirliyor.

“Farkınız ne?”

Türk parlamentosunda her Salı günü parti lideri kendi grubuna sesleniyor. Kılıçdaroğlu da kendi haftalık konuşmasını yapıyor. Ancak, bu kez parti grup toplantısı yeşillikler içinde, Ankara'ya 100 km uzaklıktaki Çamlıdere ilçesinde, Kılıçdaroğlu ve taraftarlarının ulaşmak istediği İstanbul otoyoluna yakın bir yerde yapılıyor. Kılıçdaroğlu, Ankara'dan,

Enis Berberoğlu'nun tutuklu olduğu İstanbul Maltepe'deki cezaevine 20 gün sonra ulaşacağını söylemişti. Bugün yürüyüşün altıncı günü, yürüyüşçülerin önünde daha 330 kilometre var ve 68 yaşındaki Kılıçdaroğlu'nun çabasının yorucu olduğu görülebiliyor.

Güçlü rakibini yine de sinirlendiriyor. Erdoğan, bugünlerde medya potronlarıyla yaptığı bir toplantıda yaptığı konuşmada: “Eğer adaletsizlik varsa, parlamento bununla ilgilenir. Ülkede huzursuzluk çıkarmanın bir anlamı yok. Bazıları 15 Temmuz'da aynı şeyleri yapmıştı. Onlardan farkınız ne?”, diye tehdit ederek soran Cumhurbaşkanı, 15 Temmuz diyerek, geçtiğimiz yaz yapılan darbe girişimini kastetti.

Erdoğan, gazete ve televizyon patronlarından, Kılıçdaroğlu'nun “Adalet Yürüyüşü” hakkında haber yapmamalarını istedi. Böyle de olacaktır. Ancak Erdoğan, muhalefet liderine karşı daha açık konuştu: “Yargı seni de çağırırsa, sakın şaşırma.”

Vahim bir adım

Yürüyüşe katılanların sayısı gün geçtikçe arttı. Şimdilerde iki bin kadar yürüyüşçü olduğu söyleniyor. Birçoğu üzerinde kırmızı harflerle “Adalet” yazılı beyaz şapka takmışlar. Yaklaşık 15 yıldır yönetimde olan Erdoğan'ın İslami-muhafazakâr partisi AKP'nin içinde de “adalet” sözcüğü var.

Kılıçdaroğlu açısında bu yürüyüş, Türkiye'nin gelecek seçimlerle birlikte, resmi olarak başkanlık rejimine geçmeden önceki sistem değişikliğinin karşısına dikilebileceği, son siyasi şans gibi bir şey. Yedi yıl önce, Kemalist CHP'yi devraldığında, “Türk Gandhi”, diyerek, kendisiyle alay etmişlerdi. Erkeklerin egemen olduğu Türk siyasetinde bağrılır, kükrenir ve büyük sözler verilir. Kısa, ince ve yuvarlak camlı gözlükleriyle, Türk SSK'sının eski başkanı Kılıçdaroğlu, bir siyasi hafif siklet olarak görüldü. CHP'nin başına geçmesinden bu yana, her halkoymasını kaybetti. Bir zamanlar Atatürk'ün devlet partisi olan CHP'yi, Kılıçdaroğlu, Avrupa sosyal demokrasisine yönlendirdi.

Fakat yüzde 27 oyu aşamadı. Analışılan, muhafazakâr Türkiye'den daha fazla oy çıkmıyor. Şimdiyse Kılıçdaroğlu, Gandhi imgesini siyasi sermayeye dönüştürmek istiyor.

Siyasi yol arkadaşı Berberoğlu'nun şimdi hapiste olmasından Kılıçdaroğlu da sorumludur. 2016 yılı baharında, Erdoğan'ın iktidar partisi tarafından Türk meclisine sunulan milletvekili dokunulmazlıklarının kaldırılmasını içeren yasa önerisini, en azından CHP milletvekillerinin bazıları desteklemişti. Bu vahim bir adımdı. Kürt yanlısı azınlık partisi HDP'nin eşbaşkanları böylece hızla tutuklandı. Dokunulmazlıkların kaldırılması, ilk kez Hürriyet gazetesinin eski genel yayın yönetmenliğini de yapmış olan sosyal demokrat milletvekili Enis Berberoğlu'nu vurdu. Türkiye'de siyasi gözlemciler, bunun bir uyarı atışı olduğunu söylüyor. Bir sonraki uyarı ateşi, muhalefet liderinin kendisine isabet edebilir.

<https://bazonline.ch/ausland/naher-osten-und-afrika/die-tuerkische-opposition-marschiert/story/18433274>

Frankfurter Allgemeine Zeitung

22 Haziran 2017

Bülent Mumay/Türkçeye Çeviren: Sabine Adatepe

İstanbul'dan mektuplar

Türkiye'de kaybolan adaleti yollarda aramak

15 Temmuz'un faturasını herkes ödedi, bir kesim hariç: Siyaset. Yıllarca Gülencilerle beraber yürüdüklerini unutanlar, bugünlerde adalet için sokağa düşen muhalefet partisi liderini FETÖ'cülükle suçuyorlar. Keşke bu suçlamayı, Gülen'e kefil olmak için, ABD'ye uçmayan birine yaptırırsalardı.

Türkiye'de politik şiirin 70'lerdeki efsane ismi Hasan Hüseyin Korkmazgil'in en vurucu şiirlerinden biridir: “Bıçak kemikte.” Çaresizliği, dibe vurmuşluğu, artık silkinme zamanı geldiğini anlatan şiirin orta yerinde şunları söyler Korkmazgil: “eti geçti duydun mu/bıçak kemikte/duymadınsa duy artık/behey allahın kulu/bıçak kemikte/duy da silkin n'olursun/bu ne biçim uyku bu/bıçak kemikte...”

Türkiye’de ana muhalefet partisi CHP’nin lideri Kemal Kılıçdaroğlu da “uykudan uyanma” zamanı geldiğini düşünmüş olmalı ki, geçen hafta şairin öğütlediği gibi “silkinme”ye karar verdi. Partisinin gazeteci kökenli milletvekili Enis Berberoğlu, bir habere aracılık ettiği gerekçesiyle, 25 yıl hapis cezasına çarptırılınca, başkent Ankara’dan İstanbul’a yürümeye başladı. Biz bu yürüyüşün ayrıntılarını “özgür” Türk televizyonlarında pek fazla göremiyoruz. Ama sizin gözünüze sıklıkla çarpmıştır eminim. Elinde sadece “Adalet” yazan bir pankartla, milletvekilinin tutuklu bulunduğu cezaevinin önüne kadar 432 kilometrelik yolu kat etmeye başladı Kılıçdaroğlu. Neden yürümeye karar verdiğini açıklarken de, Korkmazgil’in şiirini çağrıştıran şeyler söyledi: “Bıçak kemiğe dayandı artık. Yeter diyoruz. Biz Türkiye’de kendi topraklarımızda bir dikta yönetimiyle karşı karşıyayız.”

Peki, Kılıçdaroğlu’nu yollara düşüren Enis Berberoğlu, neden 25 yıl hapis cezasına çarptırıldı? Türkiye’nin en etkili gazetesi Hürriyet’te yayın yönetmenliği yaptıktan sonra siyasete atılan Enis Berberoğlu’nu mahkeme neden “askeri casusluk”la suçladı? Berberoğlu’na verilen bu ceza, Türkiye’nin son birkaç yılına damga vuran bir davanın sonucu. Her şey, 2014 yılının ilk günlerinde Türkiye’nin güneyindeki iki ilde peş peşe yapılan operasyonlarla başladı. Devletin jandarması, Türkiye’den Suriye’ye doğru yol alan TIR’ları durdurdu. Buraya kadar her şey normal görünüyordu. Ancak konvoya eşlik edenlerin kimliği, bu operasyonun sıradan olmadığını ortaya koydu. Devletin jandarması, ülkenin istihbarat kuruluşu MİT’e bağlı ajanların eşliğinde Suriye’ye gönderilen “malzeme”lere el koymuştu.

Bu tarihten itibaren “MİT TIR’ları” olarak anılan operasyona dair ayrıntılar, bazı gazetelerde çok da büyütülmeden yayımlandı. Haberlerin bazılarında, TIR’lardaki malzemelerin silah olduğu savı yer almıştı. Merkez medyanın pek yer vermediği bu haberlerden sonra hükümet faturayı ilk olarak, MİT TIR’larını durduran jandarma yetkilileri ve talimatı veren savcılara çıkardı. Çok sayıda komutan ve savcı, devlete sıızan Gülençi yapılanmadan oldukları gerekçesiyle tutuklandı. Tutuklama kararıyla sorun yeniden gündeme gelince, Ankara’dan ardı ardına TIR’larda taşınan malzemenin silah olmadığı açıklaması geldi. Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Suriye’deki Türkmenlere insani yardım gönderiyorduk” diyordu. Dönemin Başbakanı Ahmet Davutoğlu da, miting

meydanında kutsal yeminler ederek, TIR'larda battaniye ve ilaç olduğunu söylüyordu: “Allah şahit, vallahi diyerek söylüyorum. O TIR'lar Bayırbucak Türkmenlerine gidiyordu.”

Bugünlerde Erdoğan'ın yanına transfer ettiği Tuğrul Türkeş ise, aşırı milliyetçi parti MHP'nin 2 numaralı koltuğunda oturuyordu o günlerde. Türkeş, çıktığı bir canlı yayında Erdoğan ve Davutoğlu'nu, yine kutsal yeminlerle yalanlıyordu. Türkiye dışındaki Türk gruplarla sıkı bağı olan bir partinin temsilcisi olarak şu açıklamayı yapıyordu: “Valahi de billahi de Bayırbucak Türkmenlerine gitmiyordu.” Erdoğan'ın partisinden bir milletvekili, Yasin Aktay da internete sızan bir kayıttan, TIR'lardaki malzemeyi “silah” olarak tanımlayarak “O silahlar, Özgür Suriye Ordusu'na gidiyordu” dedi. Özgür Suriye Ordusu dediği, o dönem Esad rejimine karşı savaşan ve İslamcı grupları da kapsayan bir koalisyonun adıydı.

Kamuoyununun, “TIR'dakiler silah mı, insani yardım mı” tartışmasına odaklandığı günlerde, Cumhuriyet Gazetesi “İşte Erdoğan'ın yok dediği silahlar” manşetiyle çıktı. Olaylı baskından 18 ay sonra yayımlanan habere ve kullanılan fotoğraflara göre, Suriye'ye doğru yol alan TIR'lardan binlerce havan, top mermisi, makineli tüfek mermisi çıkmıştı. Konuya dair yayımlanan ilk haber değildi. Ancak Cumhuriyet'in yayımladığı fotoğraflardaki ayrıntılar, hükümetin öfkesini büyütüyordu. Beklenen oldu, haberi yayımlayan gazetenin yayın yönetmeni Can Dündar ve Ankara Temsilcisi Erdem Gül, “askeri casusluk” suçlamasıyla tutuklandı. Yaklaşık 3 ay sonra Anayasa Mahkemesi'ne yapılan itirazla serbest kalan Can Dündar, Almanya'ya taşındı. Ancak hükümet, işin peşini bırakmamaya kararlıydı. Cumhuriyet'e haberi ulaştırdığı gerekçesiyle gazeteci kökenli milletvekili Enis Berberoğlu'nu bu kez ömür boyu hapis istemiyle yargılamaya başladı.

MİT TIR'larını durduran savcı ve askerler, FETÖ'cü oldukları gerekçesiyle müebbet hapse çarptırılmıştı. Yargı, TIR'lara ilişkin ayrıntıları, bu örgütten alarak Cumhuriyet'e ulaştırdığı gerekçesiyle milletvekili Berberoğlu'nu da 25 yıl hapisle cezalandırdı. Mahkemenin kararında, telefon kayıtlarının yanı sıra, Can Dündar'ın yazdığı kitap da kanıt olarak kullanılmıştı. Dündar'ın kitabındaki, “MİT TIR'ları fotoğraflarını, solcu bir milletvekili dostum getirdi” tümcesi de Ber-

yapılan davadaki şahitlerden biri Nurettin Canikli'den başkası değildi. Gülen'in "dünya çapında toplumsal bir hareketin ilham kaynağı" olduğuna tanıklık etmek için, Pensilvanya Mahkemesi'nde hazır bulunmuştu.

Bugün terör örgütü ilan edip, herkesi bu örgüte üye olarak eklemek isteyenler, o örgütün lideri için binlerce kilometre uçmuştu. Böyle zamanlarda, insanın aklına, Erdoğan'ın neredeyse tüm mitinglerinde söylediği şarkı geliyor:

"Beraber yürüdük, biz bu yollarda..."

Bu şarkıyı beraber söyleyenler düşman kesilince, bıçak başkalarının kemiğine dayanıyor.

<http://www.faz.net/aktuell/feuilleton/brief-aus-istanbul/i-istanbul-dan-mektuplar/istanbul-dan-mektuplar-tuerkiye-de-kaybolan-adaleti-yollarda-aramak-15070683.html>

Die Zeit

23.Haziran 2017

Çiğdem Akyol-İstanbul

Adalet için 400 km yürümek

Muhalefet partisi CHP, bir milletvekilinin tutuklanmasını protesto etmek için Ankara'dan İstanbul'a yürüyor.

Protesto Yürüyüşü: Seküler CHP'nin lideri Kemal Kılıçdaroğlu, adalet yürüyüşü çağrısında bulundu. © Osman Orsal/Reuters

Kemal Kılıçdaroğlu yürüyor ve yürüyor. 15 Haziran'dan bu yana gerçekten de günde 20 km yürüyor. Elinde üzerinde "Adalet" yazan bir pankartla yürüyor genellikle. Kemalist muhalefet partisi CHP'nin lideri, Ankara'dan başlattığı yürüyüşünü 400 kilometreden fazla me-

safedeki metropol kent İstanbul'a doğru sürdürüyor. Türk medyası, Kılıçdaroğlu'nun protestosunu "bir zamanlar Hindistan'da Gandhi gibi" şeklinde betimliyor. Kılıçdaroğlu'nun bu protestosunu tetikleyen, siyasi yol arkadaşı Enis Berberoğlu'nun tutuklanması oldu.

Ancak CHP şu sıralarda sadece Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın yürüyüşle ilgili olarak, Cumhuriyet savcılarının bir gün Kılıçdaroğlu'nun kapısını çalmasına şaşırması gerektiği biçimindeki uyarısına maruz değil, başka eleştirilerle de karşı karşıya. Kürt yanlısı HDP milletvekili Mithat Sancar da seküler ortanın solu CHP'yi eleştiriyor. Oysa Erdoğan'ın Anayasa değişikliği referandumunda CHP ve HDP birlikte hayır tarafında yer almışlardı. Mithat Sancar: "CHP'nin protestosu geç başladı. Üstelik siyasi yol arkadaşları, CHP milletvekili Enis Berberoğlu'nun tutuklanmasında ortak sorumlulukları vardır. Berberoğlu kendi partisinin kurbanıdır" dedi. Mithat Sancar, protesto yürüyüşünü yine de önemli buluyor ve "şimdi olması, hiç olmamasından iyidir" diyor.

Tutuklanan CHP siyasetçisi ve gazeteci Enis Berberoğlu olağan bir milletvekili değil. Berberoğlu, CHP Genel Başkan Yardımcısı olarak geçen hafta, tırların aranmasıyla ilgili görüntüleri gazetecilere verdiği gerekçesiyle, 25 yıl hapse mahkûm edilmişti. Tırlar Suriye'ye gidiyordu. O zamanlar Cumhuriyet gazetesinin genel yayın yönetmeni olan ve artık Almanya'da sürgün olarak yaşayan Can Dündar, bu olayı 2015 yılında gazetesinde haberleştirmiş, Türk gizli servisi MİT'in Suriye'deki İslamcı aşırıcılara silah kaçırdığını yazmıştı.

Milletvekillerinin dokunulmazlıkları yok

Berberoğlu'nun, bir yıl öncesine kadar herhangi bir davadan kaygı duyması gerekmiyordu. Türkiye'de parlamenterler, tıpkı diğer demokrasilerde olduğu gibi, dokunulmazlık hakkına sahipti. Milletvekili dokunulmazlıkları, darbe girişiminin gerçekleştiği 15 Temmuz 2016 tarihinden de önce, yaklaşık 130 milletvekilinin ağırlıkla terörle suçlanması gerekçesiyle, kaldırılmıştı. AKP'nin bu girişimini, Meclis'te CHP'nin de olumlu oylarıyla kabul edilmişti. Dokunulmazlığın kaldırılması için Meclis'te gerekli üçte iki çoğunluk, 2016 yılının Mayıs ayında bu şekilde oluşabilmişti. Böylece, milletvekillerinin dokunulmazlığını güvence

altına alan Anayasanın ilgili bölümleri, ceza yasası kapsamında önemli suçlamalar yöneltilen tüm milletvekilleri için kaldırılmış oldu.

CHP'nin de parlamenterlerin yargılanmaları için olumlu oy kullanması, partinin ne kadar parçalandığını ve ürtüğünü gösteriyordu. Anayasa değişikliğinden sonra, şimdiye değin sadece HDP milletvekillerini hedef alan çok sayıda tutuklamalar gerçekleştirildi. Berberoğlu aleyhine verilen bağlayıcı bu yargı kararıyla birlikte, ilk kez bir CHP milletvekili de tutuklanmış oldu. HDP milletvekili Sancar, artık “siyasi darbenin yeni bir aşaması”na geçildiğinden söz ediyor.

Kürt yanlısı HDP yetkililerinin verdiği bilgiye göre, halen on milletvekilleri gözaltında tutuluyor. Birçok milletvekillerinin ise yargılamalar sonrasında milletvekilliklerinin düşürüldüğü belirtiliyor. Sancar: “CHP, bizlere baskılar uygulanabilmesine katkıda bulunmuştur, bunu olanaklı kılmıştır. Bizlerin tutuklanmasında CHP ortak suçludur. Baskılar sürekli hale gelmiştir. Ara sıra bazılarımız serbest bırakılmakta, ardından tekrar tutuklanmaktadırlar” dedi.

Tutuklama dalgaları günlük yaşamın parçasına dönüştü

Diğer yandan, rejimi eleştirenlere yönelik temizlik dalgası sürmektedir. Askeri darbe girişimi bastırılalı 11 ay oldu. Cumhurbaşkanı Erdoğan, bu manevrayı “Allah'ın bir lütfü” biçiminde niteledi. Çünkü darbe girişimi sonrasında ilan edilen Olağanüstü Hal sayesinde, karşıtlarını izleme (ve kovuşturma) hususunda kendi önünü açtı.

Ankara, geçmişte ve şimdi, darbe girişiminden ABD'de sürgünde yaşayan vaiz Fetullah Gülen'i sorumlu tutuyor. Hükümet şimdiye kadar, bu vaizin suçunu gösteren kanıtlar ortaya koyamadı. ABD, bu nedenle de Gülen'in Türkiye'ye iadesini kabul etmiyor. Gülen'in destekçiler ve yandaşları, darbe girişiminden bu yana AKP hükümeti tarafından izleniyor. Erdoğan, karşıtlarına ve kendisini eleştirenlere karşı daha önce olmadığı kadar acımazca hareket ediyor; baskınlar ve tutuklamalar Türkiye'de günlük yaşamın bir parçası haline geldi.

Resmi verilere göre, darbe girişiminden bu yana 115.000 devlet memuru işinden atıldı veya görevlerinden uzaklaştırıldı. Sadece Haziran ayında yaklaşık 180 Avukat hakkında tutuklama kararları verildi. Yine Haziran ayından bu yana İstanbul'da 74 öğretmen ve yaklaşık 60

ordu mensubu cezaevlerinde bulunuyor. Uluslararası Af Örgütü Türkiye Başkanı Taner Kılıç da tutuklandı. Tutuklananlara yöneltilen suçlamalar hep aynı: PKK/Gülen hareketi üyesi veya sempatizanı olmak veya darbe girişimine katılmak. “Masumiyet karinesi” ise artık Olağanüstü Hal ilanından bu yana geçersiz hale getirildi. Hükümete yakın yayın kuruluşlarında suçlanan zanlılarla ilgili olarak “olası” yerine sadece “terörist” ifadesi yazılıyor, kullanılıyor.

Gülmen’in sağlık durumu kritik aşamada

Bu gelişmelerin yanı sıra, öğretim üyesi Nuriye Gülmen ve ilkokul öğretmeni Semih Özakça’nın sağlık durumu gittikçe kötüye gidiyor. Gülmen ve Özakça, 9 Mart’ta bir Kanun Hükümünde Kararnameyle işlerine son verilmesini protesto etmek amacıyla, başkent Ankara’daki kent merkezinde bulunan İnsan Hakları Anıtında açlık grevine başlamışlardı. AKP’ye eleştirel bakan piyanist Fazıl Say dehşetle “Bir şeyler yapsana, Türkiye!” diyerek çağrıda bulunmuş, “haklarını kamuoyu önünde açıkça talep eden insanların ölümüne açlığa sürüklenmesine seyirci kalamayız” demişti.

Bu protesto da hiçbir şey sağlamadı, Gülmen ve Özakça, Mayıs ayı sonunda bir terör örgütüne üye oldukları suçlamasıyla tutuklanıp cezaevine konuldular. Açlık grevlerini, demir parmaklıklar ardında sürdürüyorlar. Yaklaşık 100 günlük açlık grevinin ardından, doktorlar iki akademisyenin sağlık durumuyla ilgili olarak artan endişe içindeler. Türk Tabipler Birliği’nden bir temsilci, Gülmen ve Özakça’nın kalp yetmezliği gibi “ciddi risklere” maruz kalabileceklerini söyledi.

Yaşanılan tüm bu olaylarla ilgili olarak siyasetçi Sancar mücadele edilmesi gerektiğini belirtiyor. Sancar: “Mücadeleye devam edeceğiz, ara vermeden, kesintisiz” diyor. Sancar, her milletvekilinin tehdit altında olduğunu, kendisinin de dokunulmazlığının kaldırıldığını, ancak insana korkunun egemen olmaması gerektiğini sözlerine ekliyor, ardından da rejisör Rainer Werner Fassbinder’den bir alıntı yapıyor: “Korku, ruhları yer!” Berberoğlu’da susmuyor. Avukatı birkaç gün önce Berberoğlu’nun cezaevinde yazdığı mesajını yayımladı: “Türkiye’de medya özgür olmadıkça, içerde de dışarıda da özgür olamam!”

<http://www.zeit.de/politik/ausland/2017-06/protestmarsch-kemal-kilicdaroglu-chp-regierung-an-kara-istanbul-tuerkei/komplettansicht>

Michael Schramm / ARD-Stüdyosu İstanbul

Türkiye: Adalet için yürüyüş

“Adalet” yazılı pankartlarla kitlesel yürüyüşe katılanlar.

Erdoğan sistemine kitlesel gösterilerle karşı olanları görmek, Türkiye’de ender rastlanan bir durum haline geldi. Cumhurbaşkanının otoriter sistemini eleştirenler hızla cezaevlerine atılıyor. Ancak her şeye rağmen Türkiye’de “muhalafete” benzer bir şey var. Bu muhalafet gittikçe görünürleşiyor. Birkaç gün önce bir grup protesto yürüyüşüne başladı.

Yürüyüş, başkent Ankara’dan İstanbul’a kadar sürecek. Taşıdıkları pankartların üzerinde “adalet” sözcüğünü yazan protestocular, 400 km boyunca Türkiye’nin bir hukuk devleti olma niteliğinden gittikçe uzaklaştığına dikkat çekecekler.

Kemal Kılıçdaroğlu ile birlikte adalet yürüyüşüne katılanlar. Kemal Kılıçdaroğlu ve destekçileri İstanbul’a yürüyor.

Çok sayıdaki Türk için Kemal Kılıçdaroğlu “ülkenin Gandi’si”. 69 yaşındaki Kemal Kılıçdaroğlu, 2010 yılından bu yana ülkenin en büyük muhalafet partisi, sosyaldemokrat-kemalist çizgideki CHP’nin Genel Başkanlığını yürütüyor. Sadece Kemal Kılıçdaroğlu gittikçe güçlenen İslami-muhafazakâr Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın karşısında bir karşı oyuncu gibi durabilir. CHP lideri dikkatli ve çekingen biri olarak tanınıyor. Şimdiyse görünür şekilde muhalafet yapıyor. Kılıçdaroğlu: “Nihayetinde adalet olmalı. Bizler adalet, demokrasi, insan hakları ve tutuklu gazetecilerin serbest bırakılmaları için yürüyoruz!” dedi.

Protesto için günde 20 km yürümek

Yürüyüş, Muhalefetin uzun zamandan beri düzenlediği en büyük protesto eylemi.

Türkiye, 15 Temmuz 2016 yılındaki darbe girişiminden bu yana, yaklaşık bir yıldır Olağanüstü Hal ile yönetiliyor. Kılıçdaroğlu için bu durum, salt PKK'ya yakın olma şüphesinin veya hükümetin darbe girişimini yapmakla suçladığı İslam vaizi Fetullah Gülen hareketine yakın durmanın bile, bir insanın işini veya özgürlüğünü yitirmesine yeterli olacağı anlamı taşıyor. Buna karşı çıkmak için yaklaşık on gündür günde 20 km. yürüyorlar. Polis, yürüyüşe her an müdahale edebilir. Erdoğan ve hükümet bu yönde birkaç kez tehditte bulundu bile.

“Adalet” yazılı pankart taşıyan insanlar. Yürüyüş, uzun zamandır yapılan en geniş katılımlı ilk protesto eylemi.

Türkiye’de sınırlandırılan hukuk güvencesinin neleri etkileyebileceğini, yürüyüşe katılanların bazıları deneyimlemek zorunda kaldı. Örneğin, eski Cumhuriyet Başsavcısı İlhan Cihaner, yürüttüğü bazı istenmeyen soruşturmalar nedeniyle tutuklandı. Cihaner “Benim tutuklanma sürecimden bir şeyler öğrenilerek, adil bir yargı düzeni kurulması gerekirken, Gülençileri sistemden uzaklaştırma girişiminde yeni adaletsizliklerin oluşmasına neden olundu! Türkiye’de şu sıralarda çok sayıda gazeteci, aydın, bilim adamı, siyasetçi ve milletvekilleri somut kanıtlara dayandırılmayan suçlamalar nedeniyle cezaevlerinde tutuklu bulunuyor!”

Erdoğan’a bir meydan okuma

Protestocular yaklaşık üç hafta yürüyecek. Açıklanan hedef, milyonluk kent İstanbul’a yaklaştıkça, yürüyüşe katılanların sayısının da artması bekleniyor. “Adalet Yürüyüşü”, Türkiye’de uzun zamandır geniş katılımlı ilk protesto eylemi, aynı zamanda da Erdoğan’a bir meydan okuma niteliğinde. Kemal Kılıçdaroğlu: “Türkiye’de ne olup bittiğini uzun süredir çok yakından izliyoruz! Adaletsizlikler devam ederse, buna benzer eylemleri arttıracamız!” dedi. Yürüyüşe katılanlar sadece kemalist-sosyaldemokrat CHP taraftarları değil. Herkesi bu yürüyüşte birleştiren, Cumhurbaşkanı Erdoğan ve İslamcı-muhafazakâr hükümetinin otoriter yönetim biçiminin eleştirisidir.

Bir evin duvarına asılmış Erdoğan posteri. “Adalet Yürüyüşü”, her yerde hoş karşılanmıyor.

“Adalet Yürüyüşü” günlerce neredeyse insansız bölgelerde sadece polis eşliğinde sürerken, olağan yurttaşların yaşadığı 24.000 nüfuslu Gerede'nin içinden de geçti. Ankara'ya 100 km mesafede ve başkent batısında kalan Gerede, islami-muhafazakâr bir yerleşim yeri ve Erdoğan'ın kalesi. Gerede'de nüfusun yaklaşık üçte ikisi AKP'ye oy verdi. Nisan ayından yapılan Anayasa değişikliği referandumunda ise, seçmenlerin yüzde doksanı, Erdoğan'ı daha da güçlendirmek anlamı taşıyan, “evet” oylarını verdiler. Muhalefet partisi lideriyle birlikte yürüyenler, bu nedenle burada çok da hoş karşılanmış değiller. Bir Geredeli: “Yürüyüşün şu anda Türkiye için gerekli olduğunu düşünmüyorum. Ülkemize açıkça zarar vermek istiyorlar!”. Bir başka Geredeli ise: “Bence bunlar halkı galeyana getirip, ülkemizde kargaşa yaratmak istiyorlar” dedi.

Darbe aydınlatılmalıdır

Akşam oluyor. Göstericiler, kendilerine eşlik eden araçlara yöneliyor. Kemal Kılıçdaroğlu için, geçen yaz yapılan darbe girişimi, Türk siyasetinin tarihi dönüm noktası niteliğinde. Kemal Kılıçdaroğlu'na göre, 15 Temmuz olayları, nihayetinde Cumhurbaşkanı Erdoğan'a muhalefete karşı düzenli savaş başlatmaya yardımcı bir etmen olmuştur. Kemal Kılıçdaroğlu: “15 Temmuz aydınlatılmalıdır! Kim hangi nedenlerle darbe girişiminde bulunmuştur? Meclis'te 15 Temmuz'un gerçek anlamıyla aydınlatılması için gösterilen çabaların tümü engellenmiştir! MİT Başkanı sorgulanamamıştır! Genel Kurmay Başkanı, Meclis'te kurulan Darbe Araştırma Komisyonuna gelmemiştir bile. Darbeyle ilgili en önemli aktörler susuyor! Bu koşullarda darbe nasıl aydınlatılabilir?”

Hükümete genellikle yakın oldukları bilinen Türk medyası “Adalet Yürüyüşü”nü şaşırtıcı bir şekilde somut ve oldukça ayrıntılı olarak haberleştiriyor. Kılıçdaroğlu ve taraftarları, güç kullanarak engellenmedikçe, darbe girişiminin yıldönümünden kısa süre önce, İstanbul'a ulaşmış olacaktırlar.

<http://www.daserste.de/information/politik-weltgeschehen/weltspiegel/sendung/tuerkei-marsch-gerechtigkeit-100.html>

Blick am Abend

27 Haziran 2017

Türk muhaliflerin “Adalet Yürüyüşü” her gün büyüyor Erdoğan’a karşı yürümek

ANKARA- Yaklaşık 18 bin Türk şu sıralarda Erdoğan politikalarını protesto etmek için Ankara’dan İstanbul’a yürüyor. Muhalefet partisi CHP’nin Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, bir CHP milletvekilinin 25 yıl tutuklanmasının ardından yürüyüş çağrısı yapmıştı.

Binlerce Türk Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın politikalarını protesto etmek için Ankara’dan İstanbul’a yürüyor. Can Erok/DHA

Muhalefet partisi CHP’nin önderi Kemal Kılıçdaroğlu, genç taraftarlarıyla adalet yürüyüşünde. AP

Türkiye’de şu sıralarda dünyanın en büyük protesto eylemlerinden biri yapılıyor. Binlerce Türk Ankara’dan İstanbul’a 400 kilometreden fazla yürüyerek, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın politikalarını protesto ediyor. Yaklaşık iki haftadır yürüyenlerin sayısı her gün çığ gibi artıyor. Yürüyüşe katılanlar, sayılarının 18 bini bulduğunu söylüyor.

Göstericiler dün Düzce kent merkezinden geçerek, yolu yarıldılar. Hedefe, tabelada görüldüğü, daha 232 km var. Can Erok/DHA

Bu devasa protestonun ardında muhalefet partisi CHP’nin Genel Başkanı, 68 yaşındaki Kemal Kılıçdaroğlu var. Kılıçdaroğlu, CHP milletvekili Enis Berberoğlu’nun 25 yıl hapse mahkûm edilmesinden sonra, 15 Haziranda yürüyüş çağrısında bulunmuştu. Berberoğlu, gazetesine Suriye’deki aşırııcılara yasa dışı silah sevkiyatı ile ilgili bilgiler vermekle suçlanıyor.

Protesto Erdoğan'ın işine gelmedi ve "Cumhuriyet savcılarının her an harekete geçebileceği" tehdidinde bulundu.

Kılıçdaroğlu'nun eylemi, 1978 yılında yaşamını yitiren Mahatma Gandhi'nin "Tuz Yürüyüşü"ni andırıyor. Gandhi, 1930 yılında 78 taraftarı ile birlikte Hindistan'da 385 km yürümüştü. Bu sessiz ve barışçıl protesto sonrasında, İngilizlerin Hindistan'da kurduğu tuz tekeli kırılmış, en sonunda Hindistan'ın bağımsızlığı sağlanmıştı. Bu arada, İsviçre'deki Türkler de adalet yürüyüşü çağrısında bulundu. İsviçre'deki Türkler, 1-2 Temmuz'da Lozan'dan Cenevre'ye yürüyecekler.

<https://www.blick.ch/news/ausland/tuerkei/gerechtigkeits-marsch-tuerkischer-oppositioneller-wird-taeglich-ein-bisschen-groesser-wandern-gegen-erdogan-id6908389.html>

Euronews

30 Haziran 2017

Kaynak: Tuncay Özdamar (@TuncayOezdamar) 21 Haziran 2017

Türkiye: Adalet için 430 km

Yürüyorlar ve yürüyorlar. Aralarından bazıları iki haftadan fazla yürüyor. Türkiye'de 15 Haziran'da çok sayıda muhalif, Ankara'dan İstanbul'a 430 kilometrelik bir protesto yürüyüşü başlattı.

Yürüyenler, muhalif merkez sol parti CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nu izliyor. Kılıçdaroğlu, devlet sırrını açıkladığı gerekçesiyle 25 yıl hapse mahkûm edilen bir CHP milletvekili için "adalet" talep ediyor.

Cuma günü, binlerce gösterici Kılıçdaroğlu'nun adalet yürüyüşü için sıraya girdi. Yürüyüşe katılan bir kadın: "Kılıçdaroğlu, beraberinde adevetle nereye giderse gitsin, biz onları izleyeceğiz. Bu yürüyüş hiç bitmese de, fark etmez, yürümeye devam edeceğiz!" dedi.

Başka bir yürüyüşçü: “Bu yürüyüşe katılmak zorundaydım. Oğlum, kızım, tüm çocuklarımız için. Herkes sokağa çıkmalı” şeklinde ifade etti düşüncesini.

İstanbul ceza mahkemesi, CHP milletvekili Enis Berberoğlu’nu gizli bir videoyu hükümete eleştiren bakan Cumhuriyet gazetesine vermekle suçladı. Söz konusu videonun Suriye’deki İslamcılara silah sevkiyatı görüntüleri içerdiği belirtiliyor. Milletvekili, suçlamaları reddediyor. Berberoğlu’nun yargılanması olanaklı hale geldi; çünkü Türk parlamentosu geçen yıl muhalif CHP’nin de oylarıyla, 130 kadar milletvekilinin dokunulmazlıklarını kaldırmıştı.

Gandi olarak nitelendirilen muhalefet partisi lideri Kılıçdaroğlu, Ankara’dan İstanbul’a yürüyerek, hükümetten adalet talep ediyor.

Tuncay Özdamar (@TuncayOezdamar)

Die Welt

2 Temmuz 2017

Kılıçdaroğlu: “Bu Yürüyüş Hakkımızdır”

Muhalefet partisi lideri Kemal Kilicdaroglu. Kaynak: AFP/Ziya Koseoglu

Türk muhalefet partisi lideri, Erdoğan’ın protesto yürüyüşü eleştirisini reddetti

Türk muhalefet partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu, hükümetin “Adalet Yürüyüşü” ile ilgili eleştirisini kararlı şekilde geri çevirdi. Kılıçdaroğlu, Cumartesi günü öğleden sonra Ankara-İstanbul karayolunda verilen bir mola sırasında, AFP haber ajansına “Yürüyüşümüz, hükümetin bir lütfu değil, Anayasal hakkımızdır” dedi. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın protesto yürüyüşüyle “teröristlerin” yanında

yer alındığı yönündeki suçlamasına ilişkin, Kılıçdaroğlu: “Bunlar bir diktatöre uygun ifadelerdir” dedi.

Erdoğan, CHP Genel Başkanını “teröristler ve destekçilerini korumakla” suçlamıştı. Erdoğan, bu protesto yürüyüşüyle Kılıçdaroğlu’nun “Kandil ve Pensilvanya” yolunda olduğunu söylemiş, Kandil ile PKK’nın konuşlandığı Kuzey Irak’taki Kandil Dağı’nı, Pensilvanya ile de 15 Temmuz başarısız darbe girişiminden sorumlu tutulan İslam vaizi Fetullah Gülen’in ABD’deki ikametini kastetmişti.

Kılıçdaroğlu, Erdoğan’ın ifadeleri ile ilgili olarak “Bize karşı olan kızgınlığı, bu yürüyüşü başlatma konusunda haklı olduğumuzu gösteriyor” dedi. Kılıçdaroğlu, her gün 10 binden fazla insanın katıldığını belirterek, yürüyüşün “bir başarı” olduğunu kaydetti. CHP lideri Kılıçdaroğlu, geçen yıl Temmuz ayında gerçekleşen başarısız darbe girişiminden sonra, hükümetin ilan ettiği olağanüstü hal uygulamasının oluşturduğu “korku çemberinden” kurtulmak için, yürüyüşün insanlar açısından bir fırsat oluşturduğunu sözlerine ekledi.

Kılıçdaroğlu, “Erdoğan yürüyüşümüzü kriminalize etmeye çalışıyor, ancak ben, Türkiye’ye demokrasi ve adalet getirmek için, gerekli bedeli ödemeye hazırım” dedi. Kılıçdaroğlu, hava sıcaklığınının 38 derece olmasına karşın, beklenenden çok daha insanın yürüyüşe katıldığını belirtti. CHP lideri, yoğun katılım nedeniyle, kitlelere gereksinme duyulan hizmetleri vermede sorunlar yaşandığını kaydetti. Bu nedenle de yürüyüşe katılmak yerine, insanları yürüyüş sonunda İstanbul’da yapılacak mitinge çağırdı.

Kılıçdaroğlu, 430 kilometrelik yürüyüşe, 14 Haziran’da Türkiye’nin başkenti Ankara’da, CHP milletvekili Enis Berberoğlu’nun, Suriyeli asilere yapılan gizli silah sevkiyatı ile ilgili bir gazete haberi nedeniyle, 25 yıl hapse mahkûm edilmesi sonucunda başlamıştı. CHP lideri, Berberoğlu’nun bulunduğu İstanbul Maltepe’deki cezaevi önüne kadar yürüyüp, orada 9 Temmuz’da büyük bir buluşma düzenleyecek.

Kılıçdaroğlu, İstanbul’un 140 km kadar doğusunda bulunan Sakarya’da verilen bir molada AFP haber ajansına: “Türkiye’de en kötüsü, yargıçlar Erdoğan’ın isteğine uygun olarak hüküm veriyor. Yargı böylece bütünüyle siyasileşmiştir”, dedi. Cumartesi günü “Adalet Yü-

rüyüşü”nün 17. gününü tamamlayan 68 yaşındaki Kılıçdaroğlu, Maltepe’deki mitingde adalete nasıl erişmek istediğini, “somut adımlarla” anlatacağını söyledi.

<https://www.welt.de/newsticker/news1/article166172931/Kilicdaroglu-Dieser-Marsch-ist-unser-Recht.html>

Frankfurter Rundschau

2 Temmuz 2017

Türkiye

Erdoğan onları durduramıyor

Muhalefet barış içinde yürüyor, katılanların sayısı gittikçe artıyor

On binden fazlası yürüyüşe geldi, bu da Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan için giderek sorun oluşturuyor.

Kemal Kılıçdaroğlu, Ankara’dan İstanbul’a “Adalet Yürüyüşü”nün 17inci etabına hızlı adımlarla başladı. Muhalefet partisi liderinin önünde daha çok yol var. Kılıçdaroğlu ne için yürüdüğünü biliyor. 68 yaşındaki Kemal Kılıçdaroğlu, Cumartesi günü sabahı kortejin en başına geçer geçmez, yürüyen topluluk “Hak, hukuk, adalet” diye haykırmaya başladı. On binden fazlası bugün yürüyüşe katıldı. Bu da Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan bakımından artan bir sorun haline geldi.

Sola, sağa selam vererek yola koyuldu Kılıçdaroğlu. Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı, CHP milletvekili Enis Berberoğlu’nun Türk istihbarat servisinin Suriye’deki İslamcılara gizli silah sevkiyatı yaptığına ilişkin bir gazete haberi nedeniyle 25 yıl hapse mahkûm edilmesi sonrasında, 14 Haziran’da protesto yürüyüşüne başlamıştı.

Ankara-İstanbul karayolunda, yolun sağında yürüyen insanların, sırtlarında “Adalet” yazan beyaz tişörtleri, 38 derece sıcaklıkta birazdan üzerlerine yapışacak. Erdoğan’ın gittikçe öfkelenerek tepki verdiği “adalet” sözcüğü, bu protesto yürüyüşünün tek sloganı. Cumhurbaşkanı, Kılıçdaroğlu’nun bu yürüyüşüyle “teröristleri” desteklediği ve muhalefet etme sınırını aştığını söyleyerek, öfkeleniyor.

Korkuya karşı yola çıkmak

“Adalet” soyut bir kavram, ancak yürüyenlerin birçoğu, bu kavramla ilgili kendi öykülerini anlatabilirler. Yürüyenler arasında, 2016 yılındaki darbe girişiminden bu yana işlerinden atılma korkusu içinde olan, işlerini yitiren ya da siyasi görüşleri nedeniyle iş bulamayan sendikacılar, gazeteciler, avukatlar ve öğretmenler yer almaktadır.

Kılıçdaroğlu: “Bu tutklama bardağı taşırın son damlaydı. Ancak bu yürüyüş sadece onun için değil, tüm tutuklu gazeteciler ve adalet arayan tüm insanlar içindir” dedi. Kılıçdaroğlu, özgürlüklerin artarak sınırlandığı Olağanüstü Hal ilanından aylar sonra, yurttaşlarının bu “korku çemberinden” kurtulması için nihayet bir olanak doğduğunu vurguladı.

Çoğu insan sadece öğleden önceleri yürüyüşe katılıyor, diğerleri ilk adımını attığı andan beri Kılıçdaroğlu’nu izliyor. Gün içinde sıcakta yürüyorlar. Geceleri yol kenarında uyuyanlar var, parti lideri karavan bölgesinde, yakın taraftarları ise çadırlarda konaklıyor. Su ve yemek gibi altyapı hizmetleri yol boyunca CHP belediyeleri tarafından sağlanıyor.

Yürüyüş, yoldan geçenlerce farklı tepkilerle karşılanıyor. Bazı otomobil sürücülere göstericileri desteklerken, diğerleriye lanet okuyor, üstelik sadece yürüyüşün neden olduğu bir kilometreye varan trafik tıkanıklığı nedeniyle de değil. Her iki durumda da yürüyenler alkışla tepki veriyor. Bu tepki sayesinde de şimdiye kadar her şey barış içinde gerçekleşti ve böylece Erdoğan yürüyüşe izin vermek zorunda kaldı.

Yürüyüşün 17. günü sabahında göstericiler yüzlerce metre uzunluğunda bir Türk bayrağı açtı. Bayrağı çok sayıda el tutuyor. Güzel bir

resim ortaya çıktı. Bayrak biraz da gölge oluşturuyor. “Hak, hukuk, adalet!” çağrısında bulunuyor yürüyenler; sonra sessizce ve ter içinde yürüyüşlerine devam ediyorlar. 280 km geride bıraktılar, Enis Berberoğlu’nun tutuklu olduğu İstanbul’daki Maltepe Cezaevi’ne 140 km kaldı.

<http://www.fr.de/politik/tuerkei-erdogan-kann-sie-nicht-aufhalten-a-1306616>

Die Tageszeitung

3 Temmuz 2017

Ali Çelikkan/Politika-Avrupa

Uzun Yürüyüş

Herkes için adalet

“Adalet Yürüyüşü”nün 19. günü: HDP heyeti ziyareti.

CHP 19 gündür adalet için Ankara’dan İstanbul’a yürüyor. Kürt yanlısı HDP Pazartesi günü yürüyüşe katıldı.

“Adalet Yürüyüşü”nün 19. günü. Türkiye’nin en büyük muhalefet partisi genel başkanı, CHP milletvekili Enis Berberoğlu’nun tutuklanmasından bir gün sonra, 15 Haziran’da Ankara’dan İstanbul’a uzanan bir protesto yürüyüşü başlattı. Yürünecek mesafe toplam 428 km.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ve taraftarlarının, yürüyüşü kötülemeye çalışmadığı tek bir gün geçmedi neredeyse. Buna rağmen yürüyüşe katılanların sayısı gittikçe artıyor. Kortej Pazartesi günü İstanbul’un 100 km kadar doğusunda bulunan Kocaeli’ye ulaştığında, yaklaşık 20 bin kişinin yürüdüğü tahmin ediliyor.

Terörist ilan etmek

Tayyip Erdoğan daha protesto yürüyüşünün ikinci günü, “Yargı bir gün sizi de çağırırsa, sakın şaşmayın” diyerek, göstericileri sındirmek istedi. Şimdi de hafta sonunda tüm yürüyüşe katılanları terörist ilan edip, “Yürüdüğünüz yol Kandil ve Pensilvanya’ya çıkıyor” dedi. (PKK’nın ve Fetullah Gülen’in yönetim kadrosunun konuşlandığı yerleri kastederek. Redaksiyon açıklaması.)

Bu protesto yürüyüşü sol-milliyetçi CHP tarafından başlatılmış dahi olsa, en geç Anayasa referandumundan bu yana yürütülen “Hayır” kampanyaları göz önünde tutulduğunda, adalet isteme, toplumun en farklı katmanları arasındaki ortak paydayı oluşturma niteliği taşıyor.

Böyle bakıldığında, kürt yanlısı HDP’nin de bu eyleme katılması, önemli bir adım olabilirdi. Uzun görüşmelerden sonra, HDP Pazartesi günü yürüyüşü nihayet ziyaret etmeye karar verdi.

Yürüyüş güzergâhı uzatılmadı

HDP milletvekili Pervin Buldan daha önce yaptığı açıklamada: “Sadece kendi için adalet talebinde bulunmak yanlıştır. Yürüyüş Edirne’ye kadar uzatılırsa, ancak o zaman adalet talebini ciddiye alır ve birlikte yürürüz” demişti. Buldan bu sözleriyle, Kasım ayından bu yana İstanbul’un yaklaşık 250 km batısında tutuklu bulunan HDP eş genel başkanlarından Selahattin Demirtaş’a yapılan haksızlığa işaret etti.

CHP, yürüyüş güzergâhının Edirne’ye uzatılmasını kabul etmedi. Bunun üzerine, halen tutuklu bulunan Demirtaş, HDP milletvekili Ahmet Yıldırım aracılığıyla, Edirne’ye kadar yürümenin gerekli olmadığını, yürüyüşün hedefinin tüm muhalefet yelpazesini birleştirmek olduğunu söyledi.

Azımsanamayacak sayıda CHP üyesi, HDP’nin yürüyüşe katılmasının amaçlarına zarar vereceğinden endişe ediyor. Bu endişenin varlığı, hükümetin, HDP’yi silahlı PKK’nın bir uzantısı olarak görmesi nedeniyle değil sadece.

Sosyaldemokrat profilinin yanı sıra, CHP içinde katı ulusalcı çizgide olan çok sayıda kişinin ilkesel olarak HDP ile yan yana durmak istememesi de ayrı bir etmen. CHP genel başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, birlikte yürümek isteyenlerin her türlü parti kimliğini bir kenara bırakması gerektiğini açıklamış, sonuçta kendisinin de bu yürüyüşte CHP bayrakları taşımadığını vurgulamış, nitekim bu yürüyüşte adaletin söz konusu olduğunu ve tüm insanların adalet talep etme hakkının olduğunu bildirmişti.

“Ortak bir noktada buluşabilmeliyiz”

HDP'nin yeni eşbaşkanı Serpil Kemalbay, eşbaşkan yardımcıları Saruhan Oluç ve Sezai Temelli ile parti üyeleri Beyza Üstün, Murat Mihçı ve HDP milletvekilleri Ahmet Yıldırım, Celal Doğan, Erol Dora, Ertuğrul Kürkçü, Feleknaş Uca, Mithat Sancar ve Mardin Belediyesi Eşbaşkanı Ahmet Türk'ten oluşan bir HDP heyeti, sonunda Pazartesi günü Kocaeli'ye geldi.

Heyet önce Kocaeli'ye yakın Kandıra Cezaevinde bulunan eski eş genel başkanları Figen Yüksekdağ'ı ziyaret ederek, orada bir basın bildirisi okumak istedi. Güvenlik güçleri, heyetin bu istemini “Olağanüstü Hal” nedeniyle, yasakladı.

Bunun üzerine, HDP heyetini CHP'liler, üzerinde “Herkes için adalet!” yazan pankartlarla, yürüyüşün ön saflarında kabul etti. Kılıçdaroğlu'nun HDP heyetini selamlamasının ardından, heyet kendisine çiçek sundu. Daha sonra her iki grup kısa bir mesafeyi birlikte yürüdü. Bu kısa, simgesel yürüyüşün ardından, HDP heyeti, bir basın açıklaması yapmak üzere, kortejden ayrıldı.

Ahmet Türk basın açıklamasının sonunda: “Kürtlere demokratik koşulların güvencesi verilmediği sürece, adalet talebi zayıf olacaktır. Artık kimsenin dışarıda bırakılmadığı, ortak bir noktada buluşabilmeliyiz” dedi.

<https://gazete.taz.de/article/?article=!5427330>

Mike Szymanski/İzmit - Türkiye

Adalet için 450 kilometre yürümek

Ankara'dan İstanbul'a yapılan "Adalet Yürüyüşü", birbirine darğın muhalefeti birleştirebilir.

Türk bayrağı sarkıyor, neredeyse yere degecek. Geride bırakılan 19 gün ve 300 kilometreyi aşan mesafeden sonra, insanların gücü azalabilir. Yürüyüşçülerin taşıdığı bayrak, herhangi bir bayrak değil. Bayrak o kadar uzun ki, nerede bittiğini görmek bile zor. Beyaz tişörtü ter içinde kalmış Erkut Akkoy, biraz daha sabretmesi gerektiğini, bugünlük sadece birkaç kilometre yol kaldığını söylüyor.

İstanbul'a daha 100 km var: İzmit yakınlarında Adalet Yürüyüşüne katılanlar.

Ankara-İstanbul karayolunda dikkat çekici şeyler oluyor. İnsanlar yürüyor. Güneş, asfaltı o kadar ısıttı ki, asfaltın üstündeki hava dalgalanıyor adeta. Terden sıırıslıklam olanlar "Sıcaklık bitiriyor insanı" diyor. Ancak gün geçtikçe Adalet Yürüyüşüne katılanların sayısı artıyor. Binlerce yürüyüşçü var. Basın 20 bin kadar katılımcıdan söz ediyor. Yürüyüşün önderi, 15 Haziran'da Ankara'dan hareket eden, ülkenin en büyük muhalefet partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu. Hedefi İstanbul'a yürümek. Ülkenin bir ucundan bir diğer ucuna, 450 km.

68 yaşındaki Kılıçdaroğlu, sert Türk siyaseti içinde fazla barışsever ve çekingen olarak tanınıyordu. Yürüyüşten önce de Mahatma Gandhi kastedilerek, "Gandi Kemal" olarak nitelendirilmişti. Gandi'nin ünlü protesto yürüyüşü, 388 km idi. Kılıçdaroğlu ile birlikte yürüyenler, bu yürüyüşün belki de Kılıçdaroğlu'nun şimdiye kadar en iyi fikri olduğunu söylüyorlar.

Türk siyaseti içinde Recep Tayyip Erdoğan hemen her konuda bas-kın olabiliyor. Muhalefet, seçimlerde güçlü Cumhurbaşkanı'na birçok hususta karşı koyamıyor. Nisan ayında başkanlık anayasasına geçişle, Erdoğan daha da güçlenecek, muhalefet ise meclisteki etkisini de kaybedecek. Erkut Akkoy bu duruma öfkeli: "Erdoğan Türkiye'yi bir parti devletine döndürdü." Fakat 15 Haziran'a gelindi ve Kılıçdaroğlu, şimdi adalet için yürüyeceğini duyurdu. Koyu mavi spor ayakkabılarını çantasından çıkararak Akkoy "Buna mutlu oldum", diyor.

Hükümet protesto yürüyüşü karşısında ne yapacağını bilemiyor. Yasaklamak için çok geç.

Bazen az, bazen çok da yer alsın, yürüyüş konusu haberlerin sürekli gündeminde. Herkes yürüyüş hakkında konuşuyor. Bazen de sadece Erdoğan sınırlendiği için, yürüyüş gündeme oturuyor. Erdoğan bir ifadesinde, yürüyüşün kendisinin teveccühü ve onayıyla gerçekleşebildiğini, bir başka ifadesinde ise, 2016 yılı yazında kendisini devirmek isteyen darbecileri yürüyüşçülere benzetti. Kılıçdaroğlu'nu daha önce de tehdit ederek, "Yargı bir gün senin de kapını çalarsa, hiç şaşırma!" demişti.

Günlük etabın bitmesine daha üç kilometre var. Hedef, İstanbul'a 100 km uzaklıktaki İzmit. Beyaz bir BMW otomobil, yürüyüşçüleri geçiyor. Başörtülü üç kadın, aracın penceresinden dışarı sarkarak, başarı dileklerini göstermek için başparmaklarını havaya kaldırıyorlar. Kamyonlar korna çalıyor, aileler el sallıyor. Kılıçdaroğlu, adaletin herkesi ilgilendirdiğine inanıyor. Hükümet bu nedenle yürüyüşle nasıl başa çıkacağı konusunda bu denli zorlandı. Yürüyüşü durdurmak mı? Kılıçdaroğlu soruyor: "Neymiş suç? Yürümek mi? Adalet istemek mi?"

CHP lideri, yürüyüş kararı verebilmek için uzun süre savaşım verdi. Ancak bir mahkeme, CHP milletvekili Enis Berberoğlu'nu, hükümet tarafından Suriye'deki aşırı gruplara silah sevkedildiği ile ilgili gizli haber malzemelerini bir gazeteye verdiği gerekçesiyle, 25 yıl cezaevine göndermek istemesi sonucu, Kılıçdaroğlu yürüyüşün başladığı gün "Artık yeter!" dedi.

Yürüyüş katılanların neredeyse hepsinin "Artık yeter!" dediği, kendi yaşantısından bir an var. 2016 yılı yazında gerçekleşen darbe girişiminden bu yana, hükümet yaklaşık 150 bin memuru kamu hizmetin-

den çıkardı ve 50 bin kişiyi de tutukladı. Erkut Akkoy, komşusu olduğu beş altı kişinin tutuklandığını belirtiyor. Akademisyen ve siyaset bilimci Simten Coşar, korku ikliminin üniversitelere de yansımını ve artık buna katlanamadığını ifade ederek, yürüyüşe katılma kararı verdiğini söylüyor. Ensesinde bir mendille yürüyen 49 yaşındaki Coşar, “Başıma ne gelir bilemiyorum” diyor. Yürüyüşçüler her zaman sempati ile karşılanmıyor. Bir sabah birinin yürüyüş güzergâhına gübre dökmesi, buna örnek gösterilebilir.

Kılıçdaroğlu, Kürt yanlısı HDP’ye mefese koymuştu. Parti şimdi birlikte yürüyor.

Kılıçdaroğlu günlük yürüyüş hedefine ulaştı. Akşam oldu. Karargâha dönüştürülen bir yolcu otobüsünde oturuyor. Ayağında terlik var. Ayakları 300 kilometreyi zarar görmeden katetti. Bu zorlu yürüyüşün herhangi bir izi görülüyor kendisinde. Belki az önce yanında olan masörü, yürüyüşün tüm izlerini söktü attı Kılıçdaroğlu’nun üzerinden.

Ancak ülkenin sorunları, öyle kolay sökülüp atılacak gibi görünmüyor. Kılıçdaroğlu, tek başına bir yürüyüşün ülkede değişim yaratamayacağını söyledi. Kılıçdaroğlu: “Gelecekte daha fazlası olmak zorundadır. Sivil itaatsizliğin, protestonun değişik biçimlerini sergileyeceğiz” dedi. Partisinin sokağa ağırlık vereceğini ve haklarını yeniden alacağını belirten Kılıçdaroğlu, “Ülkede CHP dışında etken muhalefet yapabilecek bir siyasi parti kalmadı” dedi. “Demokrasi ve adaleti savunanlarla birarada olacağız” diyen Kılıçdaroğlu, parçalanmış muhalefeti de biraraya getirecek.

PKK’yı destekledikleri gerekçesiyle, cezaevinde bulunan kürt yanlısı HDP’ye şimdiye kadar mesafeli durmuştu. HDP, Salı günü yürüyüşe katıldı. Kılıçdaroğlu, PKK terörüne açık bir şekilde mesafe koyabilirlerse, HDP ile birlikte hareket etmeyi düşünebileceklerini kaydetti. Kılıçdaroğlu’na göre, Erdoğan’a karşı, içinde İslami ve ulusalcı güçlerin de yer alacağı büyük bir blok oluşturulmalı. Burada ortak paydayı bulabilmenin önemli olduğunu vurgulayan Kılıçdaroğlu: “Tek yol bu!” dedi. Kılıçdaroğlu, 2019 seçimlerini düşünüyor. Fakat 2019 seçimlerinden önce İstanbul’a ulaşmak zorunda.

Erkut Akkoy’un da kendine göre kaygıları var: “Demokratik bir ülkede çoktan birşeyler değişirdi. Peki burası? Burası artık demokratik

bir ülke değil!”. Akkoy, bunu düşünmeye bile katlanmakta zorlandığını, bu nedenle de evinde duramayarak, yürüyüşe katıldığını belirtti.

<http://www.sueddeutsche.de/politik/tuerkei-kilometer-fuer-die-gerechtigkeit-1.3573138>

Süddeutsche Zeitung

05 Temmuz 2017

Mike Szymanski/Kocaeli - Söyleşi

Türkiye’de Protestolar

“HDP, PKK terörüne karşı mesafe koymak zorunda”

Türk muhalefet partisi lideri, 68 yaşındaki Kemal Kılıçdaroğlu, “Adalet Yürüyüşü”ne önderlik ediyor. Söyleşide, diğer partilerle işbirliği koşullarıyla, gelecek seçimlerle ilgili planları konularında görüştük.

Türk muhalefet partisi lideri, 68 yaşındaki Kemal Kılıçdaroğlu, “Adalet Yürüyüşü”ne önderlik ediyor. Seküler bir parti olan CHP’nin Genel Başkanı, Haziran ayı ortasında, partisinden bir milletvekilinin 25 yıl hapse mahkûm edilmesini protesto etmek için, Ankara’dan hareket ederek, bir yürüyüş başlatmıştı. Ülke, geçen yaz yapılan darbe girişiminden bu yana Olağanüst Hal ile yönetilmekte. Darbe girişiminden bu yana, 150 bin devlet memurunun görevlerine son verildi, 50 bin kişi tutuklandı. Hükümete eleştirel bakan onlarca gazeteci cezaevlerinde. Kılıçdaroğlu, yalaşık 450 km yürüdüktan sonra, olasılıkla hafta sonunda hedefine ulaşmış olacak. Günlük yürüş etabının bitiminde kendisiyle SZ gazetesi olarak söyleşi yapmak üzere buluştuk. Kılıçdaroğlu bizi terlikle karşıladı.

Sayın Kılıçdaroğlu, yürüyüşünüzün 19. günündesiniz. Adalet Yürüyüşünüzle 300 kilometreden fazla yolu geride bıraktınız. Siyasi olarak ne elde ettiniz?

-Çok şey. Her gün gündemdeyiz. Türkiye’de adalet olmadığını açıkça anlattık.

Bir yürüyüş bu ülkeyi değiştirebilir mi? Adaleti sağlayabilir mi?

-Tek başına bir yürüyüş sağlayamaz. Elbette daha fazlası gereklidir. Hedeflerimizi gelecekte de bu kararlılıkla ve halkın desteğiyle ortaya koymalıyız. Protestonun, sivil itaatsizliğin değişik biçimlerini sergileyeceğiz.

Parlamentonun sahip olduğu haklar, Nisan ayında yapılan Anayasa reformu ile daha da kısıtlanırsa, parlamento dışında daha fazlası mı olunmalı?

-Bir muhalefet partisi, parlamento içinde ve dışında, mitingler ve küçük yürüyüşlerle de kendisini ortaya koyabilir. Diğer partilerle birlikte çalışabilir. Ancak daha çok eylemi sokağa taşımalıyız.

CHP, bir siyasi parti olarak üstlendiği role geri dönmeli mi?

-Evet. CHP dışında aktif muhalefet yapabilecek bir parti kalmadı neredeyse. Bunu mutlaka dikkate almalıyız. Kimler demokrasi ve adaleti savunuyorsa, onlarla yan yana duracağız.

Kürt yanlısı HDP de yürüyüşe katıldı. Şimdiye kadar HDP’ye karşı koyduğunuz mesafeyi korudunuz, çünkü bu parti kendisini açık bir şekilde PKK teröründen ayırmakta zorlandı. Konunuzun değişecek mi?

-Bu, HDP’nin duruşuna bağlı. Bu parti de adalet istiyor. İstemimizi destekliyorlar.

Koyduğunuz koşullar hangileri?

-HDP çok somut olarak PKK terörüne mesafe koymak zorundadır.

Ve ardından birlikte çalışabilir misiniz?

-Anayasa referandumunda birlikte hayır oyu verdik. Aynı şey gelecekte de olabilir.

Daha erken yapılmazsa, 2019 seçimleri için bu söylediğiniz ne anlama geliyor?

-Burada söz konusu olan sadece HDP ile birlikte çalışmak değil. 2019 yılında başarıya götüren yol, muhafazakâr ve milliyetçi güçlerle de işbirliği yapmayı gerektirmektedir. Ortak bir payda bulmalıyız. Bu ortak payda demokrasi olabilir.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'a karşı büyük bir blok mu?

-Evet. Tek yol bu. Referandumda bunu denedik ve oldukça da başarılı olduk. 2019 yılında başarılı olabilmenin yolu bu.

Yürüyüş, "Adalet" başlığı altında yapılıyor. Neler değişmeli?

-En üstten, Anayasadan başlamalıyız. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu seçiminden. Yargı artık tamamen hükümetin denetimindedir. Yargıç, önündeki dava dosyasına değil, Cumhurbaşkanı'nın sarayına bakıyor. Bunu düzeltmek uzun sürecek.

<http://www.sueddeutsche.de/politik/proteste-in-der-tuerkei-die-hdp-muss-sich-vom-terror-der-pkk-distanzieren-1.3574029>

Maximilian Popp/Eren Ceylan Katkısıyla

İstanbul'a "Adalet Yürüyüşü"

"Kemal Amca", Erdoğan'a kafa tutuyor

"Adalet": Kemal Kılıçdaroğlu, yağmurda veya 45 derece sıcaklıkta Ankara'dan İstanbul'a yürüyor. Hükümet ise, protestosuyla alay ediyor. Bu arada Kılıçdaroğlu ile birlikte 10 bin kişinin yürütmesi, Cumhurbaşkanı Erdoğan'a sorun oluşturmaya başladı.

O'na güldüler. "Yürü bakalım, Kemal Amca!", dediler.

Türkiye'de pek az insan, Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun, üç hafta önce Ankara'dan İstanbul'a yürüyeceği açıklamasını ciddiye almıştı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, CHP'nin "Adalet Yürüyüşü"nü akıl dışı olarak niteleyip, küçümsedi. Muhaliflerin birçoğu da aynı görüşteydi.

Ancak Kılıçdaroğlu bu arada neredeyse 350 km yolu geride bıraktı. Her geçen gün yürüyüşe katılanların sayısı artıyor. Polis, yürüyüşçülerin sayısının 10 bini aştığını açıkladı. Kılıçdaroğlu'nu artık çoktan beridir kimse alaya almaya cesaret edemiyor. "Adalet Yürüyüşü", 2013 yılındaki Gezi Parkı protestolarından bu yana, Türkiye'deki en önemli direniş hareketi niteliğinde.

Yürüyüşçüler, Salı günü sabahı Marmara Denizi kıyı kenti İzmit'den harekete geçti. İstanbul'a, Berberoğlu'nun kaldığı, yürüyüşün Pazar günü büyük bir mitingle sona ereceği Maltepe'deki Cezaevi'ne daha 100 km kadar mesafe var. Son günlere yaklaşırken, sıcaklıklar 45 dereceye kadar çıktı. Adeta sıcak yağmurlar yağıyor, rüzgârlar E5 ka-

rayolonu yalayıp geçiyor. Göstericilerin üzerindeki tişörtler terden sırlı sıklam olmuş durumda.

68 yaşındaki Kılıçdaroğlu, siyasete girmeden önce maliye memuru olarak çalışmıştı. Ülkenin en büyük muhalefet partisi, Kemalist CHP'nin lideri olarak görevini yürütürken de bürokrat kalmayı sürdürdü. Kılıçdaroğlu, sevecen, ancak aynı zamanda ürkek ve yaratıcı olmayan biri olarak tanınıyor. Gazeteciler kendisini “Kemal Amca” diye niteliyor. Gazeteciler, Kılıçdaroğlu gibi birinin, Erdoğan gibi güçlü bir siyasetçinin karşısına çıkmasının olanaksız olduğunu söylüyorlar.

Protesto yürüyüşü İstanbul yolunda

Kılıçdaroğlu, Türk Cumhurbaşkanı ile açıkça karşı karşıya gelmekten uzun süre sakındı. Partisi, geçen yıl Mayıs ayında mecliste milletvekili dokunulmazlıklarının kaldırılması ile ilgili yasaı desteklemişti. CHP, Meclis'te yapılan bu oylamaya olumlu oy vererek, teröre destek vermek şeklindeki olası bir izlenimi önlemek istemişti. Bu da, Berberoğlu veya Kürt yanlısı HDP'nin lideri Selahattin Demirtaş gibi muhaliflerin, hükümet tarafından tutuklanabilmesinin yolunu açmıştı.

Erdoğan göstericileri terörist ilan etti

Kılıçdaroğlu, 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında da hükümetle dirsek teması kurma arayışında olmuştu. Başbakan Binali Yıldırım ile teröre karşı çıkarılması gereken yasalar konusunda görüşmüş, İstanbul'da Erdoğan ile birlikte milyonların önüne çıkmıştı.

Ancak Kılıçdaroğlu, Nisan ayında Anayasa referandumundan sonra siyasi rotasını düzeltilti. Erdoğan'ı seçim hilesi yapmakla suçladı. Bir mahkeme, CHP Genel Başkan Yardımcısı Enis Berberoğlu'nu 14 Haziranda 25 yıl hapse mahkûm etti. Berberoğlu, Türk gizli servisinin Suriye'deki aşırı gruplara yapılan silah sevkiyatı ile ilgili bilgileri günlük yayımlanan “Cumhuriyet” gazetesine vermekle suçlanıyor. Kılıçdaroğlu şimdi saldırıya geçti: “Bütün dünya duysun: Türkiye'de bir ditatörlükle karşı karşıyayız! Bu ülkenin geleceği için birlikte mücadele etmeliyiz!” dedi.

Muhalefetin Yürüyüşü: İstanbul'a giden uzun yol

Göstericiler her gün yaklaşık 20 km yürüyor ve “Özgürlük! Hak! Adalet!” diye haykırıyorlar. İktidardaki AKP'nin kurucularından Abdüllatif Şener veya yazar Aslı Erdoğan gibi ünlü kişilikler eyleme katılıyorlar. Gözlemciler, “Adalet Yürüyüşü”nü Gandi'nin Hindististan'da 1930 yılında yaptığı “Tuz Yürüyüşü” ile karşılaştırıyorlar.

Cumhurbaşkanı Erdoğan bakımından bu yürüyüş artan bir sorun haline gelmeye başladı. Erdoğan: “Sizleri 15 Temmuz darbecilerinden ayıran şey ne?” diye sorarak, yürüyüşçüleri terörist ilan etti ve yasal adımlar atılacağı tehdidinde bulundu. Ancak tüm bunlar yürüyüşü durduramadı. Şimdiyse Cumhurbaşkanı korkmalı; çünkü yürüyüşçüler İstanbul'a ulaşır ulaşmaz, bu yürüyüş bir kitlesel protestoya dönüşebilir.

Kılıçdaroğlu, yaptığı bu atılımla, şimdiden Türk muhalefetinin geçmiş yıllardaki tüm başarısızlıklarına karşın, hala yaşadığını kanıtladı. Erdoğan'ın protesto yürüyüşüne yönelik şimdilerde bir yaptırım uygulaması, CHP liderini kalıcı olarak bir kahraman haline getirecektir.

<http://www.spiegel.de/politik/ausland/tuerkei-kemal-kilicdaroglus-gerechtigkeitsmarsch-gegen-erdogan-a-1155900.html>

Huffington Post

5 Temmuz 2017

Mirjam Schmitt / dpa

İstanbul'a “Adalet Yürüyüşü”: Türk muhalefeti Erdoğan'a meydan okuyor

• Türk muhalefet partisi lideri Kılıçdaroğlu, başlattığı “Adalet Yürüyüşü” ile ülkedeki olumsuzlukları protesto ediyor.

• Protestocular, Ankara'dan 400 km uzaklıktaki İstanbul'a kadar yürümek istiyorlar.

- Binlerce kişi yürüyüşe katılarak, Erdoğan'a meydan okuyorlar.

Ekin, yorgun halde, ayaklarını uzatmış biçimde bir ağacın altında oturuyor. Güneş ortalığı yakıyor, o ise günlerde yolda, günde yaklaşık 20 km yürüyor, hem de gölgede 34 derecede. Arkasındaki binlerce kişi, Türkiye'nin batısında bulunan bir okulun bahçesinde biraz nefes alabilmek için çabalıyor, üzerinde "Adalet" yazan beyaz şapkalarıyla.

Ankara'dan çıktılar yola, hedefledikleri İstanbul'a ise hafta sonunda ulaşmak istiyorlar göstericiler. Günde yaklaşık 20 km yürüyorlar. İstanbul'a neredeyse 100 km kaldı. Yürüyüş Pazar günü İstanbul'da büyük bir mitingle sona erecek.

En büyük muhalefet partisi CHP'nin lideri Kemal Kılıçdaroğlu ile yürüyüşü başlatan. 15 Haziran'da Türkiye'nin başkenti Ankara'dan, sadece az sayıda taraftarıyla, hareket etti. Ancak her gün yürüyüşe katılanların sayısı arttı. Bu arada kürt yanlısı muhalefet partisi HDP de eylemi desteliyor.

Kitlesel işten çıkarılmalar, tutuklamalar ve Erdoğan'ın politikalarına karşı bir protesto.

Protesto yürüyüşünü tetikleyen husus, bir CHP milletvekili, Enis Berberoğlu'nun, devlet sırrını açıklaması nedeniyle, 25 yıl hapse mahkum edilmesiydi. Berberoğlu, Türk gizli servisinin Suriye'deki aşırı gruplara yaptığı silah sevkiyatıyla ilgili bilgileri Cumhuriyet gazetesine vermekle suçlanıyor. Protesto yürüyüşü, kitlesel isten çıkarmalar, tutuklamalar ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın uyguladığı politikalara karşı bir çılgılığa dönüştü. Gösteri İstanbul'da yapılacak bir mitingle sona erecek.

Muhalefete olan destek arttıkça, Erdoğan'ın verdiği hiddetli tepki de artıyor. Cumartesi günü CHP'yi terör örgütleri ile işbirliği yapmakla suçladı. Ancak Cumhurbaşkanı, göstericiler İstanbul'a ulaştıktan sonra, bu yürüyüşün kitlesel bir protestoya dönüşmesinden korkmalı şimdi.

Birçok AKP taraftarı da bu protestoyu önemsemiyor. Kılıçdaroğlu, yürürken yolda işittikleri hakaretlerden, örneğin bir yerde dinlenirken, gece birisinin çok yakınlarına yola gübre döktüğünden söz ediyor. Bü-

tün bunlara rağmen Kılıçdaroğlu oldukça sakin ve taraftarlarına hiçbir şekilde provokasyonlara gelmemeleri çağrısında bulunuyor.

Berberoğlu'nun tutuklanması bardağı taşıran son damla oldu

Die Regierung habe nach dem Putschversuch vom 15. Juli 2016 eine "falsche Politik" betrieben, sagt Ekin. Der Ausnahmezustand etwa sei nun schon fast ein Jahr in Kraft, Journalisten seien im Gefängnis. "Sie haben von der Opposition niemanden mehr übrig gelassen."

Ekin, 15 Temmuz 2016 darbe girişiminden sonra, hükümetin "yanlış bir politika" uyguladığını söylüyor. Ekin, yaklaşık bir yıldır olağüstü halin yürürlükte olduğunu ve gazetecilerin cezaevlerinde atıldığını belirtirek: "Muhalefetten kimseyi bırakmadılar!", diyor.

Devlette güvenlik gücü olarak çalıştığını söyleyen Ekin, kendisiyle ilgili daha fazla ayrıntı vermek istemiyor. Bir hafta önce yıllık iznini kullanarak yürüyüşün son İstanbul etabına katılma kararı verdiğini belirten Ekin: "Bu son çaremiz, bu nedenle yürüyoruz", diyor.

CHP girişimiyle başlatılan bir protesto, çare olabilir mi?

Parti Kılıçdaroğlu'nu kutluyor. Bazıları hafif benzerliği ve başlattığı bu protesto eylemi nedeniyle, Kılıçdaroğlu'nu Türkiye'nin Mahatma Gandhi'si olarak niteleyip, savaşmıcı Hintli direnişçi ile Kılıçdaroğlu'nun resimlerini yan yana taşıyarak yürüyor.

Ancak CHP geçmişte çok eleştiriye maruz kalmıştı. Birçok kişi Kılıçdaroğlu'nu Erdoğan'a karşı dışı olmamak ve berbat muhalefet etmekte olduğunu düşünüyordu.

Aynı şekilde "Adalet Yürüyüşü"ne katılan 28 yaşında bir avukat, Deniz, bu durumdan CHP'nin de kısmen sorumlu olduğunu söylüyor. Deniz, sonuçta CHP de mecliste milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılmasını destekledi, diyor. Böylelikle, aralarında Kürt yanlısı HDP parti lideri Selahattin Demirtaş'ın da bulunduğu, çok sayıda parlamenter tutuklanabilmişti.

Deniz, buna rağmen çok sayıda avukatla İzmir'den gelerek eyleme destek vermek istediklerini belirterek şöyle dedi: "Sonuçta birçok hatanın yanı sıra, hiçbir şey yapmamaktansa, bazen doğruyu yapmak daha iyidir!".

Korku dönemlerinde cesaret vermek

Deniz ile birlikte yürüyüşe katılan Gülseren, birçok insan ülkedeki adaletsizliklerin bilincinden, ancak "bunu dile bile getirmekten korkuyorlar. Bu yürüyüşle "en azından cesaretlendik" diyor. Gülseren, bu mücadelenin artık sadece CHP'nin işi olmadığını, toplumun değişik kesimlerinden gelenlerin yürüyüşe katıldığını belirtiyor.

Gösterinin bir parti etkinliğine dönüşmemesi veya homojen bir grubun etkisi altına girmemesi için, CHP katı kurallar koydu. Katılımcılar örneğin sadece "adalet" yazılı pankartlar ve Türk bayrağı taşıyabiliyor. Sadece tek bir slogana izin verildi: "Hak, hukuk, adalet."

Kılıçdaroğlu "Türkiye'de bir korku iklimi gelişti" diyor ve Erdoğan'ı da "diktatör" olarak niteliyor.

Hayal değil

CHP lideri, haksızlıkların ortadan kaldırılması için mücadele edeceğini söyleyerek, hayallere kapılmadığını söylüyor: "Önümüzde bir duvar var! Bunu herkes gayet iyi biliyor! Buna rağmen yürüyoruz. Hal-ka diyoruz ki: Üzülmeyin! Milyonlarız biz! Bu düzeni mutlaka değiştireceğiz!"

Akşama doğru, sıcaklığın biraz daha azalıp, yürümek için katlanılır düzeye inmesiyle, göstericiler okul bahçesinden çıkıp, adeta yola akıyor. Yürüyüşçüler, Kılıçdaroğlu geçtikten sonra, kortejin arkasını kapatıyorlar. CHP lideri, taktığı şapkasıyla gülümseyerek ve çevredekilere el sallayarak, gösterinin en önünde yerini alıp, hızlı adımlarla İstanbul'a doğru yeniden yola koyuluyor.

Not: Devlet memuru olan "Ekin"ın adı değiştirilmiştir.

http://www.huffingtonpost.de/2017/07/05/gerechtigkeitsmarsch-nach-istanbul-turkische-opposition-fordert-erdogan-heraus_n_17390948.html

CHP, Yürüyüş sonunda İstanbul'da büyük bir miting planlıyor

Türkiye'nin en büyük muhalefet partisi CHP, şu sıralarda, Ankara'dan İstanbul'a yapılan 400 km uzunluğundaki protesto yürüyüşü sonunda büyük bir miting yapmak için hazırlıklarını sürdürüyor. Bir parti sözcüsünün Alman Basın Ajansı DPA'ya yaptığı açıklamaya göre, parti Pazar günü İstanbul Maltepe'de yapılacak mitinge “en az bir milyon” insanın katılımını bekleniyor. Aynı parti sözcüsü, Cumartesi günü İstanbul il sınırlarına ulaşmayı öngördüklerini söyledi.

Kılıçdaroğlu, 15 Haziran'dan bu yana “Adalet Yürüyüşü”ne önderlik ediyor

Protesto yürüyüşüne, CHP milletvekili Enis Berberoğlu'nun devlet sırlarını açıklaması gerekçesiyle, 25 yıl hapse mahkum edilmesi neden olmuştu. Eylem, hükümetin ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın uyguladığı politikalara karşı yapıyor.

Kılıçdaroğlu, hükümetin 15 Temmuz darbe girişimden sonra, Olağanüstü Hal ilan ederek, bir “sivil darbe” yaptığını, ayrıca toplumun artarak sindirilmeye çalışıldığını söyledi. Kılıçdaroğlu, “Adalet Yürüyüşü” ile “halka giydirilmeye çalışılan bu korku gömleğini yırtıp atacağız”, dedi. nd/dpa

<https://www.neues-deutschland.de/artikel/1056383.tuerkei-laesst-ex-soldaten-in-deutschland-ausspionieren.html>

Türk Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Ankara-İstanbul arasında protesto yürüyüşüne katılanları, terörle işbirliği yapmakla suçladı. Yürüyüş eylemine, ülkenin en büyük muhalefet partisi CHP'nin bir milletvekili olan Enis Berberoğlu'nun devlet sırlarını açıkladığı suçlamasıyla, 25 yıl hapse mahkûm edilmesi neden olmuştur.

Adalet Yürüyüşü, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu önderliğinde devam ediyor. Yürüyüşe katılan eylemcilerin katılma gerekçeleri çok yönlü:

“Kardeşim Hava Harp Okulu'nda öğrenim görüyordu, bir yıldır Silivri cezaevinde yatıyor. 19 yaşında ve Gülen hareketi ile hiçbir ilgisi yok. Bir iddianame bile yok ortada. Hiçbir şey yok henüz. Bunun için adalet istiyoruz.”

“Hukukun üstünlüğü diye bir şey kalmadı; erkler ayrılığı kalmadı. Türkiye, tek bir kişinin verdiği kararlarla yönetiliyor. Bu keyfi bir sistemdir.”

“Yorulmuyoruz; çünkü yorgunluğumuzu hissetmiyoruz. Burada yapılanlar mutlu ve huzurlu bir Türkiye için yapılıyor. Tanrı'nın yardımıyla bunu başaracağız.”

15 Haziran'da bir avuç insanla başlayan yürüyüş, Erdoğan'ın uyguladığı kitlesel işten çıkarmalar ve tutuklamalara karşı, siyasi simgelerin taşınmasına izin verilmese de, bir çılgılığa dönüştü. Taşınan pankartlarda sadece “Adalet” yazısına izin verildi, bir de Türk bayraklarına. “Hak, Hukuk, Adalet”, izin verilen tek slogan.

Herşey yolunda giderse, eylemciler önümüzdeki Pazar günü İstanbul'da olacak. CHP, Maltepe'de yapılacak mitinge “en az bir milyon insanın” katılmasını bekliyor.

<http://de.euronews.com>

Kısa Haberler

Miting planlanıyor

CHP, İstanbul'a yürümeye devam ediyor

En büyük Türk muhalefet partisi CHP, Ankara'dan İstanbul'a başlattığı 400 km uzunluğundaki protesto yürüşünü, yapacağı büyük bir mitingle bitirecek. Bir parti sözcüsü, İstanbul Maltepe'de Pazar günü yapılacak mitinge “en az bir milyon” insanın geleceğini beklediklerini söyledi.

Aynı sözcü, Cumartesi günü İstanbul il sınırlarına ulaşacaklarını öngördüklerini kaydetti. Kılıçdaroğlu, 15 Haziran'dan bu yana “Adalet Yürüyüşü”ne önderlik ediyor.

Protesto Yürüyüşüne, CHP milletvekili Enis Berberoğlu'nun devlet sınırlarını açıkladığı gerekçesiyle, 25 yıl hapse mahkûm edilmesi neden olmuştu. Eylem, hükümetin ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın uyguladığı politikalara karşı yapılıyor.

Kılıçdaroğlu, hükümetin 15 Temmuz darbe girişimden sonra, Olağanüstü Hal ilan ederek, bir “sivil darbe” yaptığını, ayrıca toplumun artarak sindirilmeye çalışıldığını söyledi. Kılıçdaroğlu, “Adalet Yürüyüşü” ile “halka giydirilmeye çalışılan bu korku gömleğini yırtıp atacağız”, dedi.

www.n-tv.de

Adalet Yürüyüşü

Bu Dede, Erdoğan'a Karşı Yürüyor

Adalet için 400 kilometre yürümek: Türkiye'de ülke tarihinin en büyük gösterilerinden biri düzenleniyor. Kortejin başında: Kemal Dede (68)

Kemal Kılıçdaroğlu Erdoğan'a karşı yürüyor ve kendisine onbin insan eşlik ediyor.

Kemal Kılıçdaroğlu, hemen hemen üç haftadır İstanbul'a doğru yürüyor. "Adalet Yürüyüşü" protestosu, Türk Cumhurbaşkanı Erdoğan'a karşı yapılıyor. Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) lideri Kemal Kılıçdaroğlu, 45 dereceye varan sıcaklıklar altında, günde 15 kilometre yürüyor ve dört çift spor ayakkabısı eskitmiş durumda.

Kemal, Ankara'dan hareket ettiğinde, kendisiyle sadece Türk hükümet yetkilileri alay etmiş, gülmüş ve "Yürü bakalım Kemal Dede!" demişlerdi. Fakat bu arada onbin (!) kadar insan kendisiyle birlikte yürüyor.

10.000 insan Kılıçdaroğlu ile birlikte yürüyor

Yürüyüş, Kılıçdaroğlu'nun siyasi yol arkadaşı Enis Berberoğlu'nun tutuklanmasını protesto etmek yapılıyor. Berberoğlu, tırlarda yapılan bir aramayı gösteren videoların gazetecilere verilmesi nedeniyle tutuklanmıştı. Göstericiler, Berberoğlu'nun serbest bırakılmasını talep ediyorlar.

Erdoğan, Kılıçdaroğlu'nu tutuklatmak istiyor

Cumhurbaşkanı Erdoğan ve hükümeti, muhalefet partisi liderini çoktan "Terörist" ilan etti. Erdoğan'ın kendisi ise, yürüyüşün kitlesel protestolara dönüşmesinden korkuyor şimdi. Boğaz'ın patronu, Kılıç-

daroğlu'nu İstanbul'a girince (Cuma günü gelmesi planlanıyor) tutuklatmak istiyor.

<http://www.heute.at/welt/news/story/Dieser-Opa-marschiert-gegen-Erdogan-42069209>

Stuttgarter Nachrichten

5 Temmuz 2017

Ulrich von Schwerin

Erdoğan'a karşı protesto yürüyüşü Daha fazla adalet için yola çıkmak

Cumhurbaşkanı Erdoğan'a karşı protesto yürüyüşüne katılanlar gittikçe artıyor.

Türk muhalefet partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu Ankara'dan İstanbul'a, yaklaşık 400 km yürüyor. Hükümetin alay ettiği yürüyüş çoktan rahatsız etmeye başladı; çünkü bu arada onbinden fazla insan yürüyüşe katıldı.

Ankara- Kemal Kılıçdaroğlu, tek bir "Adalet" sloganı ile Anadolu'nun içinden geçen karayolu üzerinde üç haftadır İstanbul'a doğru yürüyor. Ankara'dan bu yana yaklaşık 350 km yürüdü. Ancak, sabahın erken saatlerinde, yeni giydiği beyaz gömleği ile herkesi nezaketle selamlayarak, yürüyüş kortejinin önüne geçerken, bu zorlu yürüyüşten hiçbir yorgunluk izi görülüyor üzerinde. Kılıçdaroğlu, "Hak, hukuk, adalet!" diye haykıran, Ankara'dan beri daha da artan kitlesine eli ile tempo veriyor. Birçok Türk, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı'nı, halk önderi Recep Tayyip Erdoğan ile mücadele etmek için çok zayıf ve çekingen buluyordu. Ancak Kılıçdaroğlu, başlattığı "Adalet Yürüyüşü" ile, tüm nezaketine rağmen, öyle kolay kolay yolundan saptırılmayan, irade gücü ile dayanıklı bir adam örneğini sadece Cumhurbaşkanı'na değil, herkese göstermiş oldu.

Sıcaklık yürüyüşçüleri zorluyor

Bu arada, CHP Genel Başkanı'nı her gün 10 binden fazla insan takip ediyor. Yürüyüşçülerin oluşturduğu, karayolunun sağında ilerleyen kortej, kilometrelerce uzunluğa erişti. Yürüyüşçülerin taşıdığı Türk bayrakları ve "Adalet" yazılı pankartlar arasında, giyilen beyaz şapka ve tişörtler nadiren göze çarpıyor. İstanbul'un doğusunda bulunan bu bölgenin doğası koyu yeşille bezenmiş, fakat burada Temmuz sıcakları gölgede 38 dereceyi bulabiliyor. Yol kenarında mısır tarlaları ve kavak ağaçları, ancak asfaltı eriten güneş acımasızca ortalığı kavuruyor. Yola çıktuktan kısa bir süre sonra giydikleri tişörtler, göstericilerin sırtına yapışıyor. Düzenli aralıklara dağıtılan su imdatlarına yetişiyor.

Kılıçdaroğlu bakımından yürüyüşü tetikleyen, Enis Berberoğlu'nun tutuklanmasıydı. CHP milletvekili ve eski gazeteci 14 Haziran'da 25 yıl hapse mahkûm edilmişti. Berberoğlu, Türk gizli servisinin Suriye'deki islamcı asilere silah sevkiyatı yapan bir tır konvoyunun görüntülerini içeren bir videoyu "Cumhuriyet" gazetesine vermekle suçlanmıştı. İlk kez bir CHP milletvekili tutuklanmıştı. Kılıçdaroğlu bakımından bu uyarıcı bir işaret oldu.

Berberoğlu'nun tutuklanması tetikledi

15 Temmuz 2016 tarihinde yapılan başarısız darbe girişiminin ardından, aralarında kürt yanlısı Halkların Demokrasi Partisi (HDP) düzinelerce milletvekilinin de bulunduğu, onbinlerce insan tutuklandı. Çok sayıda HDP siyasetçisi bu nedenle, Kılıçdaroğlu'nun sadece kendi milletvekili zarar görünce, bir başka deyişle, "Şimdi mi sokağa çıkmalıydı" sorusunu yöneltiyor. Kılıçdaroğlu ise, yürüyüşe ara verdiği ve karavanında dinlendiği sırada, Berberoğlu'nun tutuklanmasının tetikleyici neden olduğunu söyledi. İstanbul'da Berberoğlu'nun yattığı cezaevi yakınında büyük bir mitingle sona erecek bu yürüyüş ise "adalet arayan tüm insanlar için" diyor Kılıçdaroğlu.

Kılıçdaroğlu için önemli olan "Korku gömleğini yırtıp atmak"

Erdoğan, olağanüstü hal ilan ederek Türkleri özgürlüklerini çok sınırladığını belirten Kılıçdaroğlu: "Halka giydirilen korku gömleğini yırtıp atmak istiyoruz", dedi. Kılıçdaroğlu, darbe girişiminden bu

yana ilk kez bu protesto yürüyüşüyle bu korkuyu aşmak için bir olanak doğduğunu kaydetti. Bu arada protesto yürüyüşü öyle ölçülere ulaştı ki, kitlelerin temel gereksinmelerinin karşılanmasında sorunlar yaşanabiliyor. Çok şey oldukça iyi örgütlenmiş durumda. Yol kenarlarına düzenli aralıklarla su istasyonları ve çöp kutuları kurulmuş; ancak bu arada lojistik hizmetleri, yoğun kalabalıktan dolayı sınırlarını zorluyor denebilir. Verilen molalarda herkese gölgelik bir alan sağlayacak çadırların sayısı çoktan yetmemeye başladı. Bu nedenle, insanlar yakınlarda buldukları ağaçların altında, mısır tarlalarında veya masaların altında gölgelik bir alan arayarak, biraz olsun serinlemeye çalışıyorlar.

Yiyecek, su ve diğer lojistik hizmetleri her gün bir CHP belediyesi tarafından sağlanıyor. Bir gün İstanbul-Kadıköy Belediyesi, bir başka gün Bursa-Nilüfer Belediyesi veya Ankara-Çankaya Belediyesi sorumluluk üstlenmiş. Yürüyüşün güvenliği, siyah üniformaları içinde göstericilerden daha çok terleyen, merhamet ile güvensizlikten oluşan karışık duygularla bakılan çok sayıdaki çevik kuvvet polisleri tarafından sağlanıyor.

Alay eden, azarlayan ve tehdit eden hükümet ise, daha henüz herhangi bir müdahalede bulunmadı. Erdoğan'ın bu yürüyüşle teröristleri desteklemekle suçladığı ve bir muhalefet partisi olarak, hakların aşıldığını söylemesi karşısında CHP lideri serinkanlılıkla cevap verdi: "Bunlar bir diktatöre uyan sözler." Kılıçdaroğlu, Erdoğan'ın yürüyüşü kriminalize etmek istediğini, ancak gösteri yapmanın anayasal bir hak olduğunu sözlerine ekledi.

İzlenen ve tutuklananların kişisel öyküleri

Yürüyüşçülerin çoğu sadece bir sabah katılıp sonra gidiyor;, ama Mustafa Kemal Gültekin gibileri yürüyüşün başından bu yana yolda. Taktığı hasır şapka altındaki üç günlük beyaz top sakallı bu yarı kel adam, CHP'nin en uçtaki sol kanadını temsil ediyor ve 40 yıldır aktif siyasetin içinde. Birçok kez tutuklanmış. Bu yürüyüşü uzun demokrasi, sekülerizm ve özgürlük mücadelesinin bir parçası olarak görüyor. Yürüyüşün muhalefet için bir dönüm noktası olduğuna inanıyor. Yürüyüşe katılmış olan Gültekin ve diğer sol eylemciler, sendikacılar, gazeteciler ve avukatlar için "Adalet" soyut bir kavram değil. Birçoğu adalet konu-

suyla ilgili kişisel öykülerini anlatabilirler: İşten çıkarılma, tutuklanma ve izlenme öyküleri.

Eleştirenler de muhalefet partisi liderini “kesinlikle dürüst” buluyor

Erdoğan’ın, kendisini eleştirenlere karşı sergilediği sert tutum, darbe girişiminden bir yıl geçmesine rağmen, kendisini ne denli tehdit altında hissettiğini gösteriyor. Gerçi, Cumhurbaşkanı olarak büyük yetkilere sahip olacağı bir anayasa referandumunun kabul edilmesini daha yeni sağladı; ancak 16 Nisan’da yapılan referandumun resmi açıklamaya göre yüzde 51 ile kabul edilmesi, beklenen oranın çok altında kaldığını, ayrıca oldukça da tartışmalı bir süreç yaşandığını ortaya koydu. Referandumun sonucu, çoğunluk olmasa da, Türklerin büyük bir bölümünün Erdoğan’a daha fazla güç vermeye hazır olmadığını kanıtladı. ‘Hayır’ kampının da güçlü olduğunu gören Kılıçdaroğlu sonuca sevindi; ancak partisi tarafından, taraftarlarını sokağa, protestoya çağırarak hususunda ürkek davrandığı yönündeki çok sayıdaki eleştiriyi de işitmek durumunda kaldı.

CHP emekçisi Gültekin, yol kenarına kurulan çadır kampında gece bastırırken, Kılıçdaroğlu’nun elbette parti yönetiminde tartışmalı olduğunu söylüyor. Çok sayıda parti ileri gelenlerinin de yürüyüşe karşı olduklarını, ancak tabanın Kılıçdaroğlu’nu izlediğini de belirtiyor, Gültekin. Kendisinin de çoğu konuda Genel Başkan ile aynı görüşte olmadığını söyleyen Gültekin, yine de Kılıçdaroğlu’nun arkasında durduğunu vurgulayarak: “Kesinlikle dürüst ve güvenilir biridir. İnsanları dinler ve eleştirileri göğüsler. O, gerçek bir demokrattır” dedi.

CHP Genel Başkanı kendi konumunu sağlamlaştırdı

Kılıçdaroğlu, bu yürüyüşle siyasi olarak neyi harekete geçirebileceği henüz belli değil. Ancak CHP lideri olarak kendi konumunu çok belirgin bir biçimde güçlendirdi. Hürriyet gazetesi yazarı Kanat Atkaya bunu kabullenerek: “Kılıçdaroğlu, beklenmedik bir siyasi hamleyle kendisini nihayet gerçekten de gündem belirleyen bir muhalefet partisi

liderine dönüştürdü” diye yazdı köşesinde. Atkaya’ya göre bunun en belirgin işareti, hükümetin alay ederek veya “ironik yorumlar” ile değil, artık tehditlerle tepki vermesi.

Erdoğan’ın Adalet ve Kalkınma Partisi’nden (AKP) bir sözcü, Kılıçdaroğlu’nun “Türkiye’yi bir kaosa sürüklemek” istediği ve “Hainlerin sözcülüğünü” yaptığını ileri sürerek, kızgınlığını dile getirmiş. Öyle anlaşılıyor ki, adında “adalet” olan bir parti, ülkeyi 15 yıldır yönetmesine rağmen, geride adalete bu kadar susamış Türkler bıraktığını, gittikçe büyüyen bir rahatsızlıkla ele alıyor.

<http://www.stuttgarter-nachrichten.de/inhalt.protestmarsch-gegen-erdogan-a-uf-dem-weg-zu-mehr-gerechtigkeit.b862db3a-d4c2-4417-b5aa-099f87c4fb13.html>

Türkiye’de demokrasi yürüyüşü

KEMAL KILIÇDAROĞLU: Adalet Arıyorum!

Ülkemde demokrasi tehdit altında. Resmen tek adam yönetimi var, TBMM işlevsiz hale getirildi, kuvvetler ayrılığı ilkesinden uzaklaşıldı. Darbe girişimi ile hiç ilgisi olmayan çok sayıda kişi tutuklu. Yürümenin nedenleri...

15 Haziran günü Ankara’dan İstanbul’a başlattığım Adalet Yürüyüşüne devam ediyorum. Niçin yürüyorum?

Bu 450 kilometrelik yürüyüşün tek bir amacı var; adalet.

“Sokakta adalet aranır mı?” diye soruyorlar. Evet, aranır. Ülkenizde büyük haksızlıklar, adaletsizlikler var ve ülkenizin mahkemeleri adalet dağıtmaktan uzaksa, ayağa kalkarsınız ve yollara düşersiniz. Benim de yaptığım budur.

Tek bir sloganım var: ADALET.

15 Temmuz 2016 günü ülkemiz, faillerinin çoğu Gülençi subaylardan oluşan kanlı bir askeri darbe girişimi ile karşı karşıya kaldı. O gece darbeciler halkın üzerine acımasızca ateş açtı, 249 yurttaşımızı öldürdü, yüzlercesini de yaraladı. Ancak demokrasiyi benimsemiş her kesimden halk, sokağa çıkarak, bu menfur darbe girişimini püskürttü.

İnsanlar sokakta öldürülürken, bütün partilerin katılımı ile TBMM toplandı, demokrasiye sahip çıktı, ortak bir bildiri ile de darbecilere karşı birlikte mücadele kararı alındı.

Demokrasimize kast eden ve insanlarımızı öldüren darbeci asker-

ler, diğer kamu görevlileri ve onları destekleyen sivillerin yargılanması ve cezalandırılması kaçınılmazdır. Hükümetin, buna benzer müdahaleleri önlemek için tedbirler alma hakkı da vardır.

Ancak bütün bunların hukukun içinde yapılması gerekir.

Ne var ki, böyle olmamış, 20 Temmuz'da ilan edilen olağanüstü hal bahane edilerek hukukun dışına çıkılmış, ülke keyfi bir Şekilde yönetilmeye başlanmıştır. şu anda Türkiye'de parlamento fiilen devre dışıdır, lke Erdoğan'ın kararnemeleri ile yönetilmektedir. Hiç kuşku yok ki bu bir sivil darbedir.

16 Nisan 2017 anayasa referandumu işte böylesine bir baskı ortamında yapılmıştır. Adaletsiz ve eşit olmayan koşullarda yapılan ve sonuçları şaibeli olan referandumla kuvvetler ayrılığı ilkesinden uzaklaşılmış, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin hukuk devleti niteliği ciddi Şekilde zedelenmiştir.

Adalet ve Kalkınma Partisi, giderek demokrasiden uzaklaşmakta. lkemde şu anda resmen bir tek adam yönetimi var. 15 Temmuz askeri darbe girişimini püskürten Türkiye, şimdi 20 Temmuz darbesini bütün yakıcılığıyla yaşamaktadır.

20 Temmuz sivil darbesinin egemen olduğu bu bir yıllık dönemde, askeri darbe girişimi ile hiç ilgisi olmayan çok sayıda muhalif tutuklanmış; on binlerce insan, kamu görevinden çıkartılmıştır. Aylar geçmesine rağmen bu insanlara henüz kendilerini savunma olanağı verilmemiştir.

Yargı bağımsızlığı tümüyle ortadan kaldırılmış, iktidar yargıya açıkça talimat verir hale gelmiştir. Tutuksuz yargılama kararı veren savcı ve yargıçlar görevlerinden alınıp tutuklanabilmektedir.

şu anda lkemde 159 gazeteci ve medya çalışanı, 12 milletvekili ve yüzlerce akademisyen hapidedir. Maalesef artık Türkiye'de ifade ve basın özgürlüğünden söz etmek olanaklı değildir.

En son partimin milletvekili Enis Berberoğlu tutuklandı. Berbe-

roğlu, milletvekilidir ama öncesinde 33 yıllık gazetecilik kariyerine sahiptir. Ve tutuklanmasına neden olan davada da doğrudan gazetecilik yargılanmaktadır.

Berberoğlu'nun tutuklanması bardağı taşıran son damla oldu. 15 Haziran'da 'Bıçak kemiğe dayandı' diyerek 'Adalet Yürüyüşünü' başlattım.

Ama sadece Enis Berberoğlu için yürümüyorum.

Benim ülkemde toplumun her kesiminden çok sayıda insan haksızlık, hukuksuzluk, adaletsizlikle karşı karşıya. Ben tüm bu insanlar için yürüyorum.

Benim ülkemde çok sayıda kadın ve çocuk şiddet kurbanı olmaktadır. İnsanlar, kimlikleri, inançları ve yaşam tarzlarından dolayı ayrımcılığa tabi tutulmaktadır. Bu büyük adaletsizliklere karşı yürüyorum.

Benim ülkemde 1 milyonun üstünde çocuk işçi var.

Benim ülkemde her yıl 2 bin işçi iş kazalarında ölmektedir.

Benim ülkemde milyonlarca insan açlık sınırının altında olan asgari ücretle ve uygun olmayan koşullarda çalışmak zorundadır.

İşte ben bu insanlar için yürüyorum.

Sadece benim ülkemde mi? Hayır; dünyada da pek çok konuda adaletsizlik egemen.

Politik ve ekonomik güçlerin hırsları dünyayı kana ve ateşe boğmuş durumda. Devam eden savaşlarda, iç karışıklıklarda çok sayıda masum insan can vermekte.

Terör dünyamızda kol gezmektedir. Her gün yüzlerce insan teröre kurban gitmekte. Bu büyük bir adaletsizlik ve ben tüm terör kurbanları için yürüyorum.

Dünyadaki zenginlikler adil paylaşılmıyor. Çok sayıda yoksul insan var. Açlıktan ölen insanlar, çocuklar var. Bu büyük adaletsizliğe dikkat çekmek için yürüyorum.

Savaşlar, iç çatışmalar, baskılar ve açlıktan kaçan milyonlarca insan yerlerinden yurtlarından edilmiş, mülteci olmuşlardır. Her yıl güvenlik, ekmek ve özgürlük için batı ülkelerine gitmeye çalışan binlerce insan, Akdeniz'in soğuk sularında boğulmakta. Bu büyük adaletsizliğe karşı, Aylan bebekler ölmesin diye yürüyorum.

Dünyamız talan edilmekte, insanların ve diğer canlıların yaşam alanları yok edilmekte. Bu büyük bir adaletsizliktir ve ben tüm insanlık için, gelecek kuşaklar için yürüyorum.

Ben çağdaş Türkiye'nin kurucusu olan ve Türkiye'nin demokrasi ile tanışmasını sağlayan Cumhuriyet Halk Partisi'nin Genel Başkanıyım. Ülkemdeki ve dünyadaki adaletsizliklere karşı yürürken hiç de karamsar değilim. Halkımın bütün baskı ve zorluklara rağmen ülkemde demokrasiyi yeniden tesis edeceğine, adaletin bu ülkede ayağa kaldırılacağına inanıyorum. Aynı şekilde daha adil bir dünyanın olanaklı olduğunu da düşünüyorum. Çünkü ben biliyorum ki çok sayıda vicdanlı insan dünyamızdaki adaletsizliklerin nasıl azaltılacağı üzerine kafa yormaktadır...

<http://www.faz.net/aktuell/feuilleton/medien/kemal-k-l-cdaro-lu-adalet-ar-yorum-15094539.html>

Jürgen Gottschlich/Türkiye Muhabiri/Politika-Avrupa Sayfası Yorum

Türkiye’de Muhalefet

Adalet talebi durdurulamıyor

Yürüyüşe geçen hükümet muhalifleri, Cumhurbaşkanı Erdoğan’a meydan okuyor. Başarıyla: Henüz yürüyüşe katılmayanlar, en azından onun hakkında konuşuyor.

Türkiye’de yapılan Adalet Yürüyüşü, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan açısından gün geçtikçe gerçek bir meydan okumaya dönüşüyor. CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu tarafından 15 Haziran’da başlatılan yürüyüş, adeta bir siyasi tsunami etkisi yaratarak, tüm ülkeye yayılıyor. Ülkede yaşayan her kadın ve erkek bu yürüyüş hakkında konuşuyor. Hükümete yakın yayın kuruluşları bile, küçümseyerek de olsa, yürüyüşle ilgili haber yayınlamak zorunda kalıyorlar.

Kılıçdaroğlu, parti politikası yürütmek ve temel istemleri olan adalete bütünüyle odaklanmak gibi, yürüyüş öncesi koyduğu kuralların da katkısıyla, geçen yıl 20 Temmuz’da ilan edilen Olağanüstü Hal uygulamasından bu yana, baskılar, keyfi tutuklamalar ve işten çıkarmalar gibi hususlarda, tüm insanların dikkatini çekmeyi başardı.

Hükümet yürüyüşün başlarında, alaycı bir tavır içindeyken, zaman geçtikçe paniğe kapıldı. Şimdi tüm muhalifler yeniden terörist olarak damgalanmak isteniyor, fakat artık bundan kimse etkilenmiyor. Ancak hükümetin kullandığı sözler sertleştikçe, yürüyüşe şiddet kullanarak saldırılma tehlikesi de artıyor.

Yürüyüşe katılanlar için bu yürüyüş artık çoktan öfke ve hayal kırıklıklarının, yeni umutlara dönüştüğü bir saydamlaşma mecrası haline geldi. Yürüyüşçüler hafta sonu İstanbul’a ulaşmış olacaklar ve orada

yapılacak kitlesel bir mitingle de beklentilerini haykırarak dillendirecekler.

Bu yürüyüşün, ülkeyi tehdit eden diktatörlüğe karşı yapılacak olası yeni eylemleri hızlandırması ve gelecekte adalet ile bağımsız bir yargının, birlikte yaşamın yeniden temeli haline gelmesi umut ediliyor.

<http://www.taz.de/!5423428/>

Junge Welt

6 Temmuz 2017

Nick Brauns/Yurtdışı Haberleri

Provokasyonlara karşı uyarı

Türkiye: Kemalistlerin Adalet Yürüyüşü İstanbul'a yaklaşıyor. Hükümet, yürüyüşçülere karşı ortam hazırlıyor

Kemalist Cumhuriyet Halk Partisi CHP'nin Haziran ayı ortasında Ankara'dan İstanbul'a başlattığı bu yürüyüşün temel istemi "Adalet". CHP taraftarlarının yanı sıra, sosyalistler, Kürtler, hatta Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan hükümetine muhalif bazı dinsel-muhafazakârlar bile "Gandi Kemal" in arkasına düştü. 68 yaşındaki muhalefet partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu, dış görünüşü bakımından benzerliği nedeniyle "Gandi" olarak nitelendiriliyor. Yürüyüşte herhangi bir parti simgesi göze çarpmıyor; fakat büyük Türk bayrakları görülebiliyor.

Geleneksel olarak devlet odaklı olan CHP'nin sokağa çıkmasını tetikleyen konu, parti milletvekili Enis Berberoğlu'nun "devlet sırlarını açıklamak" gerekçesiyle, 25 yıl hapse mahkûm edilemesiydi. Eski gazeteci Beberoğlu, Suriye'deki terör gruplarına yapılan silah sevkiyatıyla ilgili bilgileri basına vermekle suçlanmıştı.

Hafta başından bu yana zırhlı polis araçları eşliğinde yürüyen binlerce katılımcının önünde daha 100 km civarında yol var. Kortej, 15 milyonluk yoğun nüfuslu metropol kent İstanbul'a yaklaştıkça, hükümette olan dinsel-milliyetçi Adalet ve Kalkınma Partisi AKP'nin sınırları artıyor. Başbakan Binali Yıldırım, Kürt PKK ve geçen yıl darbe girişiminde bulunmaktan sorumlu tutulan Gülen hareketi gibi "terör örgütlerinin", alkış tutarak yürüyüşe katıldıklarını savundu. Sabah gazetesi, AKP sözcücüsü Mahir Ünal'ın, Kılıçdaroğlu'nun "Türkiye'yi kaosa sürüklemek" istediği yönündeki suçlamasını yayımladı.

Kılıçdaroğlu, Hürriyet'e yaptığı açıklamada, hükümete yakın aşırı milliyetçi bir grubun korteje saldırı düzenleyeceği yönünde elinde bilgiler olduğunu söyledi. Saldırımı, sanki yürüyüşten rahatsız olmuş yurttaşlar düzenlemiş gibi göstereceklerini belirten Kılıçdaroğlu: "Hükümet, toplumun kutuplaştığı ve kamu düzeninin bozulduğu gerekçesiyle, Olağanüstü Hali bahane ederek, İstanbul'a ulaşmadan önce yürüyüşümüzü yasaklamak istiyor" dedi. Kılıçdaroğlu, yürüyüşe katılanların olası provokasyonlara alkışla tepki vermesini istedi.

CHP Genel Başkanı, bu tepkinin nasıl verileceğini, birkaç gün önce, yol kenarındaki faşist bir bozkurtun provokasyonla bozkurt işareti ile verdiği selamı, aynı işareti yaparak karşılaması ile göstermiş oldu. CHP Genel Başkanı bu faşist selamı hemen reddetti; ancak aralarında CHP taraftarları da olan sosyal medyada bu husus alaya alınarak çok konuşuldu.

Yürüyüşün 9 Temmuz'da, Berberoğlu'nun kaldığı İstanbul-Maltepe'deki cezaevi önünde yapılacak büyük bir mitingin ardından, sona ermesi bekleniyor. CHP milletvekilinin dışında, Kürt yanlısı ve sol Halkların Demokrasi Partisi HDP mensubu bir düzine kadar milletvekili de tutuklu bulunuyor. Kasım ayından beri Edirne Cezaevinde tutuklu bulunan HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş, bu yürüyüşün tüm muhalif güçleri biraraya getirmesinin belirleyici olduğunu açıkladı.

HDP milletvekilleri ve yönetim kurulu üyelerinden oluşan bir heyet, hafta başında geçici bir süreyle yürüyüşte Kılıçdaroğlu'nun yanında yer aldı. Hükümet tarafından görevden alınan Mardin Belediye Başkanı Ahmet Türk, HDP heyeti adına yaptığı açıklamada: "Adalet Yürüyüşü'nü desteklemek için burdayız. Ancak, adaletsizlikten en çok

acı çeken Kürtler için demokratik koşullar oluşturulmadığı sürece, adalet çabamız yarım kalacaktır” dedi. 2011 yılında Türk savaş uçaklarının saldırısıyla, Kürt köyü Roboski’de öldürülen 34 kişinin yakınları da yürüyüşe katılarak destek verdi. Tıpkı, “Barış İçin Akademisyenler Bildirisi”ni imzalayan ve bu nedenle üniversitedeki işlerini yitiren akademisyenler gibi. Akademisyenler, yıkılan Kürt köylerine de yürüyüş yapılmasını istemişler ve “Orada yaşayanların acısını kimse duymadı. Cizre ve Sur’da olanlardan kimse haberdar olmadı” demişlerdi.

<https://www.jungewelt.de/loginFailed.php?ref=/artikel/313753.warung-vor-provokationen.html>

Die Tageszeitung

7 Temmuz 2017

Jürgen Gottschlich/Türkiye Temsilcisi/Politika-Avrupa Sayfası

Türkiye’de Büyük Protesto Yürüyüşü

“Bu yürüyüş bana tekrar cesaret verdi”

Pazar günü İstanbul’da sona erecek “Adalet Yürüyüşü”ne her gün daha fazla insan katılıyor. Muhalefet partisi lideri Kılıçdaroğlu, her türlü parti sembolünü bir yana bırakarak, herkesi katılmaya davet etti.

“Adalet Yürüyüşü”, uzun süredir yapılan en büyük protesto gösterisi.

İSTANBUL taz | “Çocuklarımız için! Burada, gelecekte tekrar özgür ve adaletli bir ülkede yaşayabilsinler diye, çocuklarımız için yürüyoruz!”. Kadın, nefes nefese kalmış, ancak buna rağmen çöşkuyla ıslıl ıslıl parlıyor adeta. Devlet memuru olduğu için korkuyor ve adını söylemek istemiyor. “Ancak”, diyor, “Yürüyüş bana tekrar cesaret verdi.

Türkiye’de binler, yüzbinler, hatta milyonlar benim gibi düşünüyor.”

Yıllık izin kullanmış ve üç gündür “Adalet Yürüyüşü”ne katılıyor. Her gün yaklaşık 20 km kızgın güneş altında, sıcaktan yanan asfalt üzerinde. Buna rağmen herkesin morali çok yüksek. “Gün geçtikçe sayımız artıyor, Türkiye’de herkes sesimizi duyuyor.”

Yol kenarında yürüyüşçüleri bekleyenlerin heyecanı artıyor. Kortej, Marmara denizi kıyısında yer alan, dört şeritli Ankara-İstanbul karayolu üzerindeki bu küçük yerleşim yerine, Hereke’ye Çarşamba günü öğlene doğru ulaşmış olacak. Gelen ilk ikmal otobüslerini görünce, “birazdan gelirler” diye sesleniyor bekleyenler birbirlerine. Ancak çok sayıda polis, önlerini kapattığı için, göstericileri görmek olanaklı olmuyor önce.

Polis, bu sabah yürüyüşe saldırı hazırlığı içinde olduğu söylenen altı DEAŞ suiskastçısını tutukladı. Önce, 30 bin kadar yürüyüşçüden oluşan kortejin önünde ilerleyen zırhlı Tomalar görünüyor. Sonra, yürüyüşçüleri çevreleyen polis eskortu o kadar sıkı ki, içeri girmek neredeyse olanaklı değil.

Yargıya güven kalmadı

Yürüyüşü başlatan, Türkiye’nin yeni kahramanı, Kemal Kılıçdaroğlu’na bugünlerde, tutuksuz yargılanan çok sayıda gazeteci de eşlik ediyor. Bunların arasında, Cumhuriyet gazetetesinin başkent Ankara temsilcisi Erdem Gül de var. Erdem Gül, Can Dündar ile birlikte devlet sırlarını açıklamak savıyla yargılanıyor. Hatırlanacak olursa, CHP milletvekili ve gazeteci Enis Berberoğlu’nun tutuklanması, yürüyüşü tetikleyen son olaydı. Berberoğlu, Suriye’ye yapılan yasa dışı silah sevkiyatının ortaya çıkmasını sağlayan haber malzemesini Cumhuriyet gazetesine vermek suçlamasıyla, 25 yıl hapse muhkum edilmişti.

Yürüyüşçülerin birçoğu, üzerinde “Adalet” yazan beyaz şapka ve tişört giyiyor. Kortej o kadar uzun ki, hiçbir yerden sonu görülemiyor; ancak en sonunda daha az polis olduğundan, kısmen daha rahat hareket edilebiliyor. Üç genç üniversite öğrencisi henüz bu sabah yürüyüşe katılmışlar ve İstanbul’a kadar da yürümek istiyorlar. Aralarında

uluslararası ilişkiler öğrenimi gören biri, Kılıçdaroğlu'nun "Çok geç" herakete geçtiğini ve "CHP'nin çok daha önce sokağa çıkması" gerektiğini söylüyor. Bu eleştiri, ülkenin en büyük muhalefet partisi, sosyaldemokrat-kemalist CHP'nin liderine yaygın biçimde yöneltiyor. Türkiye'nin "Gandi"si Kılıçdaroğlu, şimdije değin, saldırgan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a karşı koyabilecek güçte ve sertlikte görülüyordu.

Ancak 68 yaşındaki muhalefet partisi liderine verilen destek, yürüyüşe başlamasıyla, artıyor. Kılıçdaroğlu, akıllıca verdiği kararla, yürüyüşte CHP'yi çağrıştıracak herhangi bir işaret ve simgenin kullanılmasını istemedi. "Adalet" talep eden herkesi yürüyüşe davet etti. Geçen yıl 20 Temmuz'da yürürlüğe giren Olağanüstü Hal uygulaması ile kitlesel tutuklamalar ve işten çıkarılmalar göz önünde tutulduğunda (yaklaşık 50.000 kişi tutuklanmış, 150.000 kişi işten çıkarılmıştır), Türklerin yüzde 75'i yaşananları bir adalet eksikliği sorunu olarak adlandırıyor. Artık çoğu AKP taraftarı da yargıya güvenilemeyeceğini söylüyor.

"Sesimizin tekrar duyulmasını sağlamalıyız"

Kılıçdaroğlu, bu nedenle CHP taraftarlarını çok aşarak, kitleleri adalet yürüyüşü için harekete geçirebildi. Çok sayıda insan, yaşadıkları sorunlarıyla yalnız olmadıklarını görmeye başlayınca, yeniden umutlandı. Kuzey Amerika'da yaşayan yaşlı bir kadın, sırf yürüyüşe katılmak için eski yurduna gelmiş: "Sesimizin tekrar duyulmasını sağlamalıyız. Bu hükümetle hemfikir değiliz! Dünya bunu görsün! Yazın bunu!" diyor. Çok sayıda Türk, Erdoğan'ın Nisan ayında Başkanlık sistemine geçişle ilgili yapılan Anayasa referandumunu çok az oy farkıyla kazanması sonucunda, dünyada Türkiye'de demokrasi savaşımının kaybedildiğine dair bir izlenim oluşmasından korkuyor. Muhalefet Erdoğan'ı referandumu manipüle etmekle suçlamıştı.

Yürüyüşte olan CHP milletvekili ve eski gazeteci Utku Çakırözer, "Ancak demokrasimizin arkasında duracağız! Hem parlamentoda, hem de sokakta! Hükümet artık bu yürüyüşü yok saymıyor ve çok sinirli. Yürüyüşümüzün, 15 Temmuz darbe girişimi yıl dönümü kahramanlık kutlamalarını gölgeleyeceğinden endişe ediyorlar. Bir milyondan fazla gösterici, Pazar günü İstanbul'da olacağız" dedi.

Yürüyüşten sonra nasıl devam edilecek? Kemal Kılıçdaroğlu, yıllardır ilk kez, insanları hükümetin keyfi uygulamalarına karşı harekete geçirmeyi başardı. Utku Çakırözer “Yeni bir bilinç ortaya çıktı. Bu yeni bilinç, hem parlamentoda, hem de diğer sokak eylemlerimizle vereceğimiz demokrasi savaşımımızı çok destekleyecektir. Erdoğan bunu hissedecektir” inancında.

<http://www.taz.de/!5423407&SuchRahmen=Print/>

FOCUS-Online

7 Temmuz 2017

Julian Rohrer/Redaktör

Türkiye

Adalet Yürüyüşü, Erdoğan’a Meydan Okuyor

Kemal Kılıçdaroğlu yürüyor ve yürüyor. Cumhuriyet Halk Partisi CHP’nin lideri 15 Haziran’dan bu yana günde yaklaşık 20 km yürüdü. 9 Temmuz’da ise İstanbul’a ulaşmış olacak. Cumhurbaşkanı Erdoğan yürüyüşü kuşkuyla izliyor.

Türk medyasında “Bir zamanlar Hindistan’da Gandhi gibi” şeklinde başlıkla anılan Kılıçdaroğlu’nun protestosu, aynı partide görev yaptığı Enis Berberoğlu’nun tutuklanması tetiklemişti. Kılıçdaroğlu ile birlikte artık 10 bin insan yürüyor neredeyse. Sayı her geçen gün artıyor. Kortej, 9 Temmuz’da İstanbul’a ulaşmış olacak. Çoğu zaman üzerinde “Adalet” sözcüğü yazan bir pankart taşıyor Kılıçdaroğlu.

Geçtiğimiz günler olağanüstü sıcak olmasına karşın, muhalefet partisi lideri hedefine ulaşmak hususunda oldukça kararlı. Hedef, CHP milletvekili Berberoğlu’nun tutuklu bulunduğu İstanbul Maltepe Cezaevi. Berberoğlu, Cumhuriyet gazetesinden Can Dündar ve Erdem Gül

adlı gazetecilere 2014 yılında film malzemesi vermekle suçlanmıştı. Verilen filmde, Türk gizli servisi MİT'in Suriye'ye silah taşıdığı görülmüyordu. Gazete, olayı 2015 yılında haberleşmişti. Eski gazeteci ve bugünkü milletvekili Berberoğlu, yaklaşık iki hafta önce 25 yıl hapse mahkûm edilmişti. Berberoğlu, 15 Temmuz 2016 yılındaki darbe girişiminden bu yana hapse çarptırılan ilk CHP milletvekili oldu.

Protesto yürüyüşü şöyle gerçekleşti

Yüzbinlerce insan, Kemal Kılıçdaroğlu'nun başlattığı "Adalet Yürüyüşü" sonunda İstanbul'da toplandı. Kılıçdaroğlu kalabalıklara, "9 Temmuz yürüyüşünün sonu değil, özgürlüğün başlangıcıdır" dedi ve tutuklu tüm gazeteci ve milletvekillerinin serbest bırakılmasını istedi. Etkinliği düzenleyenler, iki milyondan fazla katılımcının olduğunu söylüyor. Miting yüksek güvenlik önlemleri altında gerçekleşti. Sahilde bir savaş gemisi de vardı. Başbakan Binali Yıldırım Cuma günü yaptığı açıklamada, gösterinin güvenliğini güvence altına almak için tüm gerekenlerin yapıldığını söyledi.

Her şeyi bir tutuklama tetikledi

Kılıçdaroğlu, Deutsche Welle ile yaptığı bir söyleşide, bu fikrin uzun zamandır aklında olgunlaştığını söyledi. Ancak, Berberoğlu'nun tutuklanmasının bardağı taşıran son damla olduğunu belirterek, "Berberoğlu tutuklanır tutuklanmaz hemen toplandık. Protesto fikrimi ilk kez bu toplantıda dile getirdim", dedi. Partideki arkadaşlarına, artık adalet konusunun merkeze alınmasının zamanının geldiğini bildiren sosyal demokrat Kılıçdaroğlu "Adalet tüm dinlerin temelidir! Hak, adalet temeline dayanır!" dedi. Bu nedenle, üzerinde adalet yazılı bir pankart taşımaya karar verdiğini söyleyen Kılıçdaroğlu, yürüyüşün amacının sadece adaleti yükseltmek olmadığını, aynı zamanda tüm dünyaya Türk toplumunun adalete olan özlemini duyurmak olduğunu sözlerine ekledi.

Kılıçdaroğlu'nun yürüyüşü, Türk hükümetinin hoşuna gitmedi. Cumhurbaşkanı Erdoğan, Kılıçdaroğlu ve yol arkadaşlarını teröristlere yakın göstermek çabasında. Erdoğan, yayıncılarla düzenlediği bir toplantıda, "Terör örgütleriyle birlikte yasalar çiğnenirse, elbette yaptırım

uygulanır! Yürüyüşçüleri 15 Temmuz darbecilerinden ayıran şey ne?” diye sordu ve “otoyolları işgal etmek isterlerse, darbecilere nasıl tepki verdiysek, aynı tepkiyi veririz” tehdidinden bulundu. Ayrıca, Erdoğan önümüzdeki günlerde neler olabileceğine ilişkin şunları söyledi: “İnsanları sokağa çağırmanın ne onlara ne de ülkeye yararı var. Yargı, yarın onları bir yerlere çağırırsa, sakın şaşırmasınlar.”

Erdoğan ve hükümet, yürüyüşün başında önce beklediler; ancak yürüyüş büyük dikkat çekince ve katılım çok yüksek olunca, şimdi alarma geçtikleri görülüyor. Erdoğan, “Yürüyebilmeleri bizim tevccühümüzdür” dedi. Hükümete yakın medya kuruluşlarından “Güneş” gazetesi, adalet yürüyüşünü 2013 yılındaki Gezi Direnişine benzetti. Güneş gazetesi, Kılıçdaroğlu’nun o zaman olduğu gibi, şimdi de ülkede yeniden kaos ve anarşi yaratmak istediğini, gazete yorumcularından biri “Ancak bunu başaramayacaktır” diye yazdı.

Tehditler hedefini bul(a)mıyor

Ancak Kılıçdaroğlu, Erdoğan’ın bu ifadeleri karşısında hiç tereddüte düşmedi. Cumhuriyet savcılarının her an hareketi geçebileceği biçimdeki tehditlere Kılıçdaroğlu, “Bu ülkede artık bağımsız yargı ve adalet kalmadığını bildiğiniz için tehdit ediyorsunuz. Biz yasalara tamamen uyuyoruz ve provokasyonlara gelmeyiz” dedi. Erdoğan’ın kendisini hedef tahtasına koymasının, doğru yolda olduklarını gösterdiğini belirtti: “Herşeye orantısız cevaplar veriyorlar. Erdoğan provokasyonlarda bulundu; ancak görüyorsunuz, bana bir şey olmadı. Haklarımızı kullanıyoruz. Sahip olduğumuz haklarımızı bize lütfettiğini düşünen biri varsa, o bir diktatördür” dedi.

Kılıçdaroğlu’na göre, Erdoğan hükümeti, demokrasiyi kurmak veya geliştirmek niyetinde değil. “Protestomuzla demokrasiyi yeniden oluşturmak için birinin bedel ödemesi gerekirse, önce siyasetçilerin bu bedeli ödemesi gerekir, yurttaşların değil” dedi.

CHP ve lideri, şu sıralarda sadece Erdoğan ve hükümeti tarafından değil, Kürt yanlısı HDP milletvekili Mithat Sancar da Kılıçdaroğlu ve “Adalet Yürüyüşü”nü eleştirdi. Her iki muhalefet partisi, yapılan Anayasa referandumunda birlikte hayır oyu vermişlerdi. Sancar, “CHP’nin bu protestosu çok geç oldu. Ayrıca, CHP kendi milletvekilinin tutuk-

lanmasında ortak sorumluluk taşımaktadır. Berberoğlu, kendi partisinin bir kurbanıdır” dedi.

Muhalefet de protestoya eleştirel bakıyor

Mithat Sancar, böylece CHP'nin, kendi milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılması hususundaki olumsuz tününe da göndermede bulunuyor. Tüm demokrasilerde olduğu gibi, Türkiye’de de milletvekillerinin olağan olarak dokunulmazlığı vardı. Ancak 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleşen darbe girişiminden önce, ağırlıkla terörle suçlanan yaklaşık 130 milletvekilinin dokunulmazlığı kaldırılmıştı. Milletvekilleri dokunulmazlıklarının kaldırılması hususunda Anayasa değişikliği yapabilmek için parlamentoda gerekli üçte iki çoğunluk, Mayıs 2016’da AKP önerisi ile parlamentoya sunulmuş, CHP’nin de olumlu oylarıyla kabul edilmişti. Böylece, haklarında ceza yasası bakımından önemli suçlamalar bulunan milletvekilleri ve tüm diğer milletvekilleri için, Anayasanın dokunulmazlığı güvence altına alan bu bölümü kaldırılmış oldu.

CHP’nin de parlamenterlerin yargılanması için oy vermiş olması, partinin ne kadar parçalanmış ve ürkek olduğunu gösterdi. Anayasa değişikliğinin ardından, şimdiye kadar çoğunlukla HDP politikalarını kapsayan çok sayıda tutuklamalar gerçekleşmişti. Berberoğlu hakkında verilen bu bağlayıcı yargı kararı, ilk kez bir CHP siyasetçisi ile ilgiliydi. Halen 10 HDP milletvekili gözaltında tutuluyor. Birçok HDP milletvekilinin yargılamasından sonra milletvekillikleri düşürüldü. Sancar, “CHP, bizlere baskı yapılmasına katkıda bulunmuştur. Bizlere yönelen tutuklamalar konusunda suç ortağıdır.” Buna rağmen protesto yürüyüşünün önemli olduğunu belirten Sancar, “Şimdi protesto yürüyüşü yapılması, hiç yapılmamasından iyidir” dedi.

Protesto yürüyüşü 25 gün sürecek ve adaletin en fazla talep edildiği yerde bitecek: Bir cezaevi önünde.

www.focus.de

Erdoğan'a Karşı Protesto Yürüyüşü

Adalet Adına 430 Kilometre Yürümek

Her gün daha fazla Türk, protesto yürüyüşüne katılıyor. Bu da Erdoğan'ı etkiliyor. Kemal Kılıçdaroğlu, İstanbul il sınırında beyaz güvercinler uçurdu.

Kemal Kılıçdaroğlu ve arkadaşları, İstanbul il sınırlarını gösteren mavi tabelanın önünde beyaz güvercinler uçurdu. Türkiye'nin en büyük muhalefet partisinin Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın otoriter yönetimine karşı meydan okuduktan sonra, başlattığı bu siyasi protesto eylemini bir barış mesajıyla bitirmek istiyor. Yürüyüşün 23. günü. Kortejin Cuma günü 50.000 katılımcıyı bulduğu tahmin ediliyor.

Taraftarlar, Türk muhalefet partisi liderinin bu hızlı yürüyüşü adlandırdığı gibi, coşkuyla bir "Yürüyüş Ruhu" veya bir "Adalet Yürüyüşü Mirası"ndan sözediyor. İstanbul'un merkezinde, Gezi Parkı çevresinde yapılan kitlesel protestolar geçeli ödrü yıl oldu. Şimdi, en azından yürüyüşe katılanlar, "Adalet Yürüyüşü"nü de artık Türk toplumunun ortak belleğine yerleşmiş olacağı umudunu taşıyorlar.

Türkiye'de bugünlerde her şey simgesel önemde. Şimdi, özellikle 15 Temmuz darbesi yıldönümüne kısa süre kala, Türkiye'de ortam daha da gerginleşmiş durumda. Bu simgenin, gerginliğin hâkim olduğu kentlerden biri, Edirne. Kürt parti lideri Selahattin Demirtaş'ın yüksek güvenlikli bir cezaevine tıkıldığı burada ise bu simgenin, gerginliğin adı 'Kelepçeler'.

Olağanüstü Hal uygulamasının ilanından bu yana 50.000 kişi tutuldu

Sabah saat dörtte Ankara'daki ceza mahkemesine doğru yola çıkacaktı. Demirtaş, Olağanüstü Hal ilanından bu yana, tıpkı diğer 50 bin Türk gibi, bir terör örgütünü desteklemekle suçlanıyor. Ayrıca halkı ayaklandırmak ile de suçlanıyor. Savcılık bu nedenle parlamentodaki en büyük ikinci parti olan kürt yanlısı HDP Eş Genel Başkanı hakkında 142 yıl hapis talep etti.

Demirtaş'ın tutuklanmasında Kemal Kılıçdaroğlu'nun da belirli ölçüde sorumluluğu var. Sosyaldemokrat Kemalist CHP'nin Genel Başkanı 2016 baharında milletvekillerinin dokunulmazlığının toplu olarak kaldırılmasına olumlu oy vermişti. Politika gözlemcileri, bunun büyük bir hata olduğunu söylüyorlar. O zamanlar, Kılıçdaroğlu fraksiyonunun bir bölümü, Erdoğan hükümetinin bu tasarısını desteklemişti. Bu tasarıya göre, hangi partiden olursa olsun, hakkında soruşturma yürütülen her milletvekilinin bir yasama dönemi için dokunulmazlıklarının kaldırılması önerilmişti.

Dokunulmazlıkların kaldırılması ilkin HDP'ye uygulandı. Erdoğan HDP'lileri devre dışı bırakmak istiyordu. Ancak, söz konusu bu yasa geçtiğimiz ay bir CHP milletvekilini vurunca, Kılıçdaroğlu daha fazla suskun kalamadı. İstanbul milletvekili Enis Berberoğlu ajanlık suçlamasıyla 25 yıla mahkûm olmuş, henüz mahkeme salonundayken tutuklanarak cezaevine götürülmüştü. Kılıçdaroğlu, bunun üzerine Ankara'dan İstanbul'a bir "Adalet Yürüyüşü" başlatmış, yağmur ve sıcak altında 430 kilometre yürümüştü.

CHP kortejinin, Berberoğlu'nun kaldığı Maltepe Cezaevine yürümesine izin verilmedi. Bu nedenle, Pazar günü akşamı "Adalet Yürüyüşü"nü sona ermesi nedeniyle, Marmara denizi kıyısındaki geniş Maltepe meydanında büyük bir miting düzenlenecek. Kılıçdaroğlu ve arkadaşları sembolik olan son üç kilometreyi birlikte yürüyecekler. Erdoğan, Hamburg'da yapılacak G 20 zirvesine gelirken, uçakta Türk gazetecilere yaptığı açıklamada, kötüleyerek "Şimdi yürüyor" dedi ve Kılıçdaroğlu'nun bu yürüyüşle sadece kamu düzenini bozduğunu, siyasi mitingler düzenlemek için zaman da bulabildiğini söyledi. Erdoğan: "Senin adaletin ne?" diye sorarak, gazetelerce bu şekilde alıntılandı.

Erdoğan'ın devleti, darbe girişiminin yıldönümü kapsamında, kendi yurttaşlarını Salı günü harekete geçirmişti

Türk yöneticilere huzursuzluk veren tarihsel bir benzerlik var bu yürüyüşle. Atatürk'ten sonraki Cumhurbaşkanı İsmet İnönü de, bir Cumhurbaşkanı ve sonra da muhalefet partisi CHP'nin lideri olarak, tıpkı Kılıçdaroğlu gibi kısa bir mesafe de olsa, yürümüştü. Erdoğan'ın örnek aldığı muhafazakâr-İslami Adnan Menderes 1959 yılında başbakandı. İsmet İnönü, trenle bir mitinge giderken, Menderes, orduya İnönü'yü durdurması için emir vermişti. İnönü bunun üzerine trenden inmiş, dizili askerler birden açılarak yol vermiş ve kalan yolu yürümüştü. Türk bağımsızlık savaşında askerler eski komutanlarına "İsmet Paşa!" diye seslenmişti coşkuyla. Bundan bir yıl sonra, 1960 yılında Türkiye'de ilk darbe gerçekleşmiş, Menderes idam edilmişti.

Bugün yaşananlarla karşılaştırılmaz bu tarih olay. 2016 yılındaki darbeye muhalefet de karşı çıktı. Ancak çok sadıya Türk, belirsizlik duygularını paylaşıyorlar: Adalet Yürüyüşü'nün sonunda ne olacak? Ülke nereye gidiyor? Erdoğan'ın devleti, darbe girişiminin yıldönümü kapsamında, kendi yurttaşlarını Salı günü harekete geçirmişti. Yıldönümünde, Türklerin 15 Temmuz darbesine karşı gösterdikleri direnç anısına, dualar okunup, gece nöbetleri tutulacak.

<http://www.tagesspiegel.de/politik/protestmarsch-gegen-erdogan-430-kilometer-im-namen-der-gerechtigkei/20034666.html>

Die Welt

8 Temmuz 2017

Necla Kelek

Adalet Yürüyüşü

Kemal Bir Türk "Forrest Gump"tır.

Yürüyüş fikri, Türk muhalefet partisi CHP'nin lideri Kemal Kılıçdaroğlu'na aitti. Protesto yolunda kendisini binlerce kişi takip ediyor.

Bir muhalefet partisi lideri, bir yargı kararını protesto etmek için, Ankara'dan İstanbul'a yürüdü. Önceleri alay edilen "Adalet Yürüyüşü", Erdoğan'a karşı güçlü bir gösteriye dönüştü.

Erdoğan'ın ve onun AKP'sinin Türkiye'de bu denli güçlü bir şekilde egemenlik kurması, sadece Erdoğan'ın erk iradesiyle ilgili değil, daha çok muhalefetin zayıflığı ile de ilgilidir. Atatürk'ün cumhuriyetçi partisi, CHP, onlarca yıl boyunca sıradan Anadolu insanından uzaklaşmış, ordu ve "beyaz elitlerle" birlikte, ülkeye egemen olmuştu.

Erdoğan, 2003 yılında koşulları ters yüz etmiş ve bu arada kendisi ve seçmenlerinin vicdanına koşturmuş bir otokrasi kurmuş, muhalefeti ıslah etmiş ve dışsız bırakmıştır.

CHP ve liderleri her zaman devlete sadıktılar. 2016 yılında, milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılmasını, bu sadakatleri nedeniyle doğru buldular. Parti Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, düzenlenen bir mitingde, Erdoğan ile birlikte, bugün tahmin ettiğimiz kadarıyla, 15 Temmuz 2016 yılındaki "kontrollü darbe"yi kınadılar.

CHP, açıkça manipüle edilen Anayasa referandumunu sonrasında, Erdoğan'ın hiçbir zaman uzlaşmacı olmayacağını, tüm gücüyle herkes ten kendisine biat etmelerini isteyeceğini, öğrenmiş oldu.

Yargı, CHP Genel Başkan Yardımcısı Enis Berberoğlu'nu, Türk ordusunun DEAŞ'a silah sevkiyatı yaptığına ilişkin bilgileri Can Dündar'a vermekle, böylece vatan hainliği suçu işlemekle suçlamıştı. Dündar şimdi Almanya'da yaşıyor, Berberoğlu ise birkaç hafta önce 25 yıl hapse mahkûm edildi ve İstanbul'da bir cezaevinde yatıyor.

Bu yargı kararı, Kılıçdaroğlu üzerinde düşüncelerini tümüyle değiştiren bir etki yaratmış olmalı: Türkiye'nin bir diktatörlük olduğuna ilişkin geç edinilmiş bir bilgi. Gezi Parkı hareketinin bozguna uğratılması, özgür basın yasaklanması, gülen hareketiyle ilişkisi olduğu suçlamasıyla işlerinden çıkarılan ve kendi içlerine kapanan binlerce insanın ardından, entelektüel kesimlerden farklı olarak, CHP Genel Başkanı'nın şimdilerde nitelendirildiği gibi, "Kemal Amca", düş kırıklığı ve güçsüzlük benzeri bir haldeyken, sokağa çıktı.

Sokağa, halka çıkmak

Hem de üç hafta boyunca, Ankara'dan, hükümeti eleştiren belgeler yayınladığı için, 25 yıl hapse mahkûm edilen gazeteci arkadaşının yattığı İstanbul'daki cezaevine kadar, yürüyerek.

Tıpkı bir zamanlar, sevgilisi Jenny'i bulmak için tüm ABD'yi koşarak kateden, aynı zamanda bir halk hareketi başlatan Forrest Gump gibi, "Kemal Amca" da her gün 20 km yürüyerek arkadaşına ulaşmak istedi. Kendisine bu arada onbinler katıldı.

Erdoğan öfekeleniyor ve Türkiye'de hareketli her şeyin nitelendirildiği gibi, göstericileri "terörist" olarak nitelendiriyor. Bu yürüyüş sanki yargılananlar nezdinde ve CHP'nin sokağa, bir başka deyişle, halka geri dönmesi bağlamında, 490 kilometreyi kapsayan bir özür niteliği taşıyor.

Maltepe Cezaevinde bitecek bu yürüyüşün, demokratik bir ana hareketin başlangıcı olmasını dileriz. Erdoğan, demokrasiyi savunmak için darbe gecesi halkı sokağa çağırmıştı. Belki halk, bu çağırımı şimdi ciddiye alır ve kendisinden "Adalet" talep eder. Erdoğan, Uluslararası Af Örgütü'nden 11 insan hakları savunucusunu henüz tutuklattı. Zaman daralıyor.

<https://www.welt.de/debatte/kommentare/article166434739/Kemal-ist-der-tuerkische-Forrest-Gump.html>

Kemal Kılıçdaroğlu İle Söyleşi/

Maximilian Popp-Eren Caylan Katkısıyla

Erdoğan'a Karşı Protesto Yürüyüşü

“Mücadelemiz Esas Şimdi Başlıyor”

Türkiye’de muhalefet kanatlandı: Onbinlerce insan Ankara’dan İstanbul’a yapılan yürüyüşe katıldı. Pazar günü yapılacak mitinge bir milyon kişinin katılması bekleniyor. Kılıçdaroğlu’nun, Cumhurbaşkanı Erdoğan’a özbilinçli, kararlı mesajları var.

“Adalet Yürüşü”nün önderi CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu.

Türk muhalefet partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu, hükümete muhalif olanların tutuklanmasını protesto etmek için, Ankara’dan İstanbul’a kadar yürüdü. Pazar günü yapılacak mitinge bir milyon insanın katılması bekleniyor. Kılıçdaroğlu söz veriyor: Bu daha başlangıç.

SPIEGEL ONLINE: Sayın Kılıçdaroğlu. Pazar günü yapılacak mitingden çıkacak mesaj ne olacak?

Kılıçdaroğlu: Türkiye’de milyonlarca insan adalete özlem duyuyor. Düşündüğümden de fazla. Bu insanlara umut vermek istiyorum.

SPIEGEL ONLINE: Tek bir yürüyüş adaleti getirebilir mi?

Kılıçdaroğlu: Hayır. Eğer bir demokraside yaşamış olsaydık, bu

yürüyüş hükümeti düşündürdü. Erdoğan, yüzbinlerce insanın kendisine karşı olup nasıl sokağa çıktığını, acaba hata mı yaptım diyerek, kendisine sorardı. Ne yazık ki Türkiye’de demokratik yapılar bulunmuyor. Erdoğan, “Ben izin verdiğim için yürüyorsunuz” diyor. Bir temel hakkı, lütuf olarak sunuyor. Bir diktatör zihniyetiyle yönetiyor.

SPIEGEL ONLINE: Yürüyüşten sonra ne olacak?

Kılıçdaroğlu: Bunu şimdiden belirlemek için henüz çok erken. Türkiye’de siyaset her gün değişiyor. Ancak size söz verebilirim: Demokrasi ve adalet mücadelemiz, Pazar günü yapılacak mitingle bitmeyecek. Mücadelemiz esas şimdi başlayacak.

SPIEGEL ONLINE: Ankara’dan İstanbul’a yürüme düşünceniz nasıl oluştu?

Kılıçdaroğlu: Geçen yıl yapılan darbe girişimi, ülkemizi değiştirdi. Birçok siyasi parti ve sivil toplum örgütü bunu lanetledi. Hükümete, “Bu suçu işleyen güçlerle mecliste hep beraber mücadele edelim” dedik. Ama Erdoğan başka bir yol tercih etti. Olağanüstü Hal ilan edip, 100 bin memuru görevden aldı, 50 bin kişiyi tutuklattı, gazeteciler, profesörler, milletvekilleri. Devlet, binlerce suçsuzun birikimlerine el koydu. Zanlıların aileleri de cezalandırılıyor. Bir kâbus yaşıyoruz. Partimin milletvekili Enis Berberoğlu’nun tutuklanması ise bardağı taşıran son damla oldu.

SPIEGEL ONLINE: Anayasa referandumunu ile meclis değersizleştirildi. CHP, çalışmalarını bundan böyle sokağa taşımalı mı?

Kılıçdaroğlu: Hükümet bize diyor ki: “Adaleti sokakta değil, mecliste arayın.” Ancak Erdoğan’ın kendisi meclisi hadım etti. Ülkeyi KHK’lar ile yönetiyor. Anayasa Mahkemesi önünde, gücün bu şekilde kötüye kullanılmasını boşuna protesto ettik. Şimdi çalışmalarımızı farklı yerlerde sürdüreceğiz: Mecliste, sokakta, fabrikalarda.

SPIEGEL ONLINE: Eleştirenler, Türkiye’de demokrasinin çöküşünü çok uzun süre izlediğinizi söylüyor.

68 yaşındaki Kemal Kılıçdaroğlu, maliye memuru olarak çalıştı. Kılıçdaroğlu, 2010 yılında en büyük Türk muhalefet partisi, Cumhuri-

yet Halk Partisi CHP'nin Genel Başkanı seçildi. 15 Haziran'da partisinden bir milletvekilinin tutuklanmasını protesto etmek için, Ankara'dan İstanbul'a bir yürüyüş başlattı. "Adalet Yürüyüşü", 2013 yılındaki Gezi-Protestolarından bu yana, Türkiye'deki en önemli direniş hareketi olarak nitelendiriliyor.

Kılıçdaroğlu: Mecliste protestolarımızı her defasında çok açık bir şekilde ifade ettik. Ama haklısınız: Kitleleri daha önce harekete geçirmeliydik. Bu yürüyüşten yeni bir CHP çıkıyor, oluşuyor. Gelecekte sesimiz daha gür çıkacak, daha mücadeleciler olacağız.

SPIEGEL ONLINE: Partiniz Mayıs 2016'da milletvekili dokunulmazlıklarının kaldırılmasına olumlu oy verdi. Böylece, Enis Berberoğlu'nun tutuklanması olanaklı hale geldi. Geriye baktığımızda Sizce bu bir hata mıydı?

Kılıçdaroğlu: Hayır. Parti programımızda temelde milletvekili dokunulmazlıklarına karşı olduğumuzu ifade etmiştik zaten. Sorun, hükümetin bu yasal değişikliği, kendine karşı olanları keyfi olarak tutuklamak için, kötüye kullanmasıdır.

SPIEGEL ONLINE: CHP, Kürt yanlısı HDP ile yakın işbirliği içinde olmaktan kaçınıyor. Neden?

Kılıçdaroğlu: Biz, bu ülkede adalet için çaba gösteren herkesle birlikte çalışırız. Yürüyüşe, HDP milletvekilleri de katıldı. Ancak bundan gelecekte bir ortaklık kurmaya dair bir kural çıkarılamaz.

SPIEGEL ONLINE: Erdoğan'ı iki yıl sonra yapılacak seçimlerde nasıl yenmeyi düşünüyorsunuz?

Kılıçdaroğlu: Demokrasi ve adalet ağırlıklı bir seçim çalışması yürüteceğiz. Ve size söz veriyorum: Biz kazanacağız.

<http://www.spiegel.de/politik/ausland/tuerkei-oppositions-fuehrer-kemal-kilicdaroglu-chp-sagt-erdogan-den-kampf-an-a-1156824.html>

Türkiye’de Muhalefet

“Hak, Hukuk, Adalet!” İçin 400 Kilometre Yürüdü

Muhalefet lideri Kılıçdaroğlu beyaz güvercin uçuruyor.

Muhalefet partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu’nun Ankara’dan İstanbul’a yürüyüşü üç hafta sürdü. Yürüyüşün sonunda, yüzbinlerce insan miting için bir araya geldi.

Türkiye’nin başkenti Ankara’dan, ülkenin en büyük kenti İstanbul’a olan uzaklık yaklaşık 425 km. Muhalefet partisi Cumhuriyet Halk Partisi CHP’nin lideri Kemal Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ı protesto etmek için, bu yolun tamamını yürüdü. Kılıçdaroğlu’na göre, darbe girişimi ardından ilan edilen Olağanüstü Hal, Türkiye’de yaygın bir “korku iklimi” oluşturdu.

Kılıçdaroğlu, protesto yürüyüşüne 15 Haziranda başlamıştı. Yürüyüş yolunda kendisine başlarda sadece yüzlerce polis eşlik ederken, katılımcıların çokluğu nedeniyle, yürüyüşün bitimine doğru, yürüyüş güzergâhı trafiğe geniş çaplı olarak kapatılmak zorunda kaldı.

“Adalet Yürüyüşü”nün gerekçesi, CHP milletvekili Enis Berberoğlu’nun tutuklanmasıydı. Berberoğlu, Suriye’deki İslamcı asilere yapılan gizli silah sevkiyatını içeren bir gazete haberi nedeniyle, 25 yıl hapisle yargılanmaktadır.

Huzursuzluklar çıkmasından endişe edilen miting, yüksek güvenlik önlemleri altında gerçekleşti.

Kılıçdaroğlu, son üç kilometreyi yalnız yürüdü ve protestosunu akşam İstanbul’da bir mitingle bitirdi.

Yüzbinlerce insan, mitingden saatlerce önce, öğleden sonra Marmara Denizi kıyısında, Maltepe semtinde toplandı. Katılımcılar, Türk bayrakları sallayıp “Hak, Hukuk, Adalet!” diye haykırdı.

CHP lideri: “Tüm antidemokratik uygulamaların sona ermesini istiyoruz. Bir tek adam sistemi değil, parlamenter sistem istiyoruz” dedi.

Kılıçdaroğlu’nun coşkulu konuşması, neredeyse bir seçim kazanmış etkisi uyandırdı. Ancak CHP uzun zamandır seçim kazanamıyor. Ülkeyi 2002 yılından bu yana İslami-muhafazakâr AKP yönetiyor.

Yedi yıldır muhalefet partisi CHP’nin Genel Başkanı olan Kılıçdaroğlu’nun muhalefet çalışmalarını, çoğu insan ‘ağır aksak’ buluyordu. Ancak Kılıçdaroğlu, bu protesto yürüyüşü ile yeniden popülerlik kazandı, yeni bir muhalefet biçimi üretti.

Bazı CHP taraftarları, hafif benzerliği ve yaptığı bu protesto eylemi nedeniyle, Kılıçdaroğlu’nu –Hindistan özgürlük hareketi liderine atıfla- Türkiye’nin Mahatma Gandhi’si olarak bile niteliyor.

<http://www.sueddeutsche.de/politik/tuerkei-recht-justiz-gerechtigkeit-1.3580793>

İstanbul'da Büyük Miting

Yüzbinlerce Türk, Protesto Yürüyüşü'nü Kutluyor

Muhalefet partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu, devlet başkanı Erdoğan'a uyarıda bulunmak için, 425 kilometre yürüdü.

Muhalefet partisi CHP tarafından Marmara Denizi kıyısında, İstanbul'un Maltepe semtinde düzenlenen mitinge, hükümete muhalif medya kuruluşlarına göre, 100 binden fazla insan katıldı. Mitingi düzenleyenler ise, 2 milyondan fazla katılımcının olduğunu söylüyor. Etkinlik, yüksek güvenlik önlemleri altında gerçekleştirildi. CNN Türk televizyonu, İstanbul Valisi'ne dayandırdığı bilgiye göre, mitingde 15 bin polisin görev yaptığını bildirdi.

Bu büyük miting, CHP Genel Başkanı, 68 yaşındaki Kemal Kılıçdaroğlu'nun 15 Haziran'da Ankara'dan başlattığı yaklaşık 425 kilometrelik "Adalet Yürüyüşü"nü son ermesi nedeniyle gerçekleşti. Kılıçdaroğlu'na yürüyüşün son aşamalarında, aralarında farklı parti taraftarları da olan, onbinler eşlik etti. Akşam, İstanbul'da insanlar Türk bayrakları sallayıp "Hak! Hukuk! Adalet!", sloganları attı. Çok sayıda pankartta "Adalet" sözcüğü ışıldadı.

Kılıçdaroğlu taraftarları önünde, Olağanüstü Hal'in kaldırılmasını, tutuklu gazetecilerin serbest bırakılmasıyla, Türk mahkemelerinin bağımsızlığının yeniden sağlanmasını talep etti. Kılıçdaroğlu, kalabalıkları şöyle sesleni: "Şu sıralarda bir diktatörlük altında yaşıyoruz!"

Protesto yürüyüşünün başlamasına, CHP milletvekili Enis Berberoğlu'nun devlet sırlarını açıkladığı gerekçesiyle, 25 yıl hapse mahkûm edilmesi neden olmuştu. Yürüyüş, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve İslami-muhafazakâr hükümetinin politikalarına karşı yapıldı.

Kılıçdaroğlu'na göre, darbe girişiminden sonra ilan edilen Olağanüstü Hal nedeniyle, Türkiye'de yaygın bir "korku iklimi" oluştu. Ayrıca, Türkiye muhabirimiz Maximilian Popp'un, Kılıçdaroğlu ile yaptığı söyleşiyi de okuyabilirsiniz.

CHP milletvekili Özgür Özel, yürüyüşün son aşamasında şunları söyledi: "Hem katılımcı sayısı bakımından, hem de uzunluğu ve süresi bakımından, burada yapılan yürüyüş, dünya tarihindeki en uzun siyasi yürüyüştür." Bu mitingin, muhalefetin 2013 yazındaki Gezi protestolarından bu yana, en büyük miting olduğu belirtiliyor.

Aynur adlı bir gösterici: "Türkiye'de artık adalet yok. Yazarlarımız, profesörlerimiz, entelektüellerimiz, öğrencilerimiz hapiste. Ordumuz yok, eğitim yok ve eğitimsiz insanlar tarafından yönetiliyor. Bu nedenle adalet istiyoruz", dedi.

Bir başka gösterici ise: "Gelecek kuşaklar için bugün binlerce insan buradayız", dedi. Çoğu insan vapur veya metroyla İstanbul'dan gelmişti, ancak bazıları Kılıçdaroğlu ile birlikte bütün yolu yürümüştü. Kılıçdaroğlu, Enis Berberoğlu'nu Pazar günü Maltepe'deki cezaevinde ziyaret etti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Kılıçdaroğlu'nu bu yürüyüşle yeniden "teröristleri" desteklemekle suçlamış, ancak hükümetin bu barışçıl yürüyüşe müdahale etmeyeceğini söylemişti. Türk medya kuruluşlarında yürüyüş son olarak yoğun ilgi gördü. Hükümete yakın gazeteler, kısmen "Hainlerin Yürüyüşü"nden söz ederken, başka gazetelerin köşe yazarları, Kılıçdaroğlu'nun ilk kez bu yürüyüşle muhalefetin atağa geçmesini sağladığını yazarak, övgülerini dile getirdiler.

Kılıçdaroğlu her defasında Erdoğan'a karşı yeterli kararlılığı göstermemekle itham edilmişti. Bir yıl önceki darbe girişiminden sonra onbinlerce polis, asker, hukukçu, öğretmen ve bilim adamı ya memuriyetten çıkarılmış ya da görevlerinden alınmıştı. Hatta gazeteciler, muhalefet partisi üyeleri ve hükümet karşıtı insanlar dahi tutuklanmıştı.

<http://www.spiegel.de/politik/ausland/istanbul-zehntausende-feiern-protestmarsch-von-kilicdaroğlu-a-1156903.html>

Yorum/Susanne Güsten

İstanbul'da "Adalet Yürüyüşü"

Türk muhalefeti yeniden umutlandı

Erdoğan karşıtı Kemal Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanı karşıtlarına esin kaynağı oluyor. Bunu bir milyonu aşkın Türk'ün katıldığı miting de gösteriyor.

Kemal Kılıçdaroğlu, Adalet Yürüyüşü'nün son metrelerinde taraftarlarınca kutlanıyor.

Bayrakları, pankart ve dövizleriyle, sayıları bir milyonu aşan coşku-lu insanların, Pazar günü İstanbul'un Maltepe semtinde gerçekleştirdiği böylesine büyük mitingler, Türkiye'de bugüne kadar Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan yönetimindeki AKP'nin tescilli markasıydı. Ancak bu kez Cumhurbaşkanı karşıtları bir araya geldi ve devletin başındaki kişiye baskı yaptı. Muhalefet partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu, Erdoğan'ın kurduğu bu "Korku Duvarını" yıkacağını duyurdu. Hükümet karşıtları tarihsel bir yol ayrımından söz ederek, yeniden umutlanıyorlar. Güce alışkın Erdoğan, dört yıl önceki Gezi-Protestolarından bu yana, hükümete muhalif en büyük kitlesel hareketle karşı karşıya.

Kılıçdaroğlu, geçtiğimiz haftalarda başkent Ankara'dan İstanbul'a "Adalet" ilkesiyle yürüyüşe başlamıştı. Kendi seküler partisi CHP içinde de tartışmalı olan 68 yaşındaki Kılıçdaroğlu, bu eylemiyle, sadece parti içi muhalefetin değil, parti sınırlarını aşarak çok sayıda Türk'ün de saygısını kazandı.

420 kilometrelik bu yürüyüşün nedeni, CHP milletvekili Enis Berberoğlu'nun Maltepe'de bir cezaevinde olması. Ancak "Adalet Yürüyüşü", geride bırakılan her kilometreyle, Erdoğan'a direncin evrensel

anlatımına dönuştü. Geçen yıl gerçekleşen darbe girişiminden sonra 150 bin kişinin memuriyetten çakarılması, 50 bin kişinin tutuklanması-
nın ardından, Kılıçdaroğlu'nun yaptığı bu adalet çağrısı, birçok Türk'ün
gönlüne hitap etti.

Muhalefet partisi liderinin, Maltepe'de düzenlenen mitingde, yürü-
yüşün bitimi nedeniyle yaptığı konuşmada, sahnenin arkasındaki “Ada-
let” sözcüğü ışıldıyordu. Kılıçdaroğlu olağanüstü bir kalabalığa sesle-
niyordu. Mitinge 1,5-2 milyon kadar insanın kaldığı tahmin ediliyor.

Türk muhalefeti için yeni sayılabilecek bir şahlanma ikliminin ege-
men olduğu bu dev toplantı, olaysız geçti. Göstericiler, ellerinde Türk
bayrakları ile üzerinde seküler devletin kurucusu Mustafa Kemal Ata-
türk'ün resimlerinin olduğu dövizler taşıyarak, “Adalet” yazılı beyaz
tişörtler giydiler. CHP taraftarları, Kılıçdaroğlu'nun bu eylemini, Ma-
hatma Gandi'nin İngiliz sömürgeciliğine karşı gerçekleştirdiği şiddet-
siz direnişine benzetiyorlar.

Kılıçdaroğlu Siyasetçi ve Gazetecilerin Serbest Bırakılmasını Talep Ediyor

Kılıçdaroğlu, yaptığı konuşmada, bu protesto yürüyüşünü Türki-
ye'de yeni bir aşamanın başlangıcı olarak gördüğünü vurguladı. Darbe
girişimi sonrasında tutuklanan tüm siyasetçi ve gazetecilerin serbest
bırakılmasını isteyen Kılıçdaroğlu, darbe girişiminden sonra ilan edi-
len Olağanüstü Hal uygulaması ile demokrasiye karşı bir “sivil darbe”
yapıldığını ve demokrasinin kötüye kullanıldığını söyledi.

Kılıçdaroğlu, ayrıca 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleştirilen
darbe girişimiyle ilgili gerçek olayların da üstünün örtölmek istendiğini
belirtti. Bazı Erdoğan muhalifleri, farklı düşünönlere yönelik zaten bir
cadı avı başlatma gerekçesi olarak kullanılmak üzere, bir uydurma dar-
be planlandığını söylüyorlar.

Hükümete yönötilen tüm eleştirilere rağmen, Kılıçdaroğlu dar-
becilere karşı kararlı bir şekilde mesafeli durdu. Kılıçdaroğlu, miting
konuşmasında sıraladığı 10 maddede olağanüstü hal uygulamasının
kaldırılmasını, haksız yere takibata uğrayan devlet memurları ve aka-

demisyenlerin durumlarının düzeltilmesini ve “gerçek darbecilerin” cezalandırılmasını talep etti. Kılıçdaroğlu bu talebiyle, Erdoğan’ın AKP’inde darbeye ilişkili olabileceklere yönelik kuşkusunu dolaylı olarak dile getirmiş oldu.

Öyle görünüyor ki, Cumhurbaşkanı ve taraftarları oldukça tedirgin. Hükümete yakın bazı yayın kuruluşları, Maltepe’deki bu büyük olayı ya yok saymayı seçti ya da “provokasyon” olarak niteledi. Bazı yayın kuruluşları ise protesto yürüyüşüne katılanları, tıpkı Erdoğan’ın kendisinin birkaç gün önce söylediği gibi, teröre yardım etmekle suçladılar. Yine bazı Erdoğan taraftarları, Erdoğan’ın büyük bir gösteri düzenleyerek, ülkeye, Kılıçdaroğlu’ndan daha fazla insanın nasıl harekete geçirileceğini göstermesi çağrısında bulundu.

Ancak böyle bir girişim, Erdoğan bakımından sorunu çözmez. Yeni tutuklama dalgalarına başlanması korkusu ve yargının tamamen hükümetin bir aracı haline dönüştüğü duygusu, Cumhurbaşkanının düzenli seçmenlerine değin uzanıyor.

Uzun yıllar Erdoğan destekçisi olan, artık Cumhurbaşkanı ile yollarını ayırmış bulunan gazeteci Fehmi Kuru, AKP’ye, adil bir toplumsal düzen isteminin ciddiye alınması gerektiğini önerdi. Erdoğan’ın şimdiye kadar gösterdiği uzlaşmaz tutumuyla, karşıtlarının sergilediği bu büyük gövde gösterisinden, gelecek için dersler çıkarmak istediği yönünde herhangi bir belirti yok ortada. Ancak, Erdoğan, uyguladığı politikaların sadece bir avuç radikal vatan haini tarafından değil, çok sayıda normal Türk vatandaşı tarafından da rededildiğini, en geç Pazar gününden sonra tam olarak anlamış olacaktır.

<http://www.tagesspiegel.de/politik/marsch-der-gerechtigkeit-in-istanbul-die-tuerkische-opposition-fasst-neuen-mut/20039002.html>

Jürgen Gottschlich/Türkiye Muhabiri/Politika-Avrupa Sayfası

Adalet Yürüyüşü'nun Sonu

Türk Muhalefetine Hayat Öpücüğü

Olağanüstü bir insan kalabalığı, İstanbul'da Erdoğan'ı protesto ediyor. Adalet Yürüyüşü, muhalefet partisi CHP'nin büyük başarısı olarak görülüyor.

Türkiye'de bu yürüyüş daha şimdiden tarihi bir olay olarak nitelendiriliyor.

İSTANBUL taz | İstanbul'un Asya yakasında bulunan Maltepe semtindeki miting alanı, sabahın erken saatlerinde beri her an artan sayıda insanla dolmaya başladı. Deniz kıyısında bulunan yaklaşık üç kilometre uzunluğunda, bir kilometre genişliğindeki tüm alan akşam saatlerinde tika basa insanla dolmuştu. Pazar akşamı Türkiye'de adalet için gösteri düzenlemek üzere, 1,5 milyondan fazla insanın bu alanda toplandığı, ilk tahminler arasında yer alıyor.

Muhalefet partisi CHP tarafından düzenlenen bu miting, Ankara'dan İstanbul'a yapılan bir yürüyüşün bitişini taçlandırmak için. Recep Tayyip Erdoğan'ın uyguladığı politikaları onaylamayan herkes bir araya geldi: Sendikacılar, aydınlar, işçiler. Neredeyse hiç türban takmayan çok sayıda kadının varlığı dikkat çekiciydi. Pazar günü İstanbul'da bir araya gelenler, seküler Türkiye idi.

Muhalefet partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu, üç haftadan fazla süren protesto yürüyüşünden sonra düzenlenen bitiş mitinginde Türkiye için özgürlük ve adalet talep etti. Sosyaldemokrat-kemalist CHP'nin lideri aynı zamanda bir yıl önceki başarısız darbe girişiminden sonra uygulanan Erdoğan politikalarını sert bir dille kınadı.

Güvenlik güçleri müdahalede bulunmadı. Gerçi mitingde önlem amaçlı TOMA'lar da vardı, ancak polisin genel tutumu işbirliği yönündeydi.

“Sizleri darbecilerden ayıran ne?”

15 Haziran'da Türkiye'nin başkenti Ankara'dan başlayan yürüyüş sırasında bu hareketli gösteriye verilen destek sürekli artmıştı. Her gün daha fazla insan yürüyüşe katılıyordu. Yürüyüşe son günlerde katılanların sayısı 50 bine kadar ulaşmıştı.

Hürriyet gazetesi yazarı Murat Yetkin köşesinde şöyle yazdı: “Kılıçdaroğlu yıllardır ilk kez siyasi gündemi belirlemeyi başardı. Şimdi Erdoğan tepki vermek zorunda.” Öyle kolay saldırılamaz görünen Cumhurbaşkanı birden savunmaya düştü ve şöyle tepki verdi: “Neden Ankara'dan İstanbul'a, benim yaptırduğım hızlı trene binmiyorsun?” Erdoğan, bu tür cümlelerle başlarda, siyasi rakibi Kılıçdaroğlu'nu kötülemeye çalıştı; ancak bu tutmadı.

Aksine her gün daha fazla insan, Kılıçdaroğlu'na katılınca, bu kez Erdoğan, katılımcıları bilindik şekilde terör ve darbecilerin sempatisini olarak karalamaya çalıştı. Erdoğan, Kılıçdaroğlu'na “Sizleri darbecilerden ayıran ne? Sizler de ülkeyi sadece istikrarsızlaştırmaya çalışıyorsunuz!” dedi.

Ancak Kılıçdaroğlu provokasyona gelmedi ve Erdoğan'a “Sadece yürüyorum ve adalet arıyorum. Bunun darbecilerle veya teröristlerle ne ilgisi var?” yanıtını verdi. Yürüyüşe her gün daha fazla ünlü isim katılarak destek verdi. Yürüyüşe katılanlar arasında devletin uyguladığı baskı çarkına girenler, tutuklu yakınları, memuriyetten çıkarılanlar, Gezi Parkı protestoları kurbanlarının yakınları ve son olarak da, şimdiye kadar CHP'ye hep muhalif olan Kürtler. Kılıçdaroğlu, iki gün önce İstanbul il sınırlarına ulaştığında şöyle dedi: “Bu kadar çok destek alacağıma hiç inanmıyordum.”

Yeniden umut bulmak

Erdoğan'ın polise ve orduya, yürüyüşçüler henüz İstanbul'a ulaşmadan talimat verip durduracağı yönünde uzun süreli spekülasyonlar yapılmıştı. Erdoğan, son olarak cömertçe bir açıklama yapıp, yürüyüş sırasında şiddete başvurulmadığı sürece, Kılıçdaroğlu'nun yürüyüşü sürdürüp, sonlandırabileceğini söyledi. Kılıçdaroğlu, Erdoğan'ın bu açıklamasına şu yanıtı verdi: "Sen kimsin ki, bana anayasal hakkımı sanki bir lütufmuş gibi sunuyorsun? İstanbul'a yürümemize hiç kimse engel olamaz!"

Yürüyüş daha bugünden Türkiye'de bir tarihsel olay olarak nitelendiriliyor. Cumhuriyet tarihinde sadece bir kez benzer bir hareket gerçekleştirilmişti. O da maden işçilerinin 1990 yılında Ankara'ya yaptıkları yürüyüşü. Kılıçdaroğlu'nun bu yürüyüşü, Türk basınında Mahatma Gandhi'nin, 1930 yılında Hindistan'ın İngiltere tarafından sömürgeleştirilmeye başlanmasını protesto eden, destansı "Tuz Yürüyüşü" ile karşılaştırılıyor.

Bu yürüyüş şimdiden Türkiye'de siyasi iklimin belirgin biçimde değişmesine neden oldu. Erdoğan'a muhalif olanlar yeniden umut buldu. Cumhuriyet gazetesinde şu yazıldı: "Teşekkürler Kılıçdaroğlu. Bize direnmenin hala olanaklı olduğunu gösterdin." Öldürülen en ünlü gazetecilerden birinin oğlu, Özgür Mumcu ise: "Kılıçdaroğlu, 'Adalet' kavramını rehin alan AKP'den kurtardı. İktidardaki Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP), artık adaletin değil, baskının yanında yer alıyor" diye yazdı.

<http://www.taz.de/!5423906/>

Türkiye

“Yürüyüş bir son değil, özgürlüğün başlangıcıdır”

CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nun muhalefet yürüyüşü, 450 kilometreden sonra İstanbul'a ulaştı. Yüzbinlerce insan İstanbul'da miting için toplandı.

Erdoğan'a karşı miting

Yüzbinlerce Türk, 400 kilometreyi aşan protesto yürüyüşünün sone ermesi nedeniyle, Pazar günü metropol kent İstanbul'da düzenlenen mitingde toplandı. Katılımcılar adalet talep etti. Türk muhalefetinin başlattığı Adalet Yürüyüşü, İstanbul'da sona erdi. Ankara'dan gelen protestocular Boğaz'daki kente ulaştı ve Marmara Denizi kıyısındaki Maltepe semtinde düzenlenen miting için toplandı. Kalabalık “Hak, hukuk, adalet!” diye haykırarak, Türk bayrakları ile üzerinde “Adalet” yazan pankartlar taşıdı. Birçoğu 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleştirilen başarısız darbe girişiminden bu yana kitlesel işten çıkarılmalar ve tutuklamaları protesto etti. Mitinge 1,6 ile 2 milyon arasında insanın katıldığı tahmin ediliyor.

Tüm tutuklu milletvekilleri ve gazetecilerin serbest bırakılmasını talep eden, bu hareketinin söz konusu istemler yerine getirilene kadar süreceğini vurgulayan Kemalist CHP'nin Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, mitingde yaptığı konuşmada şunları söyledi: “9 Temmuz yürüyüşün sonu değil, özgürlüğün başlangıç günüdür. İfade özgürlüğünün önündeki tüm engeller kaldırılmalıdır. Korku duvarlarını yıkacağız. Adalet Yürüyüşü' müzün bu son günü yeni bir başlangıçtır”. CHP milletvekili Özgür Özel ise “Bugün milyonlar tarih yazıyor” dedi. Muhalefetin bu mitinginin 2013 yazındaki Gezi Protestolarından bu yana düzenlediği en büyük gösteri olduğu belirtiliyor.

Protesto yürüyüşçülerinin birçoğu geçtiğimiz üç hafta boyunca “Adalet Yürüyüşü” ile Ankara’dan yola çıkarak, yaklaşık 450 km yürümüşlerdi. Günde ortalama 25 km yol yürünmüştü. Adalet Yürüyüşü girişimini başlatan CHP lideri Kılıçdaroğlu, son etabı birkaç yüz polisin güvenliği eşliğinde, tek başına yürümüştü. Kılıçdaroğlu, CHP milletvekili Enis Berberoğlu’nun Haziran ayı ortalarında 25 yıl hapse mahkûm edilmesinin ardından yürüyüş çağrısı yapmıştı. Yürüyüş, Berberoğlu’nun tutuklu bulunduğu cezaevi semtinde sona erdi.

Milletvekili Berberoğlu, Cumhuriyet gazetesine Türk hükümetinin Suriye’deki terör örgütlerine silah sevk edildiğini gösteren belgeler vermekle suçlanmıştı. Bu olayın Cumhuriyet gazetesinde yayımlanmasının ardından, başka gazeteciler de tutuklanmıştı. Berberoğlu suçlamaları ret ediyor.

Yetkilerinizi aştınız

Türk Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan katılımcıları yeniden terör örgütlerine destek vermekle itham etti. Erdoğan, CHP’yi eleştirerek, siyasi muhalefet olarak yetkilerini aşmakla ve “terörist örgütler ve ülkemizi şiddete sürüklemek isteyen güçlerle” ittifak kurmakla suçladı.

Yaklaşık bir yıl önce gerçekleşen başarısız darbe girişiminden bu yana 50 binden fazla insan tutuklandı, 140 binden fazla kişi işlerinden çıkarıldı. Kılıçdaroğlu, işten çıkarılmalar ve Erdoğan tarafından ilan edilen Olağanüstü Hal uygulamasının bir “İkinci Darbe” olduğunu söyledi.

<http://www.zeit.de/gesellschaft/zeitgeschehen/2017-07/tuerkei-marsch-fuer-gerechtigkeit-istanbul-chp-opposition>

Muhalefet gücünü gösteriyor

Türkiye’de yapılan bir protesto yürüyüşünün ardından düzenlenen mitinge yüzbinlerce gösterici katıldı. Muhalefet partisi lideri Kılıçdaroğlu Olağanüstü Hal uygulamasının kaldırılmasını talep etti.

Türkiye’de CHP’nin Adalet Yürüyüşü

400 kilometreyi aşan protesto yürüyüşünden sonra, yüzbinden fazla insan İstanbul’da gösteri düzenlemek için bir araya geldi. Türk muhalefet partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu, 400 kilometreyi aşan protesto yürüyüşünün ardından düzenlenen mitingde ülkesindeki Olağanüstü Hal uygulamasının kaldırılmasını talep etti. Türkiye’nin en büyük muhalefet partisi lideri Kılıçdaroğlu, İstanbul’da Pazar günü düzenlenen mitingde “Tüm antidemokratik uygulamaların sona ermesini istiyoruz” dedi. Türk Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ı ise yargıyı etki altına almakla suçladı.

Türkiye’de protesto yürüyüşünden sonra miting düzenlendi

Kılıçdaroğlu, coşkulu taraftarlarına, Erdoğan’ın Cumhurbaşkanlığı Sarayını kastederek, “Mahkemeler kararlarını Sarayın talimatıyla veriyor. Biz burada olmayan adalet için yürüdük”, dedi. Göstericiler “Hak, Hukuk, Adalet!” diye haykırıp, Türk bayrakları salladı.

Hükümete muhalif yayın kuruluşlarının aktardığı bilgilere göre, mitinge yüzbinden fazla insan katıldı. CHP milletvekili Özgür Özel, CNN Türk televizyonuna dayanarak, katılımcı sayısını 1,6 milyon olarak duyurdu. CNN Türk televizyonu, İstanbul Valisi’nden aldığı bilgiye göre, yüksek güvenlik önlemleri altında gerçekleştirilen etkinlikte 15 bin polisin görev aldığını bildirdi.

Kılıçdaroğlu, yayınlanan KHK’ları eleştirerek: “Hapisteki milletvekilleri, tutuklu gazeteciler, üniversitelerden atılan öğretim üyeleri

için yürüdük”, dedi. Bu tür önlemlerin, Hitler Almanya’sında uyguladığını belirten Kılıçdaroğlu, insanların korkmamaları gerektiğini vurgulayarak “cesur olacağız”, dedi.

Türkiye’de CHP’nin Adalet Yürüyüşü

Türk muhalefet lideri Kemal Kılıçdaroğlu “Adalet Yürüyüşü”nün sona ermesi nedeniyle düzenlenen mitingde konuştu. Kılıçdaroğlu, Ankara’dan İstanbul’a erişen “Adalet Yürüyüşü”nü başkent Ankara’daki Güvenpark’tan 15 Haziran’da başlatmıştı. Bu yürüyüşün başlamasına CHP milletvekili Enis Berberoğlu’nun, devlet sırlarının açıklanması suçlamasıyla, 25 yıl mahkûm edilmesi sonucunda karar verilmişti. Yürüyüşe katılanların sayısı zamanla artmış, Kılıçdaroğlu ile İstanbul’a doğru yürüyenlerin sayısı binleri bulmuştu. Erdoğan ise, protesto yürüyüşünü sert bir dille eleştirmiş, Kılıçdaroğlu’nu terör örgütleriyle işbirliği yapmakla itham etmişti.

CHP lideri ve destekçileri, Erdoğan ve İslami-muhafazakâr AKP hükümetini, özellikle 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleşen darbe girişiminden sonra alınan önlemler nedeniyle eleştiriyorlar. Türk hükümeti, başarısız darbe girişiminden ABD’de yaşayan vaiz Fetullah Gülen’i sorumlu tutuyor. Erdoğan tarafından ilan edilen Olağanüstü Hal uygulaması ile binlerce Gülen taraftarı tutuklanmış, çok sayıda yayın kuruluşu kapatılmış ve yüzbinden fazla devlet memuru ya memuriyetten çıkarılmış ya da görevlerinden alınmıştı. (dpa)

<http://www.fr.de/>

Markus Bernath

Erdoğan'a karşı İstanbul'da büyük bir miting düzenleniyor

Üç hafta boyunca yüründü. Ankara'dan İstanbul'a yapılan bu yürüyüşün nasıl bir etki yaratacağı henüz kesin değil.

İstanbul/Atina- Son kilometreyi yalnız yürüyor. Kırmızı beyaza bürünmüş bir bayrak denizi, Kemal Kılıçdaroğlu'nu bekliyor. Muhalefet partisi liderinin başlattığı "Adalet Yürüyüşü"nü sona ereceği, İstanbul'un Maltepe semtine, Marmara Denizi kıyısındaki sahil yolu yürüyüş alanına, Pazar günü öğleden sonra yüzbinlerce, olasılıkla bir milyon insanın akın etmesi bekleniyor.

Bazıları, Mustafa Kemal Atatürk'ü ve Türklüğü övgüyle anan, Kurtuluş Savaşı dönemine ait İzmir Marşı'nı söylüyor. Bu miting, hükümet karşıtlarının, seçim dönemleri dışında, yaklaşık 15 yıldır süren Tayyip Erdoğan ve muhafazakâr-İslami partisinin egemenliğine karşı yapılmış en büyük miting olsa gerek.

Partiler üstü tutum

Kılıçdaroğlu, kendi partisi, Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) logosunu görmek istemedi. Sadece Türk bayrakları ile üzerinde "Adalet" yazan dövizlere izin verilmişti. Sosyal demokrat Kemalist partinin lideri, Ankara'dan İstanbul'a yapacağı protesto yürüyüşünün partiler üstü olmasını ve böyle anlaşılmasını istemişti. Yöneticileri tutuklu bulunan, Kürt yanlısı azınlık partisi HDP ile diğer küçük sol partilerin temsilcileriyle taraftarları, yürüyüşün sonunda korteje katıldılar. Bir kamuoyu araştırma kuruluşu, HDP seçmenlerinin yüzde sekseni ile sağ eğilimli, fakat bu arada gayri resmi olarak Erdoğan'a bağlı olan MHP seçmenlerinin yüzde 43'ünün "Adalet Yürüyüşü"nü desteklediğini açıkladı.

Marmara Denizi'nden bir bayrak denizi: Yüzbinlerce insan İstanbul'da gösteri düzenliyor.

Yaşanılan tüm zorluklara rağmen Kılıçdaroğlu, savaşımcı biri olduğunu gösterdi. Yürüyüş bir son değil, "ilk adımımızdır" dedi. Parti lideri, Meclis ve özgür medya işlevlerini yitirdiği için, adaletin elbette sokakta aranacağını duyurdu ve ülkeye yeniden demokrasi getireceklerini söyledi.

Parlamenteler tutuklandı

68 yaşındaki Kılıçdaroğlu, 430 kilometre yürüdü. Protesto yürüyüşüne, taraftarlarıyla birlikte, 15 Haziran'da Ankara kent merkezindeki Güvenpark'ta başladı. Bir gün önce ise, CHP milletvekili Enis Berberoğlu, devlet sırlarını açıkladığı gerekçesiyle 25 yıl hapse mahkûm olmuştu. Kılıçdaroğlu, hafta sonunda "Evrensel" adlı sol bir gazeteyle yaptığı söyleşide, Berberoğlu'nun devlet memurlarının "temizlenmesi" ve gazetecilerin kitlesel olarak tutuklanmasından sonra, diğer sözde "terör şüphelileri"nin tutuklanması, bardağı taşıran son damla oldu, açıklamasını yaptı.

Türkiye'nin en büyük muhalefet partisinin Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, 430 kilometre yürüyerek, yeniden bir hukuk devleti olmak için uyarıda bulundu.

Ancak Kılıçdaroğlu'nun, siyasi yol arkadaşı Berberoğlu ve aynı şekilde HDP yöneticilerinin tutuklanmasında ortak sorumluluğu var. Şöyle: 2016 yılı baharında, yargısal bir soruşturmaya bağlı olarak ve bir defaya özgü olmak üzere, hakkında soruşturma yürütülen milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılması için, CHP olarak, hükümet tarafından getirilen bir yasa tasarısına destek verilmişti. Bu olay, zaten şanssız olan bir parti liderinin yaptığı büyük bir siyasi hata biçiminde değerlendirilmişti. Türkiye'de açıkça yönlendirilen yargı ile bir yıl önce ilan edilen Olağanüstü Hal uygulaması nedeniyle, ülkenin KHK'lar ile yönetilmesi gibi olumsuzluklar, Kılıçdaroğlu'nun başlattığı "Adalet Yürüyüşü" sayesinde, üçbuçuk haftadır her gün ülkenin siyasi gündemini belirliyordu.

Protesto yürüyüşünü durdurmak, hükümetin pek işine gelmemiş gibi görünüyor. Cumhurbaşkanı'nın medya sahiplerine, yürüyüş hakkında haber yapılmaması tavsiyesine ise kısa zaman sonra kimse uymadı. Hatta Türk güvenlik güçlerinin yürüyüş kortejine geçtiğimiz hafta DEAŞ tarafından düzenlenmek istenen bir terör saldırısını önlediği söylendi.

“Demokrasi nöbeti” başlıyor

Henüz Salı gününden itibaren, hükümet kendi taraftarlarını harekete geçirmeye başladı. 15 Temmuz darbe girişiminin birinci yıldönümü vesilesiyle, Türkler her yerde “Demokrasi nöbeti” tutacaklar. Yabancı gazeteci ve muhabirleri, Pazar günü çağırılıp, hükümetin basın sözcülüğü tarafından anma etkinliklerine davet edildiler. Altı gün sürecek anma etkinlikleri için uçak, konaklama ve yeme içme masraflarının basın sözcülüğü tarafından karşılanacağı söylendi. Haftalık Alman gazetesi “Die Zeit” tarafından geçtiğimiz hafta yayınlanan, açık ve tartışmalı yürütülen bir söyleşide Erdoğan, “bağımsız medyanın” olmadığını açıklamıştı.

derstandard.at/2000061037391/Grosskundgebung-der-tuerkischen-Opposition-gegen-Erdogan

Süddeutsche Zeitung

10 Temmuz 2017

Mike Szymanski/Yorum

Türkiye kendini kanıtlayan uyarılar yapıyor

Unutulanların yürüyüşünde muhalefet gücünü gösteriyor. Ancak, bu yürüyüşten sonra Cumhurbaşkanı Erdoğan'a karşı yeni politikalar geliştirilemezse, eylemin uzun vadede çok etkisi olmayacaktır.

Türk muhalefeti için başarı göreceli bir kavram, hele hele darbe girişiminden tam olarak bir yıl sonra. Muhalefetin Pazar akşamı düzenlediği büyük mitingi, bu nedenle varoluşsal bir anlam taşıyor. Mu-

halefet lideri Kemal Kılıçdaroğlu, başlattığı “Adalet Yürüyüşü”nün sonunda kendini kanıtlayan bir uyarıda bulundu. Verilmek istenen mesaj şu: Burada Türk toplumundan büyük bir kesim hayatta kalmak istiyor. On iki ay boyunca baskılanarak, ölüm sessizliği içinde geri plana itilerek, açıkça dile getirilmeyen konular bakımından artık bir yol ayrımına gelindi. Güçlü Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’a karşı artık neredeyse bir şey yapamayan güçler sokağa çıktı. Bu Pazar günü şunu gösterdi: Türkiye, Cumhurbaşkanının kısıkacına girmiş olabilir, ancak ülke daha henüz (tümüyle) ona ait değil.

Muhalefet partisi, seküler CHP’nin lideri bundan sonra, toplumu hareketlendiren bu dinamik eyleminin ardından, bir sonraki siyasi hareketi biçimlendirmek gibi çok büyük bir yükümlülükle karşı karşıya. 68 yaşındaki Kılıçdaroğlu, her gün yakıcı güneş altında karayolunda yürürken, geniş kitlelerin dikkatini çekeceğinden emindi. Kendisi ve yandaşları, adalet çağrısıyla, neredeyse 450 km yürüdü. Buna rağmen hükümete muhalif hiç kimse henüz cezaevlerinden çıkarılmadı. Ülke, bu yürüyüş nedeniyle, bir adım bile olsa, henüz adalete yaklaşmadı. Kılıçdaroğlu’nun önündeki en zor etap gerçekten de daha önünde duruyor.

Muhalefet gücünü gösteriyor. Buna ne kadar dayanabilir?

Esas belirleyici olan, Kılıçdaroğlu’nun yaz sonunda Ankara’da Meclis çalışmaya başladıktan sonraki tavrı olacaktır. Başkanlık Anayasası’na geçişle birlikte, 2019 yılına kadar Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin gücü adım adım zayıflayacak. Kılıçdaroğlu ve partisi CHP, yine sadece günlük siyasi işlerle mi meşgul olacak? Bunu düşünmek zor; çünkü o zaman bu yürüyüş sadece muhalefet bakımından bir saman alevi etkisi yaratmış olacaktır. Artık Kılıçdaroğlu kendisine sürekli şu soruyu sormak durumunda: Erdoğan’a nasıl karşı duracaksın? Erdoğan’a ne kadar direnebilirsin? Eğer muhalefet yanlış kararı seçerse, oluşan bütün bu çoşku iklimi, aynı hızda bir hayal kırıklığına da dönüşebilir hemen.

Kılıçdaroğlu kendisi ve CHP’si için muhalefette liderlik rolü üstlenmek istiyor. şu sıralarda muhalefette liderlik konumunda olması,

Kürt yanlısı HDP gibi diğer muhalefet partilerinin yapısal olarak parçalamış oldukları için veya aşırı Milliyetçi MHP gibi, Erdoğan'ı destekleyen-karşı olan biçiminde bölündükleri içindir. Yürüyüşe başlamadan önce, Kılıçdaroğlu kendi partisi içinde de tartışmalıydı. Partisi, bir düzine kadar milletvekilinin dokunulmazlıklarının kaldırılmasına destek vermişti. Birçok parlamenter şimdi bu nedenle hapiste yatıyor.

Direnme Cesareti Eksikti

Hareketin anahtar sözcüğü, adalet. Ülkede çok insan adaletsizliğe uğradığını düşünüyor. Sadece işleyen bir demokratik sistem uzun vadede istikrar ve böylece adaleti sağlayacaktır.

<http://www.sueddeutsche.de/politik/menschenrechte-tuerkei-setzt-zeichen-der-selbstbehauptung-1.3581104>

Die Tageszeitung

10 Temmuz 2017

Jürgen Gottschlich/Yorum

İstanbul'da Büyük Gösteri

Cesaret Geri Geldi

“Adalet Yürüyüşü”, Türkiye’de iklimi değiştirdi. Kamuoyu çılgınlığı, hayal kırıklığı yaşayanlara yeniden umut verdi.

Neredeyse iki milyon insan, Pazar akşamı İstanbul’da Kemal Kılıçdaroğlu’nu coşkuyla karşıladı.

Türk muhalefeti yaşıyor. Ne zaman Cumhurbaşkanı Recep Tayyip

Erdoğan tarafından bu kez Türkiye kesin bir ölüm sessizliğine büründürüldü gibi görünse, şu ortaya çıkıyor: Sürekli olarak baskı altına alınamayan, koşulsuz özgürlük, demokrasi ve adalet talebi. Ve kamuoyunun bu çığılığı herkesi şaşırttı.

Bu 2013 yılı yazında da böyleydi. 2013 yılında bir parkın yok edilmesini engellemek için, yerel olarak başlayan bir direnişin, aniden tüm ülkeyi ayaklandırabileceğini kimse hesaplayamamıştı. Şimdi de durum pek farklı değil; çünkü tam da yedi yıldır görevde olan, oldukça etkisiz bir muhalefet lideri, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun, aniden bir halk kahramanı olabileceğini kim düşünebilirdi ki?

Ancak tam da bu gerçekleşti. Kemal Kılıçdaroğlu'nu Pazar akşamı İstanbul'da neredeyse iki milyon insan tarafından coşkuyla karşılandı. 26 gün süren adalet yürüyüşünün ardından Marmara Denizi kıyısında düzenlenen mitingde, siyasi tutukluların serbest bırakılmasını, bağımsız yargının yeniden oluşturulmasını ve artık bir yılı aşkın süredir yürürlükte olan Olağanüstü Hal uygulamasının kaldırılmasını talep etti.

Erdoğan otoriter bir devletin tüm araçlarını kullanarak, kendisine muhalif olanları bir yıldır zorla susturmak istiyor. Bu sırada böyle bir yürüyüş yapılıyor. Milyonlarca insan şunu gösteriyor: Biz hala buradayız, artık susmak istemiyoruz ve bundan sonra da adalet ve özgürlüklerimiz için savaşım vereceğiz.

Bugün kimse, gelecek ay ve yıllarda bugünlerde olanların somut olarak neyle sonuçlanacağını bilmiyor. Ancak bir tek şey şimdiden belirginleşti denebilir: CHP'nin öyle çok göze çarpmayan Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, hayal kırıklığı yaşayan çok sayıda insana yeniden cesaret vermeyi başarmıştır. Bu durum, Türk Cumhurbaşkanı ve hükümetini hemen zorlayacak değil, ancak hükümeti boyunca kendisinden ve hükümetinden kuşku duyulmaya devam edilecektir. Çünkü adalet yürüyüşü ile ülkede siyasi iklim değişmiştir. Kimse yalnız değildir ve direnmek olanaklıdır. Ortaya çıkan mesajlar bunlardır.

<http://www.taz.de>

Ulrich von Schwerin/Yorum/İstanbul

İstanbul

Öbür Türkiye Gücünü Gösterdi

Muhalefet partisi lideri Kılıçdaroğlu, yürüyüşünün sonunda düzenlenen mitingde yüzbinleri adalet için harekete geçirdi. Bu, yıllardır Erdoğan'a karşı yapılmış en büyük protestoydu.

Ayaklar ağrıyor, bazıları kanıyor da. Yürüyüşçüler, Türk muhalefet partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu ile birlikte Ankara-İstanbul karayolunda 420 kilometreden fazla yolu, Adalet Yürüyüşü için geride bıraktılar. Ancak İstanbul'un Maltepe semtindeki miting alanına girdiklerinde, kendilerini Marmara Denizi kıyısında karşılayan yüzbinleri görünce, çektikleri sıkıntılardan eser kalmadı. Miting, Cumhurbaşkanı Erdoğan'a karşı yıllardır yapılan en büyük protesto olacak.

Yürüyüşe en başından beri katılan Mustafa Kemal Gültekin "Sonuna kadar dayanabileceğimi düşünmüyordum. Ama Kılıçdaroğlu'nu her sabah tüm enerjisiyle yola çıktığını görmek bizleri de motive etti" diyor. Kılıçdaroğlu'nun Cumhuriyet Halk Partisi CHP'nin sol kanadından olan eylemci, son haftalarını çadırda geçirdiğini ve son olarak da Ankara'da traş olduğunu belirtiyor.

Kılıçdaroğlu Taraftarları "Adalet" Talep Ediyor

Ağaçların gölgesi altında mitingin başlamasını bekleyen Gültekin şunları söylüyor: "Kılıçdaroğlu bu yürüyüşle CHP'ye yeni bir özbinic kazandırdı. Farklı muhalif kesimleri bir araya getirdi; özgürlük ile adalet talebinin yaygın bir biçimde duyulmasını sağladı." Uzun yıllardır CHP'li olan Gültekin, yürüyüşün, Türkiye'de demokrasi mücadelesinde yeni bir dönüm noktası oluşturacağını düşünüyor.

Bu sırada Marmara Denizi'ndeki miting alanına beyaz şapka ve ellerinde bayraklarıyla insanlar akmaya devam ediyor. Muhalefetin diğer her mitingi veya 2013 yılındaki Gezi Protestolarından bu yana, sonunda yüzbinleri bulacak en kalabalık miting olacak. Taşdıkları, salladıkları pankart ve bayraklarda "Adalet" yazılı. Yürüyüşün tek istemi ve sloganı bu.

Olağanüstü coşkuyla selamlanıp, sahneye çıkan Kılıçdaroğlu kalabalığa şöyle dedi: "Bazıları adaletin yollarda kazanılamayacağı eleştirisinde bulunmuştu. Ancak ülkemizde büyük adaletsizlikler varsa, eşitsizlik hâkimse, mahkemeler bağımsız değilse, basın susturulmuşsa, o zaman adaleti sokaktan başka yerde arayamayız."

Kimse, onu ciddiye almamıştı

Kılıçdaroğlu, 15 Haziran'da Ankara'dan İstanbul'a Enis Berberoğlu'nun kaldığı cezaevine kadar yürüyeceğini açıkladığında, neredeyse kimse onu gerçek anlamda ciddiye almamıştı. CHP milletvekili ve eski gazeteci önceki gün 25 yıl hapse mahkum edilmişti. Berberoğlu, Türk gizli servisine ait bir tır konvoyu ile Suriye'de bulunan İslamcı asilere gizli silah sevkiyatı yapıldığına ilişkin video görüntülerini, Cumhuriyet gazetesine vermekle suçlanmıştı.

Yayın kuruluşları, hemen Ankara-İstanbul arasındaki uzaklığın 420 kilometre olduğu hesapladı. Kılıçdaroğlu'nun haftalarca yürümesi gerekecekti. İnce yapılı, ama çok da sportif olmayan CHP lideri bunu başarabilecek miydi acaba? Hükümet, muhalefetin yürümesine izin verecek miydi? Birçok insan bunlardan emin değildi. Ancak, ilk günlerde yürüyüş korteji karayoluna çıkıp, birkaç yüz yürüyüşçü birbirleriyle kaynaşınca, aynı kaynaşmayı yayın kuruluşları da taklit etti.

Fakat Kılıçdaroğlu pes etmedi, tam aksine, her gün gücü ve kararlılığı sanki daha da artıyordu. 68 yaşındaki Kılıçdaroğlu, her sabah hızlı adımlarla kortejin başına geçip, yumruğu ile tempo tutuyor, yürüyüşçüler "Hak, Hukuk, Adalet!", diye haykırıyordu. Sıcaklık 38 derecelere çıktığında ve yürüyüşçülerin üzerlerindeki tişörtler sırtlarına yapıştığında dahi, bu yaşlı beyefendi sıcaklara aldırmandan taze beyaz gömleği ile ilerlemeye devam etti.

Kent sakinleri yürüdü, hükümet tehdit etti

Yürüyüş gittikçe büyürken, sıklıkla zayıf, cesaretsiz ve kararsız olmakla eleştirilen CHP lideri, gittikçe büyüyerek heybetli hale geldi. Hürriyet gazetesi köşe yazarı Kanat Atkaya köşesinde övgüyle şöyle yazdı: “Kılıçdaroğlu hiç umulmadık bir siyasi hamleyle, nihayet gerçekten gündem belirleyen bir muhalefet partisi liderine dönüştü.” Hükümet artık alayla değil, tehditle tepki veriyor.

Erdoğan gürleyerek, Kılıçdaroğlu'nun bu yürüyüşle “teröristleri” desteklediğini ve bir muhalefet partisi olarak yetki sınırlarını aştığını söyledi. Başka AKP siyasetçileri ise yürüyüşü kötüleyerek, “Hükümet, bu yolları, üzerinden ‘teröristler’ geçsin diye yapmadı” dediler. Bir AKP sözcüsü, Kılıçdaroğlu'nun bu yürüyüşle “Ülkeyi kaosa sürüklemek” istediğini belirtti; hükümete yakın bir gazete ise “Hainlerin Yürüyüşü” biçiminde başlık attı.

Ancak hükümet, Nisan ayında yapılan referandumdan önce, tüm hükümet karşıtlarını terörist olarak niteleyip iftira atarak, kimseyi gerçek anlamda ikna edemediğini deneyimlemek zorunda kalmıştı. Kılıçdaroğlu bu ifadeler karşılıklı olarak serinkanlılık içinde sadece Erdoğan'ın bu sözlerinin “Bir diktatöre yakıştığını”, Cumhurbaşkanı'nın yürüyüşü kriminalize etmek istediğini, ancak yürümenin yasal hakları olduğunu söyledi. Ayrıca, kimsenin kendini tehdit altında duyumsaması gerektiğini, sadece adalet talep ettiklerini vurguladı.

Muhalefet hala canlı

Türkiye’de adalet artık soyut bir kavram değil. Neredeyse bir yıl önce gerçekleşen askeri darbe girişiminden beri 50 bin insan tutuklandı, 120 bin kişi devlet memurluğundan ya çıkarıldı ya da görevlerinden alındı. Darbe girişimine karıştıkları belirtilen askerler, polisler, savcılar var aralarında. Ancak tutuklananlar, görevlerinden alınanlar veya memuriyetten çıkarılanlar arasında muhalif Kürtler, gazeteciler ve tarafsız bilimciler de var. Bu süreç onları da vurdu.

İşten/memuriyetten çıkarılmaların çoğu, KHK’lar aracılığı ile gerçekleştirildi, gerekçesiz ve herhangi bir itiraz hakkı tanınmadan. Yürüyüşe katılan birçok solcu eylemci, avukatlar ve sendikacılar

yaşadıkları ile ilgili kendi öykülerini anlatabilirler. Uzun süren bir çekingenlik sonrasında, yürüyüşe katılma kararı veren Kürt yanlısı HDP de Erdoğan'ın yargısından acı çekti.

“Özgürlüğün Başlangıcı”

“Adalet için, mazlumlar, hapisteki milletvekilleri, tutuklu gazeteciler, işlerini kaybeden üniversite çalışanları için yürüdük” diyen CHP lideri, tutuklu tüm gazeteciler ve milletvekillerinin serbest bırakılması ile Nisan ayında az oy farkıyla kabul edilen Başkanlık sisteminin geri çekilmesini talep etti. Kılıçdaroğlu bir “Tek adam rejimi” değil, demokrasi istediklerini ifade etti.

Kılıçdaroğlu somut olarak bir şeyleri harekete geçirebilir mi, bunu göreceğiz. Fakat bu yürüyüş, muhalefetin hala canlı olduğunu ve mücadele etmeden ülkeyi Erdoğan'a teslim etmeye hazır olmadığını gösterdi. “Korku duvarlarını yıkacağız! 9 Temmuz bu yürüyüşün sonu değil, aksine, özgürlüğün başlangıcıdır!” diyen Kılıçdaroğlu, bu mitingin daha sadece bir başlangıç olduğu konusunda hiçbir kuşku bırakmadı.

<http://www.zeit.de/gesellschaft/zeitgeschehen/2017-07/istanbul-kemal-kilicdaroglu-tuerkei-marsch-gerechtigkeit-demonstration>

Die Zeit

10 Temmuz 2017

Roy Karadağ ile Söyleşi/Hasan Gökkaaya

Adalet Yürüyüşü

“Erdoğan açısından tehlikeli olabilir”

Türkiye'deki sokak yürüyüşü, artık muhalefetin meclisten bir şey beklemediğini gösteriyor.

Türkiye uzmanı Roy Karadağ, CHP'nin tek şansınının bu olduğu görüşünde. ROY KARADAĞ Bremen Üniversitesi Kültürler- ve Uluslar arası Araştırmalar Enstitüsü'nün (InIIS) başkanlığını yürütüyor. Uzmanlık alanı Türk iç ve dış politikası.

ZEIT ONLINE: Binlerce Türk 450 kilometre yürüyerek neden CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nu izledi?

Roy Karadağ: İnsanlar için uzun zaman sonra Erdoğan rejimini protesto etmek için bu ilk fırsattı. Şimdiye değin yurttaşların ellerinden her türlü protesto özgürlüğü alınmıştı. İnsanlar, AKP hükümeti tarafından kriminalize edilmeden, hükümeti protesto etmek istiyorlar. Adalet Yürüyüşüne bu kadar insan katıldı, çünkü terörist olarak damgalanmamak için, kolektif bir karşı savunma içine girildi. Bunun dışında, yeni bir protesto biçiminin başından hareketle, söz konusu protestonun bitiminde ne kadar başarılı olduğu konusunda hiçbir zaman gerçek bir öngöründe bulunulamaz. Ancak ilk günlerde, insanların bu yürüyüşü, Kılıçdaroğlu'nun umduğu gibi kabullendiğinin anlaşılması üzerine, katılımında olağanüstü artış oldu, çünkü yürüyüşe katılanlar, katılımlarıyla ilgili olarak birbirlerini protesto yürüyüşü için cesaretlendirebildi.

ZEIT ONLINE: Korkulduğu gibi yürüyüş hükümet tarafından durdurulmadı. Şiddet de yaşanmadı. Türkiye, gerçekten de inandığımızdan daha mı demokratik bir ülke?

Roy Karadağ: AKP de aynı gerekçeyi öne sürerdi. Derlerdi ki: "Bakın. Burada herkes istediği gibi gösteri düzenleyebiliyor. Öyleyse, Türkiye'nin demokratik bir ülke olmadığı yönündeki tüm söylentiler ne demek oluyor?" Burada belirleyici nokta, Türkiye'de hala çok sayıda insan, kendini savunmaktan mahrum olarak, haksız yere cezaevlerinde yatıyor. Sırf ülkede demokratlar var diye, demokrasi olduğundan söz edilemez. Önemli olan, yurttaşlar devlete karşı korunabiliyor mu? Dün olduğu gibi, bugün de Türkiye'de böyle bir durum söz konusu değildir.

ZEIT ONLINE: Yüzbinlerce insan yürüyüş bitiminde İstanbul'da düzenlenen mitinge katıldı. Yürüyüşün Cumhurbaşkanı Erdoğan bakımından sonuçları olabilir mi?

Roy Karadağ: Erdoğan için en önemli seçim her zaman bir sonraki Cumhurbaşkanlığı seçimidir. Seçim de 2019 yılında yapılacak. Tam da anayasa referandumunu sonrasında, egemenliğini pekiştirmek üzereyken seçimi kaybetmesi, onun için oldukça vahim olurdu. Şu andan itibaren, Kılıçdaroğlu'nun, parti sınırları ötesinde kitleleri harekete geçirip geçiremeyeceği konusu çok önem taşıyacak. Kılıçdaroğlu'nun parlamento dışı eylemler dışında başkaca bir seçeneği kalmıyor. Ülkenin en büyük muhalefet partisi olarak, en son bu yürüyüşteki başarıya benzer şekilde başarılı olabilirse, elde edilen bu başarı, Erdoğan için gerçekten de tehlikeli olabilir.

ZEIT ONLINE: Sıklıkla bürokrat kökenli olmakla itham edilen Kılıçdaroğlu'nun, Erdoğan gibi atak biriyle mücadele edemeyeceği ifade ediliyor. Kılıçdaroğlu, Türkiye'de yapılan anayasa referandumunu protesto etmek için, hiçbir zaman çağrıda bulunmadı.

Roy Karadağ: Şimdiğe değin muhalif olunmadığına dair öne sürülen gerekçeler, elbette CHP'nin Meclis'teki yetkinliğiyle de ilgili. Bir başka anlatımla, bu partinin kendi güç kaybıyla da ilgilidir. Öbür yandan, geçen yıl milletvekili dokunulmazlığının kaldırılmasına CHP'nin de destek vererek, partinin kendini dağıttığı biçimindeki ithamlara da katlanması gerekir. Dokunulmazlıkları kaldırılarak, hapse atılan Kürt yanlısı HDP'nin liderleri, anlaşılır nedenlerle, CHP'yi bugüne değin hiç affetmedi. HDP Genel Başkanları gibi karizmatik figürlerin güçsüzleştirildikten sonra, CHP'nin her kesimi kapsayan protesto çağrılarını stratejisi, elbette birçok gözlemci bakımından sadece kuru bir yan etki bırakıyor geride.

ZEIT ONLINE: Bazı HDP siyasetçileri buna rağmen göstere göstere Kılıçdaroğlu ile yan yana yürüdü. Yeni bir muhalefet mi biçimleniyor?

Roy Karadağ: HDP, işbirliklerine her zaman oldukça açıktı. Buna karşın CHP, HDP'ye mesafeli duruyor, çünkü CHP de HDP'yi PKK'ya karşı yeterince mesafe koymamakla suçluyor.

ZEIT ONLINE: Bazı demokratlar yürüyüşü Türkiye'de bir dönüm noktası olarak görüyor. Bu abartılı bir görüş mü, yoksa Erdoğan'ın yeniden seçilmesi gittikçe olanaksız hale mi geliyor?

Roy Karadağ: Erdoğan'ın geleceği ya da muhalefet partilerinin olası işbirliği yapmaları ile ilgili şimdiden bir şeyler söylemek için genel anlamda henüz çok erken. Ancak AKP'nin bu gelişmeleri edilgen bir şekilde, dışarıdan, öylece izlemeyeceği çok açıktır. AKP gündem belirlemeye devam edecek. AKP de çıtayı yükselterek, gizil güç olarak herkesi kapsayan koalisyonlar kurmanın ne denli kolay olduğunu bilen bir parti. Bir başka deyişle, parti gelecekte olasılıkla siyaset alanına göre davranacak ve daha esnek olacaktır. Bazen Türk milliyetçilerine, bazen de Kürt gruplara hitap eden hedefler dile getirecek. Bu tür değişken ittifaklar içinde CHP'nin kendini nasıl konumlandıracağı görülecektir. Bunun dışında, Suriye'nin kuzeyinde artan askeri eylemlerin Türkiye'nin iç politikasına nasıl yansıtacağı hususu henüz tamamen belirsiz. Bu nedenlerle, protesto yürüyüşünün hangi kalıcı sonuçları doğuracağını şimdiden değerlendirmek zor.

<http://www.zeit.de/politik/ausland/2017-07/marsch-der-gerechtigkei-tuerkei-roy-karadag-interview>

Frankfurter Rundschau

10 Temmuz 2017

Frank Nordhausen/Yorum

Türkiye: İstanbul'a Yürüyüş

“Son değil, bir başlangıçtır”

Kemal Kılıçdaroğlu bir mucizeyi başardı. Muhalefet partisi liderinin bu yürüyüşün sonuçlarını karşılayacak güçte olup olmadığı, önümüzdeki haftalarda görülecektir.

Türk muhalefeti, Pazar günü davul sesleriyle geri döndüğünü duyurdu. İstanbul'da 1,5 milyondan fazla insanın toplanmasını sağlayan “Adalet Yürüyüşü” ve Türk muhalefet partisinin lideri Kemal Kılıçdaroğlu, bir mucizeyi başardı. “Öbür Türkiye” dört yıl önceki gezi pro-

testolarından bu yana, ilk kez bütün gücüyle ortaya çıktı. Kılıçdaroğlu üç hafta önce Ankara’da yürüyüşünü başlattığında, herhalde kimse bugünkü başarıyı olanaklı görmemişti. Türkiye’de milyonları harekete geçirmek, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın dışında başka bir politikacının normalde başarabileceği bir şey değil. Ancak Erdoğan bu başarıyı devasa bir propaganda makinesinin gücüyle elde edebilmektedir. Kılıçdaroğlu’nun böyle bir propaganda makinesine ihtiyacı yoktu; çünkü insanlar kendiliğinden geldi. Sosyal demokrat Cumhuriyet Halk Partisi CHP’nin liderinin adı, tarih kitaplarına geçmiştir; çünkü bunu başarmıştır.

Gerçekten de Türkiye’de insanların çoğu şu sıralarda gözlerini oğuyor; çünkü “Türk Gandhi”yi tanıyamıyorlar. Kılıçdaroğlu, bir konuşmacı olarak, o maliye memuru tarzıyla bir facia, bir siyasetçi olarak da tutkusuz bir izlenim yaratıyordu. Ancak sahnede o bilindik “Kemal Amca” değil de, sanki geride bıraktığı 450 kilometrelik yürüyüşten yorulmak yerine, daha da güçlenmiş görünen, kitleleri özgürleştiren, herkese taze güç veren 69 yaşındaki bir muhalefet partisi lideri karşımızdaydı birden.

Pazar günü söyledikleriyle, “Diktatörlük” suç duyurusu sertti, ancak alınması gereken önemleri sıralarken, son derece uygar ve demokratikti. Mitinge katılanlar idam çağrısı değil, “Temizlik Operasyonlarının”, keyfi tutuklamalar ve medyaya uygulanan baskıların sona ermesini talep ettiler. Miting alanının kenarında duranların çoğu: “Bir işaret bekledik. Kılıçdaroğlu bu işareti geç verdi; ama bu işaretin geç verilmesi, hiç verilmemesinden iyidir” diyorlardı.

Aşırı milliyetçilerle solcu Kürtler yan yana

Muhalefet lideri, aniden ve şaşırtıcı bir doğrulukla siyasi saptamalarda bulundu. Kılıçdaroğlu’nun ilk büyük siyasi hamlesi, (2016) Nisan ayında başkanlık sistemine geçişle ilgili yapılan Anayasa referandumunda, birbirine kısmen düşmanlık derecesinde karşı olan kesimleri, siyasi olarak tarafsız bir kampanya ile tek bir muhalefet çatısı altında birleştirip, oyların neredeyse yarısını kazanması olmuştu.

İşte “Adalet Yürüyüşü”nü de bunun üzerine geliştirdi ve burada da,

referandumda olduğu gibi, herhangi bir parti bayrağı yoktu. Daha önce olanaksız olan, birden oluverdi: Aşırı milliyetçiler ve solcu Kürtler yana yana eylem yapıyorlardı. Sürekli zayıf ve kavgalı olarak nitelenen bu muhalefeti, Kılıçdaroğlu birleştirerek, ilk kez ülkedeki siyasi gündemi belirleyip, Cumhurbaşkanı için ciddi bir tehlike oluşturmaya başlamıştır. “Gezi” süreci, siyasi bakımdan etkisiz olmuştu, ancak Kılıçdaroğlu, artık sahip olduğu bu sayısal gücünü, somut siyasi eyleme çevirme aşamasındadır.

Anlaşılan o ki, Erdoğan siyasi rakibinin bu dönüşümünü hafife aldı. Kılıçdaroğlu Ankara’da yürüyüşüne başladığında, Cumhurbaşkanı, vefalıları ve İslami-muhafazakâr Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) hükümeti, alaycı bir tavırla, muhalefet partisi liderinin iyisi mi hemen yüksek hızlı trene binmesini, zira kendisiyle zaten kimsenin yürümeyeceğini söylemişlerdi. Ancak önce yüzler, ardından binler, son olarak da milyonlar geldi. Yürüyüş ayrıca, Erdoğan’ın yeni Türk kuruluş mitosu olan, darbe girişiminin yıldönümünden bir hafta kadar önce sona erdi. Kılıçdaroğlu, bu anlamda da gündemi belirliyor: Tartışmaların odağında artık darbe girişimi değil, adalet yer almaktadır.

Erdoğan ayrıca Kılıçdaroğlu’nun ana motiflerini ne kadar zekice seçtiğini de hafife almıştı. Muhalefet lideri, daha önce AKP’den ayrılanlarla da görüşerek, Erdoğan’ın seçmenlerine yönelik hangi konuları gündeme taşıması gerektiği hususunda fikir almıştı. Yanıtları: “Adalet”, olmuştu. Yapılan bir ankette, AKP seçmenlerinin yüzde 76’sının daha adil bir toplum istediğini ve bu partinin adında da olan ‘adalet’ sözcüğünün, insanları gerçekten harekete geçirdiğini ortaya koyuyor. Kılıçdaroğlu, adalet sözcüğü ile ülkenin bir sinir ucuna dokunmuş oldu.

Demokrasi için canlı ve kararlı olmak

Artık her şey, muhalefet partisi liderinin, şu andaki momentumu siyasi eyleme dönüştürmesine bağlı. Seküler muhalefetin kendini gerçek anlamda kanıtlaması, şiddetsiz adalet mücadelesini sokakta sürdürmeye cesaret etmesiyle sınanacaktır. Bu muhalefet, Pazar günü yapılan mitingde, kendi demokrasisini savunmak için, ne denli canlı ve kararlı olduğunu yeterince göstermiştir.

Erdoğan'ın yanıtı kuşkusuz çok gecikmeyecektir. Erdoğan'ın siyasi modeli, toplumu uzlaşmaz biçimde bölmek ve kutuplaştırmak ölçütlerine dayanıyor. Ne yazık ki, bundan vazgeçeceğine ilişkin herhangi bir işaret de yok. Hükümete yakın basın kuruluşları, Kılıçdaroğlu'nu teröristlerin dostu olarak niteleyip, tutuklanmasını talep ettiler bile. Önümüzdeki haftalar, muhalefet partisi liderinin bu ithamlarla başa çıkacak güçte olup olmadığını gösterecektir. Öbür yandan da, siyasi hasımlardan oluşan ve olanaksız gibi görünen bu koalisyonunun, 2019 yılında yapılacak seçimlerde Erdoğan'ı yenmeye yetecek kadar uzun ömürlü olup olmayacağıdır. Kılıçdaroğlu, Pazar günü mitingde insanlara şöyle seslenmişti: "Bu bir son değil, başlangıçtır!" Türk Gandhi'nin önünde uzunca bir yürüyüş var daha.

www.fr.de

Weser Kurier

10 Temmuz 2017

İstanbul'da Adalet Yürüyüşü

Yüzbinlerce Türk Erdoğan'ı protesto ediyor

Türkiye'de birşeyler oluyor: Ankara'dan İstanbul'a yürüyen Kemal Kılıçdaroğlu önderliğinde İstanbul'da yüzbinler Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı protesto ediyor.

Muhalefet partisi lideri 24 gün ve 420 km sonra İstanbul'a ulaştı. Binlerce kişi kendisine buraya kadar eşlik etti. Yüzbinler onu burada bekliyor.

Türk muhalefet partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu, 400 kilometreyi aşan mesafenin son etabını yalnız yürüyor. Üzerinde kırmızı "Adalet" yazılı beyaz bir pankartla, hedefine odaklanmış, ilerliyor. Merkez sol parti CHP lideri Ankara'dan İstanbul'a üç haftadan fazla yürüdü. 68

yaşındaki Kılıçdaroğlu taraftarları ile birlikte günde ortalama 20 km yolu geride bıraktı. Kemal Kılıçdaroğlu, başlattığı “Adalet Yürüyüşü” ile geçen yıl Temmuz ayında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan hükümeti tarafından ilan edilen Olağanüstü Hal uygulamalarını protesto etti.

Sona eren protesto eylemi, bu Pazar düzenlenecek bir mitingle taçlandırılacak. Yüzbinler mitingin düzenleneceği İstanbul’un Maltepe semtinde Kılıçdaroğlu’nu bekliyor. Kılıçdaroğlu’nun sahneye çıkmasıyla da, yüzbinler coşkuyla “Hak, Hukuk, Adalet!” diye haykırıyor. Bir tarafta bir Türk bayrağı, öbür tarafta da Cumhuriyetin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk’ün bir portresi ışılıyor. Parti sembolleri yasak; çünkü Kılıçdaroğlu böyle istedi.

“Tek adam sistemi istemiyoruz”

Miting konuşmasında: “Tüm antidemokratik uygulamaların sona ermesini istiyoruz. Bir tek adam sistemi değil, parlamenter sistem istiyoruz”, diyen Kılıçdaroğlu, Olağanüstü Hal uygulamasının da kaldırılmasını talep etti ve bu sözleri kalabalık tarafından coşkuyla karşılandı. Miting bayram havasında geçiyor, bazıları miting alanının kıyısında dans ediyor.

Kılıçdaroğlu’nun sahneye bir zafer kazanmışçasına çıkması, sanki seçim kazanmış etkisi uyandırıyor. Ancak CHP uzun süredir seçim kazanamıyor. Ülkeyi 2002 yılından bu yana İslami-muhafazakâr AKP yönetiyor. CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu’nun yedi yıldır yürüttüğü muhalefet politikasını çoğu insan zayıf olarak niteliyordu, ancak “Adalet Yürüyüşü” ile Kılıçdaroğlu yeniden popülerlik ve biçim kazanmış durumda. Bazı taraftarları onu, Hintli özgürlük hareketi önderine atıfta bulunarak, ‘Türkiye’nin Mahatma Gandhi’si olarak adlandırıyor.

Kılıçdaroğlu, kendisine yöneltilen yergi ve övgülere –her zaman olduğu gibi- sakince tepki veriyor. 68 yaşındaki Kılıçdaroğlu, bu uzun yürüyüşte verilen molaları ağaçlar altında değil, karavanında dinlenerek, söyleşiler yaparak, taraftarlarını kabul ederek geçirdi. Beyaz gömlek, koyu renk pantolon ve spor ayakkabı giyiyor. “AKP bizi hep oyaladı” diyor. Olağanüstü Hal uygulaması ilan edildiğinde, çok kısa

süreceğini söylemişlerdi, diyen Kılıçdaroğlu sözlerini şöyle sürdürdü: “Fakat belli bir süre sonra anladık ki, bize verilen tüm sözler unutulmuştu. Türkiye’de bir korku iklimi yaygınlaştı.” Erdoğan’ı ise “Diktatör” olarak niteliyor.

Mitinge katılan 44 yaşındaki fabrika işçisi Nurettin, Kılıçdaroğlu’nun “önemli bir önder” olduğunu söylüyor ve “benzer gösteriler çoğalmalı”, diyor.

Türk muhalefet partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu’nu destekleyenler İstanbul’a ulaştı.

Kılıçdaroğlu, Ankara’da 15 Haziran’da sadece az sayıda taraftarıyla başlamıştı yürüyüşüne. Yürüyüşün sona aşamalarına gelindiğinde ise binlerce katılımcı vardı. Yürüyüşe, CHP milletvekili Enis Berberoğlu’nun, devlet sırlarını açığa çıkardığı gerekçesiyle, 25 yıl hapse mahkûm edilmesi neden olmuştu. Yapılan protesto, ülkedeki adaletsizliklere yönelik. CHP’ye göre yaşanan adaletsizliklerin sorumlusu Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve AKP hükümetinin uyguladığı politikalar.

Kılıçdaroğlu ülkedeki olumsuzları sıralıyor: Gazeteciler ve milletvekilleri tutuklu, taraflı yargı, sindirilmiş yurttaşlar. Erdoğan’ı yargıyı etkilemekle suçluyor ve mahkemelerin kararlarını “Sarayın talimatıyla verdiklerini” söylüyor, Erdoğan’ın Cumhurbaşkanlığı Sarayını kastederek.

68 yaşındaki Ayşe ise: “Ekonomi, yargı, güvenlik, hepsi sorunlu. Baskıdan bıktım” diyor ve çocukları ve torunlarının geleceği için mitinge geldiğini belirtiyor. Acaba bu protesto yürüyüşünün bir yararı oldu mu? Fabrika işçisi Nurettin şöyle düşünüyor: “Bu yürüyüş ve miting muhalefeti birleştirdi.” Kılıçdaroğlu mücadeleyi sürdüreceği konusunda şöyle dedi: “Kimse bu yürüyüşün bir son olduğunu düşünmesin. Bu yürüyüş daha ilk adımımızdır.” (dpa)

(http://www.weser-kurier.de/deutschland-welt/deutschland-welt-politik_artikel,-hunderttausende-tuerken-protestieren-gegen-erdogan-_arid,1622972.html)

Daniel Heinrich/Yorum

“Adalet Yürüyüşü”nden sonra Türkiye’de demokratik bir hareketin etkileyici başlangıcı

Daniel Heinrich’e göre, Türk muhalefeti içinde sadece olumlu düşüncelere sahip olanlar, özellikle ürk CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu’nun başarılı olduğunu söylüyorlar: İstanbul’a yapılan “Adalet Yürüyüşü”, coşkuyla karşılandı ve Türkiye’de yenilen muhalefeti Kılıçdaroğlu tekrar ayağa kaldırabilir.

Referandumdan sonra Türk muhalefeti: Yeni yol ve hedefler aranırken.

Özellikle Kemal Kılıçdaroğlu. Özellikle, giysileri ve cazibesi ile bir emekli idari memur gibi görünen bu 68 yaşındaki beyefendi, Türk muhalefeti içinde sadece olumlu düşüncelere sahip olanların düşünebileceği bir şeyi başardı.

Türkiye’nin en büyük muhalefet partisi, CHP’nin lideri, daha birkaç hafta öncesine kadar gülünç bulunmuştu. Kılıçdaroğlu ise “Gerekirse tek başıma yürürüm” diyerek, siyasi yol arkadaşı Enis Berberoğlu’nun tutuklanmasına karşı uyarıda bulunmak için yürüyeceğini duyurmuştu.

Yürüyüşünün adını da “Adalet” koymuştu. Başkent Ankara’dan yola çıkarak, Anadolu’nun yakıcı sıcağında, üç hafta sonra yaklaşık 450 km batıya İstanbul’a doğru yola çıkmıştı. Kılıçdaroğlu’nun İstanbul’a girişi, yüzbinlerce coşkulu taraftar önünde ve tam Boğaz’da düzenlenen miting, Mustafa Kemal Atatürk’ün kurduğu Türkiye Cumhuriyeti’nde, devletin seküler değerlerinin etkileyici bir şekilde yeniden güçlenmesine de sahne oldu.

Her zamanki gibi kolları çemrenmiş beyaz gömleği özenle pamuklu pantolunun içinde olan ve bazıları tarafından çoktandır övgüyle “Türk Gandhi”si diye nitelenen günün beklenen adamı, Kılıçdaroğlu, çıktığı sahnede şu sözü verdi: “Türkiye’de tüm antidemokratik uygulamalar sona ermek zorundadır.”

Kılıçdaroğlu’nun önünde henüz zor günler var

Sevindirici bir cümle, çünkü Kemalist CHP’nin kendisinin Türkiye’de demokratik değerlerin azalmasında payı var. Türk Parlamentosunda geçen yıl milletvekili dokunulmazlıklarının kaldırılması, CHP’nin de oylarıyla kabul edilmiş ve çok sayıda milletvekili bunun üzerine cezaevine girmişti.

Kılıçdaroğlu, Adalet Yürüyüşü’nde parti simgelerinin kullanılmasını kesinlikle istememişti. Bu zekice bir karardı; çünkü hedeflerine ulaşmak için, parlamentoda diğer iki muhalefet partisinin de oylarına ihtiyacı var. Kemalist CHP, Kürtlerin HDP’si ve aşırı milliyetçi MHP’nin bir araya gelmesiyle oluşturulacak bir muhalefet cephesi, yüz yıllık tarihi olan Türkiye’de bir yenilik olacaktır.

Kılıçdaroğlu ve destekçilerinin önünde zor günler var daha. Kılıçdaroğlu Adalet Yürüyüşü’nün sona ermesi nedeniyle, İstanbul’da düzenlenen mitingde yaptığı konuşmada “Bu daha başlangıç” demişti. Tam da böyle oldu. Bir başlangıç. Türkiye’de yenilgiye uğrayan muhalefetin, Kılıçdaroğlu tarafından tekrar ayağa kaldırabileceği ve demokratik denetim-denge sistemini yeniden güçlendirebileceği, etkileyici bir hareketin başlangıcı. Özellikle, bu ürkek siyaset yöneticisi Kemal Kılıçdaroğlu, işte o zaman taşları tam da yerinden oynatmış olacaktır.

<http://www.deutschlandfunk.de>

Daniel Steinvorth/Yorum

Türkiye’de “Adalet Yürüyüşü”

Erdoğan’a karşı direnmek olanaklı

“Gandi Kemal”, sivil itaatsizliğin Türkiye’de kitleleri harekete geçirebileceğini gösterdi. Fazla iyimserliğe karşı da dikkatle olmak gerekir.

Uzunca bir süredir demokratik oyun kurallarına uymayan bir hükümet varken, barışçıl politikalar nasıl yapılabilir? Muhaliflerini sindiren ve demir parmaklıklar arkasına koyan bir Cumhurbaşkanı ile nasıl mücadele edilebilir? Kaçınılmaz şekilde diktörtlüğe doğru kayan bir ülkede, bir muhalefet partisi kendisini nasıl ortaya koyabilir?

Kemal Kılıçdaroğlu bunu uzun süredir uzlaşmalarla sağlamaya çalıştı. Türkiye’nin en büyük muhalefet partisi, sosyal demokrat CHP’nin lideri Kemal Kılıçdaroğlu, bir İskandinav meclisinde kolaylıkla hayal edilebilecek, rahat, uzlaşmacı, yaşını başını almış biri. Kendisini eleştirenler, yeterince dişi ve sert olmadığı yönünde yakınmalarını dile getirmişti. “Kemal Amca”, takma adı bu, öncelikle Recep Tayyip Erdoğan’a karşı koyamayacak gibi görünüyordu. Nitekim Cumhurbaşkanı, Türkiye’deki siyasi rekabete içkin olan, Kılıçdaroğlu’nun sahip olmadığı her şeyi temsil ediyor: Yüksek sesli, karizmatik, halka yakın, buyurgan.

Onbinlerce insanın tutuklandığı, işlerinden edildiği ya da görevlerinden alındığı, yurttaşlarının kafkaesk yargı süreçlerine tahammül etmek zorunda bırakıldığı, karalama kampanyalarının devlet tarafından desteklendiği ve ülkeye giydirilen korku gömleği gibi bir dönemin içinden geçerken, tüm bu olumsuzluklar karşısında Kemal Amca olarak nasıl kahraman olunabilir ki? Dış görünüşü ve davranışları nedeniyle

“Gandi Kemal” olarak nitelenen Kılıçdaroğlu, sivil itaatsizliğin herhalde en hafif biçimiyle bunu denedi.

Kılıçdaroğlu'nun “Adalet Yürüyüşü”, Hintli halk kahramanı Mahatma Gandhi'nin 1930'lu yıllarda Britanya sömürge egemenliğine karşı gerçekleştirdiği yürüyüşe, başarı ve takdirle verilmiş bir selamdı. Artık Kılıçdaroğlu da yüzlerce kilometre, Erdoğan rejimine karşı, “Adalet” için yürümek istiyordu. Resmi yayın kuruluşları bu nedenle kendisiyle alay etti.

Nitekim Kemal Amca yürüdükçe, kendisine katılan Türklerin sayısı da artmıştı. Binler, onbinler ve sonunda mitinge 1,5 milyondan fazla yurttaş geldi. Sadece Kılıçdaroğlu değil, tozlanmış partisi de, 2013 yılındaki Gezi Protestolarından bu yana, bu kadar rejim muhalifini sokağa dökme başarısı gösterebilmişti. Öyle ki, Erdoğan ve taraftarları özgüvenlerini yitirdiler. Yoksa yürüyüşçülerin bu eyleminin, Cumhurbaşkanı'nın çaresiz bir suçlamayla, “teröristlerin” tarafında gösterilmesi çabası, nasıl açıklanabilir ki?

Erdoğan, bu boyutlara ulaşmış bir kitlesel gösteriye şiddetle karşılık veremeyeceğini, insanların yaptığı protestoları da yok sayamayacağını, ancak sadece karalayabileceğini biliyor. Bir Gezi dejavusu duygusu, başını çok ağrıtmış olmalı.

Türkiye'de hala direnmek elbette olanaklıdır. Kılıçdaroğlu bunu kanıtlamıştır. Ancak, milletvikili dokunulmazlıklarının kaldırılmasıyla ilgili yasal değişikliğe, partisinin de destek vermiş olduğu unutulmamalıdır. O zamanlar, Kürt parlamenterler cezaevine girmiş, CHP merhamet göstermemişti. Kılıçdaroğlu, ancak kendi milletvekili zarar görünce tepki göstermiş, siyasi yol arkadaşı Enis Berberoğlu ile ilgili mahkûmiyet kararı, Adalet Yürüyüşü'nü başlatmasına neden olmuştu. Eğer Erdoğan karşıtları bu süreçten yararlanmak istiyorlarsa, mutlaka el birliği yapmalıdırlar. Türkiye, aslında kavgalı bir muhalefeti uzun süredir kaldırabilecek durumda değildi.

<https://www.nzz.ch/meinung/gerechtigkeitsmarsch-in-der-tuerkei-widerstand-gegen-erdogan-ist-moeglich-ld.1305338>

Marco Kauffmann Bossart/İstanbul

Erdoğan'a karşı direniş

Protesto coşkusunu sonrası mahmurluk

Türkiye'de muhalefet sürpriz bir şekilde başarılı oldu. Bundan sonra ne olacak?

Genç bir katılımcı "Adalet Yürüyüşü"nde.

Birkaç hafta sürdükten sonra, Pazar günü kitlesel bir mitingle İstanbul'da sona eren "Adalet Yürüyüşü"ne, kendisine meydan okunan Ankara'nın egemen elitleri, Pazartesi günü yeni bir baskı dalgası başlatarak, cevap verdiler. Aralarında siyaset bilimci Koray Çalışkan'ın da olduğu, 72 akademisyen hakkında tutuklama kararı çıkarıldı. Reuters'in verdiği bilgiye göre, Koray Çalışkan daha önce Kemal Kılıçdaroğlu'na danışmanlık yapmış. Koray Çalışkan, 2016 yılı Temmuz ayında gerçekleştirilen darbe girişiminden sorumlu tutulan Fetullah Gülen ile bağlantılı olmakla suçlanıyor.

Başkaldırı Çağrısı

Ankara'dan İstanbul'a yapılan protesto yürüyüşünü tetikleyen, bir Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) milletvekiline verilen ağır hapis cezasıydı. Bu nedenle daha demokratik bir Türkiye için partilerüstü bir bildirge ortaya çıktı: Bildirgede keyfi olmayan bir yargı sistemi ile olağanüstü hal uygulamasının kaldırılması ve toplumun sindirilmesine son verilmesi talep edildi.

CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu, Pazar günü düzenlenen mitingde yüzbinlere hitaben yaptığı konuşmada tutuklu gazeteciler, işlerinden çıkarılan memurlar ve akademisyenler için yürüdüğünü söyledi. Söz konusu konuşmadan bir gün sonra eğer bir düzine akademisyen tutuk-

lanıyorsa, otoriter Ankara yönetiminin gevşemeye niyeti olmadığını gösterir bu.

Tutuklu bir milletvekilinin serbest bırakılmasını sağlamak için bir CHP heyeti Ankara'dan İstanbul'a yürüyüş düzenledi. Yürüyüş bitimi nedeniyle, İstanbul'da 9 Temmuz Pazar günü bir miting düzenlendi. "Türk Gandhi", CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu ve taraftarları "Adalet Yürüyüşü"nü kutladı.

AKP güdümündeki gazeteler, herhalde 2013 yılındaki Gezi Protestoları'ndan beri yapılan bu en büyük muhalif miting ile ilgili haberleri sadece son sayfalarında yer verebildi. Söz konusu gazetelerin baş sayfalarındaysa, her zamanki gibi Erdoğan taşındı. Kılıçdaroğlu'nu retorik olarak silme fırsatı bulduğunda, bunu normalde kaçırmayan, ağzı iyi laf yapan Erdoğan, rakibini Pazartesi günü sadece susarak cezalandırdı.

Kavgalı Muhalefet

"Adalet Yürüyüşü"nü başka, daha iyi bir Türkiye kurmanın şanlı mücadelesinin başlangıcı olarak öven Kılıçdaroğlu, elbette, daha sonra karşılayamayacağı beklentiler uyandırıyor. Çünkü bir bakıma, siyasi rekabetin eşit koşullar altında yapılmasını olanaksız hale getiren baskıcı bir sistem var Türkiye'de. Öbür yandan, sıkı yönetilen AKP, muhaliflerini hemen ortadan kaldırarak, adı kavgalıya çıkmış muhalefet partilerinin varlığına ise, sadece sevinir.

Kıl payı kaybedilen Anayasa referandumundan sonra, devletin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün partisi CHP içinde küçük bir saray devrimi oldu. Kürt yanlısı HDP ile olası bir işbirliğine, Kürt siyasetiyle ilgili var olan temel farklı görüşler nedeniyle, çok sınırlı bakılıyor. Milliyetçiler kendileriyle meşgul son zamanlarda. MHP'nin tartışmalı Genel Başkanı Devlet Bahçeli, parti içinde direnç gösterilmesine rağmen, Erdoğan'ın başkanlık sistemini destekleyerek, taraf olmuştu. Artık safların kapatılıp kapatılmayacağı konusu ise henüz daha belirsizdir.

<https://www.nzz.ch/international/widerstand-gegen-erdogan-der-kater-nach-der-protest-euphorie-ld.1305327>

Maximilian Popp/Yorum

Erdoğan'a karşı kitlesel protesto

Başka bir Türkiye olanaklı

Türk muhalefeti, “Adalet Yürüyüşü” ile önemli bir direniş hareketi başarısı gösterdi; ancak ülkede demokrasi henüz yeniden kurulamadı.

“Adalet Yürüyüşü”nü Destekleyenler. İstanbul.

Türk muhalefeti hakkında neler söylenmedi ki: Yurt içi ve dışında Erdoğan ile mücadelede zayıf olduğu, cesur olmadığı, parçalanmış olduğu, eskimiş yöntemler kullandığı.

Bu söylenenlerin çoğu doğrudu da. Türk Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Adalet ve Kalkınma Partisi'nin (AKP) başarısı, rakiplerinin güçsüz oluşuna da bağlıdır. Türk sivil toplumu canlı, heterojen, mücadeleci, ancak varolan bu enerji uzun süre meclisteki muhalefete ya hiç ya da sadece kısmen yansiyabildi.

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Türkiye'nin sadece en büyük muhalefet partisi değil, aynı zamanda Cumhuriyetin kurucusu Atatürk'ün de mirasçısıdır. Fakat bir dizi seçim yenilgisinin ardından, Genel Başkan Kemal Kılıçdaroğlu'nun siyasi yol arkadaşlarının bile, Genel Başkanları'nın Erdoğan'a meydan okuyabileceğine güvenleri kalmamıştı.

Ancak Kılıçdaroğlu artık kendine muhalif olanları, hükümeti ve hatta olasılıkla kendisini bile şaşırtmıştır. CHP lideri, Ankara'dan İstanbul'a 25 gün boyunca yürüyerek, muhaliflerin tutuklanmasını protesto etti. Kendisine onbinlerce insan katıldı. Yürüyüş sonunda İstanbul'da Pazar günü düzenlenen mitingde bir milyondan fazla gösterici bir araya geldi.

“Adalet Yürüyüşü”, 2013 yılındaki Gezi Protestolarından bu yana düzenlenen en önemli direniş hareketiydi. Kılıçdaroğlu, Pazar günü mitingde yaptığı konuşmada “Türkiye yeniden doğuyor” dedi.

Kılıçdaroğlu ve mücadele arkadaşları, Türk muhalefetine yaşadığını kanıtlamışlardır. Erdoğan, yaklaşık 15 yıldır Türkiye’de politikada baskın durumda. Muhaliflerini takip ediyor, toplumu Avrupa’ya karşı kışkırtıyor. Ancak, “Adalet Yürüyüşü”, Erdoğan’ın tüm Türkiye’yi temsil etmediğini herkese göstermiştir.

Anayasa değişikliği ile ilgili yapılan halk oylamasında, toplumun neredeyse yüzde ellisi Cumhurbaşkanına karşı oy vermişti. 9 Temmuz tarihi, Türk muhalefetine önsezilerini daha da güçlendirebilir: Artık başka bir Türkiye olanaklı.

Kılıçdaroğlu, Pazar günü düzenlenen mitingde şöyle dedi: “Gazeteci ve akademisyenlerin hapse atıldığı, sadece tek bir adam tarafından yönetilen bir ülkede yaşamak istemiyoruz! Adalet istiyoruz!”

Kılıçdaroğlu Spiegel ile yaptığı söyleşide, Türkiye’de demokrasinin yeniden kurulması için, tek bir yürüyüşün yeterli olmayacağını kabul ettiğini söyledi. Erdoğan bugün de hemen her şeye kadir Cumhurbaşkanı. Binlerce muhalifin yanı sıra, Kürt yanlısı HDP’nin eşbaşkanlarından Selahattin Demirtaş da hala hapiste yatıyor.

CHP için şimdi iki konu önemli hale gelmiştir

CHP, bu 25 günün enerjisini sürdürmeli, korumalı ve ileriye taşınmalıdır. Meclis, yapılan Anayasa değişikliği ile önemsizleştirildi. Muhalefet çalışmaları sokaklara, pazarlara, sosyal medya dolayımına kaydı ağırlıkla. CHP, sesini daha gür çıkararak, gündemini toplumun geniş kesimlerine daha kararlılıkla duyurmalıdır.

İkinci husus ise, iki yıl sonra yapılacak seçimler düşünüldüğünde, değişik toplum kesimlerinin, Türkiye’de bir araya gelmesi kaçınılmaz olacaktır. Muhalefet şimdiye kadar, sosyal demokratlar, İslamcılar, laikler, solcular, Kürtler ve Türk milliyetçileri biçiminde parçalanmıştı. 9 Temmuz tarihi, bu kesimlerin somut bir siyasi amaç için bir araya gelebileceğini göstermiştir.

Bundan sonraki seçimin konusu şimdiden belli: Adalet!

<http://www.spiegel.de/politik/ausland/tuerkei-gerechtigkeitsmarsch-gegen-recep-tayyip-erdogan-als-geste-des-widerstands-a-1157012.html>

Main Echo

10 Temmuz 2017

Heinz Gstrein/Yorum

Türk muhalefeti kendini buldu

“Adalet Yürüyüşü”: Medya, protesto hareketini yok sayıyor – Cuma günü Erdoğan’ın karşı hamlesi bekleniyor

Daha önceleri küçümsediği G 20 zirvesi sonunda düzenlenen veda yemeği ve aile fotoğrafına katılmaktan kendi tercihi ile uzak duran Türk Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’a doğru şimdi kendi ülkesinde de karşı rüzgârlar esiyor. Uzun süre çekingen hareket eden Kemal Kılıçdaroğlu direnmek için ayağa kalktı.

Cumhuriyet Halk Partisi’ni (CHP) nihayet aşırı sağıcı eski yüklerinden kurtarak, açık bir şekilde sol liberal çizgiye getiren Kılıçdaroğlu’nun Ankara’dan İstanbul’a yaptığı “Adalet Yürüyüşü”, siyasi bir depreme yol açtı. Üstelik tektonik bakımdan bir deprem bölgesi olan İstanbul’un Asya yakasında, Boğaz’a yakın Maltepe semtinde bulunuyor.

Maltepe, CHP Genel Başkan Yardımcısı Enis Berberoğlu’nun Haziran ayında 25 yıl hapse mahkûm edildiği cezaevinin de bulunduğu semtin adı. Berberoğlu, Erdoğan’ın Suriye’deki DEAŞ terör milislerine teslim edilmek üzere, yapılan silah sevkiyatını orataya çıkardığı için cezaevine gönderildi. Berberoğlu’nun meclisteki koltuğu, cezaevinde tutuklu olduğundan dolayı, meclis oturumlarına birçok kez katılmadığı gibi inanılmaz bir gerekçeyle elinden alınmıştı.

Ödül Töreni

Berberoğlu'nun durumu, "Adalet Yürüyüşü"nin gerekçesi oldu ve bu yürüyüşle Erdoğan kendisinin ciddi bir şekilde sorgulandığını görüyor. Gerçi, Pazar günü İstanbul'da düzenlenen bir petrol forumunda konuşan Donald Trump'ın dışişleri bakanı Rex Tillerson, dışarıda yeni bir demokratik başlangıç anlamı taşıyan Adalet Yürüyüşü'nün başlamasıyla ilgili olarak tek bir sözcük dahi etmemiştir. Tillerson, daha çok yaklaşık bir yıl önce Erdoğan'a karşı gerçekleşen darbe girişiminin nasıl "cesaretle" bastırıldığından övgüyle söz etti. Bu övgü dolu sözleri, Erdoğan'ın damadı Berat Albayrak'ın kendisine ödül vermesini (?) sağladı. Hem de Trump'un İstanbul İmparatorluğunu temsilen Trump ailesine ait ticaret kulesi binasında. Hiçbir karga türdeşinin gözünü oymaz asla.

Türk baskı rejimi, bir milyon kadar göstericiden oluşan kalabalığa müdahale etmeme konusunda yeterli kavrayışa sahipti. Fakat buna rağmen, deniz kuvvetlerine bağlı bir savaş gemisi, miting sonunda kalabalığın barışçıl bir şekilde dağılmaması olasılığına karşı, Prens Adaları'nda toplarını, silahsız insanlara çevirmiş konumda bekletiliyordu.

Gece yapılan tutuklamalar

Ancak devletin polisi, hemen Pazartesi gecesi, barışçıl bir şekilde dağılanları dizginleyebilmek ve demokratik kuşkusunu kökten giderebilmek için, tek tek tutuklamalar gerçekleştirdi. Tıpkı, Adalet Yürüyüşçüleri İstanbul'a ulaşmadan bir gece önce, Uluslararası Af Örgütü üyelerinin tamamının İstanbul Büyükkada'da bir otelde toplantı yaptıkları sıradı -bu gazetenin muhabirinin evinin yakınlığında- tutuklanmaları gibi.

Erdoğan ve polis devletine karşı yapılan bu protesto hareketi, artık bütünüyle yukarlardan bir yerlerden gelen talimatlarla yönlendirilen büyük medya kuruluşlarında ölüm sessizliği egemen; şimdilik buralarda hiçbir haber yer almıyor. Erdoğan'a meydan okuyan Kılıçdaroğlu ile ilgili esas hesaplaşmanın, Cuma günü yapılacağı belirtiliyor. Çünkü diktatör, 15 Haziran 2016 tarihinde darbecilerden kurtuluşunun yıldönümünü, Cuma günü kutlayacak ve burada demokratların İstanbul yü-

rüyüşünü yeni bir darbe girişimi olarak niteleyip iftirasını atarak, ayrıca yürüyüş girişimini başlatana karşı da harekete geçmek isteyecektir. Ancak: Türkiye'deki bu demokratik kalkışma geciktirilebilir; fakat artık tamamen durdurulamaz.

Perde arkası: Üniversitelerdeki Tutuklamalar

Türk resmi makamları, muhalefetin düzenlediği Büyük Adalet Buluşması'na karşın, yine akademisyenlerin üzerine gidiyor. DHA adlı haber ajansı, İstanbul'da iki üniversitede 42 çalışanın tutuklandığını bildirdi. Tutuklananlar arasında, ünlü Boğaziçi Üniversitesi'nde ders veren, muhalif siyaset bilimci Koray Çalışkan da bulunuyor. Cumhuriyet savcılığının toplam 72 üniversite çalışanınin tutuklanması talimatı verdiği belirtiliyor.

Resmi Anadolu Haber Ajansı, daha önce veya halen Başbakanlıkta görevli 43 kişinin polis tarafından gözaltına alındığını duyurdu.

Bu kişilerin tamamı, Türkiye'de Temmuz 2016'da darbe girişiminden sorumlu tutulan ve halen ABD'de yaşayan vaiz Fetullah Gülen ile irtibatlı olmakla suçlanıyor. Gülen hareketi Türkiye'de bir terör örgütü olarak ilan edildi. Anadolu Ajansı, tutuklananların Bylock adlı mesaj programını kullandıklarını bildirdi. Gülen taraftarlarının bu mesaj programı üzerinden, özellikle darbe hazırlığı için iletişim kurdukları vurgulanıyor. (dpa)

<http://www.main-echo.de/ueberregional/politik/art4204,4720440>

TÜRKİYE

Türk muhalefeti için yeni bir atılım

Türk muhalefeti, “Adalet Yürüyüşü” ile beklenmedik bir zafer kazandı. Ancak yürüyüşün önderi Kemal Kılıçdaroğlu, bu ivmeden nedenli yararlanabileceğini kanıtlamak durumunda kalacaktır.

Türkiye: Erdoğan’a karşı protesto gösterisi.

Kemal Kılıçdaroğlu, “Adalet Yürüyüşü” ile Türk hükümetini korkuttu ve kendi taraftarlarına enerji verdi. Türk muhalefet partisi liderine, İstanbul’a giden karayolunda yürüyüşünün son etaplarında onbinler eşlik etti. İstanbul’un Maltepe semtinde adalet yürüyüşünün sona ermesi nedeniyle, Pazar günü düzenlenen mitinge ise yüzbinlerce insan katıldı. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’a karşı yıllardır düzenlenen protestolar içinde en kalabalık protestodur bu. Cumhuriyet Halk Partisi CHP’nin Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu coşkulu kalabalık önünde yaptığı miting konuşmasında: “Korku duvarını yıkacağız. Yürüyüşümüzün bu son günü yeni bir başlangıçtır” dedi. Bu yürüyüşün doğuracağı sonuçlar henüz belli değil.

Kılıçdaroğlu’nun bu yürüyüşle partisine yeni bir öz bilinç kazandırdığı, muhalefeti birleştirdiği ve parti içinde kendi konumunu güçlendirdiği açıkça görülüyor. Friedrich Ebert Vakfı İstanbul Şubesi Müdürü Felix Schmidt “CHP içinde çok olumlu bir iklim egemen” dedi. Şimdiye kadar kendi partisi içinde tartışmasız olmayan Kemal Kılıçdaroğlu, gösterdiği bu yeni tavırla, yeni bir imaj kazandı ve böylece başarılı olabileceğini de kanıtlamış oldu. Kılıçdaroğlu, bu yeni tavrıyla, toplum içinde yeni taraftarlar kazanıp, daha geniş kesimlerce de takdir topladı.

Muhalefetin beklenmedik başarısı

Kemal Kılıçdaroğlu, 15 Haziran'da Ankara'da, siyasi yol arkadaşı Enis Berberoğlu'nun tutuklanmasını protesto etmek için, İstanbul'da tutuklu bulunduğu cezaevine kadar yürüceğini açıkladığında, ilkin neredeyse kimse kendisini ciddiye almamıştı. Karayoluyla Ankara-İstanbul Boğazı arası mesafe, 420 kilometreden fazla. Hem de tam yaz sıcaklarının ortasında yapılan bir açıklamaydı bu. Hükümet, "Kılıçdaroğlu hızlı trene binsin" diyerek, dalga geçti; ancak Kılıçdaroğlu söylenenlere aldırış etmeden yola koyuldu. Sıklıkla cesaretsiz ve çekingen olmakla eleştirilen CHP liderinin kararlılığının gün geçtikçe arttığı görüldü.

Türkiye: CHP'nin İstanbul'daki Adalet Yürüyüşü/Kemal Kılıçdaroğlu'nun Miting Konuşması.

Her gün daha fazla insan yürüyüşe katılınca, hükümet sinirlendi. Erdoğan, "Kılıçdaroğlu bu yürüyüşe 'teröristleri' destekledi; aslında geçen Temmuz ayındaki darbecilerden farkı yoktur" diyerek, kızdı. Diğer AKP siyasetçileri ise, hükümetin bu yolları, "teröristler" için yapmadığını dile getirerek, yürüyüşe karalamaya çalıştı. Hükümete yakın gazeteler bu sırada "Hainlerin Yürüyüşü" şeklinde başlıklar atıyordu. Fakat bu suçlama ve karalama çabaları, tam olarak ikna edici değildi.

Kılıçdaroğlu için sadece bir başlangıç

Heinrich Böll Vakfı İstanbul şubesi'nden Kristian Brakel: "AKP açasından bu yürüyüşe karalamak zordu" dedi. Çünkü devleti kuran eski bir parti olarak CHP'ye yöneltilen terör suçlaması, boşa çıkar. Hürriyet Daily News yazarı Murat Yetkin ise, yürüyüşe darbe girişimine benzetmenin toplumda "yankı bulmadığını" yazdı. Ayrıca, yapılan anketlerde birçok AKP seçmeni nezdinde de yargı konusunda hoşnut olunmadığı saptandı.

Kılıçdaroğlu, Pazar günü mitingde yaptığı konuşmada, yargı bağımsızlığının yeniden kurulmasının yanı sıra, tutuklu tüm milletvekilleri ile gazetecilerin serbest bırakılmasını, OHAL uygulamasının kaldırılmasını, Başkanlık sisteminin geri çekilmesini ve "Tek adam re-

jimi”nin sona ermesini talep etti. Mitingde :“9 Temmuz bu yürüyüşün sonu değil, özgürlüğün başlangıcıdır” diye seslenen Kılıçdaroğlu, tüm talepleri yerine getirilinceğe kadar, vazgeçmeyeceğini söyledi.

CHP seçmenlerinin sayısı sınırlı

Friedrich Ebert Vakfı’ndan Felix Schmidt: “Bu rüzgârı korumak artık daha da zorlaşacaktır” dedi. CHP içinde iyi ilişkilere sahip olan Schmidt, CHP yönetiminin, bu yürüyüşten sonra farklı adımlar atılması gerektiğini, Maltepe’deki bu mitingin ise sadece bir başlangıç olduğunu bildiğini belirtti. Schmidt ayrıca şunları söyledi: “CHP yönetimi, bundan sonra ne yapacağı konusunda hazır bir tasarıya sahip değil; ancak görüştüğüm CHP temsilcileri, bu dinamiği korumanın olanaklı olduğu konusunda çok umutlular.”

Türkiye: Erdoğan’a karşı Protestocular.

CHP, seçmen tabanını genişletmeyi başarabilirse, kuşkusuz AKP’ye karşı gerçek bir seçenek haline gelebilir. Brakel bu konuyu şöyle değerlendiriyor: “Sorun, Türkiye’deki seçmen davranışını hala kültürel kimlik belirliyor olmasıdır.” Türkiye’de seçmenlerin çoğunluğunun merkez sağa oy verdiklerini, sol-milliyetçi-seküler CHP’nin yüzde 25 civarındaki düzenli seçmen oranını aşmasının biraz zor olduğu söyleniyor.

Hükümetin siyasi rotasını değiştirmesi öngörülüyor

Miting her şeye rağmen AKP’yi sınırlendirdi. AKP sözcüsü Mahir Ünal, eylemden bir gün sonra Kılıçdaroğlu’nu “tehlikeli bir oyun” oynamak ve “toplumda anarşi” yaratmakla suçladı. Mahir Ünal: “İnsanları sokağa çağırarak, faşizmdir” dedi. Oysa kendi partisi, taraftarlarını düzenli olarak sokağa çağırıyor. CHP liderinin parlamentoya geri dönmesi ve adaleti sokakta aramaktan vazgeçmesi isteniyor.

Brakel: “Yürüyüş AKP’yi korkuttu. Yoksa yuvarlak sözler etmezlerdi. Şimdi, yürüyüş hakkında ölüm sessizliğine bürüneceklerdir” düşüncesinde. Hükümete yakın basın, gerçekten de Pazartesi günü, mitingi haberleştirmemek için büyük çaba gösterdi. Bir siyaset bilimci ile yaptığı ayrıntılı bir söyleşiyi yayımlayarak, ‘yürüyüşün neden birkaç

haftaya kadar unutulacağını' yazan "Daily Sabah" gazetesi, bu duruma -sözde bir istisna- olarak gösterilebilir elbette.

"Şimdi hükümet, 15 Temmuz darbe girişiminin yıldönümünde bir güç gösterisi yapmayı deneyecektir" görüşünde olan politika uzmanı Schmidt, hükümetin bir siyasi rota değişikliği yapacağına inanmadığını kaydetti. Hükümet sanki müdahil değilmiş gibi görünüyor: Yargı, Pazartesi günü, aralarında ünlü bir siyaset bilimcisinin de olduğu, 42 üniversite çalışanını tutukladı. 30 akademisyen ise, haklarında çıkarılan tutuklama kararları nedeniyle, aranıyor.

<http://www.dw.com/de/neuer-schwung-f%C3%BCr-t%C3%BCrkische-opposition/a-39635761>

Die Zeit

12 Temmuz 2017

Özlem Topçu/Yorum

Türkiye

Kemal Amca Direnişi Keşfetti

Türkiye'de yüzbinlerce insan, her şeye kadir Cumhurbaşkanı'na karşı yürüyor. Bu muhalefet için bir dönüm noktası olabilir mi?

Türkiye'de geçtiğimiz günlerde dikkat çekici birşeyler oldu: En büyük muhalefet partisi, Atatürk'ün eski partisi CHP'nin önderi, muhalefet siyaseti yaptı! Hemen hemen kimse bunu beklemiyordu, hatta kendi taraftarları bile. Partinin lideri 69 yaşındaki Kemal Kılıçdaroğlu'nun dış görünümü, sevecen bir amca ile vicdanlı bir bürokrat arasında bir yerlerde tarif edilebilir. Seçim yitiren, koltuğuna yapışıp kalan ve milletvekili dokunulmazlıklarının kaldırılmasına verdiği destek nedeniyle, hükümet politikaları karşısında çok fazla ödün veren biri. Tam da bu kişi öylece yürümeye başladı. Tıpkı Forrest Gump gibi. Bir

bakıma kendisiyle alay edildiği için de yürüdü. Üzgün olduğu için ya da ülkedeki genel durumu protesto etmek için, aklına başka bir şey gelmediğinden belki, sadece yürüdü.

Olasılıkla aklına daha iyi bir fikir gelmemişti. Hiçbir şey başarılı olmamıştı, bir şey sağlamamıştı, son olarak ifade ettiği dikkat çekici “kontrollü darbe” tezi bile. “Kontrollü darbe” tezi ile anlatılmak istenen şeydu: Geçtiğimiz yılın 15 Temmuz’undaki darbe girişimini gerçekleştirenler ve destekleyenlerin planlarından hükümetin haberi vardı; ancak daha sonra hem darbecilere, hem de binlerce yurttışa karşı harekete geçebilmek için, darbecilere izin verildi.

Fakat daha sonra bir parti milletvekili ve ünlü gazeteci Haziran ayı ortasında, 25 yıl hapse mahkûm edilince, bu sevimli amca spor ayakkabılarını giydi, bir pankart yaptırdı ve Ankara’dan yola çıktı. Hedefi, parti yoldaşının kaldığı cezaeviydi. Pankartın üzerinde “Adalet” dışında hiçbir şey yazmıyordu. Hiçbir parti amblemi, zaten şimdi kimsenin dinlemekten hoşlanmadığı uzun nutuklar atılmamıştı. Hükümetin otoriter biçimine karşı hiçbir etkisi yoktu çünkü uzun konuşmaların. Çoğu Türk, ama herkesten önce hükümet, önceleri Kılıçdaroğlu’na sadece güldü. Belki de hükümet, şu sıralarda her karşısına dikilene, her eleştiriyi, terörizm saflarına çekerek, bu yürüyüşe izin vermişti: Zaten bundan bir şey çıkmaz zannederek.

Ama birşeyler çıktı. 400 kilometreyi aşan yürüyüşe gün geçtikçe daha çok insan katıldı. Hatta yürüyüşün sonunda, milletvekili dokunulmazlığının kaldırılmasından en çok zarar gören, Kürt yanlısı HDP temsilcilerinin yürüyüşe katılmasını bile Kemal Kılıçdaroğlu üstlendi. Ankara’dan ya da Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın kortejin kenarında duran taraftarlarından yapılan sözlü saldırılara, sadece alkışlarla karşılık verildi. Tıpkı, yola tonlarca gübre döken çok tutkulu yürüyüş karşıtı kişiye verilen tepkiler gibi.

Yürüyüş niçin başarılı oldu? Çünkü masum ve sade adalet talebi birçok insanı ilgilendiriyordu. Atatürk’ün partisini aşırı Atatürkçü bulanları, aşırı milliyetçi ya da daha az milliyetçi bulanları, fazla seküler, fazla donuk, çok az liberal bulanları, fazla ürkek bulanları... İşlerinden edilen onbinler, binlerce tutuklu, darbe girişiminden sonra aylarca cezaevinde iddamelerini bekleyenler, geride türlü sorular, öfke ve

korku bıraktı. Kılıçdaroğlu, bunun için, doğru zamanda, doğru protesto yöntemiyle bir kapı açmış ve uzun zamandır ilk kez yeniden inandırıcı olabilmıştır. Tüm bu gelişmeler, toparlanan Türk muhalefeti için bir dönüm noktası haline gelebilecek mi acaba?

Elbette, hükümetin tüm karşıtlarının aynı çatı altında toplanabileceği, homojen bir “Hayır Bloku”, bir başka anlatımla, sadece “tek” bir Türk muhalefeti yok gerçekte. İki Türk’e görüşleri sorulduğunda, beş farklı yanıt alırsınız. Fakat Adalet Yürüyüşü’nde buna rağmen bazı şeyler başarılımıştır. Hükümet, başlarda eylemi küçümsedi. Ardından, Türk bayraklarıyla yürüyen milliyetçileri terör saflarına çekme hususunda zorlandı; çünkü “adalet” karşı çıkmak, kolay bir şey değildir. Hükümete özgü bir tepki, şimdi hızla kendi yürüyüşünü, tüm yürüyüşlerin en büyüğünü düzenlemek olabilirdi. Daha muhtemeşemini, daha büyüğünü, daha geniş kapsamlısını vs. düzenlemek. Artık daha fazla adalet talep ederek! Belki de başarılı olunan en önemli husus, muhalefetin uzun süredir ilk kez, Cumhurbaşkanı tarafından daha önce kullandığı değil de, tamamen kendine ait bir şey yarattığı içindi.

Yürüyüş bir başarıdır; çünkü yurt içinde ve dışında, bugünkü Türkiye’de bile hala siyasi direniş için bir alan olduğunu göstermiştir. Buy-sa umut vermektedir. Ve nerede umut varsa, orada olanaklar büyür.

<http://www.zeit.de/2017/29/tuerkei-opposition-marsch-der-gerechtigkeit>

Julian Rohrer/Redaktör

Muhalefet lideri “Adalet Yürüyüşü” düzenledi

Erdoğan karşıtları yüzbinleri harekete geçirdi; ancak Sultan’ın da bir planı var

Tam bir yıl önce yapılan askeri darbe girişimi Türkiye’yi sarstı. Ankara hükümeti darbe girişimini bastırdı. Darbe girişiminden bu yana Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ülkeyi daha da sertleşerek yönetiyor. Temizlik operasyonlarıyla yüzbinden fazla insan işlerinden atıldı, tutuklandı.

Suçlama şöyle: Erdoğan’ın darbe girişiminden sorumlu tuttuğu, Gülen hareketine yakın olmak.

Kemal Kılıçdaroğlu, Ankara’nın 15 Temmuzdan sonraki tutumunu “ikinci darbe” olarak niteledi. Kemalist muhalefet partisi, CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu’nun bu suçlamasının ötesi de var. Kılıçdaroğlu, Erdoğan hükümetinin darbecilerin planlarını önceden bildiğini, çekilmiş bıçağın üzerine koşmalarına bilerek izin verildiğine inanıyor ve muhalefet partisi lideri Cumhurbaşkanı’na diktatör diyor.

Erdoğan şimdiye kadar muhalefet güçlerinin başarısını küçümseyebiliyordu

Kılıçdaroğlu’nun konuşmaları, Türkiye’nin içinden geçtiği radikal değişim sürecinden rahatsız olan milyonlarca Türk’e cesaret veriyor. Erdoğan şimdiye kadar muhalefet güçlerinin başarısını küçümseyebiliyordu; ancak bu durum hafta sonunda değişti. Çünkü Kılıçdaroğlu’nun yürüyüş korteji, Cumartesi günü İstanbul’a girdi. Kılıçdaroğlu, Ankara-İstanbul arasında yaptığı “Adalet Yürüyüşü”ne Haziran ayında başlamıştı.

Adalet Yürüyüşü'ne başlanması, CHP milletvekili Enis Berberoğlu'nun, devlet sırlarını açıklama suçlamasıyla, 25 yıl hapse mahkûm edilmesi, neden olmuştu.

Türk muhalefet partisi CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Adalet Yürüyüşü'ne önderlik ediyor (dpa)

Hükümetin hesap edemediği şeydu: Ankara, yürüyüşe katılanları teröristlerin saflarına itmeye çalışmasına rağmen, binlerce insan, CHP liderinin başlattığı yürüyüşe katıldı. CHP lideri, muhalefetin kötü ve renksiz durumda olmasında sorumsuz değildir.

Pazar günü İstanbul'da düzenlenen mitinge yüzbinler aktı adeta. Kılıçdaroğlu, mitingde yaptığı konuşmada, Olağanüstü Hal uygulaması ile insan hakları ihlallerine son verilmesini, tutuklu milletvekilleri ve gazetecilerin serbest bırakılmasını talep etti.

Hükümete yakın gazeteler "Kemal Amca"nın boynuna siyasi bir ip geçirmeye çalıştılar

Erdoğan'ın, acaba saltanata dayanan mutlak güç fantezilerini gösteren bu davranışı, Türkiye için de kabul edilebilir mi? Öyle görünüyor ki, hayır. Kılıçdaroğlu'nun serpilme olasılığı, CHP milletvekili Berberoğlu'nun kaderine bağlı. Berberoğlu, vaiz Gülen tarafından kendisine verilen sözde gizli hükümet belgelerini, Cumhuriyet gazetesine vermek suçlamasıyla, 25 yıl hapse mahkûm edilmişti.

Türk basınının severek kullandığı "Kemal Amca"nın boynuna siyasi bir ip geçirmeye çalıştı hükümete yakın gazeteler. Bu gazeteler şimdi, Berberoğlu'nun Kılıçdaroğlu'nu Cumhuriyet gazetesine verilen belgeler hususunda daha önce bilgilendirdiğini öne sürerek, Kılıçdaroğlu'nu vatana ihanette suç ortağı haline getirmeye çalışıyorlar.

Bu suçlama, muhalefet partisi lideri bakımından ağır sonuçlar doğurabilir. Ankara hükümeti, 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleşen başarısız darbe girişiminden bu yana, aralarında siyasetçi, bilimci ve gazetecilerin de olduğu, 50 binden fazla insanı tutukladı. Yargı süreçleriyle, yıllarca hapse mahkûm edilip, böylece ortadan kaldırılıyorlar.

Kılıçdaroğlu’nu ne koruyor?

Kılıçdaroğlu, hükümet tarafından şimdiye kadar muhtemelen yeterince karizmatik bir muhalefet partisi önderi olarak görülmüyordu. Ancak Kılıçdaroğlu bu hafta sonundan itibaren artık birçok Türk’ün gözünde karizmatik bir lider olmuştur. Bundan böyle, çok büyük tepkiler almadan, Kılıçdaroğlu’nu öyle ortadan kaldırmak için artık çok geç olabilir. Ankara’daki hükümetin, böylesine kamuoyu önünde olan bir siyasetçiyi, doğru olmadığı daha baştan belli olan iddialarla, tutuklaması, ülkenin yeni bir gerginlik aşamasına geçmesine neden olur sadece. Erdoğan’ın, ülkede yeni gerginlikler çıkmasını diye, Kılıçdaroğlu’na yönelik bir şey yapıp yapmayacağı sorusu ise, kuşkuyla sorulmaya devam edilecektir.

Şu açıktır: Darbe girişimi, Erdoğan’a sadece muhaliflerini devre dışı bırakma olanağı değil, Anayasa referandumunu aracılığıyla, hedeflediği başkanlık sistemine geçişin de zeminini hazırladı. Erdoğan karşıtlarıysa, başkanlık sistemini tek adam egemenliğine geçme adımı olarak görüyor ve redediyorlar.

Şimdiye kadar Erdoğan’ın yolundan kimse alıkoyamadı. Kendisini devirmek isteyen darbeciler, tam tersini sağladı: Cumhurbaşkanı’nın koltuğu hiç olmadığı kadar sağlamlaştı. Bu, “Kemal Amca”yı da etkileyebilir.

http://www.focus.de/politik/ausland/oppositions-chef-organisert-marsch-der-gerechtigkeits-erdogan-gegner-mobilisiert-hunderttausende-doch-der-sultan-hat-bereits-einen-plan_id_7349404.html

Bülent Mumay/Türkçeden Çeviren: Sabine Adadepe

İstanbul'dan mektuplar

Türkiye'nin yarısının “Yalnız değiliz” çılgılığı

“Adalet” yürüyüşü, tartışmalı referandumda Erdoğan'a yenilen muhalefete moral verdi. Dış dünyaya verilen mesaj da “Türkiye, Erdoğan'dan ibaret değil” oldu. Yürüyüşü teröre destek sayan iktidar cephesinin ise endişesi büyük: “Ya 2019'daki seçime kadar yüzde 51'lik bloktan oy kaybedersek?”

Penguenleri bilirsiniz. Kuzey yarımkürede yaşamazlar. Bazı özel hayvanat bahçeleri dışında o sevimli hayvanlara, yaşadığımız yarımkürede rastlamak mümkün değildir. Güney Kutbu'na yakın bölgelerin hayvanlarıdır. Buna rağmen, Güney Kutbu'na binlerce kilometre uzaklıktaki Türkiye'de son yılların en popüler hayvanıdır penguen. Aynı zamanda en politik hayvanımızdır hem de... Sadece belgesellerde gördüğümüz penguenler, bizimki gibi sıcak bir iklimde neden bu kadar konuşulur? Elbette Erdoğan sayesinde... Biliyorum, kafanız karıştı. Emin olun hiçbir sözcükoyunu yok, meseleyi anlatacağım.

2013 yılının ilk aylarında, o dönem başbakanlık koltuğunda oturan Erdoğan, İstanbul'un kalbi sayılan Taksim'deki tek yeşil alanı gözüne kestirmişti. Sonradan dünya çapında ünlenecek Gezi Parkı'na, Osmanlı kışlası inşa edeceğini açıklamıştı. İnşaat başlamadan, parktaki ağaçların sökülmesini önlemek için gençlerin kurduğu çadırlar, devlet görevlileri tarafından yakılınca, Türkiye tarihinin en büyük isyanlarından birinin fitili ateşlenmiş oldu. Çevreye sahip çıkma gerekçesiyle başlayan eylemler, Erdoğan hükümetinin antidemokratik uygulamalarına karşı bir isyana dönüşmüştü.

31 Mayıs gecesi, polisin yoğun şiddetine rağmen zirveye ulaşmıştı direniş. Yüzbinler sokaklara dökülmüştü; Türkiye, tarihi anlarından birini yaşıyordu. Dünyanın sayılı kanalları gelişmeleri canlı yayında izleyicilerine aktarıyordu doğal olarak. Yalnız, doğal olmayan bir şey vardı. Kentin kalbinde yaşananları, Türk televizyonları bir türlü ekrana getirmiyordu. New York'ta Times, Londra'da Trafalgar, Berlin'de Brandenburger Tor meydanları neyse, İstanbul için de Taksim böyle bir yerdi. Buna rağmen, dünyanın gelişmeleri canlı yayında izlediği dakikalarda, hükümetin yoğun baskısı altındaki Türk medya kuruluşları, normal yayın akışlarını bozmayarak hiçbir şey olmamış gibi davranıyorlardı.

İşte penguen, tam bu sırada sahneye çıktı. Türk televizyonları, Gezi isyanı patlak vermişken, hiçbir şey olmamış gibi, boşluğa bakarak ıslık çalıyorlardı adeta. Ama içlerinden biri, diğerlerine göre epey fark yaratıyordu. CNN International'ın Gezi Parkı'ndan canlı yayın yaptığı dakikalarda, CNN'in yerli versiyonu CNN Türk penguen belgeseli yayınlıyordu! İşte o andan itibaren penguen, Türk siyaset kültüründe basına yönelik sansürün sembolüne dönüştü. #DirenPenguen, sosyal medyanın en popüler etiketlerinden biri oldu. Hükümet baskısıyla, yayın politikasını değiştiren basın kuruluşlarına “penguen medyası” adı verildi.

Yaklaşık 4 yıl önce Gezi direnişini sansürlemek için kullanılan penguen, artık yalnız değil. Onlarca medyanın kapatıldığı, 160'ı aşkın gazetecinin tutuklu olduğu Türkiye'de haber televizyonları, yayınlarına devam edebilmek için, yeni “doğal” kaynaklar bulmuştu. Ankara'dan İstanbul'a yürüyen CHP liderinin düzenlediği Adalet mitingini tartışmak yerine, yaratıcı konulara sarılmışlardı yine. Türkiye'nin rekor katılımlı mitingi konuştuğu pazar akşamı, CNNTürk'te bu kez ‘madde bağımlılığı’ üzerine bir tartışma programı vardı. NTV'de kuşlarla ilgili bir belgesel yayınlanıyordu. Habertürk'te ise “Türkiye'nin biyo çeşitliliği” tartışılıyordu Erdoğan'a yakın işadamlarının sahip olduğu a-haber ise bambaşka bir boyuta geçiyordu. Kılıçdaroğlu'nun adalet istediği dakikalarda, Erdoğan'ın geçen yılki mitingini banttandırıyorlardı.

Medyanın bu şekilde görmezden gelmeye çalıştığı “adalet” mitingine, Erdoğan'ın İstanbul'daki diğer mitinglerinde olduğu gibi, bele-

diyeler otobüs ve vapurlarla ücretsiz seçmen taşımamışlardı. Aksine muhalefetin buluşmasının yapıldığı bölgeye yönelik deniz otobüsü seferleri iptal edilmişti. Bedava yemek de yoktu; ama umut vardı.

Kılıçdaroğlu'nu yaklaşık iki milyon kişi İstanbul'da neden karşılamıştı? Adalet talebi, neden bu kadar önemli hale gelmişti? 24 günde 430 kilometre yürüyerek İstanbul'a gelen Kılıçdaroğlu, neden adalet istediğini mitingde anlatmıştı. Olağanüstü Hal uygulamalarından girip, tutuklu gazeteci ve akademisyenlere kadar onlarca gerekçe sunmuştu. Ancak Kılıçdaroğlu'nun İstanbul'a vardığı gün, Türkiye'de bağımsız bir yargıya neden ihtiyaç olduğunu, bizzat Erdoğan'ın açıklamaları çok daha net ortaya koymuştu. Hem de Almanya'da..

Hamburg'daki G20 zirvesi sonrası basın toplantısı düzenleyen Erdoğan, evinde alıştıklarından farklı sorularla karşılaşılıyordu. Tutuklu yargılanan HDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş'ı sordu yabancı gazeteciler ilk olarak. Hakkında henüz kesinleşmiş hiçbir yargı kararı olmayan, 6 milyon seçmenin iradesiyle Meclis'e giren Demirtaş'ı şöyle tanımladı Erdoğan: "Söylediğiniz kişi bir teröristtir..." Yargılamaları devam eden ve aralarında Deniz Yücel'in de olduğu 160 gazeteci için de hükmünü çoktan vermişti: "Basın mensubu dediklerinizin çoğu teröre yardım ve yataklık etmiştir." İstanbul'da toplantı yaparken gözetına alınan insan hakları savunucularını da bir çırpıda mahkûm etti Erdoğan. Aralarında Uluslararası Af Örgütü Türkiye Direktörü'nün bulunduğu isimlerin, daha ifadeleri bile alınmamıştı. Ama Erdoğan, yine kendisini yargının yerine koyup yanıt verdi: "Onlar, adeta 15 Temmuz'un devamı niteliğinde bir toplantı yapıyorlardı."

Aslında Erdoğan'ın Hamburg'daki bu sözleri, birkaç ay önceki referandumla tamamen kendisine bağladığı yargıya örtülü talimattan başka bir anlama gelmiyordu.

Adalet için yollara düşen Kılıçdaroğlu da, kendisini "teröre hizmet ve vatana ihanet etmek" ile suçlayan Erdoğan'ın bu örtülü talimatlarını dev mitingde şöyle yorumluyordu: "Ben size 1940'ların Almanyası'ndan örnek vermek isterim. Hitler'in adalet danışmanı hâkimlere, 'Karar verirken Führer ne isterdi diye kendinize sorun, öyle hareket edin!' demiştir. Aynı oyun bugün Türkiye'de oynanıyor. Hâkim Saray'a bakıyor, ona göre karar veriyor."

Siyasetçilerin bu sert polemiği süredursun, Türkiye'nin neredeyse son bir aydır tek gündem maddesi olan Adalet Yürüyüşü'nün etkileri neler oldu? Ülkeye hemen kısa vadede adalet getiremeyecek olsa bile Erdoğan karşıtı cephe için önemli bir moral oldu. Tartışmalı 16 Nisan referandumunda yüzde 49'la kaybetmenin getirdiği yılgınlığı büyük ölçüde ortadan kaldırdı. Erdoğan'ın siyasi hareketi karşısında sürekli yenilgiler alan, kendi gettolarında yaşamak zorunda kalan, kalabalıklar içinde yalnızlık ve umutsuzluk yaşayanlar, ülkenin en az yarısı olduklarını bir kez daha hissettiler. İçeriye yönelik en büyük kazanç, yüzü Batıya dönük bu kitlenin “yalnız değiliz” hissine kavuşması oldu. Dış dünyaya ise “Türkiye, Erdoğan'dan ibaret değil” mesajı verildi bir nevi.

Yürüyüşü “teröre destek”, yürütenleri “vatan haini” ilan eden cephe açısından bakacak olursak... Adalet talebinin meşruiyeti, AKP'nin kendi tabanında da yankı bulmuştu. Bu nedenle Erdoğan ve siyasi hareketinden, Kılıçdaroğlu'nun başlattığı yürüyüşe yönelik reaksiyonlar oldukça şiddetli oldu. Referandumu yüzde 51 ile kılıpayı kazanan bu cephe, 2019'deki ilk başkanlık seçimlerinde Erdoğan'ı seçtirmenin garanti olmadığını hissetti. Öyle olmasaydı, penguen ve arkadaşları, 4 yıl sonra yeniden haber kanallarında ‘prime-time’ın tadını çıkarabilirler miydi? Adalet yürüyüşünün ertesi günü, aralarında muhalif yazar-akademisyen Koray Çalışkan'ın da olduğu 70 kişi gözaltına alınır mıydı?

http://www.faz.net/aktuell/feuilleton/brief-aus-istanbul/i-istanbul-dan-mektuplar/istanbul-dan-mektuplar-tuerkiye-nin-yar-s-n-n-yaln-z-de-iliz-c-l-15104466.html?printPagedArticle=true#pageIndex_2

Christian Buttkereit/Yorum

Türkiye: Darbe girişiminden bir yıl sonra keyfilik ve bir korku iklimi

15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleşen başarısız darbe girişiminden sonra, birçok Türk'ün yaşamı değişti. Tutuklama ve serbest bırakılma dalgalarına maruz kalmayanlar da darbe girişiminin sonuçlarından olumsuz etkileniyorlar. Türkiye, hiç olmadığı kadar bölünmüş bir toplum haline geldi.

Adalet Yürüyüşü'nde 1100 metre uzunluğunda bir Türk bayrağı açılıyor.

Muhafif Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) lideri Kemal Kılıçdaroğlu'na, Ankara-İstanbul karayolunda binlerce gösterici eşlik ediyor.

Sabah ve akşamları taksiler trafiğe takılıyor, insanlar işine, alışverişe, tatile gidiyor. İlk bakışta, darbe girişiminden bir yıl sonra yaşananlar, öncesinden pek farklı gözüküyor. Ancak insanlarla konuşunca, farklı bir izlenim ortaya çıkıyor.

“Toplum bölünmüş durumda. Bir yanda Erdoğan'a saygı duyanlar. Öbür yanda, Erdoğan ile birlikte ona saygı duyanlardan da nefret edenler. Birbirine katlanamayan iki kamp. Evet, her iki taraf da yan yana, aynı toplum içinde yaşıyor; ancak her an birbirlerinin gırtlığına yapışabilirler.”

İslami-muhafazar ve Kemalist taraflar arasında gerginlik

Var diyor İstanbul'da yolda yürüyen biri. Gerçi Türkiye'de, İslami-muhafazakârlar ile Atatürk'ün ruhu uyarınca, yüzü Batıya dönük

Kemalistler'den oluşan iki taraf hep vardı. Ancak bu iki tarafın birbirlerine olan toleransı azalmıştır. “Darbe girişimine nasıl bakarlarsa baksınlar”, diyor, İstanbul’lu hukuk bilimcisi İbrahim Kaboğlu ve şunları ekliyor: “Türk halkının yüzde 99’u darbe girişimine karşı çıkmıştır. Bizler de darbe girişimine karşı çıktık. Tüm gücümüzle. Fakat görüldüğü gibi, artık 15 Temmuz darbe girişimine karşı çıkanlar da, baskılara maruz kalarak, acı çekmektedirler.”

“Birçok insan fikirlerini ifade etmekten çekiniyor”

Tıpkı Mehmet Cemil Ozansü gibi. 35 yaşındaki doçent, darbecilere karşı hiçbir sempati duymuyor. Ancak on yıl kadar önce öğrenci hareketlerine katılmış. Şöyle diyor: “29 Ekim 2016 tarihli bir KHK ile memuriyetten çıkarıldım. Pasaportuma el konuldu. Hakkımda hiçbir ceza veya idari dava açılmış değil.” Kendisine hiçbir gerekçe sunulmamış. Tam da, hala sürdürülmekte olan Olağanüstü Hal uygulaması ile üzeri örtülen bu keyfi uygulamalar, ülkede bir korku iklimi yaratıyor. İnsanlar, gittikleri kafeler ya da bindikleri taksilerde, siyasi fikirlerini açıkça dile getirmekten, birçoğu internette şahsi fikirlerini ifade etmekten kaçınıyorlar.

Üniversitelerde “Otosansür”

Özgür düşüncenin desteklenmesi gereken üniversitelerde de öğrenciler, tıpkı 23 yaşındaki Eliyas gibi, düşündüklerini söylemeyi iki kez düşünüyorlar: “Eskiden olduğu kadar özgür davranamıyoruz. Derslerde fazla eleştirel, fazla sert olabilecek şeyler söylersek, öğrenimimizi belki de bitiremeyiz korkusu içindeyiz. Ya da derslerimizi geçemeyiz diye korkuyoruz. Ne yazık ki, burada belirli bir otosansür ortaya çıktı.”

Korku, elbette durup dururken ortaya çıkmıyor. Yaklaşık 150 bin kişi memuriyetten çıkarıldıktan sonra, yerlerine Erdoğan’a sadıklar getirildi. Doğan Ergün adlı bir aile babası, geleceğini iyi görünmediğini söylüyor ve şunları ekliyor: “Kendim için korkmasam da, çocuklarımla geleceği için korkuyorum; çünkü uzun vadede Türkiye’deki sorunlar artabilir, durum daha da kötü olabilir. Buna ilişkin korku büyük ve gerçektir. Ya göç etmek düşünülebilir ya da kalıp buna karşı mücadele edeceğim ve kazanacağım, demek gerekir!”

Muhalefetin Adalet Yürüyüşü Umut Yarattı

Bazıları, haber dinlemek veya gazete okumayı redederek, korkunun arkasına gizleniyor. Çoğu genç, Türkiye’yi terk etmeyi düşünürken, daha yaşlı olanlar bir şeyi öğrenmişler: Umudu yitirmemek. Tıpkı iki yetişkin çocuğu olan şu anne gibi: “Umudumuzu hiç yitirmedik, ancak umudumuzu kırmaya çalışıyorlar. Bizler, çocuklarımıza, dik durarak Erdoğan’a karşı birşeyler yaparak, kendimizi savunabileceğimizi göstermek istiyoruz. Çünkü çocuklarımız Türkiye’nin geleceğini karanlık görüyor. Bizlerse onlara, hala umut olduğunu göstermek istiyoruz.”

Bu umut, muhalefet partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu’nun gerçekleştirmiş olduğu Adalet Yürüyüşü’nce biraz beslenebildi. Bir milyondan fazla katılımcı mitingde şunu gösterdi: Erdoğan’ın arkasında çoktandır Türkiye’nin tamamı durmuyor.

(http://www.deutschlandfunk.de/tuerkei-ein-jahr-nach-dem-putschversuch-willkuer-und-ein.1773.de.html?dram:article_id=390907)

ARD

14 Temmuz 2017

Video Söyleşi

Türk muhalefet partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu ile söyleşi

Kemal Kılıçdaroğlu, merkez sol parti CHP’nin ve Türk parlamentosunun muhalefet lideri. Darbe girişiminden bir yıl geçtikten sonra, Kılıçdaroğlu ülkesindeki karanlık siyasi durumu şöyle betimliyor: “Bir ülkede 150’den fazla gazeteci hapisteyse, üniversiteler susturulmuşsa, medya baskı altındaysa, insanlar ve halkın temsilcileri sadece düşünceleri nedeniyle tutuklanıyorsa, o zaman o ülkede demokrasi yoktur. Bizi kimse kandıramaz. Türkiye’de demokrasi yoktur.”

Kılıçdaroğlu, başarısız darbe girişiminin perde arkası hala karanlık olduğunu belirtip, “Darbe girişiminin tüm ayrıntılarını ortaya çıkarmak için, mecliste bir araştırma komisyonu kurduk. Ancak komisyon görevini yapamadı; çünkü iktidar partisi AKP, bunu engelledi ve darbenin perde arkasını bu nedenle ortaya çıkaramadık.” Hükümet ile muhalefet, darbenin İslam vaizi Gülen hareketi ve taraftarlarınca gerçekleştirildiği konusunda hemfikirler.

Ancak, ülkenin zirvesinde olanların, 15 Temmuz günü öğleden sonra, darbe girişimi ile ilgili bilgi sahibi oldukları yönünde iddialar var. Darbe girişiminin, daha sonra olağanüstü hal ilan edip, farklı düşünelere karşı harekete geçebilmek için, engellenmediği ifade ediliyor. Yaklaşık bir ay önce, Kılıçdaroğlu’nun partisinden bir milletvekili de tutuklanmıştı. Bu tutuklamayı protesto etmek için, CHP lideri Ankara’dan yola çıkarak, 400 km uzaklıktaki İstanbul’a bir protesto yürüyüşü düzenlemişti.

Kendisinin de tutuklanmasından korkup korkmadığı sorulduğunda, Kılıçdaroğlu’nun mücadeleci yönü görülüyor: “Halk adalete susamış. Halk özgürlük istiyor. Halk demokrasi istiyor. Halk kadın erkek eşitliği istiyor. Halk barış içinde yaşamak istiyor ve bir diktatör istemiyor.”

Yürüyüşten beri taraftarları Kılıçdaroğlu’na “Türk Gandhi” diyor; çünkü özgürlük savaşçısı Mahatma Gandhi’de adalet için Hindistan’da yürümüşü.

http://www.daserste.de/information/politikweltgeschehen/morgenmagazin/videos/OnkelKemal_2107nl_8000-100.html

Eren Önsöz/Konuk Yazar

Tartışma

Bugün Türkiye nerede duruyor, Sayın Önsöz?

Güncel durumu anlamak için, ülkenin geçmişine bir göz atmak gerekir. Film yapımcısı Eren Önsöz, Türkiye'nin geçmişi Batı yönelimlidir, bu nedenle de kör bir Erdoğan taraftarlığından söz edilemez, diyor.

Türkiye'de Adalet Yürüyüşü: Türk muhalefet lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nu destekleyenler 9 Temmuzda İstanbul'da barışçıl bir şekilde toplandı. © dpa

Sadece Başbakan Recep Tayyip Erdoğan için darbenin sonuçları "Tanrı'nın lütfü." 15 Temmuz 2016 gecesinden sonra, Türkiye'de daha önce örneği olmayan bir tutuklama ve memuriyetten çıkarılma dalgası yaşandı. Lütuf veya armağanlar böyle olmaz, farklıdır. Tatil edilen önemli kutlama günleri de öyle.

AKP'nin kendi ilan ettiği resmi "Demokrasi Günü" mutluluğunu herkes paylaşmıyor. Hatta bu günü paylaşmayanlar, AKP'nin ters dünya anlayışını reddeden, hatırı sayılır bir oranda, Türk halkının yarısından oluşuyor. İnsanlar çoktan beri başka bir resmi tatil seçiminde bulundu.

Eren Önsöz 1972 yılında Türkiye'de doğdu. Beş yaşındayken, Ailesi başkent Ankara'dan Stuttgart'a, oradan da, Eren Önsöz'ün okul yıllarının geçtiği, Neuss'e göçtü.

Orada fotoğraf, film ve politik kabare ile ilgilenmeye başladı. “KGB- Kötülüğe karşı Kabare”si, uzun yıllar Almanya’da başarıyla dolaştı.

Düsseldorf’ta Germanistik ve medyabilimleri öğrenimini tamamladıktan sonra, kamu radyolarında serbest yazar olarak çalıştı.

Bunun dışında, 2005 yılında Köln’de KHM Medya Sanatları Yüksekokulu’nda film ve televizyonculuk dalında öğrenim görerek, Alman-Türk ilişkilerini konuşturan ve birçok kez ödül kazanan, bitirme çalışması “Import-Export” adlı belgesel film ile başarıyla tamamladı.

“Heimatlos (okunuşu: Haymatloz)” (“Yurtsuz”, ç.n.) ise, Eren Önsöz’ün ikinci sinema-belgesel filmi. Bu filmde de, Nazi döneminde Almanya’dan sürgün edilerek, Türkiye’ye sığınan Almanların yakınlarının izini sürdü.

Gelecek yıl ise, tüm kamplardan gelen rejim karşıtlarından oluşan etkileyici “Adalet Yürüyüşü” anımsanacak. Tıpkı Ankara’dan İstanbul’a kadar, insanları şiddetli akan bir nehir gibi önüne katıp sürükleyen o güçlü gösteri yürüyüşü gibi. 9 Temmuz 2017 tarihinde düzenlenen barışçıl mitingde ise, tek bir ağızdan “Adalet” talep etmek için, iki milyondan fazla insan toplandı. Gerçek bir demokrasi günü böyle olur!

Alman medyasında yayınlanan görüntülere sevindim. Nihayet, beş parmak sallayan Erdoğancılar dışında başka görüntüler vardı. Nihayet, 15 yıldır partiyi ampül logosuyla yaymaya çalışan karanlığı aydınlatan başka bir ışık görüldü ufukta.

Türkiye’de yaşanan bu dönemin oluşturduğu genel kanı, George Orwell’in “1984” romanından alıntılanmış gibi: “Bilgisizlik güçtür!” Dinsel eğitim-öğretim verilen imam hatip liseleri tüm ülkeye yayılmış durumda. Darbeden sonra iki binden fazla okul kapanmak zorunda kaldı; yaklaşık sekiz bin akademisyen süresiz olarak işlerinden çıkarıldı. Çok sayıda akademisyen cezaevlerinde yatıyor. Tutuklanmayanlar, psikolojik olarak yok ediliyor. Zaten vize almanın neredeyse olanaksız olduğu pasaportlara da el konuldu. Farklı düşünenlerin “toplumsal olarak yok edilmesi” zirve yapmış durumda, intihar oranları artmakta.

Bu durum, oldukça vahim biçimde, 1933 yılı Almanya'sını animatıyor. Çünkü Nazilerin ilk tasarrufta bulunduğu alan, bilim dünyasına yönelikti. "Devlet Memuriyetinin Yeniden Oluşturulması Yasası", tüm "ari kökenli olmayan" Alman akademisyenlerin üçte birini bir gecede işsiz bırakmıştı.

Klasik göç ülkeleri bile, sığınacak ülke arayan insanları kabul etmek istememiş, hatta onlara çalışma olanağı bile tanımamıştı. Birçok profesör yaşamına son vermişti. Bugünkü Türkiye ile paralellik nerede? Daha çok koşutluk kurulabilir, özellikle 1933 yılında kaderin bir cilvesi olarak kesişen ortak Alman-Türk tarihimiz bakımından düşünüldüğünde.

Nazi diktörtlüğünün başlama tarihi, Mustafa Kemal Atatürk'ün büyük üniversite reformunun yapıldığı yıldır. Genç Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu, tutkulu projesi için en iyi profesörleri arıyordu. Din ve batıl inanç, laik Türkiye'nin üniversitelerinde de yasaklanmalıydı.

Almanya'da takibata uğrayanları, Atatürk memnuniyetle karşıladı, hangi ırktan olduklarına bakmaksızın. Binden fazla bilim adamı, siyasetçi, sanatçı ve mimar Atatürk'ün davetini, teşekkür ederek kabul etti. Türkiye'ye gelenler arasında Ernst Reuter, Paul Hindemith ya da Bruno Taut vardı. O tarihlerdeki bir nükte şöyleydi: En iyi Alman üniversiteleri nerede? İstanbul'da!

Yahudi ve soysuzlaşmış olarak nitelenip aşağılanan bu Almanlar, barbar Nazi Almanya'sına karşı bir tasarıyı yaratma olanağı bulmuşlardı. Frankfurtlu patoloji uzmanı Philipp Schwartz, bir yardım örgütü kurarak, Almanya'da sıkıntı çeken meslektaşlarına Boğaz'da iş bulmak için katkı verdi. Boğaz'da "Alman ulusunun gerçek ruhunu temsil etmek için."

Bu misyonun, yeni Türk kimliğinin yaratılması ile örtüşmesi, Alman-Türk mucizesinin bir yönünü oluşturmaktadır. Atatürk, Batılı güçlerin, Türkleri sömürgeleştirmesinden korumuştur. Türkler artık kendi tarihlerini yazmalıydı. Almanlar, Türk kültürünün araştırılması için yeni bilimsel yöntemler getirmişlerdi beraberlerinde, Avrupa merkezci tarih imgesi ve anlayışını ortadan kaldırmak için.

Bu coşku bulaşıcıydı da. Hatta bu bilgiler, acil bilimsel sorulara yanıt vermek üzere, geceleri bile pijamalarıyla Atatürk'ün yanına çağrılıbiliyorlardı. Ankara'da ders veren eski diller filoloğu Georg Rohde'nin o yıllara ait şu saptaması çok etkileyicidir: "Türkiye, dünyada kültürel araştırmalara bütçesinde oransal bakımdan en fazla para harcayan ülkedir."

"Bilgi güçtür", cümlesi, devleti kuran Cumhuriyet kuşağının en önemli özlü sözü haline gelmişti. Her şeyin üstünde de, Atatürk'ü ülkenin en ünlü kadın hakları savunucusu düzeyine yükselten, kadın-erkek eşitliğinin yer alması olmuştu.

Türkiye'nin yüz yıl kadar önce nerede olduğu hayret vericidir. İslami kültür çevrelerinde bu ve benzeri demokratik ve aydınlanmış eğilimlere yer verilerek, anımsatılmaması çok üzücü tabii. Avrupa'da kitaplar yakılırken, Hitler ve Mussolini gibi diktatörler öfke saçarken, Atatürk Edebiyat Fakültesi'nin girişine şu cümleyi kazıttı: "Hayattaki en önemli mürşit (yol gösterici, ç.n.) (b)ilimdir." Binayı, daha sonra 1938 yılında yaşamını yitiren Atatürk'ün katafalkını da inşa eden, Bauhaus mimarı, Bruno Taut tasarlamış, herhangi bir ücret de kabul etmemişti. Bruno Taut'un bu davranışı, vizyoner Atatürk karşısındaki son teşekkürü niteliğindedir. Birçok Alman için Türkiye, ikinci bir yurt haline gelmişti.

"Haymatloz", adlı belgesel filmim, Edzard Reuter'e göre "şaşılaçak derecede ihmal edilmiş" iki ülke arasındaki bu bilinmeyen yönleri anlatır. Reuter, Almanların Türkiye'de demokratikleşme sürecine yaptıkları katkıları anımsatmaktan yorulmaz. Daimler-Chrysler'in eski Yönetim Kurulu Başkanı Edzard Reuter, kent mimarisi ve idari işler uzmanı babası Ernst Reuter'in ders verdiği Ankara'da geçirmiştir çocukluk ve gençlik dönemini, örneğin. Batı Berlin'in ilk savaş sonrası belediye başkanı olmuştur. Sürgünde yaşadığı ülke Türkiye mi? Kaç kişi biliyor ki bunu?

Tarih yazımında bu kör noktalar nereden kaynaklanıyor? Bu çağ, geçerli klişelerden yararlanmıyor mu?

Medya dünyasını günümüzde takip edenler, çok benzer bir izlenim edineceklerdir. Tek taraflı stereotipler baskın oluyor, korkular canlandırılıyor. 11 Eylül'den sonra ayrıştırılmış imgelere duyulan özlem, dünya genelinde artıyor.

Oysa ortak yönlerin öne çıkarılması, korkuların azatılmasına katkı sağlayabilir. Örneğin, demokratik Türkler ile ilgili portreler çoğalsa, diyalog olanağı da artmaz mı? “Kafa kesme zihniyeti”ni savunan fanatik çeteler yerine, hiç de az olmayan humanist çaba içinde olanların odağa alınması gerekmez mi? Yabancı, günümüzde Ortaçağ düzeyinde ele alınıyor. Küresel bilgi çağı böyle bir şey mi?

Bay Erdoğan ve partisi üstte betimlediğim resme tam da uyuyor. Batının, Doğu ile ilgili tüm kötü önsezi ve düşüncelerini onaylayarak, yüzyıllardır egemen olan imgeleri pekiştiriyorlar sadece. İlk Viyana Kuşatmalarında, öncelikle kilise, Türklere karşı duyulan korkuyu canlı tutmuştu ve bu Avrupa’nın kurucu ögesi haline bile gelmişti.

O tarihlerden bu yana, hiçbir şey değişmedi mi? Erdoğan’ın çıkardığı gürültü, çatırdayan Avrupa’nın muhtemel macun ve merhemi midir? Bu nedenle mi bu kadar sık ekranlara çıkarılıyor?

Ancak AKP’nin her şeyi de kötü değil. AKP aracılığı ile Türk halkı olgunlaştı ve demokrasi, adalet ve özgürlüklerine sahip çıkmayı öğrendi. Bunu da Adalet Yürüyüşü ya da Gezi Protestolarında değil, 2007 yılında, ülkede kadınların başrol oynadığı kitlesel gösterilerde, öğrendi. Kadınlar, bu gösterilerle ülkenin İslamcılaştırılmasına karşı uyarıda bulunmuş ve şu sloganı atmışlardı: Türkiye laiktir, laik kalacak.

Bu çağrılar, o zamanlar Batıda, yazık ki, çok az yankı bulmuştu. Aynı tarihlerde ironik bir şekilde, Türkiye ile ilgili başka bir imge baskın olmuştu. Neoliberal gündemiyle, tüm kamu işletmelerini özelleştirerek, işçi haklarını yok etmeyi geliştireceğini söyleyerek, ortayan çıkan Erdoğan, o tarihlerde “Anadolu Kaplanı” niteliyle övülüyordu. İlimli ve örtülü İslamcılar toplum içine çıktılar. İlimli Türkler kafalarını sallıyorlardı.

Alman-Türk ilişkileri yeniden hastalandı. Demokratik güçleri cesaretlendirmek için, at gözlüklerini çıkarıp, eşit düzeyde diyalog kurma zamanı çoktan gelmiştir. Almanların şimdi Can Dündar gibi bir gazeteciye tanımış olması harika. Algılanmak için, hayatının tehlikeye girmesi ve buraya sığınmak zorunda kalması mı gerekir di, Can Dündar’ın?

Türkiye’de çok sayıda büyüleyici aydın, bilimci, gazeteci, mimar ve sanatçı var ve bu kişiler artık Almanya’da büyük öneme sahip olan haberlerde daha fazla yer bulmalıdırlar. Dijital bir çağda, bunun çok da zor olmaması gerekir. Bu amaçla, eskiden varolan Alman-Türk geleneklerine bakılabilir; Alman ve Türkler, savaş karşıtı bir toplumsal ütopya için ortak çalışabilirler.

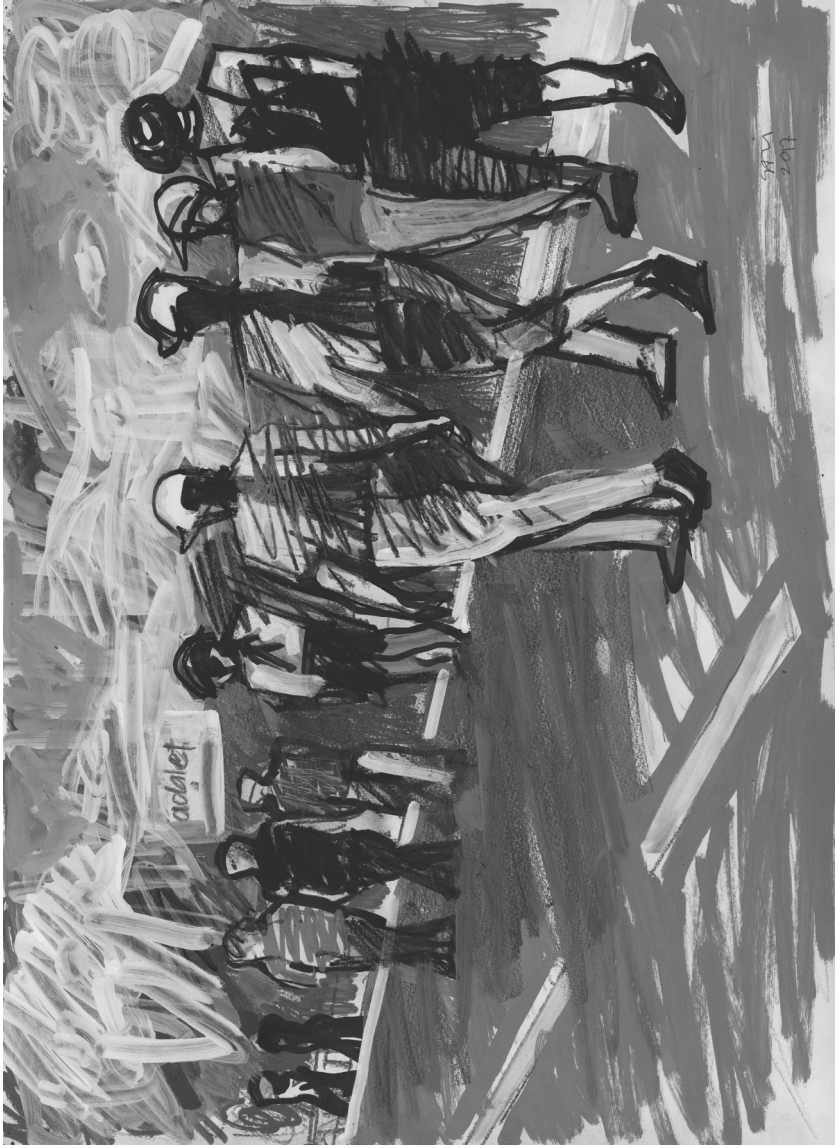
Reuter, NSDAP’nin güçlenmesiyle ilgili şunları söylemişti: “Bu demokrasinin sonu değil, gerçekte Alman demokrasisinin doğuşudur.”

Muhalefet partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu, “Adalet Yürüyüşü”nde günümüz Türkiye’si için sadece aynı umut verici sözcükleri bulmamış, aynı zamanda, bir zamanlar Türkiye’de sürgün hayatı yaşamış Almanları da anımsatmıştır. Karanlığa ışık düşmeye başladı!

https://www.morgenweb.de/mannheimer-morgen_artikel,-debatte-wo-steht-die-tuerkei-heute-frau-Oensoez-_arid,1079755.html

***Fransızca
Basında
Adalet
Yürüyüşü***

Sadi Turan

YÜRÜMEK

Yürümek özüdür yaşamın

Yürür ardarda gündüz ve gece

Yerinde duruyor sandığın

Dağlar da yürüyor gizlice

Ataol Behramoğlu

Türkiye: Muhalefet daha fazla adalet talebi için Ankara'dan İstanbul'a yürüyor

Gündem>Uluslararası

15 Haziran 2017

Türk muhalefet partisinin çağrısıyla başlayan uzun adalet yürüyüşüne binlerce insan katıldı. 15 Haziran 2017 Ankara (AFP/ADEM ALTAN)

Uluslararası İstanbul Ankara İstanbul'dan CHP Türkiye Cumhuriyet

Binlerce insan, milletvekillerinden birinin tutuklanmasının ardından daha fazla adalet talebi için ana muhalefet partisinin çağrısıyla perşembe günü, Ankara'dan, kendilerini İstanbul'a götüreceğ olan 450 km'lik uzun bir yürüyüş başlattılar.

Cumhuriyet Halk Partisinden (CHP, sosyal demokrat) Enis Berberoğlu, muhalif basından Cumhuriyet'e gizlilik içeren bilgileri vermekten, çarşamba günü 25 yıl hapis cezasına çarptırıldı.

2016 Mayıs'ında, meclisteki tüm milletvekillerin yargılanabilmesi için dokunulmazlığın kaldırılmasından bu yana, modern Türkiye'nin babası Mustafa Kemal Atatürk tarafından kurulan CHP'nin ilk kez vekillerinden biri tutuklandı.

Meclisteki ikinci büyük siyasi parti olan CHP karara hemen itiraz etti ve birçok milletvekili kararı « siyasi » olarak nitelendirdi.

Parti lideri Kemal Kılıçdaroğlu, protesto simgesi olarak, Ankara'dan milletvekilinin tutuklu bulunduğu İstanbul'a kadar süren 450 kilometrelik yolu yürüyerek katetme kararı aldı.

Kılıçdaroğlu, perşembe sabahı yola çıkmadan önce "Ödenecek bir bedel varsa, ilk ben öderim" dedi. Açıklamasına "İstanbul'a kadar yürüyeceğim. Yürüyüşümüz Türkiye'ye adalet gelene dek sürecektir.» şeklinde devam etti.

Adaleti savunan herkesi kendisine destek vermeye çağırıldı. Fotoğraflar onu beyaz gömlek, siyah pantolon ve üzerinde kırmızı harflerle « adalet » yazan bir pankart tutarken gösteriyordu.

« Parti lideri, perşembe günü, akşam molasından önce, 5 satte 18 km yol katetti. » diye belirtti basın sözcüsü.

Kılıçdaroğlu basına “Yorgun değil ama kararlı hissediyorum” açıklaması yaptı ve “Endişeli değiliz, amacımıza ulaşacağımızı umut ediyorum” dedi.

- “Uyarı” -

Olay yerindeki AFP muhabirinin bildirdiğine göre, binlerce insan, Ankara’dan hareket ettiği andan itibaren, yoğun güvenlik önlemleri altında onun yanında yürüyordu.

“Susma. Sustukça sıra sana gelecek.” ve “Faşizme karşı omuz omuza» sloganları attılar.

Gün ortasında CHP muhalifleriyle sataşmalar oldu, ancak olay kontrol altına alındı.

“Adalet için geldik”, diye açıkladı bir gösterici AFP muhabiri Funda Sakaloğlu’na, bunu bir «uyarı » yürüyüşü olarak nitelendirerek. « Bir diktatör karşısındayız. » dedi.

Yerel basın, ülkenin birçok şehrinde destek gösterileri düzenlendiğini açıkladı. Bir başka AFP muhabiri, bir grubun İstanbul’da yüzlerce insanı bir araya getirdiğini belirtti.

“Enis Berberoğlu’nun tutuklanması basında çıkan bir makaleden kaynaklanmakta,” dedi Cem “Adalet” pankartı elinde. “ Bir makale yüzünden neden biri tutuklanır ki? Bu da, birilerinin, bu makalenin gerçeği açığa çıkarmasından korktuğunu göstermektedir. “

- Otoriter sarhoşluk –

Enis Berberoglu 2014 Ocak ayında, Suriye sınırında Türk istihbarat servisine (MİT) ait Suriye’ye silah taşıyan kamyonların durdurulduğunu gösteren bir videoyu muhalif gazete Cumhuriyet’e vermekle suçlanıyor.

Bu olay bir skandala yol açmış ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın öfkesine neden olarak Cumhuriyet gazetesi dönem başyazarı Can Dündar için “bedelini ödeyecek” demişti.

Almanya’da sürgün yaşayan bu gazeteci olay nedeniyle geçen yıl 5 yıl 10 ay hapis cezasına çarptırılmıştı.

Çarşamba günü serbest kalan Berberoğlu, mahkeme tarafından verilen kararın hemen ardından hapse atıldı. Milletvekilinin avukatı perşembe sabahı bu karara itiraz etti. Doğan Haber Ajansı bildirdi.

Türk hükümeti, insan hakları savunucusu STK’lar tarafından, özellikle, devamında benzersiz tasviyelerin olduğu 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana eleştirel her sesi boğmaya çalışmakla suçlanmakta.

Özellikle Fethullah Gülen yandaşlarını hedef alan bu tasviyeler kürt yanlısı hareket ve medyaya kadar genişlemiştir. 50.000 kadar kişi tutuklanmış ve 100.000’den fazla kişi görevden uzaklaştırılmış veya görevlerine son verilmiştir.

Kürt yanlısı parti (HDP) ‘nin bir düzine milletvekili ayrımcı kürt gruplarla ilişki ve onlara yardım sağlamaktan tutukludur.

Muhalefet, özellikle 16 Nisan referandumu sonrası kabul edilen, cumhurbaşkanlık güç ve yetkilerini genişletmeyi sağlayan anayasal reformdan bu yana Erdoğan’ı otoriter sarhoşlukla suçladı.

Türkiye: Muhalefet milletvekillerinden biri « casusluk » suçundan 25 yıl hapse mahkum oldu

Türk medyası, çarşamba günü, ana muhalefet partisinden bir milletvekilinin Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a karşı « casusluk » suçlamasıyla, İstanbul Ceza Mahkemesi'nde 25 yıla mahkum olduğunu ve kararın hemen ardından tutuklanma emri verildiğini bildirdi.

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP, sosyal demokrat) Enis Berberoğlu, 2014 Ocak ayında, Suriye'ye silah taşıyan Türk İstihbarat Servisine (MİT) ait kamyonların Suriye sınırında durdurulduğunu gösteren bir videoyu muhalif basından Cumhuriyet gazetesine vermekten suçlu bulundu.

Bu olay bir skandala yol açmış ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'nın öfkesine neden olarak Cumhuriyet gazetesi dönem başyazarı Can Dündar için “bedelini ödeyecek” demişti.

Çarşamba günü serbest bırakılan Sayın Berberoğlu, mahkeme kararının hemen akabinde tutuklanarak cezaevine konuldu, diye belirtti hükümet yanlısı Anadolu ajansı.

Geçen yıl parlamentoda milletvekili dokunulmazlığının kaldırılmasından sonra, modern Türkiye'nin babası Mustafa Kemal Atatürk tarafından kurulan CHP'nin ilk defa bir milletvekili, hapsedildi.

Birçok CHP'li milletvekili kararı « siyasi » olarak nitelendirip acil olarak olağanüstü toplantı düzenlediler.

Toplantı sonunda parti lideri Kemal Kılıçdaroğlu, devlet liderine gönderme yaparak, « Saray »ın etkisinde alınmış bu mahkeme kararı « kesinlikle kabul edilemez » dedi.

« Aralarında hiç hakim yok, adaleti temsil etmiyorlar », dedi.

Türk basınına göre, CHP'li vekiller, protesto amaçlı, seans bitmeden meclisi terk ettiler.

Türk basınında yayınlanan bir videoda « Beni unutmayın, ben de sizleri unutmayacağım », dedi Berberoğlu polisler tarafından götürülmeden hemen önce. « Bu adaletsizlikten sorumlu olanlar utansın. » diye ekledi.

Haziran 2015'teki parlamento seçimlerinden bir kaç gün önce yayınlanan yazı ve video Türk Cumhurbaşkanı'nın öfkesini arttırdı. Hükümet, her defasında, Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad'a düşman İslamcı gruplara verdiği desteği kesinlikle, kategorik olarak reddetmişti, ancak Suriye'deki iç savaşın başlamasından bu yana görevini bırakması konusunda hala ısrar etmekte.

Yetkililer, müdahale edilen « yardım » konvoyunun Suriye'deki Türkmen azınlık için olduğunu bildirmişlerdi.

Türk hükümeti, insan hakları savunucusu STK'lar tarafından, özellikle, devamında benzersiz tasviyelerin olduğu 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana eleştirel her sesi boğmaya çalışmakla suçlanıyor.

Kürt yanlısı parti (HDP)'nin bir düzine milletvekili, ayrımcı kürt gruplarla ilişki ve onlara yardım sağlamaktan tutukludur.: afp

<http://www.journalducameroun.com/turquie-un-depute-dopposition-condamne-a-25-ans-de-prison-pour-espionnage/>

BFM TV

16 Haziran 2017

Türkiye: Muhalefet lideri tasfiyelere karşı yürüyor

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı (CHP) Kemal Kılıçdaroğlu (eli pankartlı) adalet için gerçekleştirilen uzun yürüyüşte, 16 Haziran 2017 Ankara - ADEM ALTAN, AFP

Ana Muhalefet partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu, hükümetin gerçekleştirdiği tasfiyeleri kınadı ve bunu “ikinci darbe” olarak nitelendirip Ankara İstanbul arasında sürecek olan 400 km’lik bir yürüyüş başlattı.

Ana Muhalefet Partisi Lideri, cuma günü bir milletvekilinin 25 yıl hapis cezasına çarptırılmasının ardından başlatılan protesto eyleminde, Temmuz ayı darbe girişimden bu yana yapılan tasfiyeleri “ikinci bir darbe” olarak nitelendirdi.

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP, sosyal demokrat) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, AFP’ye yaptığı açıklamada “Darbe girişiminin sonuçları, olağanüstü hal ilanıyla, ikinci bir darbe yapmak amaçlı kullanıldı.” dedi.

Darbe girişiminden sonra hükümet, olağanüstü hal ilan etti ve 50.000’den fazla kişinin tutuklanmasına ve 100.000’in üzerinde kişinin görevden alınmasına neden olan bu istisnai rejim altında, büyük çaplı tasfiyeler yürüttü.

Başlangıçta, darbe yapmakla suçlanan İmam Fethullah Gülen’in destekçilerini hedef alan tasfiyeler, Kürt yanlısı hareket ve medyaya doğru yayıldı.

Kürt yanlısı partiden (HDP) bir düzineden fazla milletvekili şu anda Kürt bölücülerle bağlantı veya destekle suçlanıyor ve tutuklukları sürüyor.

Kılıçdaroğlu için, olağanüstü halin ülkedeki durum üzerindeki etkisi, darbe girişiminden daha ciddi. “Gerçek darbe 20 Temmuz’da olağanüstü halin ilanı ile gerçekleştirildi” dedi.

“ Yargı bağımsız değil “

CHP lideri, partili bir vekilin tutuklanmasının ardından, daha fazla adalet talebiyle, Ankara’dan İstanbul’a dek sürecek 400 km’den fazla sürecek bir yürüyüşün ikinci günü başlangıcında konuştu.

İlgili milletvekili Enis Berberoğlu, muhalefet gazetesi Cumhuriyet’e gizlilik içeren belgeleri vermekten suçlu bulunarak çarşamba günü 25 yıl hapis cezasına çarptırılmıştı.

Mayıs 2016'da, meclisteki tüm milletvekillerin yargılanabilmesi için dokunulmazlığın kaldırılmasından bu yana, modern Türkiye'nin babası Mustafa Kemal Atatürk tarafından kurulan CHP'nin ilk kez vekillerinden biri tutuklandı.

Meclisteki ikinci büyük siyasi parti olan CHP karara hemen itiraz etti ve birçok milletvekili kararı « siyasi » olarak nitelendirdi.

« Türkiye'de yargı bağımsız değildir », dedi CHP lideri, bu eylemin asıl nedeni budur, diye devam etti açıklamasına. « Yargı sistemi ne nesnel ne de bağımsızdır. Kararlar iktidarın beklentileri doğrultusunda alınmakta, yasalara göre değil ».

“ Göreceksiniz, kalabalık artacak ”

Perşembe günü, Ankara'daki adalet yürüyüşünün başlangıcına binlerce insan katıldı. Cuma günü, gün ortasında, 5.000 kişi Kılıçdaroğlu'nun yanında yürüdü, diye belirtti AFP fotomuhabiri.

« Yalnız yürüyeceğim demiştim, bugün vatandaşlar bana katıldı », diye memnuniyetini dile getirdi Kılıçdaroğlu başında kasketi. « Göreceksiniz, kalabalık artacak.»

Bir çok gazete bu yürüyüş ile Mahatma Gandhi'nin 1930'da Hindistan'ın bağımsızlığı için gerçekleştirdiği «tuz yürüyüşü»ü arasında paralellik gördüler. Kemal Kılıçdaroğlu yandaşları, onu fiziki benzerlik ve nazik tavırları nedeniyle Gandhi'ye benzetmeyi seviyor.

Hükümetin tepkisiyle ilgili olası korkular hakkında soru sorulduğunda, 2010'dan beri CHP'nin başında olan diplomalı iktisatçı sükunetini korudu.« Bunu yapacak cesaretleri olacağını düşünmüyorum », dedi. « Yasalara uygun yürüyoruz. Tutukluluk veya hapse atmalar olursa sonuçları ağır olur » Başbakan Binali Yıldırım, cuma günü « Adalet sokakta aranmaz», « Türkiye bir hukuk devletidir (...) : yargının kararlarına saygı duymalıyız, hoşumuza gitmese bile », dedi.

<http://www.bfmtv.com/international/turquie-le-chef-de-l-opposition-marche-contre-les-purges-1187911.html>

Alexandre Billette

Türkiye: CHP partisi «adalet için yürüyüş» başlattı

CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu, 15 Haziran perşembe günü başlatılan «adalet yürüyüşü»üne liderlik ediyor. Reuters

Türkiye’de, 15 Haziran perşembe günü, muhalefet partisi CHP’nin çağrısıyla Ankara’da, bir «adalet yürüyüşü» başlatıldı ve yürüyüş yaklaşık bir ay sonra İstanbul’da sona erecek. İşin aslı, CHP’li bir milletvekilinin casusluk suçlamasından 25 yıl hapse mahkum edilmesidir.

Muhalefet vekilleri öncelikle, siyasi olarak nitelendirdikleri kararı protesto etmek için meclisi terk ettiler. Akabinde, CHP parti lideri Kemal Kılıçdaroğlu, Ankara’dan, vekilin devlet sırlarını basına vermekten tutuklu bulunduğu İstanbul’a dek sürecek olan bu büyük yürüyüşü başlattı.

Sembolik olay : CHP ilk kez ivedilikle sokağa çıkmaya cesaret etti. Parti, Kürt yanlısı solun, sendikaların, derneklerin desteğini çoktan aldı. Gündemde tek kelime vardı : « adalet », Türkiye için daha fazla adalet.

Hareket, yürüyüşün süreceği yirmi gün boyunca, yollarda olabildiğince çok sempatican toplamayı umut ediyor. İktidar partisi AKP, onu adalete engel olmakla suçladı. Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın en militan destekçileri, sosyal paylaşım sitelerinde yürüyüşe izin vermeme ve hatta yürüyüşü durdurma sözü verdi. Gerekirse zorla.

<http://www.rfi.fr/europe/20170615-turquie-parti-chp-lance-marche-justice-ankara-istanbul>

Sylvie Guillaume

CHP’li bir vekilin tutuklanmasını protesto etmek için Ankara’dan İstanbul’a doğru adalet yürüyüşü

Hakim Aydın Sedaf Akay “bir terör örgütüne üyelik” iddiasıyla yedi buçuk yıl hapse mahkûm edildi

Binlerce insan, milletvekillerinden birinin tutuklanmasının ardından, daha fazla adalet talebi için ana muhalefet partisinin çağrısıyla, perşembe günü, Ankara’dan kendilerini İstanbul’a götürecektir olan 450 km’lik uzun bir yürüyüş başlattılar.

Cumhuriyet Halk Partisinden (CHP, sosyal demokrat) Enis Berberoğlu, muhalif basından Cumhuriyet’e gizlilik içeren bilgileri vermekten, çarşamba günü 25 yıl hapis cezasına çarptırıldı.

Geçen yıl, milletvekillerin yargılanabilmesi için dokunulmazlığın kaldırılmasından bu yana, modern Türkiye’nin babası Mustafa Kemal Atatürk tarafından kurulan CHP’nin ilk kez vekillerinden biri tutuklandı. Hükümet, 15 Temmuz 2016 darbe girişiminden sonra geniş çaplı tasfiyeler başlattı. Bu tarihten itibaren, 50.000 kadar kişi tutuklanmış ve 150.000’den fazla kişi görevden uzaklaştırılmış veya görevlerine son verilmişti.

CHP karara hemen itiraz etti ve birçok milletvekili vekil kararı « siyasi » olarak nitelendirdi. Parti Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, protesto simgesi olarak, Ankara’yı milletvekilinin tutuklu bulunduğu şehir İstanbul’dan ayıran 450 kilometrelik yolu yürüyerek katetme kararı aldı.

CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu, kararın yasalara uygun olmadığını, siyasi çıkarlara yönelik alındığını belirtti.

Kılıçdaroğlu, perşembe sabahı yola çıkmadan önce “Ödenecek bir bedel varsa, ilk ben öderim” dedi. Açıklamasına “İstanbul’a kadar yürüyeceğim. Yürüyüşümüz Türkiye’ye adalet gelene dek sürecektir.»

şeklinde devam etti. Adaleti savunan herkesi kendisine destek vermeye çağırırdı.

Olay yerindeki AFP muhabirinin bildirdiğine göre, binlerce insan, Ankara'dan hareket itibarıyla, yoğun güvenlik önlemleri altında, onun yanında yürüyordu. "Susma. Sustukça sıra sana gelecek." ve "Faşizme karşı omuz omuza» sloganları atıldılar. Bir başka AFP muhabiri, bir grubun, İstanbul'da yüzlerce insanı bir araya getirdiğini ve "direne direne kazanacağız", sloganları attıklarını belirtti.

Enis Berberoğlu, muhalefet Gazetesi Cumhuriyet'e, 2014 Ocak ayında, Suriye'ye silah taşırken Suriye sınırında durdurulan Türk İstihbarat Servisine (MİT) ait kamyonları gösterir bir videoyu vermekten suçlu bulundu.

Bu olay bir skandala yol açmış ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan Cumhuriyet gazetesi dönem başyazarı Can Dündar için "bedelini ödeyecek" demişti. Çarşamba günü serbest kalan Berberoğlu, mahkeme tarafından verilen kararın hemen ardından hapsedildi. Milletvekilinin avukatı perşembe sabahı bu karara itiraz etti. Doğan Haber Ajansı bildirdi.

Polis, sabah, gösteri alanında sıkı güvenlik önlemleri aldı, civar sokakları kapatıp bomba olasılığına karşı aramalar yaptı. Su panzerleri ve polis araçları hemen yakınlardaydı.

Diğer yandan, Türk makamları, Hakim Aydın Sedef Akay'ı "terör örgütüne üyelik" suçlamasıyla yedi buçuk yıl hapse mahkum ettiler ve karar perşembe günü, görev yaptığı la Haye'deki BM mahkemesine bildirildi. Hakim Akay, Eylül ayından beri tutuklu. BM mahkemesine göre, Türk hükümetinin eylemleri, hakimin diplomatik dokunulmazlıktan yararlanmasını engelleyerek uluslararası hukuku ihlal ediyor.

14 Haziran'da, bir Türk mahkemesi Ana Muhalefet Partisi CHP'li (Cumhuriyet Halk Partisi) milletvekili Enis Berberoğlu'nu, 25 yıl hapis cezasına mahkum etti. CHP Avrupa Parlamentosu Sosyalist ve Demokratlar Grubu'nun (S&D) kardeş partisidir.

S&D Avrupa milletvekili ve Avrupa Parlamentosu'nda Türkiye baş müzakerecisi Kati Piri, şunları söyledi :

«CHP milletvekili Enis Berberoğlu aleyhinde verilen karar şok edici. Bu, Türkiye’de hukukun üstünlüğünün korunmadığının güncel bir örneğidir : demokratik olarak seçilen saygın bir milletvekili adil yargılama yapılmaksızın 25 yıla kadar hapisle cezalandırılabilir.»

« Bu şartlarda, S&D grubu meslektaşımız Berberoğlu’nun siyasi amaçlarla tutuklanmasını şiddetle kınamaktadır. »

« Bu mahkumiyetin amacı açıktır : Kovuşturmadan hiç kimsenin kaçamayacağı konusunda uyarıda bulunmak. Toplumda korku salmayı, hükümet politikalarına katılmayanları korkutmayı hedefliyorlar. »

« Yine de, ana muhalefet partisi lideri Kılıçdaroğlu tarafından 15 Haziran’da başlatılan adalet yürüyüşü açıkça gösteriyor ki, gözlerinin korkutulmasına asla izin vermeyeceklerdir»

« Bu bağlamda, S&D Grubu onlara bu mücadelede yalnız olmadıkları mesajını göndermektedir! Liberal demokrasinin değerlerine inanmakta ve hukukun üstünlüğüne saygı duyan - ki çoğu şu anda hedef alınmakta ve zulüm görmekte olan Türkiye’deki bütün insanlarla dayanışma içinde olduğumuzu belirtmeye devam ediyoruz. »

<http://sylvieguillaume.eu/avec-lemprisonnement-du-depute-chp-enis-berberoglu-la-turquie-touche-une-nouvelle-fois-le-fond-declarent-les-sd>

Journal du Cameroun

18.Haziran 2017

Türkiye: Muhalefet lideri, Erdoğan’a rağmen « yürüyüşüne » devam ediyor

Muhalefet lideri, pazar günü, Cumhurbaşkanı Erdoğan’nın uyarılarına rağmen, Ankara’dan İstanbul’a kadar, partili bir milletvekilinin tutuklanmasını protesto etmek için « adalet için yürüyüş » düzenleyeceğini doğrulamıştı.

Kemal Kılıçdaroğlu, Cumhuriyet Halk Partisi lideri (CHP, sosyal demokrat), Türkiye'nin başkenti Ankara'dan İstanbul'a, milletvekili Enis Berberoğlu'nun tutuklanmasını protesto etmek için 450 km'lik bir yürüyüş başlattı.

Berberoğlu, çarşamba günü, muhalefet gazetesi Cumhuriyet'e gizlilik içeren belgeleri vermekle suçlu bulunup 25 yıl hapse mahkum olmuştu.

Pazar günü, 68 yaşındaki Kılıçdaroğlu,, yaklaşık bir ay sürecek ve Enis Berberoğlu'nun tutuklu bulunduğu İstanbul cezaevinde sona erecek yürüyüşünün dördüncü günündeydi.

Ancak, Recep Tayyip Erdoğan, cumartesi günü, muhalefet liderinin eyleminin « adalet getirmeyeceğini» söyledi. « Eğer yargı, yarın sizi de bir yerlere davet ederse, şaşırmayın.» diye tehdit etti.

Kemal Kılıçdaroğlu « provokasyona » kapılmayacağını söyledi. Mahkemeleri, hakim ve savcılarını arayarak bizi tehdit etmek istiyor», dedi partisi CHP'de yaptığı açıklamalarda.

« Adalet için yürütüyoruz, adalete karşı değil », dedi.

Cumhurbaşkanı yetkilerini geniş çaplı arttıran 16 Nisan Anayasa reformunun kabulünden bu yana Türkiye'de siyasi gerginlik oldukça arttı.

Muhalefet Erdoğan'ı otoriter sarhoşlukla suçluyor.

Diğer yandan Kılıçdaroğlu, 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana sürdürülen tasviyeleri « ikinci darbe » olarak nitelendiriyor.

Bu darbe girişiminden sonra hükümet, olağanüstü hal ilan etmiş ve bu istisnai rejim sürecinde 50.000'den fazla insanın tutuklanmasına ve 100.000'den fazla kişinin görevden alınmasına ya da ihracına neden olan geniş kapsamlı tasfiyede bulunmuştu. afp

<http://www.journalducameroun.com/turquie-le-chef-de-lopposition-poursuit-sa-marche-malgre-erdogan/>

Türkiye: Darbe girişimiyle ilgili gazetecilerin ilk davası

İstanbul'daki bir mahkeme, pazartesi günü, Temmuz 2016'daki darbe girişiminde işbirliği yapmakla suçlanan bazı önde gelen Türk gazetecileri yargılamaya başladı. Dava, basın özgürlüğü savunucularının endişelerini arttırmaktadır.

Ahmet ve Mehmet Altan kardeşler ile köşe yazarı Nazlı Ilıcak'ın da aralarında olduğu toplam 17 kişi ömür boyu hapis cezası riskiyle karşı karşıyalar. Zanlılar "hükümeti devirmeye" ve "anayasal düzeni yıkmaya" çalışmakla suçlanıyor.

AFP muhabiri, iddianamenin okunması ve sanıkların savunmasının başlangıcına ayrılan ilk duruşmayla davanın salı gününe ertelendiğini kaydetti.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından Amerika'da sürgün yaşayan imam Fethullah Gülen'nin hedef gösterildiği 15 Temmuz darbe girişiminden sonra, ilk kez ,gazeteciler hukuki çerçevede yargılanıyor. Gülen suçlamaları reddetti.

2013 yılına kadar hükümet yanlısı Sabah gazetesi için çalışan gazeteci-yazar Ilıcak darbe girişiminden sonra tutuklanan önemli ilk medyatik kişilikti. Temmuz sonundan bu yana gözaltında tutuluyor.

« Bu tür suçlamalara mazur kalmak büyük ölçüde acı veriyor», dedi mahkemede. « 70 yaşını geçtim ve hayatım boyunca hiçbir dini grupla ilişkim olmadı, terorist bir grupla, asla », dedi.

Romancı ve gazeteci Ahmet Altan, Hürriyet ve Milliyet gibi büyük gazetelerde çalışmış ve muhalif gazete Taraf'ı kurmuştur.. Kardeşi Mehmet Altan, politika üzerine birçok kitabı bulunan bir yazardır.

Üç gazeteci, Gülen yanlısı yerel bir televizyon kanalı Can Erzincan'da darbe öncesi, girişimi destekleyen bir program yayınlamakla suçlanmaktadır.

«Bu davayla gazetecilere yönelik suçlamaların artan saçmalıklarında yeni bir zirveye ulaşıldı.», dedi STK'lerden Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF) bildirilerinde.

– Siyasi ortam gergin –

Muhalefetteki Cumhuriyet gazetesi gazetecileri ile birlikte bu duruşma, Türkiye'de, darbe girişiminden bu yana önemli derecede bozulan basın özgürlüğünün durumuna bağlı endişeleri daha da güçlendirmiştir.

Basın özgürlüğünde uzmanlaşmış P24 sitesine göre, Türkiye'de, çoğunluğu darbe girişiminden sonra olağanüstü hal ilanı çerçevesinde olmak üzere 167 gazeteci gözaltına alındı.

Türkiye, RSF tarafından oluşturulan 2017 basın özgürlüğü klasman listesine göre 180 adaylık listede 155. sıradadır.

Ana muhalefet partisi CHP milletvekillerinden birinin « casusluk » suçundan tutuklanmasının ardından, pazartesi başlayan duruşma, özellikle gergin siyasi bir ortamda başladı.

Enis Berberoğlu, çarşamba günü 25 yıla mahkum oldu ve Türk İstihbarat Servisi'ne ait bir konvoyun Suriye'deki islami isyancılara gittiğini gösteren bir videoyu basına vermekten suçlu bulunmuştu.

CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu tepki olarak, Ankara ve İstanbul arasında, yaklaşık bir ay sürecek olan «adalet yürüyüşü » başlattı.

Türk yargısı, pazartesi günü, Berberoğlu'nun tutuksuz yargılanma talebini reddetmişti.

<http://www.journalducameroun.com/turquie-premier-proces-de-journalistes-en-lien-avec-le-put-sch-manque/>

Türkiye: Yol kenarında muhalefet toplantısı

Ana muhalefet partisi lideri, salı günü « adalet yürüyüşü »nün altıncı gününde, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a meydan okuyarak, alışılmadık bir parti grup toplantısı yaptı, yol kenarında.

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı (CHP, sosyal demokrat) Kemal Kılıçdaroğlu, perşembe günü, partisinden bir milletvekilinin geçen hafta tutuklanmasını protesto etmek için kendisini Ankara'dan İstanbul'a götüreceği olan 400 km'den uzun bir yürüyüş düzenledi

Salı altıncı günde, çoktan 100 km'den fazla yol katetmişti. Ankara dolayında, Çamlıdere yakınlarında, yol kenarına, CHP vekillerine yapacağı haftalık konuşması için bir platform kuruldu. Konuşma esnasında Erdoğan'ı yargıya müdahale etmekle suçladı.

« Senin ve hükümetinin mahkemelere emir verdiğini ispatlarsam onurlu bir adam gibi istifa edecek misin ?», dedi Kılıçdaroğlu Cumhurbaşkanı.

« Söz veriyorum : İspat etmeyi başaramazsam, siyasetten çekileceğim. Çünkü ben onurlu bir adamım », diye ekledi.

Bu yürüyüş, CHP'li milletvekili Enis Berberoğlu'nun, çarşamba günü devlet sırlarını açığa çıkarmak suçundan 25 yıla mahkum edilmesinden sonra başlamıştır.

Salı günü, yağmur bulutları kaplı gökyüzüne rağmen yüzlerce insan oradaydı. Kılıçdaroğlu'nun konuşmasını yaptığı platform yakınında yeme içmeleri için minik bir büfe kurulmuştu.

İstanbul'dan gelen CHP' liler yürüyüşe katıldı. « Amaç herkes için adalet, çünkü herkesin adalete ihtiyacı var. »

Muhalefet Erdoğan'ı, 15 Temmuz 2016 darbe girişiminden sonra gerçekleşen geniş çaplı tasfiyeler, ve özellikle 16 Nisan referandumu

sonrası cumhurbaşkanının yetkilerini arttıran anayasa reformunun kabulünden beri otoriter sarhoşlukla suçluyor.

Kırmızı harflerle « Adalet » yazan beyaz tişörtlü Yusuf Müldür'e göre, « herkes insani, özgür ve eşit şartlarda yaşayana dek mücadele devam edecek ».

Erdoğan, cumartesi günü muhalefet liderini “Yargı mercileri yarın bir yerlere davet ederse » «Şaşırma» diyerek tehdit etti.

Kılıçdaroğlu, salı günü, defalarca “diktatör” olarak nitelendirdiği Cumhurbaşkanını, kendisiyle tartışmaya davet etti. Diğer yandan, hükümetin 15 Temmuz'daki darbe girişiminden sonra gerçekleştirdiği tasfiyeleri “ikinci darbe” olarak adlandırdı.

<http://www.journalducameroun.com/turquie-reunion-de-lopposition-au-bord-dune-route/>

Anadolu Ajansı

Yıldırım: “FETO ve PKK destekli CHP'nin yürüyüşü dosdoğru çıkmaza gitmekte”

Türk Başbakan'ı CHP ve liderini, Türkiye'de gerginliği arttırmaktan ziyade, daha sorumlu olmaya davet etti.

Ana sayfa > Türkiye, günün başlıkları 26.Haziran 2017 Barış Kılıç,Aylin Sırıklı,Mümin Altaş,Tuncay Çakmak Ankara

AA - Erzurum (Türkiye) - Tuncay Çakmak

Başbakan Binali Yıldırım, pazartesi günü Cumhuriyet Halk Partisi Lideri (CHP) Kemal Kılıçdaroğlu'nu FETO ve PKK terör örgütleri tarafından desteklenen bu gösterinin, çıkmazdan başka bir sonuca varamayacağını iddia ederek «Adalet» yürüyüşüne son vermeye davet etti.

Hükümet lideri, pazartesi, Türkiye'nin doğusunda bulunan Erzurum'da, Ramazan Bayramı kutlaması çerçevesinde halkla buluştu.

Hükümetin PKK ve diğer terörist gruplarla mücadelesinden bahsettikten sonra, Binali Yıldırım, Ana Muhalefet Partisi olan CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'na seslenmek istedi.

“Muhalefet partisinin lideri yürüyüş yapıyor, ancak bu yürüyüş, terör örgütü FETO ve bölücüler tarafından alkışlanmıştır. Vatansever bir yürüyüş değildir. Bizim, yani hükümetin yürüyüşü insanları, ülkemizin geleceğini ve istikrarı sağlamak niyetindedir. Bölücüler ve FETO'lu bu yürüyüş, sizi bir şey getirmeyecek, son verin. Bu bir çıkmazdır “dedi.

Türk Başbakan'ı CHP ve liderini, Türkiye'de gerginliği arttırmaktan ziyade daha sorumlu olmaya davet etti.

Bununla birlikte, yürüyüşü hedef alabilecek olası bir provokasyona karşı da uyarıda bulundu.

<http://anadolujansi.com.tr/fr/titres-de-la-journ%C3%A9e/yildirim-la-marche-du-chp-soutenu-par-feto-et-le-pkk-va-droit-dans-limpasse-/849312>

Le Courrier des Balkan

Türkiye : Muhalefetin adalet adına uzun yürüyüşü

30 Haziran 2017

Courrier des Balkans | İstanbul muhabirimiz |

Umutsuz demokratlar tarafından denize atılan bir şişeye benziyor bu yürüyüş. Kemalist muhalefet (CHP)'nin inisiyatifinde gerçekleştirilen bir Adalet Yürüyüşü tüm Türkiye'yi baştan başa dolaşılıyor. Baskı mağdurları ve sivil toplum temsilcileri harekete dahil olmaya çağrıldılar. Ankara'da başlayan yürüyüş, 9 Temmuz'da, İstanbul'da sonlandırılacak.

Selin Kaya'nın bildirdiğine göre, kortej Karadeniz'de, Bolu yakınlarında yağmura rağmen memnuniyet ve coşkuyla yürüyüşün sekizinci gününü bitirdi. Günlük yirmi kilometrelik yürüyüş tüm enerjilerini tü-

ketmemiști, gün bitiminde yürüyüşçüler, dans etmeye ve halay çekmeye devam ettiler.

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP, Kemalist gelenekten sosyal demokrat muhalefet) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu tarafından 15 Haziran'da, Ankara Güven Park'ta başlayan « Adalet Yürüyüşü », 9 Temmuz dolaylarında yürüyüşü sonlandırılacak. (...)

<https://www.courrierdesbalkans.fr/Turquie-l-opposition-se-lance-dans-une-Marche-pour-la-Justice>

Europe1

Türkiye : Muhalefet lideri Erdoğan'a rağmen “yürüyüş”üne devam ediyor

18 Haziran 2017

Kemal Kılıçdaroğlu, “adalet yürüyüş”nü partisinden bir milletvekilinin tutuklanmasını protesto etmek için devam ettireceğini doğruladı.. @ AFP

Kemal Kılıçdaroğlu, “adalet yürüyüş”ünü partisinden bir milletvekilinin tutuklanmasını protesto etmek için devam ettireceğini doğruladı.

Muhalefet lideri, Pazar günü, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın tehditlerine rağmen, “adalet yürüyüş”ünü, partisinden bir milletvekilinin tutuklanmasını protesto etmek için devam ettireceğini onayladı.

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı (CHP, sosyal demokrat), Enis Berberoğlu'nun hapse atılmasını protesto etmek için, Türkiye'nin başkentinden İstanbul'a dek sürecek olan 450 km'lik bir yürüyüş başlattı. Berberoğlu, Çarşamba günü, muhalefet gazetesi Cumhuriyet'e gizlilik içeren bilgileri vermekten suçlu bulunarak 25 yıl hapse mahkum olmuştu.

Dört günlük yürüyüş. Pazar günü, 68 yaşındaki Kemal Kılıçdaroğlu, yaklaşık bir ay sürecek ve Enis Berberoğlu'nun tutuklu bulunduğu

İstanbul'daki cezaevinin önünde bitecek olan yürüyüşünün dördüncü günündeydi. Ancak, Recep Tayyip Erdoğan, cumartesi günü muhalefet liderinin eyleminin “adelet getirmeyeceğini” dile getirdi. Ve tehdit etti “eğer adli merciler sizi de bir yerlere davet ederse, şaşırmayın”. Kemal Kılıçdaroğlu, cevaben “provokasyon” a gelmeyeceğini söyledi. “ Erdoğan, mahkemelerden söz ederek ve hakim ve savcılara çağrıda bulunarak bizi tehdit etmek istiyor “, dedi CHP'den bildirildiğine göre. “Adalet için yürüyoruz, adalete karşı değil”, diye tekrarladı.

Cumhurbaşkanının yetkileri artırıldı. Türkiye’de siyasi gerginlik, 16 Nisan’daki referandumla, cumhurbaşkanının yetkilerini geniş çaplı arttıran anayasal reformun kabulünün ardından daha da arttı. Muhalefet, Recep Tayyip Erdoğan’ı otoriter sarhoşlukla suçluyor. Diğer yandan, Kemal Kılıçdaroğlu geçen yılki 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana iktidar tarafından yürütülen tasfiyeleri “ikinci darbe” olarak nitelendiriyor. Darbe girişiminden sonra hükümet, olağanüstü hal ilan etmiş ve bu rejim altında, 50.000’den kişinin tutuklanması, ve 100.000’den fazla kişinin görevden alma ya da uzaklaştırılması şeklinde gelişen geniş çaplı tasfiyelere gerçekleştirmişti.

<http://www.europe1.fr/international/turquie-le-chef-de-lopposition-poursuit-sa-marche-malgre-erdogan-3364439>

www.internationalesocialiste.org

Türkiye

IS (Sosyalist Enternasyonal) muhalefet milletvekillerinden Enis Berberoğlu'nun mahkumiyetini kınadı

16 Haziran 2017

Sosyalist Enternasyonal (IS) üyesi bir parti olan CHP'nin bir vekilinin Türk İstihbarat servisi (MİT) tarafından Suriye'ye gizlice silah gönderilmesi hakkındaki bilgileri ortaya çıkarmakla suçlanmasını ve tutuklanması şiddetle kınamaktayız.

Enternasyonal, Erdoğan rejiminin muhalefeti susturmaya yönelik

son hareketine şiddetle karşıdır ve Türkiye'deki üyeleriyle olan tam desteğini ve dayanışma içinde olduğunu teyit etmektedir. Sosyalist Enternasyonal, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun yanındadır ve muhalefetin diğer üyeleriyle birlikte Ankara'dan İstanbul'a adalet talep eden protesto yürüyüşünü desteklemeye devam etmektedir..

Sosyalist Enternasyonal, geçen Temmuzdaki darbe girişiminden bu yana gelişen ve devam eden Türkiye'deki insan hakları ve özgürlüklerinin gördüğü zarardan ciddi şekilde endişe duymaktadır ve bu tür adaletsizlik ve yıldırma eylemlerine, ifade özgürlüğünün yok oluşuna, parlamenter dokunulmazlığın kaldırılmasına ve bağımsız yargı sisteminin yok oluşuna karşı sesini yükseltmektedir. Yetkilileri, vatandaşların haklarına tam olarak saygı duymaya ve tutuklu tüm vekilleri ve aynı zamanda siyasi nedenlerle, adaletsizce kilit altında tutulan çok sayıdaki kişiyi serbest bırakmaya davet ediyoruz.

<http://www.internationalesocialiste.org/viewArticle.cfm?ArticleID=2520>

www.internationalesocialiste.org

Adalet! – Türkiye'de adalet yürüşüyü

28 Haziran 2017

Sosyalist Enternasyonal'in Genel Sekreteri Luis Ayala, CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nun Ankara'dan İstanbul'a, ülkedeki hak ve özgürlükler konusunda baskılara maruz kalan tüm türk vatandaşları için talep ettiği adalet yürüyüşüne katıldı. İS başkan yardımcısı Umut Oran ve muhalefetin diğer üyeleri de yanlarındaydı. 15 Haziran'da, Ankara'da başlayan yürüyüş 9 Temmuz'da İstanbul'da sona erecek.

Geçen Temmuz ayındaki darbe girişimi ve takip eden olağanüstü hal ilanından buna terörizme bağlı suçlarla suçlanan yüzlerce gazeteci dahil olmak üzere 50 000'den fazla kişi tutuklandı; 150'den fazla basın kuruluşu kapatıldı ; 140 000'den fazla kişi işini kaybetti.; ve parlamen-

ter dokunulmazlığın kaldırılmasıyla onlarca milletvekili tutuklandı ve hapse atıldı. Aralarındaki son kişi olan, Enis Berberoğlu 14 Haziran'da, 25 yıl hapis cezasına çarptırıldı

Enternasyonal bu tür ihlallerin sona erdirilmesi yönünde çağrıda bulundu ve ifade özgürlüğü eksikliği, parlamenter dokunulmazlık eksikliği ve bağımsız bir yargının olmayışını kınadı.

<http://www.internationalesocialiste.org/viewArticle.cfm?ArticleID=2524>

LaCroix

Türk muhalefeti yürüyüş pozisyonu aldı

27 Haziran 2017

Alexandre Billette (Bolu, Turquie)

Cumhurbaşkanına muhalif Kemalist parti CHP'nin girişimi ile «Adalet yürüyüşü» 15 Haziran'da Ankara'da başladı ve İstanbul'a varmayı hedefliyor.

CHP lideri Kemal kılıçdaroğlu « Adalet yürüyüşü »nün üçüncü gününde.

«Dikkat, yürüyüş saat dokuzda başlıyor, grup halinde bekleyin, erken hareketmeyin!» Bir megafon aracılığıyla iletilen organizatörlerin direktiflerini takiben binlerce kişilik bir grup «Adalet yürüyüşü»nün dokuzuncu gününü başlatmaya hazırlanıyor : Türkiye'nin bir kısmını, Ankara'dan İstanbul'a yürüyerek geçme eylemini 1923'te, Mustafa Kemal Atatürk tarafından kurulan, Büyük Millet Meclisinde temsil edilen ana muhalefet partisi olan Cumhuriyet Halk Partisinin (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu başlattı.

Kortej, ülkenin kuzeyinde, Bolu yakınlarında bulunmakta. Bir parkın girişinden, kızgın güneşin altında yirmi kilometre katetmek üzere yola koyuldular. İçlerinde CHP'li milletvekilleri, meslek dernekleri temsilcileri, sendikacılar, partizanlar da vardı. Katettiği kilometrelerle

yorgun düşmüş görünen 68 yaşındaki Kemal Kılıçdaroğlu. 15 Haziran'da yola çıktı ve üç haftada İstanbul'a ulaşmayı hedefliyor.

CHP'li milletvekili Enis Berberoğlu'nun cezaevine konulması « bardağı taşıran damlaydı », diye açıkladı Kemal Kılıçdaroğlu yola konulmadan önce. İhtihbarat Servisinin, Suriyeli isyancılara silah satışı olayına dahil olduğunu kanıtlayan bir videoyu Cumhuriyet gazetesine vermekten suçlanan milletvekili, itiraz etmesine karşın hapse atıldı.

« Adalet için mücadele yürüyüşten sonra da devam edecek »

Yürüyüşün amacı Berberoğlu davasının da ötesindedir : « Bu partizan bir yürüyüş değildir dedi CHP lideri, bu Türkiye ve yurtdışından çok sayıda kişiye, adaletin tamamen siyasi iktidarın kontrolü altında olduğunun duyulmasını istediğimiz bir çağrıdır ».

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a karşı, bazen yumuşak başlı olmakla suçlanan Kemal Kılıçdaroğlu daha da sertleşerek : « Adalet için mücadele, yürüyüşten sonra da devam edecek. Gereken neyse yapacağız. Eğer, adaleti elde etmek için sivil itaatsizlik hareketi başlarsa destekleyeceğiz » dedi.

Polisin yüksek güvenlik önlemleri altında süren gösteri Cumhurbaşkanının uyarılarına rağmen hoşgörü içinde sürdü: « Siz de, sayın Kılıçdaroğlu, adaletin önüne çıkabilirsiniz diye tehdit etmişti. Hürriyet gazetesi, iktidar partisi AKP içindeki haber kaynaklarına göre yetkililerin gösterici sayısı kontrol altında tutulduğu sürece yürüyüşü durdurmak niyetinde olmadıklarını yazsa bile.

Kürt yanlısı sol parti HDP, şimdilik yürüyüşe dahil değil

«En ufak sorunda, yürüyüşü durdurmak için bir bahane bulacaklardır », diye kaygısını dile getirdi kortejde bulunan CHP üst yetkililerden biri. « Muhafazakar bir bölgedeyiz. İki üç provokatör yetecektir... » Bu nedenle, organizatörler, yürüyüş sürecinde sürekli bilgi edinerek göstericilerin tam yerini sosyal medyadan bildirmekten kaçındılar.

Parkur sonunda, akşam olunca, 2013 Haziran ayında, olay bastırıl-

madan önce hükümetin gücünü sarsan Gezi olayları sırasında çok popüler olan Kardeş Türküler grubu – hareketi şarkılarıyla desteklemeye geldi. Dört yıl sonra, müzisyenlerin etrafında toplanan küçük grubun söylediği şarkılara rağmen «Gezi ruhu » oldukça uzak görünüyordu.

Bir yokluk hissedildi orada: Halkların Demokratik Partisi (HDP) idi bu. Kürt yanlısı bu sol partinin, Kürdistan işçi Partisi (PKK) lehine «terörist propaganda » yapmaktan bir düzine milletvekili tutuklu bulunuyor. HDP inisiyatifi selamladı, ancak Kemalist muhalefetin bu tutuklanmaları kınamaya yönelik isteksizliği ve özellikle CHP’li vekillerin parlamenter dokunulmazlığın kalkması için verdikleri oylar nedeniyle tam olarak dahil olmayı reddetti. Zira, bu oylar olmasaydı vekilleri tutuklanmayacaktı.

Yarım ağızla da olsa, HDP kendi partililerinin korteje İstanbul’da katılabileceğini söyledi: belki de, yürüyüşün gücünü ve belki de yetkililerin gözünde kırmızı çizgi olan ya gösteriyi test etmek için temkinli konuşular.

İki büyük muhalefet partisi

Cumhuriyetçi, laik ve sosyal demokrat (CHP) Cumhuriyet Halk Partisi Atatürk tarafından kuruldu. Sosyalist Enternasyonal üyesi, uzun süre tek partiydi. 2002’den bu yana iktidardaki AKP’ye muhalif, 132 milletvekili var.

(HDP) Halkların Demokrasi Partisi, daha fazla solda, Meclis’teki Kürt yanlısı temel parti. Programı feminist ve azınlık yanlısı. 80 milletvekili var. 9 milletvekili, 2016 Kasım ayında tutuklandı.

<http://www.la-croix.com/Monde/Moyen-Orient/Lopposition-turque-met-ordre-marche-2017-06-27-1200858569>

Ladepeche

Türkiye : Cumhuriyetçi direnişçiler yürüyüşte

30 Haziran 2017

Mine G.Kırıkkanat / İstanbul, Cumhuriyet köşe yazarı

Sinoplu kinik Diyojen, gün ortasında yanan feneri elinde, gerçek bir adam arayışıyla yürüyordu kalabalıkta. Onbinlerce cumhuriyetçi Türk Ankara'dan İstanbul'a yürüyor, dillerinde tek talep tek sloganla: Adalet

Göstericiler, sosyal demokrat parti CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu önderliğinde, yakıcı güneş altında, 14 günde 251 km yol katettiler ve katetmeleri gereken 199 kilometreleri daha var.

Oldukça zor geçecek olan bu barışçıl direniş biçimi, katedilecek yol ve iklim şartları açısından Türk siyasi tarihinde bir ilk.

Yürüyüş, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, yürüyüşe katılanları terörist olarak nitelendirmesi ve onları açıkça, bedelini ödetmekle tehdit etmesi ve medyanın çoğunluğunu oluşturan patronlarını toplayarak yürüyüşe dair haber ve fotoğraf yayın yasağı getirmesinden dolayı gergin bir ortamda başladı. Ancak yürüyüşün yankısı, az sayıda da olsa hala özgür kalabilen basın organları ve sosyal medya sayesinde gittikçe arttı. Erdoğan, sözü, son derece saldırgan sözler sarfeden bakanlarına bırakıp sessizliğe büründü devamında.: İktidar partisinden bir belediye, göstericilerin yoluna tonlarca dışkı, pislik dökerken diğer bir belediye, kamplardan birinin suyunu kesti.

İstanbul'un Asya yakasında gerçekleşecek oldukça bu önemli etkinlik için, gündün güne büyüyen kortejin 8 Temmuz'da ya da diğer şehirlerden hareket eden büyük grupların 9 Temmuz'da İstanbul'a varması öngörülüyor. Buluşma, bu hareketin başlamasında etkili olan sosyal demokrat vekilin tutuklu bulunduğu, yüksek güvenlik önlemleri altındaki Maltepe Cezaevi önünde gerçekleşecek.

CHP milletvekili ve eski gazeteci Enis Berberoğlu, Türk İstihbarat Servisi MIT tarafından Suriye'ye doğru gönderilen silah yüklü «ünlü» kamyonlarla ilgili davada tutuklandı.

Olay, 9 Ocak 2014'te gerçekleşti : Jandarma, sınırda, insani yardım yüklü kamyon konvoylarında arama yaparken yükün tamamen askeri olduğunu keşfediyor. Olay derhal basına yansıyor. İlerleyen saatlerde, Ankara'dan MİT ajanları geliyor ve sınırı geçmeye çalışan konvoyu serbest bırakıyor. Haber ilk önce milliyetçi gazete Aydınlık'ta yayınlandı ve dikkat bile çekmedi. 2015'te, cumhurbaşkanlığının öfkesini çeken Cumhuriyet gazetesi, aynı haberi, fotoğraflarla destekleyerek yeniden yayınladı ve olayın altında yatan bir ayrıntıya dikkat çekti: Silah yükü, cihadist Al Ansar grubuna mı gönderiliyordu? İktidardaki AKP'nin yanıtı gecikmedi: Bilgi «devlet sırrı» olarak sınıflandırıldı.

O zamandan bu yana, Almanya'da sürgün bulunan eski Yazı İşleri Müdürü Can Dündar ve gazeteci Erdem Gül için dava açıldı, CHP'li milletvekili Enis Berberoğlu, Cumhuriyet gazetesindeki arkadaşlarına haberi aktarmaktan suçlu bulundu.

159 gazeteci hapse atıldı

Türkiye'de, 12'si Cumhuriyet gazetesinden olmak üzere, toplam 159 gazeteci cezaevindedir ve 15 Temmuz 2016 darbe girişiminden bu yana kırk iki binden fazla siyasi tutuklu bulunmaktadır. Yargı vakitini, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın onurunu savunmakla geçiriyor : 2016 yılında, 240'ı reşit olmayan kırk iki bin kişi için cumhurbaşkanına öfke ve hakareten dava açılmış ve 080 1 hapis cezası kararı verilmiş bulunmaktadır.

<http://www.ladepêche.fr/article/2017/06/30/2604088-turquie-la-resistance-republicaine-en-marche.html>

LepetitJournal

ANKARA'DAN İSTANBUL'A – Muhalefet lideri “adalet” yürüyüşüne devam ediyor

20 Haziran 2017

Solène Permanné

Muhalefet lideri Kemal Kılıçdaroğlu, Recep Tayyip Erdoğan'ın yasal işlem tehditlerine rağmen, yürüyüşünün altıncı gününe girdi. Ankara'dan hareket edip İstanbul'da bulunan milletvekili Enis Berberoğlu'nun tutuklu bulunduğu Maltepe cezaevine yürüyerek gitmeyi planlıyor.

“Bize karşı saldırılar olabilir, bizi eleştiren ya da bizi üzmeye çalışan insanlar olabilir, hepsi hoşgelmiş, 80 milyon vatandaşın adaleti için kararlılık ve ısrarla yürüyeceğim.” diye ifade etti düşüncelerini Cumhuriyet Halk Partisi CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, kendisini Ankara'dan İstanbul'a götürecektir olan yürüyüşünün beşinci gününde. Partisinden bir milletvekili olan Enis Berberoğlu'nun tutuklanmasını protesto etmek için 450 km'lik bir yürüyüş hedeflendi.

Berberoğlu, 14 Haziran çarşamba günü, “casusluk” ve “devlet sırlarını ifşa etme” suçlarından 25 yıla mahkum edildi. 19 Ocak 2014'te, Türk İstihbarat Servisi (MIT)'e ait kamyonların Suriyeli isyancılara silah taşıırken Suriye sınırında durdurulduğunu gösterir gizlilik içeren bir videoyu Muhalefet gazetesi Cumhuriyet'e vermekle suçlanıyor. Can Dündar – Almanya'da sürgün bulunuyor -- Cumhuriyet gazetesi eski Yazı İşleri Müdürü, daha evvel aynı olaydan 2016 Şubat ayında Anayasa Mahkemesi kararı ile serbest bırakılmadan hemen önce, beş yıldan fazla hüküm giymişti.

“İkinci darbe”

Enis Berberoğlu'nun hapse atılmasıyla, 1980 askeri darbesinden bu yana ilk kez, Mustafa Kemal Atatürk tarafından kurulan Türk siyasi tarihinin en eski partisi CHP'nin bir milletvekili mahkum ediliyor. Mahkumiyetinin ertesi günü, Kemal Kılıçdaroğlu, İstanbul'da, Milletvekili Enis Berberoğlu'nun tutuklu bulunduğu Maltepe Cezaevi önünde

sonlandırılması planlanan, yaklaşık bir ay sürecek bir yürüyüş başlattı. Binlerce kişi “adalet” sloganı atarak bu yürüyüşte kendisine eşlik etti.

CHP liderini adli kovuşturmayla tehdit eden Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından kınanmış bir eylem bu: “Eğer, yarın, yargı mercileri sizi de bir yerlere davet ederse, şaşırmayın”, demişti cumartesi günü, Türk İhracatçılar Birliği tarafından düzenlenen kolokyumda. Ve devam etti: “İnsanları sokağa çağırarak ne kendileri ne de ülke için hayırlı değildir. Elinde ‘adalet’ yazan bir pankartla dolaşmak adalet getirmez. Adalet istiyorsanız, Türkiye’de bunun yeri Parlamento’dur.”

Kemal Kılıçdaroğlu, bu uyarılara cevaben “provakasyona kapılmayacağını” bildirdi: “mahkemeleri anarak bizi tehdit etmek istiyorlar ve Recep Tayyip Erdoğan hakim ve savcılara çağrıda bulunuyor[...] Adalet için yürüyoruz, adalete karşı değil” dedi CHP lideri.

Cuma günü, AFP muhabirine verdiği demeçte, 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana, iktidarın yürüttüğü geniş çaplı tasfiyeleri “ikinci darbe” olarak tanımlamıştı. Toplamda, Uluslararası Af Örgütü’ne göre, Milli Eğitim bakanlığından 33.000 öğretmen ve memur görevden alındı, İçişleri bakanlığından 24.000 polis memuru ve çalışan, 8.000 ordu mensubu, Yüksek Öğretimden 5.000 üniversite hocası et çalışan et Adalet Bakanlığından 4.000 hakim, savcı, memurlar görevden alındı.

<http://www.lepetitjournal.com/istanbul/accueil/actualite/283646-d-ankara-a-istanbul-le-c-hef-de-l-opposition-poursuit-sa-marche-pour-la-justice>

Les Echos

Türkiye : Muhalefet uzun bir “adalet” yürüyüşü düzenledi

28 Haziran 2017

Adrien Lelievre

Kortej Ankara’dan hareket etti ve İstanbul’a varması gerekiyor. İki şehir arası uzaklık 450 kilometre. - AFP ADEM ALTAN

Kemalist parti (CHP), partisinden bir milletvekilinin 25 yıla mahkum edilmesini protesto ediyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan'a muhalif olanları biraraya getirmeyi hedefliyor.

Bu, iktidara karşı açıkça meydan okumadır. Ana Muhalefet Partisi (CHP) üyeleri, günler önce, Türkiye'de, 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana ülkede hakim olan keyfi uygulamaları protesto etmek için "adalet yürüyüşü" başlattılar.

Yaklaşık bin kişilik kortej, 15 Haziran'da, başkent Ankara'dan hareket etti. İlerleyen günlerde İstanbul'a ulaşmaları bekleniyor. Türkiye'nin bu iki önemli şehri birbirinden 450 kilometre uzaklıkta. Bu kıvılcımı ateşleyen, merkez soldan laik partili bir milletvekilinin mahkumiyeti oldu.

Bir milletvekilinin tutuklanması

Haziran ortasında, Enis Berberoğlu İstanbul'daki mahkeme tarafından 25 yıla mahkum oldu ve derhal cezaevine götürüldü. Yargı, onu, 2014 yılında Türk İstihbarat Servisine (MİT) ait kamyonlarla Suriyeli cihadistlere silah teslimatı yapıldığını gösterir bir videoyu muhalif gazete Cumhuriyet'e vermekle suçluyor.

İnternet üzerinden geniş çapta yayınlanan görüntüler, sıklıkla, Kürt isyancılara karşı mücadele ettikleri iddiasıyla Türkiye-Suriye sınırındaki cihadist hareketlere göz yummakla, suçlanan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın öfkesine neden olmuştu. Bu açıklamalardan sonra Cumhuriyet Gazetesi'nden birçok gazeteci tutuklandı, gazetenin Eski Yazı İşleri Müdürü Can Dündar, Avrupa'da sürgün hayatın yolunu tuttu.

Enis Berberoğlu'nun tutuklanması ülkede bir hareketliliğe neden oldu. 2016 Mayıs ayında milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılmasının oylanmasıyla, tutukluluk mümkün olmuştu. İronik olan şu ki, o süreçte CHP vekilleri yasaya karşı çıkmamıştı.

Kemalist düşüncedeki parti, kararı "siyasi" olarak nitelendirip itiraz etti ve Genel Başkan Kemal Kılıçdaroğlu'nun inisiyatifiyle protesto amaçlı bir gösteri yürüyüşü düzenlemeye karar verdi. CHP öfkesini gösterebilmek için olabildiğince çok sayıdaki insanı, bu yolla bir araya getirmeyi hedefliyor. "bu partizan bir yürüyüş değil", dedi ısrarla CHP lideri, Türkiye ve yurtdışında çok sayıda kişi tarafından duyulması ge-

reken bir çağrıdır, yargı tamamen siyasi iktidarın hakimiyeti altındadır.

Hava kurşun gibi ağır

Sorumlusu olarak İmam Fethullah Gülen'in gösterildiği darbe girişiminden bir yıl sonra Türkiye, hala baskı altında yaşıyor. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan düşmanlarına karşı gerçek bir "sivil darbe" başlattı - gerçek ya da sözde - rastgele "terörist" olmakla suçlandılar.

Turkey Purges sitesine göre, 54.000 kişi tutuklandı ve eğitim, adalet, ordu, polis ve basından 138.000 kişi görevden uzaklaştırıldı. Tasfiyeler iş dünyasına da yansdı. Bu baskıcı tutum, hala kaldırılmayan Olağanüstü Hal rejimiyle daha da kolaylaştı. Nisan ayında, anayasal referandumu ucuucuna kazanan Recep Tayyip Erdoğan gücünü arttırmayı hedefliyor. Bu oylama, seçimlerdeki yeni başarı durumunda kendisine 2029'a kadar iktidarda kalma hakkı verebilir.

Uyarı

"Adalet yürüyüşü" Ghandi'nin, 1930'da Hindistan'da İngilizlerin tuz vergisini protesto etmek için başlattığı yürüyüşe benzetildi. Bu yürüyüş, 2015 parlamento seçimlerinde % 25.32 oy alan CHP'nin siyasi stratejisinde bir değişikliği yansıtmakta, ancak Parlamentoda AKP'nin gerisinde kalmıştır.

Şimdilerde, Washington'da Demokrasi Savunma Vakfı Araştırma Merkezi için çalışan CHP eski milletvekili Aykan Erdemir, bunu bir "dönüm noktası" olarak görüyor. Ancak, bu yürüyüş ona göre, 1991'de Türk madencilerin Ankara'da 100.000'den fazla kişiyi bir araya getiren yürüyüşlerine benzemekte.

68 yaşındaki Kemal Kılıçdaroğlu için bu inisiyatif, sıklıkla dile getirilen zayıflık suçlamalarına verilmiş bir cevap niteliğindedir. Kürt yanlısı (HDP)'nin, Recep Tayyip Erdoğan'a bir mesaj olması adına, İstanbul'a varmadan korteje dahil olmasını umut ediyor. Bahsi kazanmaktan uzak henüz. Zira, devletin lideri muhalefet liderini, yargı onu da çağırırsa "şaşırmamasını", söyleyerek tehdit etti.: «İnsanları sokağa inmeye davet ne onlar ne de ülke için hayırlı değildir» dedi.

<https://www.lesechos.fr/monde/europe/030414960334-turquie-lopposition-organise-une-grande-marche-pour-la-justice-2098201.php>

Mediapart

Türkiye’de «korkmaktan bıkanların» yürüyüşü

22 Haziran 2017

Nicolas Cheviron

15 Haziran Perşembe gününden bu yana, farklı yönlerden gelmiş yüzlerce kişi muhalefet partisi CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu’na, kendisini Ankara’dan İstanbul’a götürülen yolda eşlik etti. Tasfiye kurbanlarının yakınları ya da baskıya maruz kalmaktan bıkkın sıradan vatandaşlar, tek bir söz etrafında bir araya geldiler : hukuk devleti olmaktan çıkmış Türkiye’ye adaletin geri gelmesi.

Kahraman Kazan (Türkiye), özel haber.– Sabriye Demirci « korkmaktan » bıkmıştı. Güneş altında gerçekleştirilen bir yürüyüş gününün sonunda, bir çam ağacının serin gölgesinde oturan Ankaralı göz doktoru, Erdoğan’ın emirlerine kayıtsız kalacağını söyledi. İslami muhafazakar Cumhurbaşkanı, gün ortasında adalet yürüyüşüne katılanları uarmıştı. «Elinde “adalet” pankartıyla yürüyerek gelmez adalet (...). Yarın yargı sizi de bir yerlere davet ederse, şaşırmayın » demişti.

<https://www.mediapart.fr/journal/international/220617/en-turquie-la-marche-de-ceux-qui-en-ont-marre-d-avoir-peur?onglet=full>

Ouest France

Muhalefet adalet talebiyle yürüyor

27 Haziran 2017

Yürüyüş dernek ve sendikaların, aynı zamanda Erdoğan’ın partisinden eski yetkililerinin de desteğini yanına aldı. | AFP

Istanbul muhabirimiz Raphaël Boukandoura.

Muhalefetten bir vekilin 25 yıl hapis cezasına çarptırılmasında sonra, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı eleştirenler, Ankara ve İstanbul arasında sürecek olan 432 km'lik protesto yürüyüşü başlattı.

Dokuz gündür, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a muhalif bir parti, başkent Ankara ve ülkenin en büyük şehri olan İstanbul arasında sürecek olan uzun bir « Adalet yürüyüşü »nde. Sosyal demokrat, laik ve Kemalist parti (adını Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ten alan) CHP tarafından, eski gazeteci olan partili bir milletvekili Enis Berberoğlu'nun 25 yıla mahkum olmasının ardından, 15 Haziran'da yürüyüş başlatılmıştı.

Milletvekili, Suriye sınırları civarında, 2014 Ocak ayında çekilmiş bir videoyu, 2015'te, muhalefet gazetesi Cumhuriyet'e vermekten suçlu bulundu. videoda, Türk İstihbarat servisi tarafından Suriye'ye gitmek üzere gönderilen silah yüklü kamyonların jandarma tarafından ele geçirildiği görülüyor.

« Bununla kalmayacağız »

Cihadist örgütlere silah göndermekle suçlanan Türk iktidarı, operasyonu düzenleyen jandarma ve savcılarının de peşine düştü. Onları, Fethullah Gülen ağına dahil olmakla suçluyor. Erdoğan'ın yeminli düşmanı haline gelen eski müttefiki Gülen, Temmuz 2016'daki darbe girişimi hazırlamaktan suçlanıyor.

Basına bu belgeleri verdiği için, Enis Berberoğlu « siyasi amaçlarla casusluk ve devlet sırlarını ifşa etmek » suçlarından mahkum edilip cezaevine konuldu. «Bu olay, yargının bağımsızlığını kaybettiğini ve savcı ve hakimlerin bundan böyle doğrudan iktidarın taleplerine göre karar verdiğini gösteriyor», diye yorumladı Doğa Kıroğlu, CHP Gençlik Kolları sorumlusu.

Yürüyüşçülerin geçtiği şehirlerde, gösteri ve mitingler artmakta. « Hükümet ve aşırı sağcı yandaşları bizi korkutmakla tehdit ediyorlar, dedi Doğa Kıroğlu. Onların mafyavari yöntemleri sadece bize olan desteğin artmasına yaramakta. Erdoğan'nın bazı seçmenleri bile, gösteri yapmamıza engel olunmak istendiğini anlamıyorlar. »

Yürüyüş, çok sayıda dernek ve sendikanın, aynı zamanda Erdoğan'ın partisi AKP'nin, artan otoriter sarhoşluktan endişeli eski yetkililerinin de desteğini aldı. « Toplumda kutuplaşmalar arttı, ancak hem fikir olmamız gereken ortak bir konu varsa, o da adalettir», dedi Sezgin Tanrıku, CHP İstanbul milletvekili.

« İstanbul'a giden yol henüz uzun ama durmayacağız, sözünü verdi milletvekili. Başka mücadele yolları bulacağız, sadece milletvekilimizin serbest kalması için değil, aynı zamanda Olağanüstü Hal'in kaldırılması için, gazetecilerin, siyasetçilerin, öğretim elemanlarının serbest bırakılması için de...»

<http://www.ouest-france.fr/monde/turquie/l-opposition-turque-en-marche-pour-crier-justice-5091728>

www.parti-socialiste.fr

İnsancılık ve insan hakları, uluslararası, adalet ve özgürlük

Türkiye : Sosyalist parti « Adalet yürüyüşünü » destekliyor

23 Haziran 2017

« Küreselleşme, düzenleme ve işbirliği» konularından sorumlu Ulusal Sekreter »

Milletvekillerinden, eski köşe yazarı Enis Berberoğlu'nun 25 yıl hapis cezasına çarptırılmasına tepki olarak, Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) 15 Haziran 2017'da muhalifleri Ankara'dan İstanbul'a götürecek olan « Adalet yürüyüşü » başlattı. İlgili davanın da ötesinde olan bu girişim, keyfi tutuklamalar kurbanı binlerce insanın serbest kalmasını ve aceleyle yapılan yargılamaların mağdurlarının ve Halkların Demokratik Partisi (HDP)'den onlarca milletvekilinin de serbest kalmasını hedeflemektedir.

Sosyalist Parti, CHP ve Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu ile

dayanışma içinde olduğunu belirterek, desteğini dile getirdi. Ulusal bağlamda otoriterciliğin hakim olması ve her geçen gün demokratik kurumları diktatörlüğe dönüştüren Cumhurbaşkanı R.T. Erdoğan rejiminden doğan korkuya rağmen gerçekleşen bu cesur siyasi eylemi selamlamaktadır, dedi

Bugün Brüksel’de toplanan Avrupa Konseyi Üye Devletlerine Türk rejimindeki ciddi değişimin kınanması ve muhaliflerin barışçıl eylemlerini ve yurttaşların haklı olarak adil yargılanma taleplerini Türkiye’nin demokrasi, istikrar ve refah yoluna geri dönmesi için desteklenmesi çağrısı yaptı.

<http://www.parti-socialiste.fr/turquie-parti-socialiste-soutient-marche-justice/>

Qoshe

Türkiye’deki muhalefet partisi : «Hareket alanları kısıtlı »

27.Haziran 2017

Capucine Camin

Akdeniz ve Ortadoğu’da Uyum ve Entegrasyon Yüksek Lisans Programı Grenoble Siyasal Bilimler Müdürü Jean Marcou bir kısmı İstanbul’a doğru « adalet yürüşü »nde olan Türk muhalefetinin durumunu inceliyor.

Türkiye Ana Muhalefet partisi Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, 15 Haziran’da CHP’li milletvekili Enis Berberoğlu’nun İstanbul’da tutuklanmasından bu yana elinde « adalet » yazan bir pankartla ilerliyor. / Adem Altan/Afp

La Croix : Siyasi muhalefet Türkiye’de hala mevcut ve etkin mi ?

Jean Marcou : Türkiye’de muhalefet partileri mevcut, ancak hareket etkinlik alanları rejim tarafından oldukça kısıtlandırılmış durumda. Muhalefetteki üç parti mecliste temsil edilmekte: Kemalistler (CHP),

milliyetçiler (MHP) et Kürt yanlısı (HDP). Aslında, Miliyetçi Hareket Partisi (MHP)'nin « muhalefet» kimliğini sorgulamak gerekir. Bir yıldır, Recep Tayyip Erdoğan'ın partisi AKP'ye destek veriyor. Türk rejim sistemini otoriter başkanlık sistemine dönüştüren referandumun hazırlanmasını da milliyetçiler sağlamıştır.

Kürt yanlısı parti bir muhalefet partisi, ancak eylem araçları sınırlı ve dar kapsamlı. On kadar milletvekilleri hapiste. Partinin eski Eş Başkanı Figen Yüksekdağ milletvekilliği statüsünü kaybetti et çok sayıda HDP'li belediye başkanı görevlerinden atıldılar. Bölgeleri şu an, İçişleri Bakanlığı'nca yönetilmekte.

Kemalistler asıl ana muhalefet partisidir. CHP lideri, an itibariyle protesto amaçlı düzenlediği « adalet yürüyüşü»ndedir. Türk makamları, Ankara'yı İstanbul'a bağlayan bu yürüyüşü kınıyor ve itiraz ediyor. Hedefleri olan İstanbul'a varamamaları mümkün, zira, cumhurbaşkanı defalarca, yürüyüşün hükümet tarafından « terörist » ilan edilen Fethullah Gülen örgütü FETÖ ile dayanışma içinde olduğunu iddia etti.

On günden fazladır süren ve devam edecek gibi de görünen « adalet yürüyüşü »nün amacı nedir?

Jean Marcou : Bu yürüyüş, Kemalist parti (CHP)'nin milletvekili Enis Berberoğlu'nun, MİT(1) kamyonları davasında tutuklanmasının ardından başlamıştır.

2014'te, insani yardım taşımakla yükümlü « şüpheli » kamyonlar Türk jandarması tarafından durdurulmuştu. Oysa silah... taşıyorlardı.

<http://qoshe.com/la-croix/capucine-camin/partis-dopposition-en-turquie-leur-rayon-daction-est-limit/1318228>

Türklerin adalet talep eden uzun yürüyüşü

22.Haziran 2017

Ariane Bonzon

Hareket, daha şeffaf bir adalet isteyen yürüyüşçülerin etrafında örgütlenmiş durumda. Zira, adalet, otoriter geleneklerden gelen bu ülkenin her zaman, en zayıf noktası olmuştur.

Türkiye’de, Ankara ve İstanbul arasında ilerleyen yürüyüşçüler, 20 Haziran 2017 | ADEM ALTAN / AFP

Türkiye’de adalet isteyenler bir kıpırdanma, bir ön hazırlık, bir mücadelenin başlangıcı oluşturabilirler mi? Ana muhalefet partisinin Cumhuriyet Halk Partisi (CHP, laik, merkez sol) inisiyatifi ile, binlerce gösterici 15 Haziran Perşembe günü Ankara’dan «adalet için» 400 km’lik uzaklıktaki İstanbul’a gitmek üzere hareket ettiler. 15 Temmuz 2016 askeri darbe girişiminin yıldönümünde hedefe ulaşmaları planlanıyor. İlk kez, bu büyüklükte muhalif bir hareket, keyfi uygulamaları kınayarak ve bağımsız ve tarafsız bir adalet talep ederek iktidar karşısında dimdik durdu.

Adalet, otoriter geleneklerden gelen bu ülkenin her zaman, en zayıf noktası olmuştur. Avrupa Mahkemesi 2015 raporunda, Türkiye’nin 1959 Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin en az bir şartının ihlalden dolayı 2.900 hüküm konusunda adının geçtiğini bildirmektedir. Bu bir rekordur. 2000’li yıllarda, yeni AKP hükümetinin çizdiği reformlarla bir umut doğmuş, ancak 2009-2010 yıllarında bu umut çabucak hayal kırıklığına dönmüştü : Birçok asker ve gazeteci tutuklanmış ve darbe yapmak istemekle suçlanmıştı (muhafazakar islami iktidara karşı). Yarı Stalinist davalar geldi peşinden, ‘orduya karşı nefretinden kör olmuş’ bir şekilde ‘hedefe giden yolda her yolun mübah’ olduğunu düşünen liberal bazı muhalefet veya sol kanat–hatta bazı açılardan Avrupa Birliği FETÖcü polis ağı tarafından, Amerika’da sürgün yaşayan, vaktiyle Recep Tayyip Erdoğan’la işbirliği içinde olan Nurcu İmam Fethullah Gülen’e bağlı olanların yararına üretilen sahte delillere ve usul hatalarına göz yumdu.

Eğer, adaletin dürtüştçe işlemedi adına çıkan protesto sesleri o zaman yükselseydi ve kapsamlı bir adalet sistemi reformu gerçekleştirilmiş olsaydı, belki de her şey farklı olabilirdi. Ortaya çıkan yargı manipülasyonları, yargılamalar yapıldı, hatta bir uzlaşma komisyonu bile kuruldu: Kuşkusuz tüm olanlar, milliyetçi-islamcılarının iktidarı ellerinde tutmalarını sağlamaya yaradı.

Erdoğan'ın yoldan çıkmasına engel olunabilirdi

Zira, tarih Temmuz 2016 darbe girişiminden bu yana kendini tekrarlamaya devam ediyor. Ancak, bu kez, popüler nefretin önüne atılan askeri darbe girişiminin arkasında olmakla suçlanan Gülencilerin kendisiydi (bundan böyle Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın düşmanları) ; o esnada liberaller ve Kemalistler (laikler) ve sol, önce, öyle fazla da düşünmeden –Gülencilere duydukları nefretle– kendilerini bu resmi hikayeye inandırdılar. Uluslararası Af Örgütü 120 gazetecinin cezaevinde olduğunu ve 100.000'den fazla devlet memurunun (eğitim, sağlık, adalet, polis, ordu) ülke kurumlarındaki görevlerinden bir yıldır uzaklaştırıldıklarını belirtti. Olağanüstü hal ilanından bu yana, çoğunluğu itiraz ve yargılama hakkı olmaksızın en az 50.000 kişi hapse atıldı.

Suçlamaların gerçek sorumluları kim olursa olsun, eğer 2016 yazı itibariyle, soruşturma ve adli yargılama talep edenlerin mesajları açıkça dinlenilseydi, protesto gösterileri ve muhalefetle olan ilişkiler farklı olabilirdi ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın otokratik sarhoşluğu daha kısıtlı olabilirdi. Fakat, bugün adalet talep eden Cumhuriyet Halk Partisi, yetkililerin tepkisine sırt dönüp darbenin faileri oldukları iddia edilen kişilere yönelmedi. 2016 Mayıs ayında oylanan 550 oydan 373 oyla Halkların Demokratik Partisi HDP'li 50 milletvekilinin de aralarında bulunduğu 138 milletvekiline karşı soruşturma açılmasının yolunu açan milletvekilliği dokunulmazlığının kaldırılması oylamasına da karşı çıkmadı. Ve hatta, rejimi hiperbaşkanlığa sürükleyecek olan 16 Nisan referandumuna da karşı değildi. Bu nedenle, bu yürüyüş, bir dönüm noktası, olumlu bir işaret gibi görülebilir.

İkinci darbe

Hareket, CHP'li milletvekili gazeteci Enis Berberoğlu'nun 25 yıl hapis cezasına mahkum olması kararından sonra başladı. Devlet sırla-

rını ifşa etmek ve insanı yardım taşımakla yükümlü olduğu halde, muhalif gazetede ki bilgilere göre, cihadistlere verilmek üzere silah yüklü olan kamyonları gösterir bir videoyu açığa çıkarmakla suçlanıyordu.

«Bu sadece bir cepheleşme ya da Enis Berberoğlu ile ilgili bir talep değil», dedi CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, «adalet isteyen herkes adına» İstanbul'a doğru yürüdüğünü ekleyerek. 69 yaşında lider, tasfiyeleri «ikinci darbe» olarak nitelendirdi. Geçtikleri her şehirde safları daha da artan kortejin başına geçti ve olağanüstü hal, korku ve sıkı polis kontrolüne rağmen insanlar onlara katılmaya devam ettiler.

Ortak bir muhalefet cephesi oluşturmadan yürüyüş, Erdoğan'ın Hocası tarafından kurulan Saadet Partisi eski genel başkanı gibi islami hareketten gelen bazı kişilerden sembolik destek aldı. İslami milliyetçiliğin iktidarı tarafından 15 Temmuz 2016 askeri darbe girişimiyle suçlanan Gülen grubuna gelince, Türkiye'deki tasfiyelerle yok olmaktadır, ancak sosyal paylaşım siteleri et dış ülkelerde hala aktifler. CHP'nin inisiyatifini olumlu bulup darbe girişimiyle suçlananların davalarının «şeffaf» olması için çağrıda bulundular.

Bu yürüyüş cevap olarak Cumhurbaşkanı Erdoğan, 17 Haziran Cumartesi günü, Kemal Kılıçdaroğlu'nu tutuklanırsa şaşırması gerektiği hususunda uyardı : «Elinde “adalet” yazan pankartlarla dolaşmak adalet getirmez. Adalet istiyorsanız, Türkiye'de bunun yeri Meclistir», dedi şunları belirtmeden önce ; eğer «yargı mercileri sizi de yarın bir yerlere davet ederse, şaşırmanın». CHP Genel Başkanının cevabı üç gün sonra geldi: «Eğer senin ve hükümetinin mahkemelere emir verdiğini ispat edersem, onurlu bir adam gibi istifa edecek misin?»

16 Nisan başkanlık sistemi referandumu ve bu konudaki çok sayıda usulsüzlük (seçimlere hile karıştırmak gibi) gösteriyor ki iktidar yasalara uyuyormuş gibi görünmeye bile gerek duymamaktadır. Tıpkı, diktatör eğilimli çok sayıdaki rejimlerde görüldüğü gibi. Oysa, yürüyüş ve diğer girişim haklarının da etkili bir şekilde korunması beraberinde adaletle daha fazla yaklaşmayı getirmektedir. Kuşkusuz artık çok geç, yine de dikkate değer bir hareketlilik.

Avrupa İnsan Hakları Hahkemesi sırt döndü

Çelişkili olan, tam da bu durumda, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) kendisine adalet talebiyle başvuran Türklere

sırtını dönmesi. Örneğin, kendisi gibi binlerce kişi ile birlikte, aynı kanun hükmünde kararnameyle, terörist gruplara destek vermek ve ulusal güvenliği tehdit eden yapılanmalarla işbirliğinde olmak gibi «genelleştirilmiş» bir gerekçeyle görevden alınan ve tüm haklarından mahrum bırakılan öğretmen Köksal davasını kabul edilemez olarak mı değerlendirdi ? AİHM, bu kararı, ilgilinin ulusal düzlemde kendisine açık olan tüm hukuki yolları tüketmediği gerekçesiyle reddetmişti.

Karar, tasfiye kurbanlarında hayal kırıklığı yarattı –hapse atılarak veya sivil bir ölüme mahkum olarak– tıpkı, kendisinden yardım isteyen bir mahkuma sırtını dönen Avrupalı hakimi gösteren karikatürde olduğu gibi.

Örneğin, AİHM, bazı Türk muhalefeti tarafından, onbinlerce Türkün temel hak ihlallerinin daha da ağırlaştırılması sorunuyla ilgilendi mi ?

Aslında, AİHM yalnızca Avrupa Konseyi ülkelerindeki temel hakların ihlal edilmesine karşı ikincil bir korumadır. Temel korumayı oluşturması gerekenler ulusal yargı sistemidir. AİHM, sadece son noktada müdahale etmektedir. Bununla birlikte, Türkiye’deki normal hukuk yolları (Anayasa Mahkemesi ve İdari Mahkemeler) yaklaşık bir yıl boyunca ortaya atılan iddiaları değerlendirmek için güçsüz görünmektedirler, ayrıca bu tasfiyeden doğrudan etkilenen Türk adaleti, hukuka saygıdan söz edebilmek için yeterince bağımsız değildir: örneğin, yargı üzerinde baskı kurma cezaları yakın zamanda kaldırılırken Hakimler Yüksek Kurulu, Cumhurbakanının yakın zamanda atadığı üyelerden oluşmakta.

Avrupa Konseyi’nin isteğiyle, Türk yetkililer sonunda, tasfiye esaslarını incelemekle sorumlu bir «komisyon» şeklinde olağanüstü ek bir çözüm bulmuşlardır. Bu yeni prosedürün ortaya çıkışı, AİHM’nin, sayısı oldukça fazla olan temyiz başvurularını ertelemesine yaramıştır. Türk muhalefetinin eleştirdiği de budur.

Zira, uygulamada, bu yeni komisyon bileşimi (siyasi atamalar) ve ülkede hakim olan ruh hali açısından pek de garantili bir çözüm gibi görünmemektedir. Bu prosedürün, yıllarca beklenmesine rağmen hiçbir sonuca ulaşmadan süreceği ve bu da çok sayıda tutuklu Türk’ün,

hakları ellerinden alınanların, oldukça uzun bir süre adalete kavuşamayacaklarından endişe duyuluyor. AİHM'ne yönelik eleştiriler yerinde görünüyor. Eğer bu yeni komisyonun yanıltıcı bir garanti olduğu kanıtlanırsa, AİHM bizzat müdahale etmek zorunda kalacaktır

Aksi takdirde, tasfiye mağduru Türkler ve adalet için yürütenler AİHM'nin insan haklarını koruma rolünü yerine getirmediğini ve Avrupa'nın kendilerini terk ettiklerini düşüneceklerdir.

<http://www.slate.fr/story/147411/turquie-justice-marche>

Tv5 Monde

Türkiye : Muhalefet yol kenarında toplandı

Kemal Kılıçdaroğlu, soldan ikinci, Ankara'ya 100 km kadar uzaklıkta, Kızılcahamam'da.

20 Haziran 2017

Ana Muhalefet partisi lideri, Salı günü, “adalet yürüyüşünün” altıncı gününde, yol kenarında Recep Tayyip Erdoğan'a meydan okuyarak alışılmadık bir meclis grup toplantısı yönetti.

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP, sosyal demokrat), Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, geçen hafta, partisinden bir milletvekilinin tutuklanmasını protesto etmek için Perşembe günü Ankara'dan İstanbul'a sürecek olan 400 km'lik bir yürüyüş başlattı.

Salı, altıncı günde, yüz kilometreyi çoktan katetmişti. Ankara yakınlarındaki Çamlıdere'de, yol kenarına bir platform kuruldu CHP'li milletvekillerine yapacağı haftalık konuşması için, konuşma sırasında Erdoğan'ı yargıya müdahale etmekle suçladı.

“Eğer, senin ve hükümetinin mahkemelere emir verdiğini ispat edersem, onurlu bir adam gibi istifa edecek misin?”, dedi Kılıçdaroğlu Cumhurbaşkanıya. “Söz veriyorum : bunu ispat etmeyi başaramazsam, siyasetten çekileceğim. Çünkü ben onurlu bir adamım”, diye ekledi.

Bir sembol

Bu uzun yürüyüş, çarşamba günü, CHP’li milletvekili Enis Berberoğlu’nun devlet sırlarını ifşa etmek suçundan 25 yıla mahkum olmasının ardından başladı.

Salı günü, yağmur yüklü bulutlu gökyüzüne rağmen yüzlerce insan oradaydı.

Kılıçdaroğlu’nun konuşmasını yaptığı kürsünün yakınlarında yeme içme işleri için bir büfe yerleştirilmişti.

“Berberoğlu bir semboldür”, dedi İstanbul’dan yürüyüşe katılmak için gelen CHP’li Eylem Uzuner. “Hedef, herkes için adalet, çünkü herkesin adalete ihtiyacı var”.

Muhalefet Erdoğan’ı otoriter sarhoşlukla suçluyor. Özellikle 15 Temmuz 2016 darbe girişiminden sonra gerçekleştirdiği tasfiyeler ve üstüne 16 Nisan referandumuyla cumhurbaşkanlığı yetkilerini arttıran anayasal reformun kabulünden bu yana.

Üstünde, kırmızı harflerle «Adalet» yazan bir tişört taşıyan Yusuf Müldür için, «Mücadele, herkes daha özgür, daha insani ve eşit şartlarda yaşayana dek sürecek».

Erdoğan, Cumartesi günü muhalefet liderini tehdit etmişti, eğer “yargı sizi de yarın bir yerlere davet ederse” “şaşıрма” diyerek.

Kılıçdaroğlu Salı günü, defalarca “diktatör”olarak nitelendirdiği Cumhurbaşkanı Erdoğan’ı kendisiyle tartışmaya davet etti. Akabinde, hükümetin 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana yürüttüğü tasfiyeleri “ikinci darbe” olarak tanımladı.

<http://information.tv5monde.com/info/turquie-l-opposition-reduite-au-bord-de-route-176197>

20Min

Muhalefet İstanbul'a doğru yürüyor

Türk muhalefet partisi lideri cumhurbaşkanlığı yetkilerinin genişletilmesine itiraz etmek için Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvurdu.

CHP liderinin 15 Haziran'da başlayan yürüyüşü Türkiye'nin kuzey batısındaki kırsal kesimden geçerken ivme kazandı. (Photo: AFP)

Kemal Kılıçdaroğlu, CHP (Cumhuriyet Halk Partisi)'den milletvekili Enis Berberoğlu'nun casusluk suçlamasıyla 25 yıla mahkum edilmesini protesto etmek için Ankara ve İstanbul arasında gerçekleşecek olan 450 km'lik yürüyüşün 20.gününe başlamadan önce kararını açıklamıştı. CHP lideri, Yüksek Seçim Kurulu'nun (YSK) referandum sırasında kullanılan resmi mühür taşımayan kayıt dışı oy pusulalarını kabul etmesi gerçeğini dile getiriyor.

«YSK'nın kararı, referandumu geçersiz kılmıştır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvuruyoruz», dedi Kılıçdaroğlu İstanbul'un yüz kilometre doğusunda bulunan İzmit'te.

Tek parti sistemi kınandı

Olağanüstü Hal ilanı kapsamında gerçekleşen 16 Nisan referandumunda, %51,4 gibi küçük bir farkla Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'nın yetkilerini artıran anayasa reformu kabul edildi. Kemal Kılıçdaroğlu, kendisine eşlik eden gazetecilere, hükümeti 15 Temmuz 2016 darbe girişiminden bu yana tek partili bir rejim yaratmakla suçlayarak adalet için mücadeleye devam edeceğini açıkladı.

15 Haziran'da başlayan CHP liderinin yürüyüşü Türkiye'nin kuzey batı kırsalında ilerledikçe ivme kazandı. AKP (İslami muhafazakar, iktidar) ve CHP'den sonra mecliste temsil edilen üçüncü parti olan Kürt yanlısı HDP yetkilileri, pazartesi günü yürüyüşe dahil oldu, göstericiler tam da, Figen Yüksekdağ'ın tutuklu bulunduğu cezaevi yakınlarından geçiyordu o esnada.

Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından Gülen cemaatinin suçlandığı Temmuz 2016 darbe girişiminden bu yana, 50'000'den fazla kişi yargılanmak üzere cezaevine konuldu ve 150'000 kişi görevinden alındı ya da uzaklaştırıldı. Sendikaların belirttiği rakamlara göre Ankara, 130 basın kuruluşunu kapattı ve 160 gazeteci hapiste bulunmakta.

<http://www.20min.ch/ro/news/monde/story/16825795> İSVİÇRE

aa.com.tr

Türkiye : Erdoğan CHP'nin yürüyüşünü eleştiriyor

01.Temmuz 2017

Muhammed Akil Ankara

- Yürüyüşün amacı, casusluk suçundan mahkum edilen CHP milletvekili Enis Berberoğlu'nun serbest bırakılması.

Cumartesi günü Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 15 Haziran'da Cumhuriyet Halk Partisi tarafından (CHP, muhalefet) düzenlenen «adalet yürüyüşü»nü eleştirdi.

Bu eleştiri, iktidardaki Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti)nin grup başkanlarının Ankara'daki toplantısında yapılan bir konuşma sırasında dile getirildi.

“CHP'nin temsil ettiği çizgi, muhalefet partisi boyutunun, siyasi konumların ve çoğulcu siyaset söylemin ötesine geçiyor” dedi.

“Partinin, ülkemize karşı olan kışkırtıcı güçler ve terör örgütleri ile birlikte hareket etme noktasına kadar gittiğini görüyoruz” diye ekledi.

“Terör örgütleri Olağanüstü Hal ilanı ile engellendi (15 Temmuz 2016 tarihli darbe girişimi sonrasında ilan edilmişti) ve bu önlemin amacını bildiğiniz gerçeğine rağmen gittiğiniz yol Kandil ve Pennsylvania'ninkine aynadır [Kandil'deki PKK terör örgütü ve Pennsylvania'da yaşayan FETO lideri Fethullah Gülen].

Erdoğan, darbe girişiminin unutulmasına veya bu ihanetin gizli kalmasına izin vermeyeceğini, belirtti.

Yetkili ayrıca, AKP yöneticileri arasında yeni kan enjekte edilmesi çağrısında bulundu. “Yorulan arkadaşlarımızın yerine, daha dinamik, azimli ve üretken olan diğerlerinin gelmesini istiyoruz” dedi.

CHP'nin 15 Haziran'da başlayan “adalet yürüyüşü”, Türk devletinin sırlarını açıklamaktan suçlu bulunan milletvekili CHP Enis Berberoğlu'nun serbest bırakılmasını istemekte.

İstanbul Ceza Mahkemesi, 14 Haziran'da Berberoğlu'nu siyasi ve askeri casusluk nedeniyle 25 yıl hapis cezasına çarptırdı.

Berberoğlu, Suriye'de terörist silah taşıdıkları gerekçesiyle, Türk İstihbarat Servisi'nin kamyonlarını durdurmakla suçlanıyor.

<http://aa.com.tr/fr/titres-de-la-journ%C3%A9/turquie-erdogan-critique-une-marche-du-chp/852294>

Abidjan Show

Türkiye: muhteşem bir kalabalık «adalet yürüyüşü»nü karşıyor

« Adalet », 9 Temmuz Pazar günü, Türkiye'deki bu etkileyici yürüyüşün sloganı buydu: Ankara ve İstanbul arasında, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın otoritesini kınamak için gittikçe büyüyen bir kalabalık tarafından gerçekleştirilen yaklaşık 450 km ve 25 günlük yürüyüş. Yürüyüşün asıl amacı, bir adamdı, Cumhuriyet Halk Partisi lideri (CHP) Kemal Kılıçdaroğlu. Partinin seçilen bir üyesinin hükümet tarafından hapse atılmasına karşı tepki gösterdi. Zaman içinde bu yürüyüş, daha genel çaplı bir protesto görüntüsü yakaladı. Pazar akşamı, kendisi ve diğer yürüyüşçüler, İstanbul'daki devasa bir buluşma karşılaşmasıyla yolculuklarını tamamladılar.

Yüzbinlerce kişi, İstanbul'da «adalet yürüyüşü»nü karşılamak için toplandı. 9 Temmuz 2017.

Pazar akşamı, yüzbinlerce göstericinin Kemal Kılıçdaroğlu'yla Ankara'dan İstanbul'a yola çıkan binlerce yürüyüşçüyü karşılamak için geldiğini bildirdi, muhabirimiz Alexandre Billette. Basın kuruluşları bir milyon kişinin varlığından söz ederken organizatörler üç milyon gösterici olduğunu söylediler. Fazla iyimser bir değerlendirme olsa da, ne önemi var, kesin olan hala Olağanüstü Hal altındaki mevcut Türkiye'de bu, muazzam bir katılımdır.

Protestocular, pazar öğleden sonra deniz kenarındaki gösteri alanına, yani CHP milletvekilinin Enis Berberoğlu'nun, Cumhuriyet gazetesine gizlilik içeren bilgileri vermekten suçlu bulunup 25 yıl hapse mahkum olduğu ve tutuklu bulunduğu İstanbul'un bir ilçesindeki Maltepe Cezaevi yakınlarına geldiler. Ellerinde "Adalet" kelimesini taşıyan posterlerle.

Gösteri alanındaki 15 000 polis ve asker göstericilerin güvenliğinden sorumluydu. Her şeye rağmen, ortam oldukça iyiydi. Akşam geç saatte, göstericiler alanı terk etmeye başladılar.

Kemal Kılıçdaroğlu, Cumhuriyet halk Partisi (CHP) lideri, 25 günlük adalet yürüyüşünün sonunda bir araya gelen kalabalıktaki partilileri selamlıyor.

Muhalefeti nasıl bir gelecek bekliyor ?

Kemal Kılıçdaroğlu bahsi kazandı : 25 gün boyunca, parti üstü olarak adlandırdığı bir yürüyüşte, gittikçe artan bir kalabalığı etrafında toplamak. CHP Genel Başkanı, bu muazzam kalabalığın yeni bir dönemin başlangıcını işaret ettiğine inanmak istiyor: « Yeni bir aşama katedildi 9 Temmuz'da. Yeni bir iklimdir 9 Temmuz. Yeni bir tarihtir 9 Temmuz. 9 Temmuz, yeniden doğuştur. »

Ancak, gösteriye katılan birçok kişi için sayı az değilse de, çok geçti. Şimdi, asıl soru şuydu ; kararsız bir politikacı imajını silmek isteyen biri, davasında ilerlemek için bu büyük yürüyüşün gücünü kullanmayı nasıl başaracaktı.

Kalabalığa, Astuğ eşiyile birlikte geldi. Muhalefet için bu « büyük akşam »ın nihayet geldiğine inanamıyor. « Bu olayın, fazla bir şeyi de-

ğıştirmesini beklemiyorum. Ancak, belki siyasi açıdan CHP muhalefet tutumunda daha katı, daha « yetişkin» bir yaklaşıma yönelecektir, dedi.

Kemal Kılıçdaroğlu, daha kafa kafaya bir muhalefet yapmaya kararlı görünüyor. Bakalım CHP, önümüzdeki haftalarda bunu başarabilecek mi ?

Erdoğan'ın yanıtı

Pazar günkü gösteri, 2013'teki protesto eyleminden bu yana, muhalefetin gerçekleştirdiği en büyük organizasyonudur. Başbakan Erdoğan'ın otoriter rejimine karşı nüfusun belli bir bölümünün tahammülsüzlüğü ile açıklanabilecek bir başarı. Cumhuriyet gazetesi köşe yazarı ve Galatasaray Üniversitesi eski öğretim üyelerinden Türk siyaset bilimci Ahmed İnsel'e göre, Erdoğan'nın cevabı gecikmeyecektir

Erdoğan, geçen 15 Temmuz'daki darbe girişiminin yıldönümü için bir hafta sürecek gösteriler düzenleyecektir. O da, arkasında çok sayıda kişi olduğunu göstermek istiyor. Gösteriye karşı-gösteri düzenlenen bir dönemdeyiz. Polisin, pasifist göstericiler hakkında, terörist gruplarla ilişki içinde olduklarını belgeleme çalışmalarına girmesi büyük bir olasılık.

<http://www.abidjanshow.com/turquie-foule-immense-accueille-marche-justice-2>

Afrique Presse

16 Temmuz 2017

Türk siyaset bilimcisi Ahmed İnsel 'in değerlendirmesi 09 Temmuz 2017 –Anastasia Becchio bildirdi

Türkiye: Erdoğan CHP'yi ele alarak ulusal romanında yeni bir başlık açıyor

Toplanan kalabalık, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'nın, cumartesi günü, İstanbul'da, Temmuz 2016 darbe girişimi anısına yaptığı muhteşem konuşmayı dinledi.

AP- Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve muhalefet temsilcileri 15 Temmuz 2016'daki darbe girişiminin birinci yıldönümünü anmak için bir araya geldiler. Ülke tarihinde eşi görülmemiş ölçüdeki geniş çaplı tasfiyelerin başlangıç noktası olan bir girişim. Onbinlerce kişi tutuklandı ve 000 150'den fazla kişinin görevine son verildi ya da görevden alındı. Her biri Ankara'nın, darbenin yöneticisi olmakla suçladığı Fettullah Gülen ile bağlantıda olmakla suçlandı. Recep Tayyip Erdoğan, bu anma töreni ile, yeniden yazmak istediği ulusal romanın temelini atmış oldu.

«Büyük Türk ulusu hainleri yenmiş ve darbecilere haddini bildirmiştir. Şehit ve kahramanlarımıza şükranlarımızı sunmak için yürüyoruz. Zor günler geçirdik, ancak biz büyük bir ulusuz ve bu akşam bunu gösterdik», diye açıkladı çocuklarıyla Şehitler Köprüsü'ne gelen Ayşe.

Recep Tayyip Erdoğan, darbe girişiminin birinci yıldönümünü güç gösterisine çevirmek istedi: önce, yüzbinlerce sempatizanı, darbecilerin işgal ettiği Boğaz köprüsüne topladı, sonra ilki İstanbul'da, seçmenleri önünde diğeri, Ankara'da, mecliste olmak üzere son derece saldırgan iki konuşma yaptı.

Cumhurbaşkanı « Milletine ihanet edenlerin kafasını kopartma » taahhüdünde bulundu... Halkımızın tek silahı bayrağı ve inancıdır, dedi Recep Tayyip Erdoğan, bu milliyetçi ve dinci anma gecesine ithafen. İstanbul muhabirimiz Alexandre Billette.

Kemalist muhalefet ateş hattında mı ?

Muhalefetin, Ankara ve İstanbul arasında gerçekleştirdiği « adalet yürüyüşü »nün İstanbul'daki devasa gösterisiyle kapanışından bir hafta sonra, Cumhurbaşkanı özellikle Kemalist parti CHP'nin Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nu, darbe planlayıcılarla ilişkilendirerek hedef gösterdi. Muhalefetin bu yürüyüşü ile Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın köprü yürüyüşü arasında bir paralellik kurmamak pek mümkün değil. Hükümet yanlısı medya kuruluşları, üstüne basa basa, Cumhurbaşkanı'nın yürüyüşünün daha çok takip edildiğini söyledi.

Bu belki de, Recep Tayyip Erdoğan'nın, meclisteki Ana Muhalefet Partisine karşı yeni bir saldırı yürütmeye niyetlendiğinin göstergesidir.

Ulusal romanda yeni bir bölüm

İktidar, darbe girişimi yıldönümünü, Recep Tayyip Erdoğan'nın yazmak istediği yeni ulusal romanın önemli bir bölümü yapmayı planlıyor. Cumhurbaşkanı, darbe girişimine karşı direnci Mustafa Kemal Atatürk tarafından yaklaşık 100 yıl önce, Saltanat'ı devirmek ve Türkiye Cumhuriyeti'ni ilan etmek için giriştiği savaştan sonra « İkinci Kurtuluş Savaşı » olarak nitelendirmekte tereddüt etmedi.

Cumhurbaşkanı, bu sembolü en küçük ayrıntısına dek kullanmak istiyor. Öyle ki, cumartesi gününü pazara bağlayan gec,e cep telefonu operatörleri, telefon zil seslerini Cumhurbaşkanının darbe girişimiyle ilgili yaptığı konuşmasından bir bölümle değiştirdi. Küçük olmasına karşın, iktidarın bu anma törenlerini, Recep Tayyip Erdoğan lehine bir destan haline getirme gayretinin son derece açık bir sembolü.

<http://afriquepresse.net/?p=31235>

Atlantico

Sultan Erdoğan Kemalist düşmanlarına karşı

14 Temmuz 2017

Erdoğan'ın islamcı ve otoriter gidişatını protesto etmek için muhalefet lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nun düzenlenlediği, geçen haftasonu gerçekleşen büyük yürüyüşün başarısından sonra, Alexandre del Valle, Cumhurbaşkanı ve partisi AKP'nin neo-otoriter osmanlı rejimine doğru giden yürüyüşlerinde, önlerinde hiç bir şeyin duramadığı görünen bu « ulusal islamcı » gidişata Kemalistler gerçekten karşı durabilecekler mi, sorusunu sordu.

Atatürk'ten miras Cumhuriyet Halk Partisi (CHP), yıllardır başarısızlık ve yenilgilerden kaçınmıştı. Laik, milliyetçi, ilerici ve daha az laik iki grup arasında ikiye bölünmüş, karizmatik bir liderden yoksun,

ticari ve medyatik skandallar ve yetersizliklerle CHP, 2014 yılında, Erdoğan'ın kazandığı cumhurbaşkanlığı seçimlerinde, kendilerini tam anlamıyla ifade edebilecek bir aday bile çıkartamamıştı! Sekiz yıldır CHP'nin başında olan Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı, 68 yaşındaki tanınmış iktisatçı Kemal Kılıçdaroğlu, asla tam bir lider olamamıştı ve partisini canlandırmakta güçlük çekiyordu.

15 Haziran'da, başkent Ankara'dan hareket eden «adalet yürüyüşü»nün (Gandhi'nin « tuz yürüyüşü »nün Türk versiyonu) beklenmedik başarısından bu yana, kısmen de olsa, sembolik ve medyatik bir zafer kazandı. «Hak, Hukuk, Adalet» sloganlarıyla –CHP'li bir milletvekilinin mahkumiyet ve tutuklanma kararlarına tepki olarak gösteriler düzenlendi ve 9 Temmuz'da, İstanbul sokaklarında bir buçuk milyon göstericiyi toplamayı başardı.

Bazıları tarafından (barış yanlısı Hintli ile fiziki benzerliğinden dolayı) « Türk Gandi» olarak adlandırılan Kılıçdaroğlu, sadece CHP seçmenlerini değil Kürt yanlısı HDP'yi, sol aktivistleri ve Türk aşırı solunu, sendikaları ve insan hakları savunma derneklerinin çoğunu bir araya getirmeyi başardı. Erdoğan'a karşı yürüyüşe katılanlara ve yürüyüşe sempati duyanlara karşı Erdoğan yandaşlarının sistematik bir şekilde hükümet tarafından terörist olarak suçlanan Kürdistan işçi Partisi (PKK) ve aşırı sol örgüt ile DHKP-C ve elbette 2016 Temmuz ayında Erdoğan'a karşı darbe girişimi planlamakla suçlanan Fetulah Gülen'nin ünlü yapılanması FETÖ ile « işbirliği » yapmakla suçlayan sözlü saldırılarına rağmen sakin kalarak, güvenlik güçlerinin baskısını arttırmaktan da kaçınmak gerekiyordu.

Kılıçdaroğlu, 5000'i hakim görevden alınan 000150 devlet memurunun görevlerine iadesi–, tutuklu bulunan gazetecilerin derhal serbest bırakılması, 16 Nisan referandumunun iptali çağrısında bulundu. Aslında partisi (CHP), özellikle Temmuz 2016 darbe girişimine tepkisinde AKP'ye yönelik ılımlı tavrılardaki uyusukluğundan kurtuldu ve özellikle, Kemalist partinin üst düzey milletvekillerinden Enis Berberoğlu'nun tutuklanmasından sonra, Erdoğan hükümetine karşı daha sert bir muhalefete yöneldi. Berberoğlu, Türk İstihbarat Servisine (MİT) ait kamyonların, 2014 yılında, Suriye'de DAESH ve EL Kaida'ya bağlı cihadistlere silah taşıdığını gösterir bir videoyu, laik gazete

Cumhuriyet'e vermekten suçlu bulunup geçtiğimiz Haziran ayında 25 yıl hapis cezasına mahkum olmuştu. İnternette geniş çapta yayınlanan bu görüntüler, Kürt isyancılara karşı sinik bir ittifak gerekçesi sunarak, Türkiye-Suriye sınırındaki cihadist hareketlere destek vermekle suçlanan Erdoğan'ın öfkesini daha da arttırdı.

Bu açıklamalar Cumhuriyet gazetesinden birçok gazetecinin suçlanması ve tutuklanmasına yol açtı. Aralarında, Avrupa'ya sığınmayı başaran eski Yazı İşleri Müdürü Can Dündar da vardı. İronik olan, Berberoğlu'nun tutuklanmasını olanaklı kılan CHP'li vekillerin, 2016 Mayıs ayı oylamasında karşı çıkmadıkları milletvekilliği dokunulmazlığının kaldırılması yasadır, o tarihten bu yan, o vekiller de bunun bedelini çok pahalıya ödediler.

Bu gerçeklik, Erdoğan'ın « bir numaralı muhalefeti » Kılıçdaroğlu'nun imajını yeniden gözden geçirmesine yaradı, zira CHP lideri, oynadığı belirsiz bu oyunun kendi partisinden vekillerine zarar vermesinden önce, Erdoğan'a karşı gerektiği kadar sert değildi ve « Güleni darbeye karşı » Erdoğan'ı savunmuş, sonra ulusalcı kemalistlerin Kürt karşıtı hassas noktasını bir süre tatmin eden Yeni-Sultancı anlayıştaki Olağanüstü Hal ilanını onaylamıştı. Bugün Kılıçdaroğlu'nun yakınlaşmaya çalıştığı Kürt yanlısı HDP de, CHP'nin bu çelişkili tavrının bedelini ağır ödemişti. Zira 11 milletvekili « terörizm suçu » gibi asılsız bir nedenden haksız yere hapsedildi. Bu milletvekillerinden ikisi HDP'nin Eş Başkanları, Figen Yüksekdağ ve karizmatik liderleri Selahattin Demirtaş'tır. Demirtaş «Adalet yürüyüşü»nün «tüm muhalif grupları birleştirmesini» dileyerek sayfayı çevirmeye karar verdi. HDP gibi, bu yürüyüş, AKP'nin önemli yüzlerinin desteğini de kazandı, tıpkı 2002-2007 yılları eski Başbakan Yardımcısı Abdullatif Şener gibi.

Türkiye

2010 yılında CHP'nin başına geçen Kemal Kılıçdaroğlu, laik Kemalist ve İslamcılığa karşı mücadelede, parti dışı kişilerle ve müslüman yazar Elif Çakır veya İslam Birliği Teşkilatı (İİT) eski Genel Sekreteri Ekmeleddin İhsanoğlu gibi ılımlı islamcılarla güç birliği yapmak isterken, dümeni dikkate değer ölçüde gevşetmiş ve ciddi oy kaybına sebep olmuştu. Ekmeleddin İhsanoğlu, CHP ve Milliyetçi Hareket Par-

tisi (MHP) tarafından Haziran 2014'teki cumhurbaşkanlığı seçiminde ortak aday olarak gösterilmişti.

Orta Anadolu'da, Yozgatlı dindar bir aileden gelen, 1924'te, laikleşme dönemindeki Atatürk Türkiye'sinden kaçarak İslam Bilimi eğitim ve öğretimi için Kahire Üniversite'sine giden, Kemalizm karşıtı, İhsan Efendi'nin oğlu olan İhsanoğlu CHP'li laik kemalistlerin memnuniyetsizliğini kazanmıştı. Ancak, 2004'te Erdoğan tarafından beğenilen bu soyağacı İİT başına atanmada, adaylığını kolaylaştırmıştı.

İlerici ve laik gençliğin, Erdoğan'ın «ulusal-islamcı» ve «neo-Osmanlı» uygarlığı projesi karşısındaki bıkkınlığı

Gerçek şu ki, sosyal paylaşım ağlarındaki milyonlarca aboneyle birlikte CHP lideri, Temmuz 2016 darbe girişiminden ve medya, iş, ordu ve eğitim alanındaki sayısız tasfiyelerden bu yana muhalefeti, Erdoğan'ın üst seviyeye ulaşan otoriterciliğine karşı kanalize ederek partisinin imajını iyileştirmeyi başardı. Erdoğan AKP'sinin, tüm muhaliflerine karşı sürdürülen inanılmaz baskısına paralel olarak, laik-Kemalistler üniversitelerin, polis, ordunun, adaletin ve eğitimin denetimini tekrar ele geçiren AKP Devletinin giderek artan İslamcı ve karamsar sapmasından kaygı duyuyorlar ; üniversitelerde ve okullarda başörtüsünün serbest bırakılması ve daha sonra din eğitiminin devlet okullarında yeniden başlatılmasını da buna dahil etmek gerekir.

Bu tabloya, devletin kemalizm karşıtı-yeniden islamlaştırılma programı ve özellikle sunni olmayan, Kılıçdaroğlu'nun da içinde olduğu Alevilerin ve hıristiyan azınlıkların malları üstündeki idari baskıyı da eklemek gerekir.

Bu ilerici yeniden islamlaştırma ve laiklik karşıtı poskemalist bağlamda ilerleyen hükümet, kısa bir süre önce evrim teorisini, şeriata, «Kuran'a aykırı» gerekçesiyle okul müfredatlarından kaldırdı. Kuran'da ve Şeriattaki yaratılış kuramlarının Türk eğitim sistemine yeniden girişi yeni değil. Türkiye hakkındaki kitaplarımda (Avrupa'da Türkiye, İslamcı bir truva Atı mı ? 2003, ve Türk ikilemi 2005) daha evvel uyarılmıştım. Erdoğan'ın etrafındaki çekirdek islamcılar, ünlü polemik yazar Adnan Oktar'ın yazıları, aynı şekilde Türkiye'deki yaratılışçılığın merkez figürü olan ve Körfez monarşileri tarafından desteklenen önde

gelen islami kuramcı Harun Yahya tarafından önemli ölçüde etkilenmiştir, Yahya'nın en bilindik kitapları kitapçılarda büyük bir başarı elde etmiştir ve bu kitaplar toplumun yeniden islamlaştırma/Batılılaşma karşıtı-kemalizm karşıtı « talebini » karşılamaktadır. Nitekim, Türkiye'de yirmi yıldır, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Başbakanı Binali Yıldırım'ın cumhurbaşkanına neredeyse tüm yetkileri veren referandum kampanyası esnasında kullandıkları terimlerle, geçek bir «medeniyet değişimi»ne tanıklık ediyoruz.

Erdoğan tarafından, 2002 Kasım ayında kurulan AKP'nin (Adalet ve Kalkınma Partisi) ilk başarısından bu yana, eski Kemalist Türkiye'nin İslamcı-Osmanlı yolla yeniden bağlantı kurduğunu gösteren bu jeopolitik ideolojik-medeniyet değişim sürecinde, Türk yöneticiler Kemalizm'in, modern Türkiye'nin babası Atatürk'ün (Atatürk'ün adı Mustafa Kemal olarak anılacaktır) ulusalcı-laik ve batıya yönelik ideolojisinin katkılarını ve edimlerini gerçekten yok etti ve bunu Türkiye'nin İslamcı-Osmanlı geçmişine “ihamet” olarak görerek benzer bir jeopolitik “neo-Osmanlı” kimliği lehine çalıştı. Dolayısıyla, temel fikir, eğitim sisteminin ilerici yeniden islamlaştırılmasıyla, islam karşıtı eski Kemalizm'in son kalelerini yıkıp Türkiye'nin « İslamcı ve doğulu köklerine» geri dönmesini sağlamaktır ; Kemalizmi batı yanlısı ve islamdan uzaklaşma kaynağı olarak görmeleri yanlış değildir. Erdoğan ve Müslüman Kardeşler yanlıları için ikinci adım, yasaları yeniden islamleştirmek kademeli olarak Şeriata geçişi kolaylaştıracaktır.

Nihayetinde, Yeni-Sultan Recep Tayyip Erdoğan'ın ortaya çıkışı bir başlangıç değildir, «Ateist Atatürk tarafından» birden bire otoriter ve anti demokratik bir yönetim çerçevesinde dayatılan batılı laiklik sistemini asla sindirememiş olanların jeo-medeniyetsel intikamlarının doruk noktasıdır, dolayısıyla Erdoğan ve AKP, Türkiye'nin yeniden islamlaştırılmasının demokrasi adına ve seçimlerle gerçekleştiğini doğrulama eğilimindedir ve bu yaklaşım Erdoğan ve AKP'nin siyasi dehasını tartışmasız şekilde göstermektedir... Bu açıdan bakıldığında Cumhurbaşkanı ve partisi, Osmanlı İmparatorluğu'nun batı-laik ve Kemalizm'in « mürted » projesi tarafından aşağılanmış hisseden Anadolu'daki öksüz kalmış müslüman kitlenin neo-islamcı intikamına izin vermekle yetinecekti.

« Karizmadan yoksun bir Kemalist » ve bir araya getirmenin olanaksız olduğu her biri ayrı karakterde bir muhalefet

Kemalist parti liderine ve AKP ve Erdoğan'a karşı olan çok renkli muhalefeti bir araya getirme (zayıf da olsa) şansına geri dönelim.

Kemalistlerin laik-fransız geleneğine bağlı, gerçekten de Fransa'da eğitim gören ve Kemalizm'in en az otoriter kanadından gelen Kılıçdaroğlu, Sosyal güvenlik Kurumu'ndaki kariyerinden sonra 1999'da, siyasete atıldı.

Erdoğan karşıtı yürüyüşünün başarısı halen Genel Başkanı olduğu Cumhuriyet Halk Partisi'nde, sıklıkla iç bölünmeler yaşandığını görmemize engel teşkil etmez ; bazen az çok ilerici sosyal demokrat eğilime veya otoriter eğilime karşı çıkan, bazen de Erdoğan'nın tamamen ulusalcı ve Kürt karşıtı bir takım tutumlarına heveslenen taraflar. Herkesin hem fikir olduğu nokta ise, hiper lider Erdoğan karşısında ciddi bir karizma sorunu yaşaması. Aslında onun güçlü yönlerinden birisi hem Kemalist hem de Kürt kökenli ve Alevi (Şii İslam'ın oldukça liberal olan bir kolu) olması, Kemalistler ile Kürt yanlısı ılımlı laik sol arasında bir ittifakın temelini oluşturabilir. Ancak, bir yandan - sünni islamcılar ve Erdoğan'ın seçmenleri tarafından sevilmeyen alevi kimliği ve - diğer yandan milliyetçilerin nefretle baktığı terörist PKK'ya atfedilen Kürt etnik kimliğinden olması, seçimlerde hareket alanını ve birleştiricilik kapasitesini daraltan unsurlardır.

Gerçekte, Türk toplumunun gruplara bölünmüş olması gerçeği bir yana (genel olarak batıcı-Kemalist/batı anlayışında ilerici ; neo-islamcı/kemalizm karşıtı Erdoğan yanlısı Anadolu çoğunluk ve müttefikleri aşırı sağ ; sonra ayrılıkçı ve/veya AKP karşıtı Kürtler), AKP ve Erdoğan karşıtı muhalefetin birleşmesi ve siyasi ve seçmen bazında bir araya gelmesi uygulamada neredeyse imkansızdır. 2015 seçimlerinde % 25,32 oy alan CHP, Meclis'te AKP'nin gölgesinde kaldığını ve bu sonucun Erdoğan yanlısı seçmen sayısının sadece yarısı olduğunu unutmamalıyım. Kuşkusuz, Erdoğan'ın radikal evrimiyle şoke olan AKP'nin ılımlı eski figürleri ve özellikle solcu veya Kürt yanlısı militanlar, CHP'nin «Adalet yürüyüşü »ne katıldılar, ancak bu parti, şimdi Erdoğan rejiminin tüm siyasi ve adli şimşeklerini üzerine çekecek ve yürüyüşten sonra daha az üniter olacaktır, öyle ki Türk milliyetçilerinin tam

bir canavar olarak gördüğü Kürt yanlısı HDP ile yakınlaşması Kemalîst CHP'nin seçmen sayısını azaltabilir.

Bunu bilen ve muhalefetin tartışmasız lideri olarak görünmek isteyen Kılıçdaroğlu, bu nedenle öncelikle demokratik ve çoğulcu zihniyeti harekete geçirdi, yıllardır ılımlı İslamdan muhafazakar kişilere ve aynı şekilde Kürt yanlısı parti ve sola açılmasının sebebi budur. Bundan dolayı, ideolojik ve seçim bazında çok anlaşılır olmasa da, saygı duyulacak bir şey yaptı ve CHP lideri 2016 Temmuz ayındaki darbe girişimi sonrası, tam bir diktatöre dönüşmeden önce, Erdoğan'a destek verdi : Fakar bu duruş, AKP karşısında gerçek bir güç birliği oluşturabilmesine yetecek mi ? Özellikle, son yıllarda hiç bir dinle uzlaşmayan laikliği bir tarafa koyması, hatta bazen Kemalîzm'in dinin siyasete bulaştırılmaması ve aydınlanma gibi temel değerlerine ihanet etmiş gibi görünmesi, uzun zamandır hükümette olan ve 15 yıldır oy oranı %20-25'i geçmeyen bu partinin seçimlerde yerinde saymasının önemli nedenlerinden biri sayılmaz mı ?

Bununla birlikte, daha görülür, daha sert ve daha çoğulcu bir muhalefet yönünde önemli bir adım atıldığı da bir gerçektir. Yine de, çok sayıdaki CHP üyesi ve elit kesim ve Aleviler için hala büyük değer taşıyan Kemalîst Türkiye'nin kurucusu Atatürk'ün laik değerlerine yeniden dönmek daha önemli bir adım olacaktır..

Bununla birlikte, muhalefetin birleşmesi orta vadede, CHP ile Demirtaş'ın tutarlı bir Kemalîzm açısından oldukça birleştirici ve bağımsız bir gündemi olmasından şüphelenilen Kürt yanlısı HDP'si arasındaki hassas ve çelişkili ilişkiler nedeniyle beklenmedik engellerle karşılaşabilir.

<http://www.atlantico.fr/rdv/geopolitico-scanner/sultan-erdogan-face-ennemis-kemalistes-a-alexandre-del-valle-3110680.html/page/0/2>

ALLINFO

Türkiye Cumhurbaşkanı Erdoğan, muhalefetin İstanbul'a yaklaşan « adalet yürüyüşü»nü çok sert karşıladı.

Temmuz 2017

Kılıçdaroğlu, CHP milletvekili Enis Berberoğlu'nun bir gazeteye gizli bilgileri sızdırmaktan suçlu bulunup 25 hapse mahkum edilmesinden hemen sonra, 15 Haziran'da yürüyüşe başladı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın terörizm kılığında olmakla suçladığı ana muhalefet partisinin lideri öncülüğünde ilerleyen üç haftalık “adalet yürüyüşü” grubu, İstanbul'daki nihai noktasına yaklaştı. Bazı siyaset bilimciler, Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu tarafından yürütülen, Ankara'dan İstanbul'a uzanan 450 kilometrelik yürüyüşü Erdoğan'a karşı önemli bir meydan okuma olarak görse de, onun bunu küçümsediğini belirtti.

Kılıçdaroğlu, CHP milletvekili Enis Berberoğlu'nun bir gazeteye gizli bilgileri sızdırmaktan suçlu bulunup 25 hapse mahkum edilmesinden sonra 15 Haziran'da yürüyüşe başlamıştı.

Türkçe « adalet » sözcüğü dışında başka hiçbir pankartın olmadan ilerleyen yürüyüş, her gün binlerce kişi tarafından takip edildi, hedef olabildiğince kalabalık bir kitleyle, 9 Temmuz'da, İstanbul Maltepe yakınlarındaki Berberoğlu'nun tutuklu bulunduğu cezaevinin önünde buluşmaktı.

“Eğer, teröristleri ve onları koruyanları korumak için gösteri düzenlemeye başlarsanız, gerçek terörist gösterilere karşı mücadelede yer almak istediğinizde — hedefinizin adalet olduğuna kimseyi inandıramazsınız”, dedi Erdoğan. Cumhurbaşkanı parti toplantısında, CHP'nin temsil ettiği çizgi “siyasi muhalefetin de ötesindedir ve farklı boyutlara gitmektedir” dedi.

CHP'yi Kürt militanları ve 15 Temmuz askeri darbe girişimin plancısına sempati duymakla suçlayarak Kılıçdaroğlu'nun yürüdüğü yol “Kandil ve Pensilvanya” yolu ile aynıdır dedi. Yasaklı Kürdistan İşçi Partisi (PKK) yönetimi Irak'ın kuzeyinde bulunan Kandil Dağı'nadadır, darbe planlayıcısı olduğu söylenen İmam Fethullah Gülen ise Pensilvanya'da. Gülen, konuyla ilgili iddiaları reddediyor.

Kılıçdaroğlu'nun yürüyüşü, onbinlerce kişinin tutuklandığı ve daha fazlasının işini kaybettiği darbe girişiminden sonraki baskılardan etkilenen çok sayıda destekçiyi bir araya getirdi. Muhalefet lideri, bugün, yürüyüşün 17. Gününde, Akyazı mevkiini geçerek Sakarya'ya doğru ilerledi, oradan İstanbul'a kadar yaklaşık 150 km daha yol yürüyecek.

<http://allinfo.space/2017/07/03/le-president-turc-erdogan-claque-de-lopposition-com-me-de-la-marche-pour-la-justice-a-lapproche-distanbul/>

Anadolu Agency

Türkiye: CHP yürüyüşüne karşı saldırı planlayan altı DAES üyesi tutuklandı

- Teröristler, AK Parti bayraklarıyla süslenmiş kiralık bir minibüsü kalabalığın üstüne sürmeyi planlıyordu.

05.Temmuz 2017

Tevfik Işık, Tuncay Çakmak Kayseri

Ana Muhalefet Partisi Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) tarafından düzenlenen «yürüyüş» konvoyuna saldırı planlayan DAES üyesi altı kişi Kayseri'de tutuklandı (Kuzeybatı).

Güvenlik güçlerinden edinilen bilgiye göre DAES üyesi altı kişi, çarşamba günü ele geçirildi.

Kayseri Terörle Mücadele Şubesi, terör örgütün talimatlarına uygun olarak, kiralık bir minübüsle Kocaeli yakınlarındaki CHP yürüyüşüne katılak üzere olan DAEŞ üyesi bir kişiyi tutukladı.

Polis ekipleri, düzenledikleri operasyonla ilgili kişiyi tutuklamadan önce Kocaeli yakınlarına kadar takip etti.

Terörist aracıyla yürüyüş konvoyuna dalmayı planlıyordu, diye bildirdi aynı kaynaklar.

İlgili teröristle işbirliğinde olmaktan şüpheli diğer beş kişi Kayseri’de yakalandı.

Kayseri valisi, Süleyman Kamcı, Anadolu Ajansı’na yaptığı açıklamada, teröristlerin provokasyon saldırısı düzenlemek için kiralanan minübüsü Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti- İktidar) bayrağıyla donattığını, belirtti.

<http://anadoluagency.com/fr/turquie/turquie-arrestation-de-six-membres-de-daech-qui-projetaient-dattaquer-la-marche-du-chp/854936>

Arcinfo

Türkiye: Muhalefetin düzenlediği 450 kilometrelik yürüyüşün sonu için büyük buluşma

Muhalefetin, 2013 yılından bu yana düzenlediği en büyük gösteri.

Muhalefet – Muhalefet, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ı otoriter sarhoşlukla suçladı. Cumhuriyet Halk Partisi’nden bir milletvekilinin tutuklanmasını protesto etmek için 450 kilometreye yakın bir yol yürüdü muhalefet lideri. Muhalefetten binlerce kişi de kendisine katıldı. İstanbul’da son bulan miting, onbinlerce kişiyi daha biraraya getirdi.

Pazar günü, İstanbul’da bir araya gelen yüzbinlerce kişi, « adalet yürüyüşü »nün sonuna damgasını vurdu. Ankara’dan hareket eden muhalefet lideri yaklaşık 450 kilometre yürüdü partisinden bir milletveki-

linin tutuklanmasına itiraz etmek için.

“Hiç kimse bu yürüyüşün son olduğunu düşünmesin”, dedi kalabalığa Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, 25 günlük yürüyüşünün sonunda. “9 Temmuz yeni bir aşamadır (...) bir yeniden doğuş.”

Kalabalık, Enis Berberoğlu'nun tutuklu bulunduğu Maltepe Cezaevi yakınlarında, deniz kenarındaki büyük bir alana yayılmıştı. CHP'li milletvekili, gizlilik içeren bilgileri muhalefet gazetesi Cumhuriyet'e vermekten suçlu bulunup 25 hapis cezasına mahkum olmuştu.

“Adalet” gündemdeki tek sözdü

Partizan herhangi bir amblem olmadan, sadece tek söz «Adalet»-le ilerleyen Kemal Kılıçdaroğlu, yürüyüşü boyunca gittikçe artan bir kalabalığı bir araya getirdi. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a muhalif binlerce kişiyi etrafında topladı.

“Adalet için yürüdük, ezilenlerin hakları için yürüdük, tutuklu milletvekilleri için yürüdük, tutuklu gazeteciler için yürüdük, görevlerinden alınan üniversite mensupları için yürüdük”, dedi 68 yaşındaki bu adam.

Muhalefet, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı otoriter sarhoşlukla suçluyor, tam olarak, Nisan ayında yapılan referandum sonucunun kabulüyle yetkilerinin artması ve geçen yılki darbe girişiminden sonra gerçekleştirdiği tasfiyelerden bu yana: yaklaşık 50'000 kişi tutuklandı ve 100'000 'den fazla kişi görevden alındı veya uzaklaştırıldı.

“Tek adamlık rejim”

“Tek adamlık rejime karşı olduğumuz için yürüdük”, dedi Kılıçdaroğlu. “Yargı, yönetimin tekelinde olduğu için yürüdük.”

Türkiye'de benzeri olmayan bu girişim, 2013 yılındaki protesto hareketinden bu yana, muhalefetin gerçekleştirdiği en büyük gösteridir. Genelde, Cumhurbaşkanı Erdoğan mitinglerinde böyle kalabalıkları bir araya getiriyordu.

Türkiye: İstanbul’da, “adalet yürüyüşü” için devasa buluşma

Erdoğan, Kılıçdaroğlu’nu “teröristlerin” yanında olmakla suçladı ve olası bir yargılanmaya onu karşı uyardı.

Güvenlik sağlandı

Muhalefet lideri, 15 Haziran’da başlayan 450 kilometrelik, sıkı adımlarla gerçekleştirdiği yürüyüş boyunca, ara ara karavanda dinlendi, tanıkların bildirdiğine göre.

Hükümet, bu yürüyüşü küçümsedi. Hatta Başbakan Binali Yıldırım cuma günü, “gittikçe sıkıcı oluyor” diye değerlendirdi. “Miting sonrası her şey sona erecek”, dedi.

Buna karşın, yetkililer yürüyüşe engel olmadılar. Polis, her gün güvenlik önlemleri aldı.

<http://www.arcinfo.ch/articles/monde/turquie-grand-rassemblement-pour-la-fin-d-une-marche-de-450-km-organisee-par-l-opposition-683889> İSVİÇRE

AtaTurquie

08 Temmuz 2017

Leela JACINTO

Türkiye : Erdoğan’ın « adalet yürüyüşü » ile testi

Ana Muhalefet partisi lideri, Ankara’yı İstanbul’a bağlayan « adalet yürüyüşü»nü başlattığında, hiç kimse pazar günü sonlanması beklenen bu yürüyüşün, Cumhurbaşkanı Erdoğan’ı bu kadar zora sokacağını beklemiyordu.

Aylardır, her türlü siyasi muhalefetin köşeye sıkıştığı Türkiye’de son derece şaşırtıcı bir gösteriye tanık olduk.

Ana Muhalefet Partisi CHP (Cumhuriyet Halk Partisi) Genel başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, 15 Haziran'da Ankara- İstanbul arasında 450 kilometrelik bir protesto yürüyüşü başlatmıştı. Kortej, cumartesi günü, şehir merkezine 20 kilometre yakınlarındaki Pendik ilçesine yaklaştı.

« Adalet » yazılı pankartı elinde, Anadolu'nun sıcak ovalarından gelen binlerce muhaliften oluşan, Gandi'nin İngiliz Sömürge İmparatorluğuna karşı gerçekleştirdiği ünlü « tuz yürüyüşü »ne benzer bir direniş gösterisinde, kortejinin başındaydı lider.

« Hak, Hukuk, Adalet »

Ancak, 2010'da, CHP'nin başına geçtiğinde, ilerleyen yaşı ve sıradan görüntüsüyle Kılıçdaroğlu etkisiz bir siyasetçi olarak görülmüştü, Erdoğan'ın tüm güçleri nasıl silip süpürdüğünü izlemeye mahkum, yetersiz bir muhalefet kimliği. Ancak, eski bürokrat, bu doğrultuda düşünenleri yanılttı ve görünüşe göre, siyasi inancına nihayet kavuştu. Zira, kendisini İstanbul'a götüren kilometreleri devirdikçe, 68 yaşındaki siyasetçi, muhalefete yeniden hayat vererek « Hak, hukuk ve adalet » gibi basit ve etkili çığlıklarla saflarını genişletmeyi başardı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a Olağanüstü Hal ilan etme hakkı veren bir yıl önceki darbe girişiminden bu yana hak, hukuk ve adalet günümüz Türkiye'sinde zayıflamış durumdadır. Cumhurbaşkanı, tüm kurumları « tasfiye » etme sözü verdi. Yüzbinlerce kişi işini kaybetti ya da hapse atıldı. Geçtiğimiz 16 Nisan'da yapılan referandumla, ülkede cumhurbaşkanının güçlerini belirgin derecede genişleten Anayasal değişikliğe gidilmişti.

« Etkili Eylem »

“Ben dahil, çok sayıda kişi, Kılıçdaroğlu'nu çok becerikli bir lider olarak görmüyorduk», dedi Howard Eissenstat, New York St. Lawrence Üniversitesi'ndeki Türkiye uzmanı. « Öyle ki, bu kez etkili bir eylemlilik içinde olduğunu anlamak kolay olmadı.», diye devam etti araştırmacı.

Yürüyüşün sona ereceği 9 Temmuz'a yaklaşırken, beklentiler gittikçe daha da önem kazanıyor : “Erdoğan darbe girişiminin birinci

yıldönümüne hazırlanmakta [Temmuz 2016]. Kendisi için, cumhurbaşkanlığı otorite ve meşrutiyetini sağlamasına yarayan önemli bir an, bugün. İşte o kutlama anında, birden bire ‘adalet yürüyüşü’ çıkıyor ortaya, bu da etkiyi daha da artırıyor elbette», diye yorumladı Howard Eissenstat.

Benzeri görülmemiş bir kalabalık

« Adalet yürüyüşü » milletvekili ve gazeteci Enis Berberoğlu'nun tutuklanmasının hemen ertesinde başladı. CHP'li vekil, Türk güvenlik güçlerinin Suriyeli asilere destek verdiği konusunda gizlilik içeren bilgileri basına sızdırmaktan suçlanıyor. Bu mahkumiyet, yürüyüşün « nedeni değil, tetikleyicisidir » diye belirtti Howard Eissenstat.

Son derece tartışmalı olan 16 Nisan referandumun, muhalefetin harekete geçmesinde rolü büyük oldu, zira CHP'ye « geleneksel ve kurumsal bir muhalefetin artık çözüm olmadığını » göstermiştir, diye ekledi ilgili uzman.

Partinin bir araya getirmeyi başardığı benzeri görülmemiş bu kalabalığa bakınca, tüm gözler şimdi, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın missilmesine döndü.

<http://www.ataturquie.fr/turquie-la-marche-de-la-justice-met-a-lepreuve-erdogan/>

Boursier

Türkiye, 15 Temmuz 2016 darbe girişimini anıyor

16 Temmuz 2017

Tuvan Gümrükçü

ANKARA (Reuters) - Muhalefetin İstanbul'da topladığı devasa kalabalıktan bir hafta sonra, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a destek amaçlı toplanan yüz binlerce kişilik büyük bir kitle, cumarte-

si günü, 15 Temmuz 2016 darbesinin girişimini anmak için bir araya geldi.

Ellerinde ülke bayraklarıyla gelen coşkulu kalabalık, Türkiye'nin batısındaki büyük şehirde düşmanlarını cezalandırma ve geçen sene darbeci tankların önünde siper olan sivilleri anma sözü veren devlet başkanını dinlemek için toplandı.

İstanbul'da köprüleri tamamen tıkayan ve Ankara'da Meclisi bombalayan komplocu askerler tarafından gerçekleştirilmek istenen darbe, Erdoğan'ın gece boyunca sokaklara çağırıldığı halkın karşısında başarısız oldu.

Türk Cumhurbaşkanı, “ Onlar, silahlarını halkıma doğrulttuklarında hiçbir merhamet göstermediler” dedi.

« Ne yapmıştı, benim halkım? Ellerinde sadece bayrakları vardı, tıpkı bugün olduğu gibi, ancak hepsinden daha önemlisi, imanları vardı.

Darbe girişiminde 240 kişi hayatını kaybetti, ama ordunun Türk siyasetine müdahalesinin de sonu oldu bu ve böylece, toplumun tüm kesimlerini etkileyen tasfiye kampanyasının da önünü açtı.

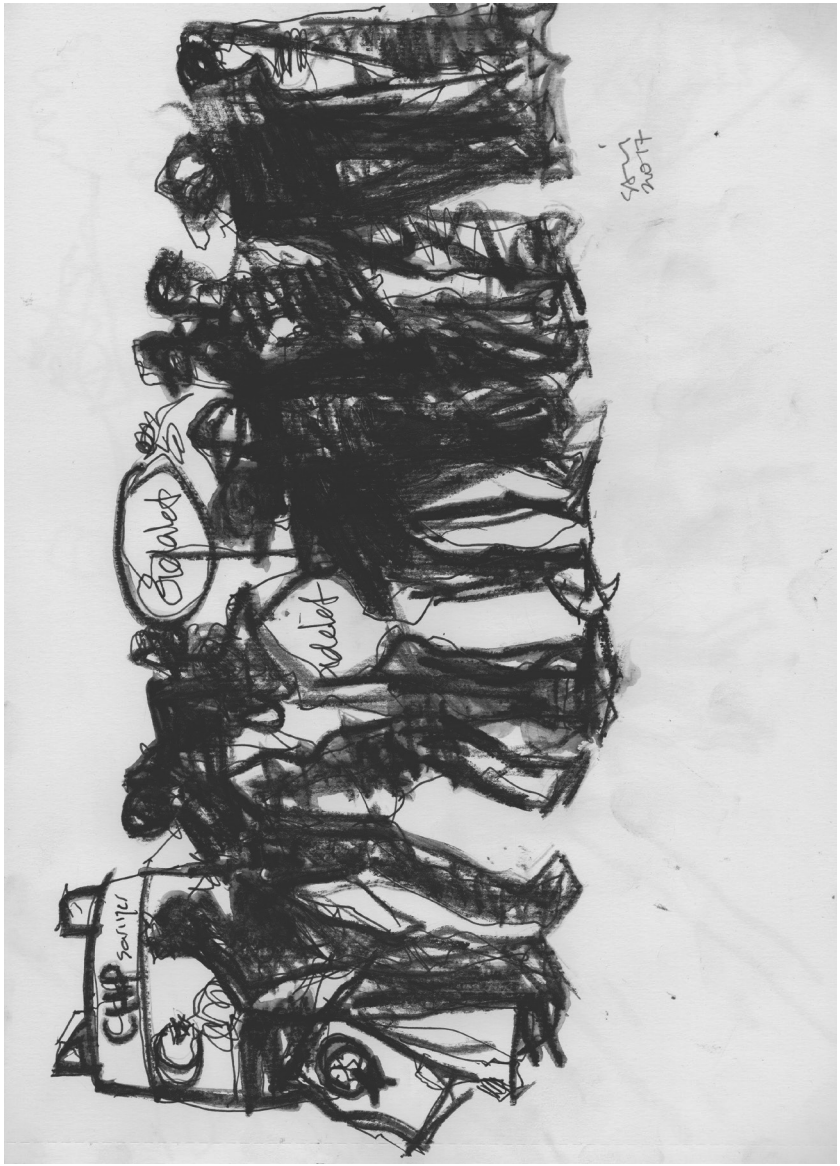
Darbe girişimi Türk milliyetçiliğini de cesaretlendirdi ve kırsal kesimde son derece popüler olan muhafazakar islamın temsilcisi Erdoğan'ın partizanları ve laik militanlar arasında boşluğu genişletti.

TASFİYELER

15 Temmuz 2016'dan bu yana, darbe planlayıcısı olmakla suçlanan Gülen grubuyla ilişkide oldukları gerekçesiyle kamu ve özel sektörde 150.000 kadar kişi görevlerinden alındı veya uzaklaştırıldı.

Cuma günü, yeni bir kararname ile 2001'den bu yana Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşayan Fethullah Gülen ile bağlantıda olmakla suçlanan 7.000 polis, devlet memuru ve öğretmene daha istifaya zorlandı..

“Kendi milletine ihanet eden hiçkimse cezasız kalmayacak”, dedi cumartesi günü Erdoğan, eğer Meclis gerekli desteği verirse, Türki-

Sali Turan

MADEM Kİ

Ne kadar yürüdüysen yürümüŖ olayım

İçimde bu arzu dipdiri yine

Yürümek, madem ki yaşamaktayım

Yürümek umuda, aşka , özgürlüğe

Ataol Behramoğlu

ye'nin AB üyeliğine adaylığını doğrudan sonlandıracak olan ölüm cezasını yeniden getirme sözü vererek.

Recep Tayyip Erdoğan'ın rakipleri için, örneğin İnsan Hakları Örgütleri, Cumhurbaşkanı muhalefeti, aydınları, gazetecileri ve Kürt yanlısı siyasetçileri hedef alma yolunda darbe girişiminden sonra ilan ettiği Olağanüstü Hal ortamından yararlandı..

Darbe girişiminden bu yana, Gazetecileri Koruma Komitesine göre yaklaşık 160 kadar gazeteci tutuklanmıştır.

“Türk hükümeti darbecilerle mücadele bahanesiyle benzeri görülmemiş özgürlükte davranmaktadır”, diye açıkladı Sınır Tanımayan Gazeteciler Derneği cumartesi günü bildirimlerinde.

“Parmaklıklar ardındaki 100'den fazla gazeteciyle Türkiye bugün, dünyanın en büyük medya meslek hapishanesidir”, diye ekledi STG Derneği.

“Bombalara direnen Meclis, otoritesi elinden alınarak etkisiz hale getirildi. » dedi Cumhuriyet Halk Partisi (CHP, cumhuriyetçi, sosyal demokrat ve laik, ana muhalefet partisi) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu Nisan ayındaki, kıl payı Recep Tayyip Erdoğan lehine sonuçlanan referanduma gönderme yaparak.

“YOK EDİLMİŞ” BİR ADALET

(Nicolas Delame ve Jean-Stéphane Brosse)

Recep Tayyip Erdoğan, elde ettiği anayasal reform sayesinde cumhurbaşkanlığı yetkilerini, bazen Meclis'e zarar verme noktasına kadar, genişletebildi.

« Geçtiğimiz yıl, adalet yok edildi. İvediyetle normale dönme yerine, kalıcı bir Olağanüstü Hal rejimi kuruldu. »

Kemal Kılıçdaroğlu, Temmuz ayında, casusluk suçuyla 25 hapse mahkum olan CHP'li bir milletvekilinin serbest bırakılmasını talep eden ve Ankara'dan İstanbul'a uzanan 425 kilometre uzunluğunda ve 25 gün süren yürüyüşü bitirdi.

Hükümet yanlısı medya tarafından ciddi anlamda görmezden gelinen yürüyüş, geçtiğimiz cumartesi günü, yüzbinlerce göstericiden oluşan devasa bir kalabalığın baskılara son verilmesi talebiyle sona erdi.

Türklerin geçen yıl, demokrasi adına verdikleri mücadeleyi öven ABD Dış İşleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, temel hakların korunması gerekliliğinin altı çizildi. "Zor zamanlarda birlik olmalı", dedi.

Gün batarken, binlerce İstanbullu, cumartesi günü, bir yıl önce Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın çağrısıyla sokaklara dökülen sivillerin tanklara ve darbe niyetindeki askerlere meydan okuduğu Boğaz köprüsüne yürüdü.

Çok sayıda kişinin ellerinde bayraklar ve o akşam hayatını kaybedenlerin fotoğrafları vardı. Köprünün adı, « 15 Temmuz Şehitleri Köprüsü olarak değiştirildi».

<http://www.boursier.com/actualites/reuters/la-turquie-commemore-l-echec-du-coup-d-etat-du-15-juillet-2016-206843.html>

CONTRETEMPS

KOMÜNİST ELEŞTİRİ DERGİSİ

18 Temmuz 2017

Emre Öngün

Türkiye : Muhalefetin kitlesel ayaklanmasından sonraki olasılıklar nelerdir ?

Fethullah Gülen'e yakın kesimlerce gerçekleştirilen başarısız Askeri darbe girişiminin ve Recep Tayyip Erdoğan'ın, rejimi otoriter yönde dönüştürmeye yönelik başarılı sivil darbesinin üstünden bir yıl geçti. Rejimin 15-16 Temmuz boyunca düzenlediği büyük masraflarla düzenlenen muhteşem sahneler, Türkiye ve dünyanın geri kalanına olanları tekrar tekrar hatırlattı.

« Kutlamalar » boyunca Reis Erdoğan « hainlerin kafası koparılacak » sözünü verdi... Oysa, askeri darbe girişimi toplumun hiçbir kesiminde sempati toplamamış ve tüm siyasi partiler (Gülenciler dışında) darbeyi derhal kınamıştı. Yine de bu dönem, militan olsun veya olmasın, en aktif demokrat siyasi muhalifleri en sert biçimde yok etmede, darbe girişimiyle uzak ya da yakın herhangi bir ilişkide olsun olmasın, binlerce kişiyi (özellikle devlet memurlarını) hedef alan tasfiyelerde ve aynı fırsatla kamu sektöründe ciddi anlamda geniş ölçekli bir plan gerçekleştirilmede iyi bir bahane olarak kullanılmıştı.

Yine de, bu resmi anmalar Erdoğan ve yardımcılarının yeni bir güç gösterisi değildi. Her şeyden önce, rejimi tehdit eden iki hayaletten kaçınmaya yönelik bir girişimdi : ekonomik bozulma ve muhalefet yararına siyasi meşruiyet kaybı.

Kitlesel ve keyfi tasfiyeler, sadece düşüncelerinden ve barışçıl aktivitelerinden dolayı aydınları ve siyasi yöneticileri hapseden rejimin imajını kirletmekle kalmamıştır. Devletin işleyişini de önemli ölçüde zayıflatmış ve Türk ekonomisindeki krizin daha da artmasına neden olmuştur. Böylece, örneğin son bir yılda :

- Türkiye’de, fazladan 463 000 işsiz daha bulunmaktadır.
- İşsizlik oranı %1,2’den %10,5’e ulaşmıştır.
- Bu oran tarım hariç %12,4 ve 15-24 yaş için % 19,8
- 2017 yılının ilk yarısında ortaya çıkan kamu açığı 6 milyar avrodur. Oysa bu rakam 2016 yılının tamamında 7 milyardı[1].

Meşruiyetin kaybı, 16 Nisan 2017’de Erdoğan tarafından önerilen Anayasal reformda « Hayır » oyları kazandığında , başlamıştı, zira « Evet » zaferinin güvencesi sadece büyük çaplı oy dolandırıcılığıyla mümkün olabilmişti. Bu gelişme, 15 Haziran 2017’de, CHP (Cumhuriyet Halk Partisi, Sosyalist Enternasyonal üyesi, ulusal «sol ») tarafından başlatılan « Adalet Yürüyüşü »nün finali olan 9 Temmuz’da, İstanbul’da gerçekleşen devasa bir miting sırasında dile getirildi. Kıvılcımı ateşleyen, CHP milletvekili Enis Berberoğlu’nun Türk devletinin DA-EŞ’e silah transferinde işbirliği içinde olduğuna dair yazdığı bir yazı nedeniyle tutuklanmasındı.

Şüphesiz, böyle bir ulusal siyasi girişim, CHP saflarının da ötesinde beklentileri karşılamıştır : çok sayıda siyasi ve toplumsal aktör, kitlenin başarısına katkıda bulunarak olumlu yanıt vermişlerdir. Sadece « Hak, Hukuk, Adalet » sloganlarıyla düzenlenen yürüyüşte sadece « adalet » talebi baskın değildi ve bu fırsatla, rejimin diğer keyfi uygulamalarına da geniş bir şekilde yer verildi. Böylece, rejimin, ‘kendi mitolojisinin merkezi unsuru haline getirmek istediği’ 2015 askeri darbe girişiminin birinci yıldönümündeki « anma gösterileri »ne gölge düşürdü.

Yürüyüş, 2016 Askeri darbe girişimini tekrar kınamak için bir fırsat olduğu gibi (Türkiye’de hiçbir şekilde destek görmediğini tekrar söylemek gerekir.) aynı şekilde, AKP’nin söylemlerine bir karşı-söylem tarzının ortaya çıkmasını da sağladı; « Halkın 15 Temmuz’u » ve « Sarayın 15 Temmuz’u (rejimin), « 20 Temmuz Sivil Darbesi » (Olağanüstü Hal rejiminin ilanı ve rejimin tasfiyelerinin başlangıcı) gibi. Yürüyüş boyunca, AKP ancak çoktan ikna olmuş çevreleri gülünç polemiklerle beslemenin ötesine gidemedi.

Miting alanında yaptığı konuşmada CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, tutuklu milletvekillerinin serbest bırakılması, görevlerinin keyfiyetle ellerinden alındığı ve bazıları tutuklu olan üniversite personelinin ve devlet memurlarının görevlerine iadesi ve hileli anayasa referandumuyla gerçekleştirilen anayasal değişikliğin gayri meşru kabulü gibi konuları içeren demokratik bir söylem geliştirdi.

Gezi olaylarından bu yana gerçekleştirilen Erdoğan karşıtı en büyük hareketin CHP tarafından gerçekleştirilmiş olması şaşırtıcı gelebilir. Bu parti, sadece bir burjuva partisi değildir (dahası iddiaların aksine, bu tarz bir eğilim toplumsal bir demokratik gelenekle bağdaştırılamaz). Aynı zamanda, ağır bir Türk sömürgeci/ulusal mirasın da varisidir ve demokratik ideallere ihanetin, platonik itirazların ve AKP’ye boyun eğişin de bir parçasıdır.

Nitekim, 2015 Haziran ve Kasım seçimlerinden bu yana, CHP yönetimi, yeni rejimini meşrulaştırmada hiçbir fırsatı kaçırmadı. Bu nedenle, CHP rejiminin, HDP’li milletvekillerinin milletvekilliği dokunulmazlıklarının kaldırılmasına izin veren geçici anayasal reformunu

destekledi. Hatta, bu vesileyle CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, bu reformun anayasaya aykırı olduğunu, ancak yine de desteklediğini söyledi...

Ayrıca, Temmuz 2016 Askeri darbe girişiminden sonra, K. Kılıçdaroğlu CHP adına, MHP partisinin aşırı milliyetçi yöneticileri, Diyanet İşleri Genel başkanı, Erdoğan rejiminin ihtişamına tanıklık eden şöhretlerle birlikte, 9 Ağustos 2016'da rejim yanlısı « Demokrasi Şehitleri » mitingine katıldı, (bu konuda Kedistan oldukça geniş bir dosya hazırlamıştır). Sadece HDP bu mitinge katılmamıştı : Parti zaten katılmak istemiyordu, iktidarın onu davet etmesi de söz konusu bile olamazdı.

Nihayet, rejim, hileyle anayasa referandumunda istediğini elde edince, CHP yönetimi, bu sahtekarlığa itiraz etmek için kendiliğinden ortaya çıkan itiraz hareketlerini bastırmaya çalıştı, niyeti bu enerjileri gelecekteki yerel seçimlere doğru kanalize etmektir, oysa bunun şimdiki ortamda, hiçbir garantisinin olmadığı ortada. Nitekim, HDP'ye ve toplumsal hareketliliğe yönelik baskı CHP'yi rejime karşı ciddi bir siyasi inisiyatif gerçekleştirebilecek tek parti konumuna getirmiştir ... Bu da bugüne dek hiç yapmadığı bir şeydi.

Kısacası, CHP bizim, bir süre önce aşağıdaki gözlemlerde bulunmamıza neden oldu :

« Devletçi parti, artık Devleti siyasi rakibi AKP ile karıştırırsa bile, CHP'nin 1990'lı yıllardaki aşırılığa dönmemesi mantıklı, zira o yıllarda parti içinde demokratik ve sosyal bir kanat vardı».

Bu tanımlamanın ardından aşağıdaki değerlendirme geldi :

«Yine de, tüm bu karışıklıklardan ötürü, milliyetçilikle uyanmış platonik demokratikleşme tonlamalarıyla rejimin otoriter sarhoşlukla eleştirilmesinden daha pasif bir eleştiri bulamamıştı. Yani bu durumda elde edebileceğinden çok daha azı. »

CHP demokratik hakları savunmayarak ve rejim tarafından açıkça saldırıya uğrayan HDP'yi terk ederek bu tutumu sürdürdü. Oysa, HDP iki Eş Başkan Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksedağ'ın davaları ile çok önemli bir baskı altına girmişti. Yine de, bu noktada adalet yürüşü-yü siyasi ortamda bir değişikliği işaret etmektedir.

CHP'nin protesto hareketinde inisiyatif alması, özellikle rejimin sebep olduğu toplumsal ve ekonomik zararlardan ziyade, bir kaçıştır. Şüphesiz, Erdoğan aşırı otoriter, aşırı ultra liberal bir çizgiyi desteklemek için yine otoriteyi kullanmaktadır. Bizzat kendisi, Türkiye'deki çok uluslu kuruluşların (Fransa dahil) düzenlediği bir toplantıda şunu söylemiştir : « Şu andan itibaren, olası bir grev tehdidine karşı Olağanüstü Hal uygulamasından yararlanıyoruz ».

Ancak bu, Türk kapitalistlerinin, oy birliği ile onun arkasında olduğu anlamına gelmemektedir. Uluslararası tecrit, ekonomik çıkmaz, devletin zayıflaması ve keyfi zafer Türk burjuvasisinin tüm kesimlerinde pek de takdir görmemektedir, hatta öyle ki, TÜSIAD gibi liberal patronlar birliği « adalet yürüyüşü »nü desteklemiştir.

Yine de, « adalet yürüyüşü »nü, sermayenin bir kısmının Erdoğan'ın temsil ettiği diğer sermaye grubuna karşı bir manevra gibi görmek ciddi bir hata olacaktır. Son yıllarda, Kürt nüfusunun yanı sıra, toplumun önemli kesimlerinin de sokakta rejimi protesto etmeye hevesli olduklarını gösterdi. Muhalefeti korkuya sürükleyen intihar saldırılarının şoku yerini referandum sırasındaki sahtekarlıklara bırakarak, unutuldu. Rejimin, Türkiye'yi sürüklediği çıkmaz CHP'yi halkı harekete geçirme çözümüne zorlamıştır.

Bununla birlikte – kitlelerin sokağa indiği, daha demokratik talepler temelinde hareket ettiği böyle bir yöntem, burjuva partileri için asla tehlikesiz değildir. CHP'nin beceriksiz yöneticilerinin, kitlenin enerjisini, 2019 seçimleri gibi gerçekleşmesi zor hedeflere yöneltme durumu olursa veya birtakım aksiliklerle geri çark ederse tehlike her zaman büyüktür. Bunu engelleyebilecek şey, kitlelerin demokratik hareketliliği sürdürme yeteneğidir, bu da daha devrimci bir kararlılık gerektirir, bir de... rejimden önce kaçmak. Sonuçta, rejimin tepkisi gecikmedi : Biri CHP vekili olmak üzere 72 akademizyen hapsedildi.

15 Temmuz darbe girişimi anma törenleri esnasında, ülkedeki 90 000 camisinde, gece yarısından sonra darbe gecesini ölenlerin adına selalar okunurken, Erdoğan « hainlerin kafası koparılacak » sözünü verdi, bu rejimin geri adım atmayacağını hatırlatarak. Devletin haksız uygulamalarının ilk kurbanı olan Kürt nüfusunun büyük bir kesiminin direnişi, « adalet yürüyüşü » ve bitiminde düzenlenen muazzam miting,

en azından asgari bir demokratik temelde, rejime karşı, otoriter neo liberalizme karşı her an direnmeye hazır bir Türk kitesinin varlığını göstermektedir.

Notlar

[1] Bunlar, Türk İstatistik Kurumu ve Maliye Bakanlığının resmi verileridir.

<http://www.contretemps.eu/turquie-erdogan-marche-justice/>

Courrier International

10 Temmuz 2017

İstanbul, 9 Temmuz, “adalet yürüyüşü” kapanış mitingi.

İstanbul’da yaklaşık 1,5 milyon kişiyi bir araya getiren muhalefetin devasa mitinginin ertesinde, Türk basını geleceğe yönelik coşku, hakaret ve endişe duygularıyla bölünmüş durumda.

9 Temmuz Pazar günü, “adalet yürüyüşü”nün İstanbul’a ulaşması vesilesiyle yüzbinlerce kişi Recep Tayyip Erdoğan’ın otorite sarhoşluğunu protesto etmek için bir araya geldiler.

15 Haziran’da, başkent Ankara’dan hareket eden yürüyüş, laiklik adına mücadele eden Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk’ün mirası olan Ana Muhalefet Partisi Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)’nden bir milletvekilinin tutuklanıp hapse konulmasının ardından düzenlenmişti. Organizatörlere göre 1,5 milyon kişiyi bir araya getiren devasa mitingde kalabalığın çoğunu CHP sempaticileri oluşturuyordu. Ancak, olanlardan etkilenen Kürt yanlısı HDP seçmenleri, Türk sol ve aşırı soldan militanlar, sendikalar ve dernekler de oradaydı.

Muhafif basın kalabalığı desteğini gizlememekle birlikte, coşkusunu da açıkça gösteriyor. Hürriyet gazetesinden ünlü bir köşe yazarının söylediği gibi :

Şurası açık ki : Bugünün Türkiye'si artık 25 gün önceki adalet yürüyüşü öncesi Türkiye değil. Kılıçdaroğlu, (CHP Genel Başkanı), CHP'li milletvekili Enis Berberoğlu'nun yirme beş yıl hapis cezasına mahkum edilmesinin ardından bu yürüyüşe başlayarak sadece AKP hükümeti ve kendi partisi CHP'yi etkilemekle kalmadı, siyaset yapma biçimini de değiştirdi, , [...], bugüne dek yeterince sert muhalefet yapmamakla, sokakla bağını koparmakla ve 16 Nisan referandumundan [Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yetkileri güçlendiren anayasal reformun onayı] sonra insanları protesto gösterisi yapmaya çağırılmayı reddetmekle suçlanıyordu.”

Çok sayıdaki gazete, muhalefetin bu uyuşukluktan kurtuluşundan memnun, tıpkı ulusalcı ve Kemalist gazete Sözcü gibi : “AKP, Olağanüstü Hali kullanarak TBMM'ni etkisiz hale getirdi, ikinci muhalefet partisi olan HDP'nin çok sayıda milletvekilini ve belediye başkanlarını terörist suçlamasıyla tutukladı ve, gazeteci ve akademisyenler için bir 'korku imparatorluğu' yarattı. Yollarda 'Adalet' diye bağırarak Türk vatandaşları, sadece bir tek lider tarafından belirlenen 'terörist' ve 'ulusal çıkar' gibi kategorilere uymadıklarını gösterdiler. AKP, Türkiye'nin ta kendisidir' görüşünü paylaşmadıklarını gösterdiler.”

Benim adıma değil !

İktidara yakın basın, Cumhurbaşkanı ve Başbakan tarafından muhalifleri terörizme destek vermekle suçlayan konuşmalarının büyük bir bölümünü hemen yayınladılar. “80 milyon kişi adına yürüdüğünü söyleme cesareti gösteriyorsun ya, Allah aşkına, PKK [Kürdistan İşçi Partisi, Türkiye ve uluslararası pek çok komite tarafından terörist olarak kabul edilmektedir] ve DHKP-C [Aşırı sol örgüt] et FETÖ [Gülen grubu] ile kolkola yürüdüğünde, bunu Benim adıma yapma !” diye aktardı hükümete yakını islamcı gazete Yeni Akit'den bir gazeteci .

Hükümet yanlısı Sabah gazetesi satırlarında bir köşe yazarı ülkede hakim olan atmosferden duyduğu endişeyi dile getirdi.

Kökleri geçmişte yatan, ancak, gittikçe daha da somutlaşan bir gerçeklik var: Türkiye’de siyaset yok, savaş var. Gelecekte bu durum daha da şiddetlenecek. Gittikçe büyüyen bu derin kutuplaşma patolojik bir hale geldi. Bu konuda her iki tarafın da tedbir alması gerekmektedir. İktidar ve muhalefet sorumluluk gösterip yapıcı bir tavır almalıdır. Aksi halde, ülkedeki durum daha da sorunlu hale gelecektir.”

<http://www.courrierinternational.com/article/turquie-quand-lopposition-sort-de-sa-torpeur>

France Info

Türkiye : Muhalefetin düzenlediği Adalet Yürüyüşü İstanbul’a ulaştı

09 Temmuz 2017

Alexandre Billette franceinfoRadio France

Onbinlerce, yüzbinlerce insan Pazar günü, İstanbul’da, Adalet Yürüyüşü’nün final mitinginde buluştu. Girişim, rejimin adaletsizliklerini kınamak için muhalefet lideri Kemal Kılıçdaroğlu tarafından başlatılmıştı.

Muhalefet bahsi kazandı : Olağanüstü Hal uygulaması altında, Recep Tayyip Erdoğan rejiminin “adaletsizliklerini” kınamak için Ankara ile İstanbul’u yürüyerek birleştirmeyi başardı. Girişim, Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu tarafından 15 Haziran’da başlatılmıştı. CHP Genel Başkanı milletvekillerinden birinin casusluk suçuyla hapse atılmasını protesto etmek için 450 kilometrelik yolu yürümek istiyordu, ancak bu girişimin çapı gittikçe genişledi. Toplamda yüzbinlerce kişi 9 Temmuz pazar günü, İstanbul’da, yürüyüşün sonunda düzenlenecek mitinge katılmak üzere bir araya geldi.

“Hiçkimse bu yürüyüşün son olduğunu düşünmesin ! 9 Temmuz yeni bir dönemdir, (...) bir yeniden doğuştur”, dedi muhalefet lideri kalabalığa yaptığı konuşmada. Olay, yüksek koruma altında gerçekleştirildi : Silahlı asker kordonu, yol boyunca göstericilerin etrafını sarmıştı.

Kemal Kılıçdaroğlu ile birkaç kilometre yürüyerek, yürüyüşe destek vermek isteyenler gittikçe arttı. Örneğin Kardeş Türküler müzik grubu girişime destek vermek üzere geldi. 2013 Gezi Olaylarında. oldukça aktiftiler.

Demokrasiyi yeniden inşa etmek için adaleti geri getirmek gerek

Gezi ruhundan dört yıl sonra Darbe Girişimi, idari tasfiyeler ve binlerce tutuklama. Funda Başaran görevden alınanlardan sadece birisi : “Bu yürüyüş CHP Genel Başkanı’nın inisiyatifi ile başlamış olsa da, benim için partizan bir yürüyüş değil, dedi. Halk adalet talep ediyor ve bu er ya da geç mutlaka gerçekleşecektir.”

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu da doğruluyor şu sözlerle: Bu partizan bir grup değil. TBMM’deki muhalefet lideri bu yürüyüşü tüm vatandaşların yürüyüşü yapmak istiyor. “15 Temmuz 2016 darbe girişimden sonra, Türkiye yeni bir döneme girdi : binlerce akademisyen görevden alındı, gazeteciler tutuklandı ve meclisin tüm yetkileri elinden alındı”, diye sıraladı CHP lideri.

Demokrasiyi yeniden inşa etmek için önce adaleti geri elde etmemiz gerekir

Kemal Kılıçdaroğlu, CHP Genel Başkanı

franceinfo

Pazar gecesi İstanbul’daki mitingden sonra, Kemal Kılıçdaroğlu sonraki yapılacakları anlattı: “Adalet adına yaptığımız mücadele, yürüyüşten sonra da devam edecek. Her ne gerekiyorsa yapacağız. Eğer, adaleti elde etmek için toplumun farklı sektörlerinde sivil itaatsizlik operasyonları gerekirse, yapacağız.” dedi. Eğer, köklü Kemalist parti lideri sokakta sivil itaatsizlikten söz ediyorsa, bu Türk muhalefetinin iktidar karşısındaki olağan güçlerini kaybettiğini göstermektedir.

http://www.francetvinfo.fr/monde/turquie/turquie-la-marche-de-la-justice-organisee-par-l-opposition-est-arrivee-a-istanbul_2276549.html

Stéphane Aubouard

Türkiye : Sultan Erdoğan birinci anma gününde

Düzinelerce subay ve 7 600 askerin görevleri askıya alındı. Cuma günü, 7 000 'den fazla asker, polis ve farklı bakanlık memurları görevlerinden alındı. Adem Altan/AFP

Türkiye, cumartesi günü, islamcı-ulusalcı rejime karşı savuşturulan darbe girişimini andı. Geçen pazar günü, muhalefetin gösterileriyle sarsılan rejim, anma gününü fırsata çevirdi ve rakiplerini tehdit etti.

15 Temmuz 2016 akşamı, CNN Türk haber kanalında yayınlanan görüntülü telefon görüşmesinde soluk yüzü göründü Recep Tayyip Erdoğan'ın. Cumhurbaşkanı, ateşli bir sesle vatandaşlarına, ordu tarafından yürütülen darbe girişimine karşı direnme çağrısı yapıyordu. Bir yıl sonra gördüğümüz ise, daha güçlü bir Cumhurbaşkanı imajıydı, «reis» bu günü ülkede hem tatil hem de «demokrasi ve ulusal birlik günü» olarak ilan ederek 15 Temmuz'u gücünü daha da sağlamlaştırmak amaçlı kullandı. «Hainlerin kafasını kopartacağız!» dedi anma törenini başlattığı 15 Temmuz Şehitler Köprüsü yakınındaki yoruma mahal vermeyen konuşmasında büyük Cumhurbaşkanı.

Benzeri görülmemiş tasfiyeler ve Temel özgürlüklerin ihlali

Cumartesini pazara bağlayan gece, yavaş yavaş, kalabalık yeni Sultan'ın onuruna toplanmaya başladı. Gösterileri hiç kimse kaçırmaması diye her şeyi düşünmüştü Recep Tayyip Erdoğan. Bir haftadır, büyük şehirlerde, duvarlara yapıştırılmış olan yüzlerce poster o günün her anını hatırlatıyordu. Bu da yetmez, diye düşünen Cumhurbaşkanı telefon operatörü dostları Vodafone ve Turkcell kendisine yardımcı oldular Türklere bu günü hatırlatmada : «Cumhurbaşkanı olarak bu demokrasi ve ulusal birlik gününde en iyi dileklerimi sunuyorum», mesajları du-

yuluyordu telefon zil sesi yerine. Kamu ve özel tüm kesimlerin güçlerini kendi hizmetinde kullanıp televizyon kanallarını, radyoları ve şehir duvarlarını tamamen ele geçirdiği yakın tarihli referandum kampanyasındaki tutumu ile emsali görülmemiş bir ego, ultra Cumhurbaşkanı. Anayasa referandumundaki evet sonuçları, başkanlık rejimine geçiş sonucu getirirse de fark çok azdı (%48,6'ya karşı %51,4).

Sadece bir yıl içinde, islami muhafazakar rejim, gerçekleştirdiği benzersiz tasfiyelerle ülkeyi derinlemesine sarstı. 170000 kişi- darbenin asıl sorumlusu olarak görülen Gülen grubunun üyesi olmakla veya Kürdistan İşçi Partisi'ni (PKK) desteklemekle suçlandı -50000'den fazlası tutuklandı; 33 000'i Milli Eğitim Bakanlığı'ndan 100000 devlet memuru görevden alındı. Orduda, düzinelerce subay ve 7600 askerin görevi askıya alındı. Cuma günü, 7000 'den fazla ordu mensubu, polis ve farklı baklanlıklardan memurlar yasalara aykırı biçimde işten çıkarıldı. Aynı zamanda, rejim temel özgürlüklere de saldırdı: Sınır Tanımayan Gazeteciler tarafından yayınlanan Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi'nde, basın özgürlüğünde Türkiye 180 üyelik listede 155'inci sırada- Derneğin temsilcisi Erol Önderoğlu, bugün tutuklu bulunmakta. An itibariyle, 150 gazeteci hapse atıldı ve 2500 'ü görevden alındı. Sadece üç muhalif gazeteyi raflarda görebiliyoruz. Aralarından, Kemalist gazete Cumhuriyet'in 12 gazetecisi rejim hapishanelerinde kilit altında. Hepsi, terörist gruplarla işbirliği içinde olmaktan suçlanıyor. «Keyfi bir yasa», dedi Ahmet Şık'ın Avukat'ı Tora Pekin, Gülen grubunu desteklemek suçundan kendisi de tutuklu bulunuyor. Oysa, ünlü gazeteci, Erdoğan'la hala dost oldukları dönemde (16 Mart tarihli l'Humanité'yi okuyun) meslektaşları Fethullah Gülen'in siyasi komplolarını gösteren kitabıyla tanınmaktadır. Diğer gazetecilere gelince, tıpkı roman yazarı Aslı Erdoğan gibi; Kürdistan işçi Partisi'ni (PKK) desteklemekle suçlanmaktadır. Yazar, böylelikle, darbeden birkaç gün sonra, Kürt yanlısı gazete Özgür Gündem'de çalışma suçundan tutuklandı, bedelini 132 gün hapiste kalmakla ödemişti. Ardı ardına gelen duruşmalardan sonra, geçen ay ülkeden ayrılma yasağı kalktı. Özgür Gündem gazetesine gelince, Ekim 2016'da kanun hükmünde kararname ile kapatıldı. Gazeteyle birlikte sol televizyon kanalı Hayatın boş yere Anayasa mahkemesi'ne başvurdu.

Muhalefet tarafından desteklenen adalet yürüyüşü

Siyasi muhalefetler boş durmadı. 2016 Haziran ve Kasım seçimlerinde üçüncü parti olarak çıkan Halkların Demokratik Partisi (HDP) dağıldı, içlerinde eş başkanlar Figen Yüksekdağ ve Selahattin Demirtaş'ın da olduğu on iki milletvekili bugün, duruşma gününü beklemek üzere kilit altındalar.

Bu süpürge darbesinden sonra, Nisan ayında kendisine tam yetki veren anayasa referandumunun kazananı Cumhurbaşkanı Erdoğan, yerini daha da sağlamlaştırdığını hissetmiş olmalı. Yeni Anayasa'nın 18 maddesi, kendisine tam olarak bakanları atamak ve görevden almak, Meclis'e danışmadan Olağanüstü Hal ilan etmek ya da yargı üst üyelerini atamak gibi yetkiler sağladı. Aşırı sağcı milliyetçi MHP ile yaptığı ittifak sayesinde gerekirse meclisi de elinde bulunduran yasamanın tek lideri, «sultan» tüm yetkileri elinde bulunduruyor.

Bununla birlikte, 14 Hazira'da, Modern Türkiye'nin kurucusu Mustafa kemal Atatürk'ün partisi Cumhuriyet Halk Partisi'ne (CHP) saldırarak sınırı aşmış oldu. Mahkemeye çıkarılan Kemalist parti milletvekili Enis Berberoğlu, Milli İstihbarat Servisi'ne (MİT) ait kamyonların 2014 Ocak ayında, Suriyeli cihadistlere silah taşırken sınırda durdurulduğunu gösteren videyu Cumhuriyet gazetesine vererek işlediği «casusluk» suçundan yirne beş yıl hapis cezasına mahkum oldu. Bu mahkumiyet kararı, uyuyan muhalefeti uyandırdı. CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, 15 Haziran'da adalet yürüyüşünü başlattı. Yüzbinlerce insanı bir araya getiren bu girişim, 2013 yılında Taksim Meydanı'ndaki protesto hareketinden bu yana yapılan en büyük muhalefet gösterisidir ve Erdoğan'a tek yöneticinin o olmadığını göstermektedir. Bu girişimin, bugüne dek dağılık durumda olan pek çok siyasi gücü bir araya getirme avantajı da vardır. Yürüyüşü şüpheyle selamlayan sol partiler– özellikle, HDP'li milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılmasında CHP'den destek bulamadıklarından– nihayet yürüyüşe katılma ve yürüyüş sonundaki mitingde safları arttırma kararı aldılar.

Bölgesel olarak ulusal-islamcı güçteki Türkiye'nin yeniden şekillendirilmesi henüz kesinleşmemiştir. Kemalist model henüz gömülemedi. Son günlerdeki anma törenleri, Türk lideri için medyanın tüm kontrolünü ele geçirme fırsatıydı. Fakat, Recep Tayyip Erdoğan'ın is-

tediği diktatörlüğe giden hareket eğer son düzluğe girdiyse, belki de henüz her şey bitmedi. 2019 Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin bu ülkenin tarihinde yeni bir çağ olup olmayacağı belli olmasa da çok ciddi sonuçlar çıkacağı kesin. Bu günden o güne, hatta daha da yakın tarihte eğer Cumhurbaşkanı erken seçime karar verirse–demokratik güçler için zamana karşı yarış başlamış demektir. Muhalefet partilerinin örgütlenme, sokakta ve sosyal ağlarda var olmaya devam etme ve hatta, bu alternatifi taşıyabilecek yetkinlikte bir kadın veya erkek figürü bulma yeteneği, sonuç zafer olmasa da, her şekilde adına yaraşır bir muhalefet gücü oluşturmaya bağlı olacaktır. Bu zamanın oyun kurucusu AKP rejimine gelince, kuşkusuz aynı siyasi ve polis baskısını önümüzdeki aylarda yeniden kullanacaktır. Bununla birlikte, sözünü ettiğimiz takvime, bilinmeyen bir güç daha girmektedir ; Türk ordusunun Erdoğan karşısındaki duruşu. Bazıları, ordunun tamamen onun boyunduruğuna girmediğini düşünüyor. Unutmayalım ki, 2019’da tekrar seçilirse, var olan güçlerinin yanına, bir de, Türk ordusunda bütünsel bir reform yapma yeteneğini de eklemek gerekecek.

Değişken geometri « Avrupa Değerleri »

Avrupa Komisyonu Başkanı Jean-Claude Juncker, Türkiye’yi, bir gün Avrupa Birliği’ne tekrar girmek isterse «temel Avrupa değerlerine» uymaya davet ediyor. «Örneğin, insan hakları, basın özgürlüğü ve hukukun üstünlüğü gibi değerlerle gazetecilerin asılsız suçlamalarla, aylarca göz altında tutulması birbiriyle tutarlı değildir»,dedi çünkü Alman Bild gazetesinde yayınlanan yazısında, o esnada Türkiye’nin AB üyeliğine dair müzakereler hala beklemedeydi.. Aslında, AB’de, Türk rejimin diktatörlük kaygıları da var. 2016 yılındaki, Recep Tayyip Erdoğan ile yapılan kitlesel mülteci akını konusundaki göçmen anlaşmasında taviz vermek istemiyor.

<https://www.humanite.fr/turquie-le-sultan-erdogan-fete-son-premier-anniversaire-638889>

Türkiye : Bir yıl önceki darbe girişimi

Yıldönümü - Türkiye, bu hafta, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı devirmeyi hedefleyen ve şiddeti ülkenin siyasi, toplumsal ve diplomatik durumunu alt üst eden 15 Temmuz askeri darbe girişimini anıyor.

Ülkenin her yanında, bugün gerçek bir kült konusu olan 250 darbe «şehit»inin anısına, Salı gününden itibaren etkinlikler düzenlenecek.

Asıl gösteriler Ankara ve İstanbul'da olacak. Erdoğan, cumartesi-yi pazara bağlayan gece, tam olarak darbecilerin TBMM'ini bombaladığı saat olan 23 :32'de, Meclis'te bir konuşma yapacak.

Hükümet bir yıldır, ülke tarihinde benzeri görülmemiş çapta tasfiyeler yapıyor, darbenin Ankara'nın beyni olarak gösterdiği, ancak halen Amerika Birleşik Devletleri'nde sürgün yaşamına devam eden ve suçlamayı reddeden Fethullah Gülen'nin sempatanlarının peşine düştü.

Zayıflamanın ötesinde, her zamankinden daha güçlü bir tavır sergiliyor Erdoğan ve eleştirilenler, her türlü muhalif sesi bastırmak için Olağanüstü Hal ilanından faydalanmakla suçluyor onu.

Darbe girişiminin, AB'ye aday ve NATO üyesi olan Türkiye'nin diplomatik ilişkileri üzerinde de etkisi oldu ve bir yıldır Batı ile ilişkileri oldukça gergin durumda. Ankara, Avrupa'nın özgürlük ihlallerine yönelik eleştirilerine öfkeyle tepki verdi ve Washington'a, bu güne dek hala cevaplanmayan Gülen'in iadesi talebini yineledi. «Darbe girişiminin etkisi dikkate değerdı». Bunu, «Sistemik ve radikal tasfiyeler» ile «Devletin tamamen yeniden yapılandırılması» izledi. Gülen'in olası destekçi kadrosunun da ötesine geçen bu takip binlerce Kürt yanlısı çevre, özellikle darbeye karşı çıkmış olsalar da siyasi liderler, köşe yazarları ve hatta Uluslararası Af Örgütü üyeleri tutuklandılar.

Siyasi hayatının en zorlu mücadelesinden sağ salim çıkan Erdoğan, bir yıl sonra gücünün zirvesinde görünüyor. Türkiye tarihinde birçok darbeye imza atan ordu ele geçirilmiştir ve tartışmalı bir anayasa değişikliği, teoride kendisine 2029’da kadar iktidarda kalma olanağı tanımaktadır. Bu gelişmeler, toplumda Erdoğan yandaşı ve karşıtı diye derin kutuplara oluşturmuştur. «Adalet»i savunmak için Ana Muhalefet Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu tarafından düzenlenen protesto hareketi yüzbinlerce şikayetçi insanı, pazar günkü mitingde bir araya getirmeyi başardı.

Muhalefet lideri, devletin başını özellikle cumhurbaşkanının yetkilerini güçlendiren Nisan ayındaki referandumla verilen yeşil ışıkla, otoriter sarhoşlukla suçladı. Partili bir milletvekilinin tutuklanmasını protesto etmek için 15 Haziran’da, Ankara’dan hareket eden «adalet yürüyüşü» sonunda yüzbinlerce insan İstanbul’da bir araya geldi. «Korku duvarlarını yıkacağız», dedi kalabalığa Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı (CHP) Kemal Kılıçdaroğlu 25 günlük yürüyüşünün sonunda. «Yürüyüşümüzün son günü yeni bir başlangıcın ilk günüdür».

Bir yıl sonra, darbecilerin gerçek kimlikleri ve olaylarla ilgili görüntüler hakkında hala sorular soruluyor ve Ankara, batı başkentlerini kendi versiyonuna inandırmakta zorlanıyor gibi görünüyor..

R. I. / Ajanslar

15 Temmuz gecesi, Türkiye’nin iki büyük kentinin sakinleri şehrin üzerinde uçan savaş uçaklarının, darbe girişimine direnenlerin üzerine açılan helikopter ateşlerinin ve sokaklarda devriye gezen tankların gürültüsüyle sabahladı. «Demokrasi» adına yaptıklarını iddia eden bir grup hizipçi asker, kendilerine «Barış Konseyi» adını vererek yönetimi ele geçirdiklerini bildirdiler. Ancak, Türkiye’nin güney batısındaki bir sahil beldesinde tatilde olan Erdoğan karşı atakla : bir cep telefonu aracılığıyla, partizanlarına sokağa inme çağrısı yaptı. Onbinlerce insan bu çağrıya cevap verdi. En çarpıcı olaylardan biri sonradan adı «15 Temmuz Şehitleri Köprüsü» olarak değiştirilen Boğaziçi Köprüsü üzerinde sivillere ateş edilmesiyle gerçekleşti. Sabaha karşı teslim olmaları, darbe girişiminin başarısızlığının sembolüydü.

Darbecilerin başarısızlığı Erdoğan tarafından Türkiye’de demokratik güçlerin zaferi olarak selamlandı. Açıklık ve bir araya gelme umudu otoritelerin sert karşılığıyla çabucak söndü. bu bölücü güçteki «virüs» ortadan kaldırılmıyordu, böylece hükümet geniş kapsamlı tasfiyelere başladı : 50 000’den çok kişi tutuklandı, 100 000 ‘den fazla kişi görevden alındı veya uzaklaştırıldı.

<https://www.infosoir.com/internationale/16974-turquie-il-y-a-un-an-le-putsch-manque.html>

Jeune Afrique

20 Temmuz 2017

Joséphine Dedet

Türkiye : Muhalefet lideri Kemal Kılıçdaroğlu’nu yürüten neydi ?

Kemal Kılıçdaroğlu, rejimin otoriterliğini kınamak için 400 km yürüdü. Yolun sonunda, yaklaşık iki milyon kişi tarafından karşılandı. 2019 Cumhurbaşkanlığı seçimi için ilk adım mı ?

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın başarıyla kullandığı o karizmadan, kendisi yoksun görülüyordu. Oysa bir aydır Kemal Kılıçdaroğlu, sanki doping almış gibiydi ! Üzerinde kırmızı harflerle « adalet » yazan beyaz gömlek ve kasketle Türkiye’nin renklerine bürünmüştü. 9 Temmuz’da Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı, kendisini Ankara’dan İstanbul’a götüren yolculuğunun son metrelerini de yürüdü.

İki milyona yakın kişi bekliyordu onu, « Hak, hukuk, adalet ! » sloganları atarak, her türlü partizan işareten uzak bu yürüyüş boyunca zikredilen sadece bu sözlerdi.

Adalet Yürüyüşü

Bu fiziki bir başarıdır (68 yaşında, 430 kilometreyi yirmi beş günde yürüyerek katetti), Mahatma ile olan benzerliği nedeniyle Gandhi

lakabıyla anılan lider bu benzerliği, Hindistan'ın İngilizlerden bağımsızlığını talep amaçlı, 1930'da gerçekleşen « tuz yürüyüşünden » ilham almaya kadar götürdü. Onun fikri: herkes tarafından kabul edilen bir değer etrafında oalabildiğince çok insanı bir araya getirmektir.

Kılıçdaroğlu, halkın bir bölümünün endişelerine cevap vermiş oldu

Kıvılcım ? CHP'li milletvekili Enis Berberoğlu'nun, Türk İstihbarat Servisi'nin eskortuyla Suriyeli İslamcı gruplara silah götüren kamyonları gösteren bir videoyu Cumhuriyet gazetesine vermekten suçlu bulunup 25 yıl hapse mahkum olması.

Oysa, planlayıcısının iktidar tarafından Fethullah Gülen (Erdoğan'ın eski müttefiki düşman oldu), olduğu söylenen 15 Temmuz 2016 askeri darbe girişiminden bu yana, Cumhurbaşkanı Olağanüstü Hal ilan etti, kendisine geniş yetkiler veren bir referandumu kazandı ve Gülen yandaşlarının hepsi devletin tüm makamlarından atıldı.

Fakat cadı avı (150000 devlet memuru görevden alındı) « Fetö » grubunun da ötesine gitmiş ve tüm muhalefeti hedef alma noktasına varmıştı. İçlerinde milletvekilleri, HDP'li (Kürt yanlısı) yöneticiler, insan hakları koruma militanları ve 150 gazetecinin de bulunduğu yaklaşık 50000 kişi görevden alındı ya da duruşma tarihini beklemek üzere hapse atıldı.

«Tek adamlık iktidarı » ve yargının keyfiliğini kınayarak, Kılıçdaroğlu nüfusun bir bölümünün endişesini dile getirdi. Bu taktik, kendisine 2019 cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Erdoğan ile kılıçları çekecek kişi olma ve aynı yönde daha da genişletmek istediği partisinde kendisine yönelik eleştirileri bastırma yolunu açtı. AKP, her ankette oyların %40-%50'sini alması ve CHP'nin %25'te kalmasına bakılırsa bu bir meydan okumadır.

Türkiye'nin beklemediği adam

Yedi yıl oldu, 1923'te Mustafa Kemal Atatürk tarafından kurulan bu muhalefet gemisinin amiralliğine seçileli Kılıçdaroğlu ; bu yumuşak bakışlı ve nazik adam, masayı devirmek için epey zaman harcadı. Hatta çok kötü başlamıştı : zira adres değişikliğini bildirmediğinden 2010

seçimlerinde oy kullanamamış ve yurttaşların alayına maruz kalmıştı !

Her şey sanki, siyasete atılmak için emekliliği bekleyen bu ihtiyatlı adamın, adı skandala karışınca siyasetten çekilen Deniz Baykal'ın yerini almak istiyormuşçasına gelişti.

Yavaş yavaş, iki akıma bölünmüş CHP'ye hakim oldu : biri aşırı milliyetçi, HDP ile tüm diyalogu reddeden, laiklik savunucusu ve uzun süre boyunca ordunun ateşli destekçisi ; diğeri Sosyal Enternasyonalist üyesi partinin sosyal demokrat değerlerine daha bağlı. Manevra alanı dar.

Erdoğan, birçok AKP'li yetkilinin kariyerini bitirmiş olan bu sakin « Gandhi »'ye dikkat etmeli.

Tunceli doğumlu Kılıçdaroğlu, Zaza (Kürt) ve alevi azınlıktan, bu belki de dini ve milliyetçi coşukları sürekli dile getiren Erdoğan'ın sünni seçmenleri için caydırıcı olabilir.

Kurnaz Cumhurbaşkanı, muhalefetler arasında herhangi bir yaklaşmayı önlemek için (Türk/Kürt, sünni/alevi) zıtlıkların altını çiziyor. Ancak, birçok AKP'li yetkilinin yolsuzluklarını belgelerle ortaya çıkarıp kariyerlerini bitirmiş olan bu sakin « Gandhi »'ye karşı daha uyanık olmalı. Zira, bu yürüyüş, daha uzun bir yürüyüşün başlangıcı olacaktır, diye uyarılmıştı. « Yürüyüşçüler »in Cumhurbaşkanı seçildiği devirler de gördü bu gökyüzü.

<http://www.jeuneafrique.com/mag/457245/politique/turquie-quest-marcher-lopposant-kemal-kilicdaroğlu%e2%80%89/>

Journal Lutte Ouvriere

Türkiye : Yüzbinlerce kişi sokakta Erdoğan'a karşı

11 Temmuz 2017

9 Temmuz pazar günü, İstanbul'da, yüzbinlerce kişinin tanıklığında bitti Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) düzenlediği « adalet yürü-

yüŖü ». Topluluk, milletvekili Enis Berberoğlu'nun tutuklu bulunduğu maltepe Cezaevi önündeydi. Berberoğlu, bir gazeteciye Erdoğan hükümeti ile Suriye'de aktif olan cihadist grupların faaliyetleri hakkında bilgi verme suçundan 25 yıla mahkum olmuŖtu.

CHP'nin giriŖimi hakkında yazılan bu makale, aylık Sınıf Mücadelesi 'nden çevrilmiŖtir. (Türkiye – UCI).

Milletvekilinin tutuklanmasında sonra, yaklaşık altı saat süren bir toplantının sonunda, baŖta Genel Başkan Kemal Kılıçdaroğlu olmak üzere, CHP yönetimi « adalet yürüyüŖü »ne karar verdi. Çağrıdan evvel, parti hala tereddütteydi, zira Genel Başkan'ın yürüyüŖüne bir tek partilinin dahi katılması garanti değildi, sonunda hepsi bu eylemden doğacak siyasi sonuçlardan faydalanacak olsa bile.

Aslında, her ne kadar yürüyüŖü tek bir adam baŖlatsa da, 450 kilometrelik yol boyunca on binden fazla kiŖi Ankara'yı İstanbul'a bağlayan parkurda bir aradaydı. Geçtikleri Ŗehirlerin meydanların ve parklarında onları bekleyen baŖka kalabalıklar vardı. Farklı sol gruplardan da destek geldi.

Yine de, CHP yönetimi, bu giriŖimi bir tek adamın ve partililerin yürüyüŖü olarak göstermeye devam etti. Elbette, devamında ne olacak sorusuna Kılıçdaroğlu, bu hareket «sadece bir baŖlangıç » diye yanıt veriyordu. Maltepe mitinginden sonra, « adalet » için mücadelede nasıl bir yol izleyeceğine dair tek söz etmedi.

Erdoğan AKP'si ve CHP arasındaki milletvekilliği dokunulmazlığının kaldırılmasına dair anlaşmada, Kürt yanlısı HDP'li vekillerin tutuklanması konusunun gündeme geldiği gün gibi aŖıkar.. CHP'nin Kürtleri düşman olarak görmeye devam etmesi AKP tarafından takdir edilecektir. Benzer Ŗekilde, CHP, Erdoğan'ın dayattığı yeni Anayasa'ya neredeyse çekinerek karŖı çıkmıŖtı.

CHP'nin milletvekillerinden eski gazeteci Berberoğlu'nun casusluk suçlamasıyla yirme beŖ yıl hapse mahkum olması kararı tamamen siyasiidir. Cumhuriyet gazetesinde Türk İstihbarat servisi MİT'in eŖliđinde, cihadist gruplara gönderilen silahların yüklü olduğu kamyonları

gösteren fotoğrafların doğruluğu onaylanmıştı. Berberoğlu fotoğrafları verdiği için para cezasına çarptırılmıştı. Ayrıca, bu fotoğraflar Aydınlık gazetesi tarafından zaten daha evvel yayınlanmıştı.

Aslında, bu kararın CHP’li milletvekilleri için bir tehdit olduğu açıkça ortada, onlar da haklarında onlarca dosya olduğu ve her an kendilerini mahkemede bulabilecekleri konusunda uyarıldılar. Kuşkusuz bu nedenden dolayı, yönetim sözlü protestodan ileri gitmemeye mecbur hissetti kendini.. Öncelikle, kendi varoluş olasılığını koruma amaçlıdır « adalet » talebi.

Adalet, halk zaten, kitleler halinde her gün talep ediyordu onu ! Ancak bu adalet, CHP’nin istediğiyle aynı adalet değil. CHP, Erdoğan’ın şahsi otoriter yaklaşımına ve Olağanüstü Hal durumundan faydalanıp aldığı kararlara karşı çıkmakta, fakat mecliste kabul edilen baskıcı yasaları doğru bulmaktaydı.

İşçilerin, işyerlerinde karşılaştıkları haksızlıklar, keyfi kanunlar ve aleylerine olan mahkemeler veya daha da eski olan Kürtlere karşı yapılan haksızlıklar. CHP işçiler, kadınlar, Kürtler için «adalet » istemiyor. Sadece, Erdoğan’ın kendisini bağlayan kararlarını eleştiriyor. Eğer kitleleri gerçekten mücadelesine dahil etmek isterse, gerçekte ne tür bir adalet talep ettiğini ve bunu uygulamaya nasıl koyacağını açıklamak zorundadır.. (...)

<https://journal.lutte-ouvriere.org/>

Kedistan

Sınıf Mücadelesi

7 Temmuz 2017

Muhabir Daniel Fleury

Tüm Türk basını, televizyonu iki hafta önce Ankara’dan İstanbul’a hareket eden “adalet yürüyüşünü” yorumluyor.

Avrupa medyası eksik kalmadı, AFP ve Reuters takipteydi.

Türkiye’de, AKP rejiminin çeşitli alt gruplarının, bakanlarının yürüyüşü “kınama”sı ve yürüyüşe “öfke”si yandaş medyayı beslemekteydi ve yazacakları kelimeler üfleniyordu kulaklarına onbeş gündür.

Bizzat Reis konuya dair görüşlerini belirtti yakın zamanda. Uluslararası ve bölgesel sorularla o kadar zaman harcadı ki, “yürüyüşçüler” ve “açlık grevindelikler” ajandasında son sırada yer alıyordu. Katar’ın yardımına koşmak ve Türkiye’nin oradaki hayati ekonomik çıkarlarını savunmak, Irak-Suriye jeopolitik ve askeri konularıyla meşguldü bir haftadır Erdoğan. Hiç de boş durmadı bu süre zarfında, Suriye’nin Rojova bölgesindeki sınırlarını Türk askeriyle güçlendirdi ve bölgedeki Suriyeli cihadist müttetikleri silahlandırdı.

Dolayısıyla “yürüyüş” konusunda, fazla zaman kaybetmeden, zaten çok iyi bildiği bir yöntemle karikatürel bir kaç değerlendirme yaptı.

Bu yürüyüş AKP (Cumhurbaşkanlığı partisi) ile CHP (Ana muhalefet partisi) arasındaki neredeyse bir yıl önce yaptıkları “demokrasinin ve ulusal birliğin korunması” çerçevesindeki sözlü anlaşmayı bozdu. Reis’e tam yetki sağlayan anayasa reformu sonuçlarının açıklanmasıyla başlayan protestolar devam etmekte. “Muhalifler” güçlerle gerçekleşen HAYIR kampanyası, oldukça güçlüydü. Dolayısıyla, CHP için, yeni oluşturulan anayasal durumdaki siyasi statüko bir seçenek olamazdı. Muhalefetteki Kemalist partinin en etkin olduğu alan olan Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin yetkilerinin azami derecede azaltıldığını unutmamalı, bu da onu marjinalleşmeye itmekte ve hatta “tasfiyeler” için bir hedef haline getirmektedir.

CHP’li milletvekili Enis Berberoğlu’nun 14 Haziran’da, “devlet sırrını” ifşa etmek suçundan 25 yıla mahkum olmasıyla olan da buydu. Hatırlayalım, DAES’ın tuzaklarıyla dolu bir dönemde, Suriyeli cihadistlerle yapılan silah ticareti hakkında basına bilgi vermektir suçu. (9 Ocak 2014).

“Yürüyüş”ü asıl tetikleyen bu mahkumiyet değildi, daha çok CHP’nin siyasi hayatta kalabilmesi ve AKP ile bir yıl önce yaptığı “ulusal birlik” oyunlarından çıkış kapısı bulabilmesi için gerekeni yap-

ması bağlamında bir zorunluluktur. Referandum sonrası, AKP içinde bile ortaya çıkan çatlaklar, tasfiye ve baskılara karşı direniş hareketleri CHP yönetimini, nihayet, alıştığı Meclis çatısı dışında hareket etmeye doğru itti. Reis ve AKP bir sonraki seçim tarihlerini ileriye atsalar bile “yürüyüş”te güçlü bir seçim kokusu vardı.

Elbette, Türkiye’deki “ demokratik sıçrama” konusunda orada burada okuduğum analizlerin oldukça uzağındayız « ...mekte olan Türkiye ... gerçekte ne yapmakta olan ? »

Avrupa’da hala “orotiter sarhoşluk” ve “demokrasi tehlikede” sözleri konuşulurken yürüyüşçülerin ve liberal Kemalist parti CHP’nin Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu’nun ağzından “olası faşizm”den bahsedildiğini duymak ironik değil de nedir? Erdoğan’ın batılı gazetecilere yönelik tepkiler hakkında ise, ekliyor“Bize karşı öfkesi bu yürüyüşü yapmakta haklı olduğumuzun kanıtıdır”, “Bunlar, bir diktatörün kelimeleridir”...

Reis gerçekten ne demişti çeşitli müdahalelerinde ? İşte, her yerde bulabileceğiniz bir durum özeti :

« CHP’nin temsil ettiği çizgi siyasi muhalefet çizgisini aşmış ve yeni bir boyut kazanmıştır. »

« Yürüdüğünüz yol Kandil ve Pensilvanya’nın yoludur. »

“Terörist örgütleri protesto etmek aklınıza bile gelmiyorken teröristleri ve onları destekleyenleri korumak için gösteri yaparsanız hiçkimseyi hedefinizin adalet olduğuna ikna edemezsiniz”...

“Kandil” denince PKK ve “Pensilvanya” denince Drakula Gülen’i anlamak lazım...

Bunlar tasfiyeler, tutuklanmalar, haksız yere devam eden davaların tümünde anılan aynı suçlamalar çifti... Bunlar, ayırım gözetmeksizin toplumun hem sivil hem de siyasi tüm kesimlerini vurmuştur. Rejime karşı “birlik yürüyüşü”nü ancak bu motive edebilir.

Gerçekte ne oldu ?

Sadece, Türk bayrağının bu sembolik görüntüsü durumu özetliyor.

Sanki, 2000’li yılların başına döndük ya da AKP ve Kemalistlerin cumhuriyeti ve kurucusunu temsil eden devasa bayrak yarışına. Bugün, bayrak taraf değiştirdi. AKP’nin Reis’i zafere götürdüğü yerde, Kürdistan’ın yıkık şehirlerinde dalgalanıyor. Aşırı milliyetçilerin büyük bir bölümü neredeyse imama döndüler ve özellikle “ulusal birliğin bölücülerini” olan Kürtler ve diğer azınlıklar tutukladığında ve öldürdüğünde rejimi desteklediler.

Dolayısıyla, herhangi bir siyasi parti sembolünün “yürüyüşte” yer almaması, ancak muzaffer türklüğe doğru koşmaktır, muhaliflerin rejime karşı birlik oluşturmalarının garantisi olamaz.

Bir milletvekilinin tutuklanması karşısında “bu kadarı da fazla” manasındaki “doğal tepki” karakterine değinelim biraz. Patiska bez afişler, devasa bayrak, boyanmış otobüsler... 48 saat içinde ? CHP’nin etkin bir parti olduğundan şüphem yok, ancak kesin olan şu ki, bu girişim birden bire ortaya çıkan doğal karakterde bir tepki değil. Bu da Türkiye’nin 2.nci büyük partisinin sorumluluğunu daha da arttırmaktadır, zira referandum sonuçlarından bu yana hiçbir arayışta olmamak, daha üniter sert bir itiraz oluşturamamak... oysa bu mücadeleler ülkesinde aylardır imdat çılgınlıkları atılıyordu ve ufukta herhangi bir yardım umudu yoktu, demek ki daha programlı siyasi bir operasyonun hazırlığını içindeydiler.

Nitekim, içlerinde parti Eş Genel Başkanları Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ, ’ın da bulunduğu bir düzine HDP’li milletvekili hapiste çürüyor. Daha Temmuz askeri darbesi olmamışken, AKP ve CHP’nin milletvekilliği dokunulmazlığının kaldırılması için koro halinde oy vermesinden sonra (böylece onları siyasi bir linçe teslim ettiler), demem şu ki, HDP’nin bu kesinleşmiş Türklük hareketinde yer alması çok zor. İşte, rejim karşısında mücadele eden gerçek muhalefetin dışlanması ve böylece birlik şansının sonu.

Bununla birlikte, temsilciler bu “yürüyüşü” güçlendirme çağrısı yaptılar BÜTÜN baskıları ve tasfiyeleri, rejim zoruyla yapılan tüm hak-

sızlıkları da kapsadığını söyleyerek. Böylece, yürüyüş “İstanbul Maltepe’de Enis Berberoğlu’nun 14 Haziran’dan bu yana tutuklu bulunduğu hapishanenin önünden diğer milletvekilleri ve muhaliflerin tutuklu bulunduğu Edirne’ye kadar devam edecek” dediler.

Selahattin Demirtaş bulunduğu cezaevinden şunları söyledi : “Yürüyüşün, tutuklu olduğum Edirne’ye kadar devam etmesi yolunda bir talebim yok. Bu yürüyüş “Edirne’ye kadar yürümek ya da yürümek” meselesi değildir, tüm muhalefeti bir araya getirmek gibi bir hedefi olmalı. Sorun, benim hapsedilme ve zulme uğramamın sona ermesinden daha da öte ‘adalet ihtiyacıdır’. Bu nedenle, yürüyüş sadece sözde değil, uygulamada da adaleti herkes için getirmeye dönüştürülmelidir. Toplumsal dinamiklerin ülkeyi (yanlış yoldan döndürüp) düze çıkarmaya yönelik çabaları önemlidir ve sözlerin daha da ötesine geçmek ve toplumsal muhalefeti daha uzun ömürlü kılmak gerekir“.

Kılıçdaroğlu’nun bugünkü cevabı şöyle oldu : Yürüyüşe daha fazla katılım olması yönünde artık çağrı yapmayacağını, ancak bu eylemin sonunda, 9 Temmuz’da Maltepe’deki etkinliğin Türkiye’de bir ilk niteliğinde olması için herkesin orada toplanmasını istediğini belirtti.

Şüphesiz, sokak eyleminin “sonu” da öyle oldu.

“Adalet” :

Mozart’ın imzasını atmayacağı bu Türk Marşı o kadar çok yanlış nota barındırıyor ve üniter birlikten yoksun ki, coşkudan ziyade soru oluşturuyor.

Bu yürüyüşün içinde, muhalefet etmek için her türlü neden ve her türlü haksızlık var. Tasfiye, baskı ve tutuklanmalardan muzdarip herkesi kendine dahil etti. Fakat, ulusal birliği tartışan ve Erdoğan’a karşı gelen sözde liberal muhalefeti güçlendirirken artık dayanamayacak durumda olanlar için bir tuzak da olabilir.

Tıpkı Temmuz 2016 darbe girişimi sonrasında verilen tepkide olduğu gibi : muhalif güçleri bir araya getirmekten ziyade daha da bölmüştü. Ve istenen hedeflere ulaşıyor, tanımlanamayacak medyatik bir paravan da kuruyor hali hazırda gerçekleşmekte olan acımasızlığın önüne, Semih et Nuriye’nin ölmek olasılıkları gibi.

Bu nedenle olanlar, Türk halkının Reis ve Türk toplumunu parçalarına ayıran rejimine karşı güçlü bir direncin kanıtı değil, ama her yerde olduğu gibi, en yüksek siyasi ve beşeri krizlerden çıkma çözümlere karşı tüm Ulus-devlet partizanlarının kirli gücüdür.

O halde, yürüyüşe dikkat...

<http://www.kedistan.net/2017/07/02/les-fausses-notes-de-la-marche-turque/>

Le Courier

Türk muhalefetinin artık bölünme gibi bir lüksü yok.

11 Temmuz 2017

Jérémie Berlioux

«Adalet yürüyüşü» tarihi olduğu kadar, Olağanüstü Hal uygulamasında yaşayan Türkiye’de beklenmedik bir olaydır aynı zamanda.

AKP’den önemli yüzler ve sol militanlar CHP’nin başlattığı yürüyüşe katıldılar.

Pazar günü, Cumhuriyet Halk Partisi (Türkiye’de ana muhalefet partisi) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, 15 Haziran’da, Ankara’dan başlayan «adalet yürüyüşünü» İstanbul’da bitirdi. Şehrin eteklerinde toplanan yaklaşık bir milyon sempatizanın önünde, Türk muhalefetine küçük de olsa bir umut aşlamak istedi.

«Bu yürüyüşümüzün sonu değil, bu bir yeniden doğuş» dedi «Hak, Hukuk, Adalet» sloganları atan kalabalığın önünde. Olağanüstü Hal rejimi altında yaşayan Türkiye’de, bu tarihi olduğu kadar beklenmedik bir olaydır aynı zamanda.

Psikolojik Etki

«Bu yürüyüş, bir ölüm kalım meselesidir. Ya bunu seçecekti ya da yavaş yavaş ölecekti CHP.» şeklinde açıkladı Helsinki Üniversitesi'nde Türkiye'de popülizm konusunda uzman araştırmacı Halil Gürhanlı. Rejim tarafından saldırıya uğramış ve parti içindeki hükümete karşı daha aktif bir duruşu yeğleyen partizanlar tarafından dışlanmış olan Kemal Kılıçdaroğlu çoktan ilan edilen siyasi ölümünün tanısını tersine çevirmeyi başardı.

CHP lideri, bu yürüyüşle, Cmhurbaşkanı Erdoğan'ın elindeki siyasi gücünü, bir ay boyunca geri almayı başardı. Kemal Kılıçdaroğlu, bu başarıyı, yargının bağımsızlığına saygı ve 15 Temmuz 2016 askeri darbe girişiminden bu yana devam eden Olağanüstü Hal uygulamasının kaldırılması talepleriyle başardı ve bu uygulamaları «İkinci sivil darbe» olarak nitelendirdi.

Aynı şekilde, 150000'den fazla görevden alınan devlet memurunun görevlerine iadesini de talep etti, bunların 5000 hakimdi. Ayrıca, tutuklu gazetecilerin serbest bırakılmasını da istedi. Son olarak, 16 Nisan referandumunun iptalini talep etti. Muhalefet hükümeti, parlamentonun yetkisini azaltarak yürütme gücünün yetkilerini genişleten bir anayasal reformu zorla kabul ettirmek için oylarda usulsüzlük yapmakla suçluyor.

Zengin içeriğine rağmen, bu yürüyüşün sonuçlarını iyi düşünmek gerek. «İvedi sonuçlar beklememeliyiz», dedi Halil Gürhanlı. CHP yönetimi, bu girişimin devamında olacaklar konusunda kaçamak cevaplar verdiler. Bunun temel nedeni psikolojik olabilir. Parti, siyasi baskılarla tetanize olmuş durumdaki bir grupla yeniden bağlantı kurmaya çalıştı. «Bu yürüyüşle, korku gömleğimi çıkarıp attım», demişti Kemal Kılıçdaroğlu.

İktidarın kurumları ve medyayı ele geçirmesi karşısında muhalefet, eğer Cumhurbaşkanı Erdoğan'a 2019'daki seçimlerinde engel olmak istiyorsa, derhal birleşmeli.

2010'da CHP'nin başına geldiğinden bu yana, Kemal Kılıçdaroğlu Kemalist partinin ideolojik çizgisinin dışına çıktı, özellikle laiklik il-

kesine sıkı sıkıya bağıllık ilkesine. Öyle bir dönüşüm ki parti dışından kişilerce de fark edilmişti. Müslüman yazar Elif Çakır, 26 Haziran'da Karar gazetesinde şöyle yazmıştı, «[bir parti] düşünün ki, seksen yıl boyunca sadece laiklikten bahsetsin, şimdi ise herkes için adalet istiyor, bu gerçekten çok kıymetli».

Herkes Erdoğan'a karşı

Yürüyüş CHP sınırlarını aştı. İçlerinde 2002-2007 dönemi Başbakan eski Yardımcısı Abdullatif Şener'in de olduğu AKP'nin birçok önemli ismi bu eyleme katıldılar. Aynı şekilde sol militanlar ve Kürtler de. Ancak, muhalefetin birleşmesi CHP ve Halkların Demokrasisi Partisi (HDP, federalist, Kürt çoğunluklu) arasındaki gergin ilişkiler nedeniyle sıkıntıya düşebilir. Tasfiyelerin ilk kurbanı olan HDP'nin, CHP'nin milletvekilliği dokunulmazlığının kaldırılması kanununda işbirliği yapması nedeniyle canı yanmıştı. HDP'li on bir milletvekili halen tutuklu ve içlerinden ikisi Eş Genel Başkanlar Figen Yüksekdağ ve Selahattin Demirtaş'tır. Buna karşın Demirtaş, «Adalet yürüyüşü» «tüm muhalefeti birleştirsin» temennisinde bulunmuştu, «belirsiz bir söylemdense toplumsal muhalefetin daha uzun ömürlü olmasının» önemine vurgu yaparak..

Ve Kürt hareketinin önde gelen isimlerinden Ahmet Türk şunları söyledi: «Eğer Kürtler için demokratik koşullar sağlanamazsa, tam bir adalet arayışından söz edemeyiz. Zira bundan en çok acı çekenler onlardır.»

CHP, uzun süre Kürtlerin taleplerine karşı sert bir duruş sergilese ve onları Kürdistan İşçi Partisi'nin (PKK) gerilları olarak görse de, şimdi her iki parti de aynı dilden konuşuyor. «Yakın tarihte CHP'nin, yıllarca bir fobi haline dönüşen HDP'nin yanında yer aldığını görebiliriz», dedi Halil Gürhanlı. « Her iki partinin de artık ayrı kalma gibi bir lükslerinin olmadığı bilincine vardıklarını düşünüyorum ».

Türkiye'deki Uluslararası Af Örgütü Yöneticilerine Destek

Taner Kılıç ve Idil Ese için özgürlük! Cenevre'de, Pazartesi öğleden sonra, Nations Meydanında yapılan toplantının içeriği netti. Ulus-

lararası Af Örgütü (AI) aktivistleri ve Türkiye'deki demokrasi yanlıları, «terörist örgüte» aidiyet suçundan sırasıyla beş ve bir haftadır hapsedilen İnsan Hakları Savunma Derneği Genel Başkanı ve yerel şube Başkanı yararına baskı yaratmak için bir araya geldiler. AI Genel Sekreteri Salil Shetty'e göre «anlayışın ötesinde» bir suçlama bu, «Eğer Türkiye'de darbe sonrası sürdürülen baskıların amacı konusunda hala kuşku duyanlar varsa, artık emin olmaları gerekir. Erdoğan Türkiye'sinde ne sivil toplum, ne eleştiri, ne de bağımsız yargıdan artık söz edilemez» şeklinde görüşlerini belirtti STK yöneticisi. AI web sitesinde imzaya açık bir destek dilekçesi bulunmakta.

www.lecourrier.ch/150968/1_opposition_turque_n_a_plus_le_luxe_de_la_division

Middle Easteye

11 Temmuz 2017

Türkiye'de bir milyon kişinin adalet çağrısı 2019 seçimlerinin önünü açtı

Kemal Kılıçdaroğlu'na göre, demokrasi ve adalet mücadelesi daha yeni başlıyor. Bunun, bir sonraki Cumhurbaşkanlığı seçiminde bir etkisi olacak mı?

Kemal Kılıçdaroğlu, 9 Temmuz 2017'de İstanbul'da, kalabalığa yönelik bir konuşma yapıyor. (AFP)

İSTANBUL, Türkiye – Sıcağa meydan okudular, uzun yollara meydan okudular ve alttan alta yapılan tehditlere meydan okudular.

« Hak, hukuk, adalet» diye bağırıyordu kalabalık bir kitle.

Ve bir mesajları vardı : Türkiye'de muhalefet tamamen susturulmadı.

Ankara'dan İstanbul'a uzanan yürüyüş 15 Haziran'da başladı ve pazar günü devasa bir mitingle zirve yaptı.

Bu çok önemli bir oy : Başkanlık sistemine geçildiğinde, seçilecek kişi çok geniş yetkilere sahip olacak.

Aslında, bu iki olay adaletsizliğin yaygınlaşması ve iktidar partisinin Adalet ve kalkınma Partisi (AKP), özellikle darbe girişiminin ardından ilan edilen Olağanüstü Hal uygulaması rejiminde yargı sistemini istismar etmesine karşı bir tepkiydi.

Ancak, yürüyüş ve mitingler 2019 başkanlık seçimi yarışında bir kilometre taşıydı.

Bu oy çok önemli: Seçilecek kişi, başkanlık sistemine geçildiğinde çok geniş yetkilere sahip olacak. Oysa, Nisan ayında yapılan referandumda anayasa değişikliği çok az bir farkla kabul görmüştü.

Yürüyüşçüler nefrete hayır dediler

Topluluk ve « adalet yürüyüşü »ndekiler siyasete dahil olmak için yeni bir yol önerdiler.; iktidar partisi AKP'nin varsayılan stili haline gelen anlaşmazlık ve nefret söylemleri içermeyen bir araç.

69 yaşındaki Kemal Kılıçdaroğlu ve onunla yürüyenler hükümet taraftarlarının, onları 450 kilometre boyunca hedef alan, olumsuz tepkilerine bir kez bile tepki vermediler. Tam tersine alkışlarla karşılık verdiler.

Cunhuriyet halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, yürüyüşe bu kimliğiyle katılmayacağını söyledi.

Kemal Kılıçdaroğlu 25 gün süren ve « adalet yürüyüşü » diye adlandırdıkları gösterinin sonunda finale doğru ilerliyor. (Reuters)

Pazar günü mitingde, Erdoğan ve hükümetini hedef alan sözlerden sonra kalabalıkta oluşan her türlü kargaşayı susturdu.

Oysa, adalet için yürüyenlerle Temmuz ayındaki darbe girişiminde sivillere ateş eden darbeciler arasında hiç fark yoktur, diyen de aynı Erdoğan'dı.

Kılıçdaroğlu'nun iktidar partisi ve liderleri tarafından inşaa edilen « korku duvarını » yıkmak için toplandıklarını belirten açıklaması kalabalıkta büyük etki yarattı.

« Adalet yürüyüşü » 14 Haziran'da CHP'li milletvekili Enis Berberoğlu'nun « casusluk » suçlamasıyla tutuklanmasının hemen ardından başlatılmıştı.

69 yaşındaki Kemal Kılıçdaroğlu ve onunla yürüyenler hükümet taraftarlarının, onları 450 kilometre boyunca hedef alan olumsuz tepkilerine bir kez bile karşılık vermediler. Tam tersine alkışladılar.

Berberoğlu, 14 Haziran'da, Türk İstihbarat Servisi'ne ait, Suriye'ye silah taşıyan kamyonların savcılar tarafından durdurulduğunu gösterir bir videnun Cumhuriyet gazetesine verilmesiyle ilgili tutuklandı. Kendisi her türlü suçlamayı reddetti.

İlgili video, Cumhuriyet tarafından 2015'te çekilmiş ve yayınlanmıştı. Başka medya kuruluşları da bu videoyu yayınlamıştı..

Erdoğan, dönemin Yazı İşleri Müdürü Can Dündar'a « ihanetinin » bedelini ödeteceğini söylemişti.

Dündar, videoyu sol partiden bir milletvekilinin kendisine verdiğini doğruladı. Gazeteci, kefareti öder ödemez Türkiye'den kaçtı ve bundan böyle Almanya'da sürgün yaşıyor. Berberoğlu ise hala cezaevinde.

Kılıçdaroğlu'nu çevreleyen medya fırtınası

Kılıçdaroğlu'nun CHP Genel Başkanı sıfatıyla yürümeyeceğini beyan etmesi ve siyasi parti amblemleri taşınmasını yasaklaması, bunun ne kadar da doğru bir karar olduğunu gösterdi.

« Adalet » sembolü altında yürümeyi seçti. Sadece siyasi müttefikleri için değil, herkes için adalet talebi yürüyüşe ve mitinge olan desteğin hızla büyümesini sağladı ve orada sadece CHP sempatanları yoktu. Herkes oradaydı.

Yüzbinlerce kişi adalet yürüyüşünün son gününde, İstanbul'da toplandı. (AFP)

Yürüyüşe katılanların sayısı arttıkça, AKP seçmenlerinin sözlü saldırıları da artıyordu. Hükümet yanlısı tüm medya Kılıçdaroğlu ve yürüyüşle alay etmek ve saldırmak için harekete geçti.

Ancak, adalet yürüyüşünü ele alma biçimi herkesin takdirini kazandı..

Hürriyet gazetesi İngilizce Yazı İşleri Sorumlusu Murat Yetkin, 8 Temmuz'da şöyle yazdı : « Yürüyüş, Kılıçdaroğlu'nu CHP Genel Başkanlığın'dan kelimenin tam anlamıyla bir lider statüsüne taşımıştır».

Muhafazar kesimin sesi daha belirgindi. Elif Çakır, muhafazakar yazar, CHP'nin laiklikten çok adalet kavramında ısrar etmesi takdir edilmeli diyor :

« 80 yıl boyunca sadece laiklikten bahseden bir CHP'nin, bugün adaletten, hatta herkes için adaletten söz etmesi gerçekten çok değerli», diye yazdı 23 Haziran'da yürüyüşte son kilometreler katedilirken.

Turkish Star'dan Muhafazakar yazar Ahmet Taşgetiren, yürüyüşü kınamak yerine, iktidar partisinin ve medyanın adalet taleplerini daha iyi dinlemesi gerektiğini yazdığında meslektaşlarının öfkesine maruz kalmıştı.

« Bu yürüyüş burada sonlanmıyor. Bu sadece bir başlangıç. Bu ülkeye gerçekten birinci sınıf bir demokrasi getireceğiz. Herkes kendini ifade edebilecek».

-Kemal Kılıçdaroğlu

Hükümetin son taktiği, mitinge katılanların sayısını aza indirmektir.

CHP yaklaşık 1,6 milyon kişilik bir katılımdan söz ederken, hükümet pazartesi günü İstanbul'da sadece 175 000 kişi vardı dedi.

Deneyimli gözlemciler, en az bir milyon kişinin olduğunu söylediler.

Kalabalığın coşkusuna kapılan Kılıçdaroğlu bir saat konuştu ve baskılar ve geleceğe dair sorulan soruları yanıtladı.

Adalet arayışının ülkedeki herkes için devam edeceğini tekrarladı.

Saray ve AKP'nin aksine, komploculara karşı mücadelede kararlıydı ve hiç kimsenin hakkının ihlal edilmediğinden emin olana dek mücadeleye devam edeceğini söyledi.

Kalabalığa, aynı şekilde, bir gün, herkesin içinden geçen her türlü düşüncüyü yüksek sesle dillendirebileceği birinci sınıf bir demokrasi sağlayacağı sözünü verdi.

« Bu yürüyüş burada bitmedi. Bu sadece bir başlangıç. Bu ülkeye gerçekten birinci sınıf bir demokrasi getireceğiz. Herkes kendini ifade edecek. Herkes şunu bilmeli, 9 Temmuz yeni bir dönem, yeni bir tarih... yeniden doğuştur. »

Pazar günkü miting, referandumda « hayır » kampanyasında çalışan farklı gruplara « birlik » olmaya devam edeceğiz dedi. Kılıçdaroğlu onları bir araya getirmede öncü bir rol oynuyor

Merkez sağdan siyasetçi Meral Akşener, cumhurbaşkanlığı sisteminin değişimine karşı oy kullanmada milliyetçi grupları harekete geçirmiş ve ciddi katkı sağlamıştır. Bu Pazar Kılıçdaroğlu'na tebrik mesajı yolladı.

Adalet yürüyüşü sırasında yapılan bir anket, milliyetçi MHP'liler arasında da yürüyüşe verilecek destek konusunda bölünmeler olduğunu ortaya koydu.

Parlamentoda grubu bulunan partilerin seçmenlerine göre, yürüyüşe verilen destek:

— IE Araştırma (@arastirma_ie) 9 Temmuz 2017

Kılıçdaroğlu'nun Pazar günkü konuşmasında, Kürt yanlısı parti HDP'li tutuklu milletvekillerinden söz etmemesinin nedenin altında belki de milliyetçi desteği genişletme düşüncesi vardı.

2019 seçimlerine bir göz atalım ?

Pazar günü, Alman Der Spiegel gazetesine verilen demeçte, 2019 seçimlerine yönelik kampanyanın ilk adımı olduğundan söz etti, dik-katli bir şekilde.

« Henüz çok erken [gelecekle ilgili adımları konuşmak için] » dedi.. « Türkiye'de siyaset gün be gün gelişmekte. Ancak, demokrasi ve adalet uğruna yaptığımız mücadelenin pazar günkü konuşmayla

son bulmayacağına söz veriyorum. Bu sadece bir başlangıç. [2019'da] Demokrasi ve adalet temelinde bir kampanya yürüteceğiz. Ve size söylüyorum : kazanacağız. »

Bu cesurca bir hareket. Kılıçdaroğlu 2010'da CHP'nin başına geçtiğinde bir değişiklik, hatta bir reform yapmaksı öngörülmişti. Partinin, Türkiye'nin modern gerçeklerine uyum sağlayabilmesi için taze kana ihtiyaç vardı.

CHP birçok akımı içinde barındıran büyük bir parti : Laik Kemalist sert bir çekirdek kadro, ulusalçı militanlar, solcu sosyal demokratlar ve tüm bu akımlar arasında olası her türlü kombinasyon.

Ayrıca, yabancılar da bu yolda çalışıyorlar. Avrupa, 2019'da, Erdoğan'ı Başkan olarak görmek istemiyor ve buna engel olmak için elinden geleni yapacaktır.

- Erdoğan'ın destekçisi

Parti elitist ve devletçi olduğu dönemin değerlerini de taşımaya devam ediyor.

Kılıçdaroğlu'nun ilerlemesi yavaş olmakla birlikte çoktan dikkat çekmeyi başardı.

Referandumdaki « hayır » kampanyasında, elinde çok az koz olduğu halde, iyi iş çıkardığı için destekler arttı.

CHP, kampanya esnasında Erdoğan'a kişisel saldırıdan çok, başkanlık sisteminin tehlikelerini anlatan bir kampanya türünü tercih etti.

AKP yıllardır, etkili bir muhalefetin yoksunluğunu hissediyor. Kılıçdaroğlu, bundan böyle bu boşluğu hakkıyla dolduracak konumda gibi gözüküyor.

1970'li yıllardan bu yana hiç bir gösteriye katılmadığını söyleyen mitinge katılan sempatanlardan biri, durum çok tehlikeli olduğu için geldiğini söyledi. « Kılıçdaroğlu, nihayet, merkezin solun yer almaya başladı. Şimdi gerçek bir sosyal demokrat gibi davranıyor. »

« Bu da ona hem CHP'den hem de dışarıdan destek sağlayacaktır. Biri, ülkemizin diktatörlüğe düşmesine engel olmalı. »

Ancak, tam da bu günlerde, AKP destekçileri, tıpkı liderleri gibi, tüm olup bitenin arkasında komplocu karanlık yabancı güçleri görüyor.

Aralarından biri, MEE'e bu kalabalığın arkasında Avrupalılar var. « Bu da yabancıların işi. Avrupa Erdoğan'ı 2019'da Başkan olarak görmek istemiyor ve engel olmak için ellerinden geleni yapacaklardır » dedi.

<http://www.middleeasteye.net/fr/reportages/en-turquie-l-appel-la-justice-d-un-million-de-personne-ouvre-la-voie-l-lection-de-2019>

Politis

Türkiye : Erdoğan baskıya devam ediyor

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, 9 Temmuz pazar günü, Ankara-İstanbul arasındaki « adalet yürüyüşü »nün başındaydı. Yürüyüş, yüzbinlerce kişinin katılımıyla gerçekleşen bir mitingle sona erdi. Organizatörler iki milyona yakın rakam öne sürdüler. Muhalefetin, 2013 yılından bu yana Erdoğan'a karşı yaptığı en önemli protestosu olan bu devasa gösteri - darbe girişiminden bir yıl sonra, bu bahaneyle gelen geniş çaplı tasfiyelerde yaklaşık 50 000 kişi tutuklanmış ve 100 000'den fazlası görevden alınmış veya görevden uzaklaştırılmıştı - Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın yetkilerinin arttırılmasından sonra Türkiye için « yeni bir başlangıç » olabilir miydi? Hiç bir şey kesin değil.

Pazartesi günü, polis, aralarında Koray Çalışkan'ın da olduğu 42 üniversite mensubunu Ankara'nın, sürgünde bulunduğu Amerika'dan darbeyi yönetmekle suçladığı Fethullah Gülen ile bağlantıda olduğu iddiasıyla tutukladı. 4 Temmuz'da, milletvekili Figen Yüksekdağ ve Türkiye'nin meclisteki üçüncü partisinin Eş Başkanının duruşmasına, aralarında İsveç Büyükelçisi'nin de olduğu uluslararası gözlemcilerin katılmasına Türk makamları, polis gücüyle karşı çıktılar, diye belirt-

ti blogunda Sol Parti (PG) Auvergne-Rhône-Alpes Bölge Danışmanı Corinne Morel Darleux. 5 Temmuz'da, Uluslararası Af Örgütü Başkanı İdil Eser ve diğer yedi militan, aynı zamanda bir İsveçli ve bir Alman bir bilgisayar güvenlik yönetimi eğitim atelyesinde tutuklandı. 7 Temmuz'da, AF Örgütü'nün Türkiye Başkanı Avukat Taner Kılıç ve 22 meslektaşı da tutuklandı. Oysa, 1998'de, AF Örgütü bir düşünce suçlusunun serbest bırakılması için kampanya yürütmüştü. Adı : Recep Tayyip Erdoğan'dı.

<https://www.politis.fr/articles/2017/07/turquie-erdogan-poursuit-sa-repression-37313/>

Press Reader

Direnışin birleşmesi için eski bir siyasi yolun yeniden canlanması

Kemal Kılıçdaroğlu, Erdoğan'ın şaşkıma çevirdiği muhalefeti adalet yürüyüşü ile bir araya getirdi.

17 Temmuz 2017

Kemal Kılıçdaroğlu, 8 Temmuz İstanbul, yürüyüşün başında.

Bu neredeyse bir yarı-diriliş hikayesidir. 69 yaşındaki Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu yeniden hayal kurmaya başladı. «2019 seçimlerini kazanacağız. [cumhurbaşkanlığı ve milletvekilliği..], Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı sarayından indireceğiz», sözünü verdi son günlerde bunu duymaya ihtiyacı olan herkese.

Daha birkaç hafta önce, siyasi kariyeri alacakaranlıktı. 2010'dan beri Ana Muhalefet Partisi'nin başındaydı (Türkiye'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün mirası), ancak başlardaki reformlara rağmen partinin yaşlı ve hatta milliyetçi sıralarını derinlemesine modernleştiremedi. Başkanlığı boyunca skorlar artıyordu, fakat sandıktaki yenilgiden

kaçınmaya yetecek kadar değildi. CHP %25 civarında bir seçmen tabanına sahip. Sadece sıkı bir laiklik savunmasıyla, Recep Tayyip Erdoğan'ın elde ettiği kentsel kitlelere hitap edemeyen birinin bu yüzden ötesine geçmesi zor görünüyor.

Dokunulmazlık.

Daha da beteri, basın sıklıkla bir figür olarak nitelendirdiği Kılıçdaroğlu siyasi hatalarını arttırmaya devam ediyor. Türkiye'nin, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın otokratik sapmalarına maruz kaldığı bu dönemde, birçoğu, Kılıçdaroğlu'nu Mayıs 2016'da 138 milletvekillinin dokunulmazlığının kaldırılmasının önünü açan hükümetin metninin oylamasında kullandığı oy yüzünden affetmiyor (muhalifet partisi olarak oy çokluğu var). İlbaharda CHP Genel Başkanlığının sonu gibi görünüyor. Erdoğan'ın, cumhurbaşkanının yetkilerini genişletmesini sağlayan Nisan ayındaki zaferinden sonra Kemal Kılıçdaroğlu sokaklarda hesaplaşmayı reddetti. «Siyasi cesaret yoksunluğundan veya militanlarına karşı sorumluluk hissetmediğinden, yorumlar farklı», diye açıkladı siyasetbilimci Soli Özel. Hassas olsa da, kendi gruplarındaki gücün iştahıyla yüzleşmek zorunda. Bu alevi liderin siyasi dirilişi çok zor olacak. 15 Haziran'da, büyük bir sürpriz yaparak Ankara ve İstanbul arasında bir yürüyüş başlattı CHP'li bir milletvekilinin (casusluk suçundan) mahkumiyet kararından hemen sonra. 15 Temmuz 2016 darbe girişiminden bu yana Olağanüstü Halle kapana kısılan bir Türkiye'de haksız saldırıları kınamak için katedilecek 450 kilometrelik asfalt yol. «Siyaseten hayatta kalma meselesiydi bu» diyordu Aysen Uysal, Dokuz Eylül Üniversitesi Siyasal Bilimler profesörü (1). «Adalet yürüyüşü sayesinde, parti içindeki muhalif sesleri susturabildi.» 9 Temmuz'da, İstanbul'da toplanan yüzbinlerce kişilik coşkulu bir kalabalığın önünde zaferle sonlandı yürüyüş.

«Bu insanların hepsini bir araya getirmek için adalet merkezli bir konuşma yaptı. CHP'nin bildik, ana teması olan laikliğin daha da ötesine giderek zekice davrandı» diye belirtti Aysen Uysal. Kılıçdaroğlu'na, bazı ulusalcı sağcı partilerin, AKP'nin (Erdoğan'ın muhafazakar-islam partisi) eski tanınmış isimlerinin ve hatta HDP'nin (Halkların Demokratik Partisi'nin) desteğini kazandırabilecek partiler arası bir girişim. Öte yandan, sol eğilimli Kürt yanlısı parti, CHP'nin de olumlu oy verdiği milletvekilliği dokunulmazlığının kaldırılması oylaması yüzünden çok zarar gördü.

Hapis.

Bu karardan sonra, yargı Aralık ayında, HDP'nin 11 milletvekilinin tutuklanması emrini verdi, tutuklananlar arasında hareketin iki Eş Başkanı Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ da vardı. Kürdistan İşçi Partisi (PKK)'lı militanları destekleme suçundan uzun yıllar hapis cezası alma riskiyle karşı karşıyalar. HDP'nin yerel partisi konumundaki Barış ve Demokrasi Partisi (BDP) de hedef gösterilmekte. Eylül ayında, Kürt yanlısı parti tarafından yönetilen 86 belediye, kanun hükmünde kararname ile devlet kontrolü altına alındı. Buna rağmen, HDP Eş Başkanı Selahattin Demirtaş cezaevindeki hücresinden CHP'nin «tüm muhalif grupları bir araya getirmeyi hedefleyen». Adalet Yürüyüşüne destek çağrısı yapıyor. Bu yürüyüş hem Kılıçdaroğlu'nun partisinin idaresini yeniden ele almasını hem de kaybedilen referandumdan sonra pasif kalan CHP'yi muhalefetin başına getirmeyi sağlayacak. CHP Genel Başkanı'nın amacı: Yürüyüşten elde edilecek başarıyı kullanmak. «Eğer Kılıçdaroğlu, Türkiye Kürtlerinin maruz kaldığı adaletsizlikleri dikkate alırsa mümkün olabilecektir » diye yorumladı Aysen Uysal. « Kendisi de ve partisi de HDP'ye ve seçmenlerine yaklaşmak zorunda.» « Hiç de kolay bir iş değil » dedi Soli Özel : «Kılıçdaroğlu, CHP'nin ideolojik çizgisini, etnik temellere dayandırarak nüfusun yaklaşık %20'sini oluşturan Kürtleri de içine dahil edebilmesi için, milliyetçilikten koparmayı başaramadı». Muhalefet liderini oldukça meşakkatli bir yol bekliyor.

Soru/cevap . (İstanbul) (1) «Barış için Akademisyenler» metnini imzaladığı için Haziran ayında açığa alındı.

<http://www.pressreader.com/france/lib%C3%A9ration/20170717/281560880842936>

Tribune De Geneve

«Adalet yürüyüşü» İstanbul'a giriyor

Türkiye : Muhalefetin, Haziran ortasında Ankara'da başlayan yürüyüşü Cuma günü İstanbul'a girdi. Organizatörler 45 000 katılımcı olduğunu bildirdi.

Bu girişim, vekillerden birinin hapse atılmasını protesto etmeyi hedefliyor (Cuma 7 Temmuz 2017)

Türkiye’de, Ana Muhalefet partisinin 15 Haziran’da Ankara’da başlattığı « Adalet yürüyüşü » cuma günü İstanbul’a ulaştı. Gösterinin amacı, bir milletvekilinin tutukluluğunu protesto etmek.

Hareketi başlatan Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, « Adalet » dışında hiçbir bir siyasi amblem taşımadan ilerliyordu. AFP muhabirinin bildirdiğine göre, gözle takip edilemeyecek çapta büyüyen bir kalabalıkla buluştu. CHP katılımcı sayısını 45 000 olarak bildirdi..

400 kilometreden fazla süren yürüyüş Ankara’dan hareket etti. Pazar günü, yürüyüşün İstanbul’da, CHP’li milletvekili Enis Berberoğlu’nun devlet sınırlarını açığa çıkarmak suçundan 25 yıla mahkum edilip 14 Haziran’dan bu yana tutuklu bulunduğu Maltepe Cezaevi önünde, devasa bir kalabalıkla sonlanacağı bildirildi.

«Bugün, İstanbul’a giriyoruz ve son derece mutluyum», dedi cuma günü Kılıçdaroğlu. «Bu uzun yolculuk en ufak bir yaralanma olmadan» bittiği için oldukça memnun olduğunu söyledi.

Destek

Kortej, bir sanayi bölgesinden geçerken, çok sayıda işçi fabrikalardan çıkarak veya camlara birikerek yürüyüşçüleri selamlar ve alkışlarla uğurladılar. Aynı şekilde, yoldan geçen arabalar da klaksonlarla destek verdiler..

«Bu Pazar, 9 Temmuz’da, yürüyüşümüzü hep beraber bitireceğiz.» dedi Kılıçdaroğlu. «Fakat Adalet yürüyüşümüz bitmeyecek».

Bazı gruplar, Recep Tayyip Erdoğan sloganları atarak memnuniyetsizliklerini belirtse de Herhangi bir çatışma çıkmadı.

Erdoğan, Kılıçdaroğlu’nu, bu yürüyüşü düzenleyerek «teröristleri» desteklemekle suçladı, hatta herhangi bir adli soruşturma olasılığına karşı da uyardı. Ancak, o gün yetkililer gösterinin gidişatına müdahale

lede bulunmadılar ve güvenlik konusunda gereken önlemleri aldılar.

«Bardağı taşıran damla»

Kılıçdaroğlu, AFP'ye yaptığı yazılı açıklamada, bir ülkenin «yargı sınırları aşarak» «keyfi yönetim» altında olmasını kınıyorum dedi.. «An itibariyle Türkiye Büyük Millet meclisi işlevini yitirmiştir ve ülke Erdoğan'ın kanun üstünde kararnameleriyle yönetilmektedir», dedi. Ve ekledi: «Yargı bağımsızlığını tamamen yitirmiştir».

Türkiye'de muhalefet, özellikle Nisan ayındaki referandumun ardından yetkilerinin güçlendirilmesiyle ve bir yıl önceki darbe girişiminden bu yana gerçekleştirilen geniş çaplı tasfiyelerle otoriter bir sarhoşluğa düşen Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı kınadı: yaklaşık 50'000 kişi tutuklanmış ve 100'000 den fazla kişi görevden alınmış ya da uzaklaştırılmıştır.

«Berberoğlu'nun tutuklanması bardağı taşıran damla oldu», dedi Kılıçdaroğlu yazılı açıklamasında.

<https://www.tdg.ch/monde/marche-justice-istanbul/story/29305712 İSVİÇRE>

20min

Muhalefet İstanbul'a yürüyor

Muhalefet partisi Genel Başkanı, Avrupa İnsan hakları Mahkemesi'ne, Başkanlık yetkilerinin kapsamına itiraz için başvurdu.

15 Haziran'da başlayan CHP Genel Başkanı'nın yürüyüşü, Türkiye'nin kuzeybatısındaki kırsalı geçerken gittikçe büyüdü.

Kemal Kılıçdaroğlu, CHP'li (Cumhuriyet Halk Partisi) milletvekili Enis Berberoğlu'nun casusluk suçlamasıyla 25 yıl hapse çarptırılmasını protesto etmek için Ankara-İstanbul arasında devam ettirdiği 425 kilometrelik yürüyüşünün 20. gününde bu kararı açıkladı. CHP Genel Başkanı Yüksek Seçim Kurulu'nun (YSK), referandum sırasında resmi mühür taşımayan oy pusulalarını kabul etmesine itiraz etti. «YSK'nın

kararı, bu referandumun meşruiyetini gölgelemiştir. Avrupa İnsan hakları mahkemesi'ne başvuruyoruz», diye açıkladı Kılıçdaroğlu İstanbul'a yüz kilometre uzaklıktaki İzmit'te.

Tek parti rejimi kınandı Olağanüstü Hal kapsamında gerçekleşen Nisan referandumuyla, %51,4 gibi az bir farkla, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın yetkilerini güçlendiren anayasal reform onaylandı. Kemal Kılıçdaroğlu, kendisine eşlik eden gazetecilere hükümeti, 15 Temmuz 2016 darbe girişimden bu yana tek partili bir rejim yaratmakla suçlayarak, adalet için mücadele edeceğini beyan etti.

CHP Genel Başkanı'nın 15 Haziran'da başlayan yürüyüşü Türkiye'nin Kuzey batısında daha da kalabalıklaştı. AKP ve CHP'den sonra Mecliste çoğunluk bakımından üçüncü parti olan Kürt yanlısı HDP'li yetkililer de pazartesi günü yürüyüşe katıldılar; kortej, tam o anda, Figen Yüksekdağ'ın tutuklu bulunduğu hapishane yakınından geçiyordu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından sorumlusu olarak Gülecilerin gösterildiği Temmuz 2016 darbe girişimden bu yana 50'000 kişi duruşmalarını beklemek üzere tutuklandı ve 150'000 kişinin görevine son verildi veya uzaklaştırıldı. Sendikaların verdiği bilgiye göre Ankara, aynı şekilde, 130 basın kuruluşunu kapattı ve 160 gazeteci tutuklanarak hapse atıldı.

<http://www.20min.ch/ro/news/monde/story/16825795> İSVİÇRE

adalet

adalet

Cumhuriyet Halk Partisi
Bilim, Yönetim, Kültür Platformu

Takım No: 978-605-85968-9-4 (TK)

